

Súhrnná správa o treťom roku členstva SR v EÚ

OBSAH

OBSAH	1
1.1 Inštitucionálne záležitosti.....	3
1.2 Účasť SR na rozhodovacích procesoch Spoločenstiev	5
1.3 Harmonizácia práva.....	6
2. Horizontálne témy a stratégie EÚ.....	9
2.1 Finančná perspektíva a rozpočet EÚ	9
2.2 Trvalo udržateľný rozvoj	13
2.3 Lisabonská stratégia.....	14
2.4 Ľudské práva.....	17
2.5 Boj proti podvodom.....	19
2.6 Boj proti terorizmu.....	20
2.7 Rozširovanie EÚ	23
2.8 Humanitárna pomoc	24
3. Účasť SR na sektorových politikách EÚ.....	25
3.1 Vnútrotný trh a štyri slobody	25
3.1.1. Slobodný pohyb tovaru	27
3.1.2 Slobodný pohyb osôb	32
3.1.3 Slobodný pohyb služieb a kapitálu	33
3.2 Colná únia.....	39
3.3 Dane a účtovníctvo	41
3.4 Doprava	48
3.5 Telekomunikácie a informačná spoločnosť	51
3.5.1 Telekomunikácie.....	51
3.5.2 Informačná spoločnosť	52
3.6 Energetika	54
3.7 Hospodárska súťaž a štátna pomoc.....	57
3.8 Hospodárske a menové záležitosti	59

3.9 Finančná kontrola a vnútorný audit	61
3.10 Kultúra a audiovizia	64
3.11 Podpora podnikania a priemyselná politika	66
3.12 Kohézia a regionálna politika	70
3.13 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, rybné hospodárstvo	74
3.13.1 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	74
3.13.2 Bezpečnosť potravín	88
3.13.3 Rybné hospodárstvo	91
3.14 Ochrana spotrebiteľov a verejné zdravie	92
3.14.1 Ochrana spotrebiteľa	93
3.14.2 Verejné zdravie	95
3.15 Spravodlivosť a vnútorné záležitosti	98
3.15.1 Oblasť spravodlivosti	98
3.15.2 Vnútorné záležitosti	101
3.16 Vonkajší obchod	103
3.17 Zahraničná a bezpečnostná politika a vonkajšie vzťahy	106
3.18 Výskum, technológie a inovácie	109
3.19 Vzdelávanie, mládež, odborná príprava a šport	113
3.20 Zamestnanosť a sociálne veci	115
3.20.1 Pracovné právo	116
3.20.2 Zamestnanosť	117
3.20.3 Nediskriminácia, rodová rovnosť	118
3.20.4 Sociálna ochrana a sociálna inklúzia	119
3.20.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	121
3.21 Životné prostredie	123
3.22 Štatistika	133
4. Závery	135

1. Úvod

Členstvo v EÚ prinieslo slovenskej domácej i zahraničnej politike pozitívny impulz. Slovenská republika sa v treťom roku svojho členstva v podstate bez signifikantných výkyvov vyrovnala so všetkými ekonomickými, sociálnymi, politickými, právnymi a inštitucionálnymi nárokmi, ktoré priniesol vstup do Únie. V niektorých prípadoch, ako napr. v dôraznom uplatňovaní nevyhnutných reformných krokov, sa Slovensko stalo pri prijímaní reformných krokov inšpiráciou pre iné členské štáty.

1.1 Inštitucionálne záležitosti

SR sa v treťom roku členstva zapojila aktívne do rozhodovacích procesov na úrovni EÚ. Parlamentné voľby v SR v roku 2006 potvrdili konzistentnosť stanovísk SR prezentovaných na úrovni EÚ vrátane funkčnosti vytvorených rozhodovacích mechanizmov v európskych záležitostiach na národnej úrovni.

V roku 2006 ratifikovali Zmluvu o Ústave pre Európu 3 členské štáty: Belgicko, Estónsko a Fínsko. S ústavnou zmluvou súhlasilo k 1. januáru 2007 18 členských štátov EÚ. Ratifikačný proces po formálnej stránke ukončilo 16 členských štátov. V Nemecku a na Slovensku sa k schváleniu zmluvy v parlamente vyjadrí ústavný súd. Bulharsko a Rumunsko vyjadrili súhlas s ústavnou zmluvou podpisom prístupových zmlúv 25. apríla 2005.

Hlavy štátov a predsedovia vlád na zasadnutí Európskej rady 15. a 16. júna 2006 na záver rakúskeho predsedníctva v EÚ zhodnotili ročné obdobie reflexie ako užitočné a dohodli sa na tzv. súbežnom (twin-track) prístupe. Na jednej strane má EÚ v čo najväčšej miere využiť možnosti, ktoré ponúkajú platné zmluvy s cieľom priniesť občanom hmatateľné výsledky a realizovať konkrétne projekty. Na druhej strane Európska rada vyjadrila podporu pokračovaniu ratifikačného procesu a záväzok pokračovať v hľadaní odpovedí na otázky inštitucionálnej reformy EÚ.

Fínske predsedníctvo v EÚ v druhom polroku 2006 iniciovalo bilaterálne konzultácie o budúcnosti textu zmluvy a zvýšení efektívnosti fungovania EÚ. Predsedníctvo na zasadnutí Európskej rady 14. – 15. decembra 2006 oboznámilo členské krajiny s výsledkami bilaterálnych stretnutí a výsledky postúpilo nemeckému predsedníctvu. Za slovenskú stranu viedol bilaterálne rokovania s fínskym predsedníctvom podpredseda vlády SR D. Čaplovič 29. novembra 2006 v Bruseli. MZV SR na rokovaníach zastupovala štátna tajomníčka O. Algayerová. Cieľom konzultácii bolo prediskutovať budúcnosť Zmluvy o Ústave pre Európu.

Počas nemeckého predsedníctva v EÚ sa 26. januára 2007 v Madride uskutočnilo stretnutie priateľov ústavnej zmluvy. Išlo o iniciatívu Španielska a Luxemburska. Stretnutie sa konalo na úrovni ministrov pre Európu a štátnych tajomníkov ministerstiev zahraničných vecí krajín, ktoré schválili zmluvu. Na stretnutí aktívne participovali aj zástupcovia Portugalska a Írska. Zvyšné členské štáty, okrem Francúzska a Holandska, boli na stretnutí zastúpené ako pozorovatelia.

Členské štáty v Madride potvrdili, že ústavná zmluva je vyvážený dokument a je najlepším existujúcim návrhom riešenia pre budúcnosť EÚ. Zdôraznili, že horizontom pre prijatie potrebných inštitucionálnych zmien sú voľby do Európskeho parlamentu v roku 2009. Írsko a Portugalsko vyjadrili plnú podporu existujúcemu textu zmluvy. SR na stretnutí zastupovali

štátna tajomníčka MZV SR O. Algayerová a poradca predsedu vlády SR pre zahraničnú politiku P. Hamžík.

V máji 2006 prezentoval predseda Európskej komisie José Manuel Barroso návrh prijať 25. marca 2007 politickú deklaráciu pri príležitosti osláv 50. výročia Rímskych zmlúv.

Návrh textu Berlínskej deklarácie pripravilo nemecké predsedníctvo v EÚ. Počas prípravy textu deklarácie uskutočnilo bilaterálne rokovania s predstaviteľmi všetkých členských štátov EÚ. Rokovania SR s nemeckým predsedníctvom o Berlínskej deklarácii prebehli 1. februára 2007 v Berlíne.

Slávnostný akt podpisu Berlínskej deklarácie sa uskutočnil 25. marca 2007 v priestoroch Nemeckého historického múzea. Dokument podpísala v zastúpení členských štátov úradujúca predsedníčka Európskej rady a spolková kancelárka A. Merkelová, predseda Európskej komisie J. M. Barroso a predseda Európskeho parlamentu H.-G. Pöttering. Berlínska deklarácia pripomína úspechy 50-ročnej existencie EÚ a pomenúva spoločné výzvy pre nadchádzajúce obdobie.

V roku 2006 sa EÚ pripravovala na rozšírenie o Bulharsko a Rumunsko. Od 1. januára 2007 sa počet členov EÚ zvýšil na 27. Rozšíril sa počet členov Európskeho parlamentu na 785. Bulharských občanov zastupuje 18 poslancov. Rumunských občanov zastupuje 35 poslancov.

Počet členov Európskej komisie sa zvýšil na 27. Členkou Európskej komisie za Bulharsko je bývalá ministerka pre európske záležitosti M. Shtilianova Kuneva. Je zodpovedná za oblasť ochrany spotrebiteľa, ktorú mal do konca roku 2006 v portfóliu komisár M. Kyprianou. Rumunským členom je bývalý štátny tajomník ministerstva európskych záležitostí a hlavný vyjednávač pre vstup Rumunska do EÚ L. Orban. Je zodpovedný za oblasť viacjazyčnosti, ktorú mal do konca roku 2006 v portfóliu komisár J. Figel'.

V roku 2006 pokračoval na Slovensku v činnosti Národný konvent o EÚ. Rokoval v 11 pracovných skupinách a na 2 plenárnych zasadnutiach. Od roku 2006 je vzhľadom na nadrezortný charakter konventu jeho gestorom ÚV SR. Vláda SR v roku 2006 vyčlenila z rozpočtovej kapitoly ÚV SR príspevok na činnosť konventu vo výške 3 mil. Sk.

V roku 2006 sa v rámci konventu uskutočnilo 38 podujatí. Prvé plenárne zasadnutie sa bolo na tému Súčasný stav a budúcnosť jazykovej komunikácie v rozširujúcej sa EÚ. Druhé plenárne zasadnutie sa venovalo problematike rozšírenia a dôsledkov Schengenského režimu.

Počet oficiálnych jazykov EÚ sa od 1. januára 2007 rozšíril na 23. Štatút oficiálneho jazyka získal bulharský jazyk, rumunský jazyk, a írsky jazyk.

V termíne 23. – 25. novembra 2006 sa pod záštitou podpredsedu vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny D. Čaploviča uskutočnila v Bratislave medzinárodná konferencia Perspektívy jazykovej komunikácie a jazykových práv v Európskej únii.

V oblasti personálnej politiky SR voči inštitúciám EÚ vláda schválila 30. augusta 2006 Správu o personálnom zastúpení SR v inštitúciách EÚ. Uznesenie č. 704/2006 iniciuje realizáciu Národného projektu zameraného na odbornú prípravu záujemcov o prácu vo verejnej správe.

Projekt je financovaný z Európskeho sociálneho fondu v celkovej sume 100 mil. Sk a pokrýva všetky regióny SR.

10. januára 2007 vláda SR schválila uznesením č. 24/2007 Revidované pravidlá a postup vysielania slovenských národných expertov a stážistov do inštitúcií EÚ. Cieľom je zjednotiť a upraviť postup vysielania národných expertov a stážistov SR do inštitúcií EÚ v zmysle aktuálneho rozhodnutia Európskej komisie č. 2033 z 1. júna 2006.

Počet slovenských občanov pôsobiacich v inštitúciách EÚ predstavoval v roku 2006 približne 500 osôb. K 31. decembru 2006 mala SR v rámci Európskej komisie už 177 národných zástupcov, z toho 124 žien a 53 mužov.

Na postoch vyššieho a stredného manažmentu by SR mala obsadiť (minimálne) jedno miesto generálneho riaditeľa alebo zástupcu generálneho riaditeľa na pozícii AD16 - AD15. Miesto zostalo v roku 2006 neobsadené. Na pozíciách AD14 má SR dvoch zástupcov na postoch riaditeľov. K 31. decembru 2006 mala SR z cieľového počtu 15 postov na pozíciách stredného manažmentu (AD12 - AD9) 6 zástupcov a na pozíciách AD5 mala 86 zástupcov.

Vysielanie národných expertov do inštitúcií EÚ pokračovalo v roku 2006 v zmysle uznesenia vlády SR č. 723/2004 zo 14. júla 2004 k materiálu Návrh postupu vysielania národných expertov SR do inštitúcií EÚ. K 31. decembru 2006 pôsobilo v jednotlivých generálnych riaditeľstvách a v ďalších organizačných útvaroch 32 národných expertov. Ide o trojnásobok plánovaného počtu.

1.2 Účasť SR na rozhodovacích procesoch Spoločenstiev

Zástupcovia SR pokrývali všetky úrovne rozhodovania v EÚ. Ide o pracovné skupiny Rady EÚ, rokovania na úrovni veľvyslancov členských štátov EÚ v rámci Výboru stálych predstaviteľov (COREPER) a účasť ministrov SR na pravidelných rokovaníach deviatich formácií Rady EÚ vrátane účasti predsedu vlády SR na zasadnutiach Európskej rady. Programy Európskych rád boli v roku 2006 zamerané na Lisabonskú stratégiu, Zmluvu o Ústave pre Európu a obdobie reflexie, transparentnosť, trvalo udržateľný rozvoj, oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, klimatické zmeny, rozširovanie, vonkajšie vzťahy, energetiku a inovácie.

SR má vybudovaný systém koordinácie záležitostí EÚ na národnej úrovni. NR SR, resp. Výbor NR SR pre európske záležitosti (VEZ), je do tohto procesu zapojená od počiatkovej fázy. Od roku 2005 platí zákon č. 253/2005 Z. z. Zákon upravuje zloženie a kompetencie VEZ. Zákon upravuje aj prvky spolupráce medzi NR SR a vládou SR v záležitostiach EÚ. Ide o spoluprácu pri predkladaní predbežného stanoviska a stanoviska SR k návrhom právne záväzných aktov a iných aktov ES a EÚ, o povinnosť vlády SR informovať NR SR o európskych záležitostiach a účasť poslancov Európskeho parlamentu na zasadnutiach VEZ.

Systém koordinácie európskych záležitostí v podmienkach SR tvoria tri stupne rozhodovania. Prvý stupeň rozhodovacieho procesu predstavuje rezortná koordinačná skupina (RKS). Zodpovedá úrovni pracovných skupín na Generálnom sekretariáte Rady EÚ. Druhý stupeň predstavuje Komisia pre záležitosti EÚ 1 a 2 (KEÚ 1 a 2). Zodpovedá úrovni Výboru stálych predstaviteľov 1 a 2 v Rade EÚ. Posledným stupňom rozhodovania v Rade EÚ sú rokovania na úrovni rezortných ministrov.

Dôležitým vnútroštátnym poradným a koordinačným orgánom v záležitostiach EÚ je Ministerská rada vlády SR pre záležitosti EÚ. Rada v roku 2006 rokovala na spoločných zasadnutiach so zástupcami VEZ a slovenskými poslancami Európskeho parlamentu dvakrát.

1.3 Harmonizácia práva

Pre Slovenskú republiku sa stali odo dňa pristúpenia k Európskej únii záväzné všetky ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi zriadenými podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ZES) alebo Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a Európskou centrálnou bankou, ktoré boli prijaté pred dňom pristúpenia – t.j. do 1. mája 2004. Odo dňa pristúpenia je potrebné vychádzať zo znenia čl. 10 v spojení s článkom 249 ZES. Na tomto základe je aj Slovenská republika povinná prijať všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečila plnenie záväzkov vyplývajúcich zo ZES. Konkrétne - kvalitatívne definovanie spôsobov harmonizácie slovenského právneho poriadku s právom ES sa riadi ustanovením článku 249 ZES.

Ústavno-právnym podkladom harmonizácie slovenského právneho poriadku s právom ES/EÚ je v podmienkach Slovenskej republiky článok 7 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého sa preberanie právnych predpisov, ktoré vyžadujú implementáciu, vykonáva zákonom alebo aproximačným nariadením vlády Slovenskej republiky. Aproximačné nariadenie vlády SR je špecifickým prvkom v našom právnom poriadku, pretože podľa zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov ním možno ukladať povinnosti. Napriek tomu, že ostatné limitujúce faktory vzťahujúce sa na nariadenia vlády SR, ako napr.: nemožnosť upravovať kompetencie štátnych orgánov alebo nemožnosť stanovovať sankcie, zostávajú aj pri aproximačných nariadeniach vlády SR zachované, sú inštitútom, ktorý je v praxi značne využívaný. Za obdobie od 1. mája 2006 do 3. apríla 2007 bolo vládou SR schválených viac ako 160 aproximačných nariadení vlády SR. Informácia obsahujúca súhrnný prehľad prijatých aproximačných nariadení vlády SR za uplynulý polrok a zámer ich prijímania na ďalší polrok sa predkladá Národnej rade SR.

„Výhodnosť“ aproximačných nariadení vlády SR spočíva v možnosti preberania ustanovení príloh smerníc prostredníctvom odkazu podľa § 3 ods. 3 zákona č. 19/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „odkaz“). Takýto odkaz zjednodušuje prácu legislatívnych útvarov jednotlivých ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy pri preberaní smerníc, keďže namiesto doslovného prepisovania technických údajov, zoznamov inštitúcií, či vzorov tlačív, je možné uviesť len odkaz na príslušnú prílohu smernice, v ktorej sa tieto údaje nachádzajú. Uvedenú legislatívnu prax je však možné využiť len za podmienky, že príslušná smernica, na ktorú sa odkazuje, je publikovaná v Úradnom vestníku Európskej únie alebo v mimoriadnom vydaní Úradného vestníka Európskej únie v slovenskom jazyku. Podľa zákona č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie v znení zákona č. 606/2004 Z. z. platí nevyvrátiteľná právna domnienka o znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskej únie a Európskeho spoločenstva, pričom obvodné úrady ich majú povinnosť sprístupniť každému, kto o to prejaví záujem. Takýmto spôsobom je teda zabezpečená aj zásada dostupnosti práva pre každého, koho sa môže potenciálne týkať.

Podľa článku 249 ZES medzi právne záväzné akty ES patria smernice, nariadenia a rozhodnutia.

Smernice sú pre členské štáty záväzné z hľadiska výsledku, ktorý tento právny akt sleduje. Konkrétna forma právnej úpravy, ktorou sa želaný výsledok dosiahne, je ponechaná na jednotlivé členské štáty. Z uvedeného vyplýva, že obsah smernice musí byť transponovaný do vnútroštátnych právnych poriadkov. K naplneniu záväzku náležitej transpozície smernice prispieva koordinačná činnosť podpredsedu vlády a ministra spravodlivosti SR, ktorý prostredníctvom sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR, odboru technickej podpory zabezpečuje priebežné určovanie gestorských ústredných orgánov štátnej správy zodpovedných za transpozíciu smerníc a vypracovanie tabuliek zhody k nim. Raz polročne sa správa o takto určených gestoroch a spolupracujúcich rezortoch predkladá na schválenie vláde SR a na vedomie aj Výboru NR SR pre európske záležitosti. Posledná správa bola schválená 28. marca 2007 uznesením vlády SR č. 294. Nachádza sa v nej 78 smerníc a 2 rámcové rozhodnutia publikované v Úradnom vestníku Európskej únie v období od 1. augusta 2006 do 31. januára 2007.

V prípade, že gestor, alebo niektorý zo spolugestorov nedodrží lehotu na transpozíciu smernice, ktorá je v nej stanovená, dochádza k vzniku tzv.: transpozičného deficitu. Keďže cieľom tak Európskej komisie, ako aj Slovenskej republiky je, ak už nie úplne odstrániť transpozičný deficit, tak aspoň ho znížiť na čo najnižšiu úroveň, postupuje Slovenská republika podľa odporúčaní Európskej komisie k transpozícii smerníc ovplyvňujúcich vnútorný trh. Možno konštatovať, že transpozičný deficit SR patrí dlhodobo medzi najnižšie spomedzi všetkých členských štátov EÚ.

SR je podľa stavu k 3. aprílu 2007 z celkového počtu 2045 smerníc v omeškaní s prebratím 24 smerníc, ku ktorým neboli Európskej komisii notifikované žiadne všeobecne záväzné právne predpisy SR a 14 smerníc, ku ktorým bola vykonaná len čiastočná notifikácia vnútroštátnych predpisov, pričom je potrebné notifikovať ešte ďalšie predpisy, aby bola smernica úplne prebratá.

Nariadenia sú pre všetky členské štáty záväzné a sú priamo aplikovateľné. Rozhodnutia majú obdobný charakter ako nariadenia s tým rozdielom, že sú záväzné len pre toho, komu sú určené. Keďže však nariadenia a rozhodnutia ukladajú členským štátom povinnosť aplikovať ich v praxi, kontrolovať ich dodržiavanie, príp. ich dodržiavanie sankčne zabezpečiť, je potrebné v niektorých prípadoch tieto právne záväzné akty ES implementovať do slovenského právneho poriadku. Aby mohlo dôjsť k náležitej implementácii, je v prvom rade potrebné určiť ministerstvo, príp. iný ústredný orgán štátnej správy, ktorý by bol za ich implementáciu zodpovedný. V tomto smere plní podpredseda vlády a minister spravodlivosti SR koordinačnú úlohu, keďže mu bola vládou SR uložená úloha predkladať raz polročne návrh na určenie zodpovednosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni k nariadeniam a rozhodnutiam ES. Určovanie zodpovednosti vychádza primárne z pôsobností jednotlivých štátnych orgánov, ktoré sú založené zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Za obdobie od 1. mája 2006 do 31. októbra 2006 bolo v Úradnom vestníku EÚ publikovaných 207 nariadení a 96 rozhodnutí, ku ktorým vláda SR určila zodpovednosť ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy zodpovedných za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni uznesením vlády SR č. 9 z 10. januára 2007.

Sieť SOLVIT bola zriadená na základe odporúčania Európskej komisie za účelom poskytovania neformálnej pomoci pri riešení problémov, ktoré vznikajú pri nesprávnom uplatňovaní pravidiel vnútorného trhu orgánmi verejnej moci. Ide o on-line sieť, v ktorej

členské štáty spoločne, prostredníctvom centier SOLVIT pracujú na riešení praktických problémov.

SOLVIT centrá existujú vo všetkých členských štátoch Európskej únie a tiež aj v Nórsku, Lichtenštajnsku a na Islande. Sú súčasťou vnútroštátnej verejnej správy a ich úlohou je poskytovať skutočné riešenia problémov v krátkej lehote desiatich týždňov. Jednotlivé centrá sú zriadené a prevádzkované členskými štátmi a výsledky riešení ich jednotlivých prípadov monitoruje Európska komisia. V Slovenskej republike je národným SOLVIT centrom Úrad vlády SR.

Cieľom siete SOLVIT je alternovať ostatné prostriedky, ktoré majú občania alebo podniky k dispozícii na presadzovanie svojich práv v rámci EÚ (petície Európskemu parlamentu, formálne sťažnosti Európskej komisii alebo Európskemu ombudsmanovi). Na rozdiel od nich ide totiž o mechanizmus, ktorý ako taký pracuje oveľa rýchlejšie a môže, okrem konkrétneho riešenia a nápravy nesprávneho postupu orgánu verejnej správy, poukázať aj na nedostatky vo vnútroštátnej legislatíve a jej rozpor s právom ES/EÚ. Riešenie niektorých prípadov môže viesť dokonca aj k zmene konkrétneho právneho predpisu a zabezpečenia jeho súladu s právom ES/EÚ (v rozhodnom období sa podarilo zistiť nesúlad jedného vnútroštátneho právneho predpisu s právom ES). Týmto spôsobom môže výsledok práce SOLVIT centra zabrániť prípadnému konaniu Európskej komisie voči Slovenskej republike pre porušenie Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, či inému súdnemu konaniu a s ním spojenému rozhodnutiu o povinnosti Slovenskej republiky nahradiť škodu, ktorá mohla konaním, ktoré bolo v rozpore s právom ES/EÚ, sťažovateľovi vzniknúť. V prípade, ak problém zostane nevyriešený, alebo ak sťažovateľ považuje riešenie za neprijateľné, stále ešte môže začať konanie pred vnútroštátnym súdom alebo podať formálnu sťažnosť na Európsku komisiu.

Po predložení prípadu SOLVIT-u, miestne SOLVIT centrum (tzv. domáce SOLVIT centrum) skontroluje všetky podrobnosti sťažnosti, aby sa ubezpečilo, že skutočne ide o prípad porušenia pravidiel vnútorného trhu a že sú k dispozícii všetky dostupné informácie. Následne vloží prípad do on-line databázy, prostredníctvom ktorej sa prípad automaticky odošle SOLVIT centru v členskom štáte, v ktorom problém vznikol (tzv. vedúce SOLVIT centrum). Vedúce SOLVIT centrum v priebehu jedného týždňa potvrdí, či prípad začne riešiť alebo nie. Závisí to najmä od toho, či pokladá prípad za opodstatnený a očakáva jeho praktické vyriešenie.

Slovenské SOLVIT centrum riešilo ako vedúce centrum v období od 1. mája 2006 do 3. apríla 2007 11 prípadov, ktoré sa týkali nesprávnej aplikácie práva ES/EÚ niektorým z orgánov verejnej správy Slovenskej republiky. Prípady sa týkali založenia obchodnej spoločnosti na území Slovenskej republiky (1 prípad), sociálneho zabezpečenia (4 prípady), dostupnosti trhu pre výrobky (3 prípady), vývozu odpadov (1 prípad), daní (1 prípad) a registrácie motorového vozidla (1 prípad). Z nich sú v súčasnosti otvorené už len 3 prípady, 4 boli vyriešené, 1 nevyriešený a 3 prípady boli zamietnuté, pretože v nich nešlo o nesprávnu aplikáciu práva ES/EÚ.

Ako domáce centrum riešilo slovenské SOLVIT centrum v období od 1. mája 2006 do 3. apríla 2007 11 prípadov, ktoré odovzdalo na riešenie vedúcemu SOLVIT centru v inom členskom štáte. Z nich 2 sú momentálne vo fáze riešenia, 7 bolo vyriešených a 1 prípad bol zamietnutý. Slovenskí občania mali v iných členských štátoch najviac problémov v oblastiach uznávania odborných kvalifikácií, sociálneho zabezpečenia a daní.

V hodnotení celkového počtu vyriešených prípadov a priemerného času potrebného na

vyriešenie prípadu, sa slovenské SOLVIT centrum, z celkového počtu 30 SOLVIT centier, umiestnilo na 14. mieste.

1.3.1 Konania o porušení Zmluvy o založení ES podľa čl. 226 ZES

Ak sa Európska komisia domnieva, že si členský štát nesplnil povinnosti vyplývajúce zo ZES, môže začať konanie o porušení zmluvy podľa článku 226 ZES. Porušenie ZES sa môže týkať nenotifikovania slovenských právnych predpisov preberajúcich smernicu, nesprávnej alebo neúplnej transpozície smernice, nesprávnej aplikácie správne transponovanej smernice, alebo akéhokoľvek iného porušenia povinností vyplývajúcich SR zo zakladajúcich zmlúv, nariadení alebo rozhodnutí. V súčasnom období je proti SR otvorených celkovo 48 prípadov pre porušenie zmluvy (33 formálnych oznámení, 10 odôvodnených stanovísk, 5 žalôb).

Konanie o porušení ZES sa podľa článku 226 ZES začína vydaním formálneho oznámenia a po tom sa členskému štátu umožní predložiť pripomienky. Ak sa Európska komisia neuspokojí s vysvetlením SR, ktoré zaslala k vytýkanému problému, príp. v lehote spravidla dvoch mesiacov na takéto upozornenie nezareaguje, hrozí Slovenskej republike vždy bezprostredne žaloba na Súdnom dvore ES. O podaní žaloby (rovnako ako o každom formálnom procesnom kroku v konaní o porušení ZES) musí vždy rozhodnúť kolégium Európskej komisie.

Voči SR bol 8. februára 2007 vydaný rozsudok Súdneho dvora ES vo veci C – 114/06, kde bolo konštatované, že SR nespĺnila povinnosti vyplývajúce z uvedenej smernice tým, že v stanovenej lehote neprijala všetky zákony, iné právne predpisy alebo správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou Rady 96/48/ES z 23. júla 1996 o interoperabilite systému transeurópskych vysokorýchlostných železníc.

V súčasnom období je voči SR podaných na Súdnom dvore ES 5 žalôb.

2. Horizontálne témy a stratégie EÚ

2.1 Finančná perspektíva a rozpočet EÚ

Finančná perspektíva na roky 2007-2013

Finančná perspektíva predstavuje viacročný rozpočtový rámec, ktorý určuje, akým spôsobom a do akých oblastí bude Európska únia rozdeľovať svoje zdroje počas nasledovných rokov. Zjednodušene možno povedať, že ide o „investovanie do budúcnosti“.

Primárnu zodpovednosť za negociácie o novej finančnej perspektíve EÚ na roky 2007-2013 (ďalej len „NFP“) na úrovni EÚ mala Rada pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC). COREPER bol zodpovedný za prípravu rokovaní rady ministrov GAERCa ECOFIN o tejto problematike, pričom mu asistovala pracovná skupina Friends of the Presidency, ktorá pracovala pod jeho vedením. Legislatívnymi návrhmi EK súvisiacimi s NFP sa detailne zaoberali jednotlivé pracovné skupiny podľa príslušného druhu problematiky. Záujmy SR v tejto problematike celkovo zastupovalo Ministerstvo financií SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR.

Po dosiahnutí dohody na decembrovom zasadnutí Európskej rady v roku 2005 o NFP sa začala počas prvého polroku 2006, pod vedením rakúskeho predsedníctva, diskusia o Medziinštitucionálnej dohode o rozpočtovej disciplíne a zdokonalení rozpočtovej procedúry,

ktorá vytvára súbor dohodnutých pravidiel týkajúcich sa viacročného finančného rámca a postupnosti činností pri každoročnej rozpočtovej procedúre.

Na trialógu Európskeho parlamentu, Rady a EK k Medziinštitucionálnej dohode (IIA) pre novú finančnú perspektívu na roky 2007-2013 sa dňa 4. apríla 2006 dosiahla kompromisná dohoda o texte novej IIA.

Rokovania o podobe novej Medziinštitucionálnej dohode možno z pohľadu SR považovať za úspešné. Z pozície SR sa podarilo do konečného textu presadiť nasledovné požiadavky:

- Zachovanie výšky Nástroja flexibility (aj napriek silnému tlaku EP a EK na jeho zvýšenie) v rovnakej výške ako v súčasnosti (200 mil. EUR ročne), s možnosťou presunu nevyčerpaných prostriedkov do najbližších 2 rokov, pričom ho bude možné použiť niekoľko rokov po sebe na rovnaký účel;
- Nástroj solidarity (maximálne 1 mld. EUR ročne) a Rezerva pre núdzovú pomoc (maximálne 221 mil. EUR ročne) budú mimo rozpočtu EÚ;
- Zachovanie súčasného stavu a ponechanie deflátoru vo výške 2 % vo výdavkovej hlavy 1B a 2;
- Predĺženie znovurozpočtovania pozastavených záväzkov Kohézneho fondu z roku n+1 na n+2.

Zároveň sa dohodlo o zvýšení rámca finančnej perspektívy o 4 mld. EUR s prerozdelením pre jednotlivé výdavkové hlavy NFP v porovnaní s celkovou výškou finančného rámca dohodnutou na decembrovom zasadnutí Európskej rady.

Dodatočné 4 mld. EUR sa získajú zvýšením celkových výdavkov (záväzkov) NFP oproti záverom Európskej rady (ER) z decembra 2005 o 2 mld. EUR (z 862,4 mld. EUR na 864,4 mld. EUR) a ďalšie 2 mld. EUR sa získajú presunom Rezervy pre núdzovú pomoc mimo rozpočtu EÚ (úspora 1,5 mld. EUR) a reformou dôchodkového fondu inštitúcií EÚ (úspora 0,5 mld. EUR).

V súvislosti s finančnou perspektívou EÚ na roky 2007-2013 SR spolupracovala predovšetkým s krajinami V 4. Od počiatočnej výmeny názorov a pokusov o všeobecnejšiu koordináciu postojov sa prešlo ku konkrétnej, pravidelnej spolupráci na expertnej úrovni, zavŕšenej nepravidelnými stretnutiami na najvyššej politickej úrovni.

SR zúčastňovala aj na stretnutiach Skupiny priateľov kohéznej politiky, teda nových členských štátov pod taktovkou Španielska, Portugalska a Grécka, ktoré sú prijímateľmi kohéznej pomoci. K tejto skupine zapojenej v tzv. „iniciatíve 3+10“ sa v úlohe pravidelných pozorovateľov pripojili 4 ďalšie štáty – Belgicko, Taliansko, Írsko a Fínsko.

Bilaterálne rokovania vedie SR aj s jednotlivými krajinami Skupiny šiestich čistých prispievateľov do rozpočtu EÚ (Veľká Británia, Holandsko, Švédsko, Nemecko, Francúzsko a Rakúsko).

Rozpočet EÚ

SR má po vstupe do EÚ možnosť priamo ovplyvňovať podobu rozpočtu, čím sa vlastne podieľa na tvorbe celkovej politiky EÚ, keďže výdavky rozpočtu reflektujú jej priority.

EK predložila dňa 3.mája 2006 predbežný návrh rozpočtu EÚ na rok 2007 (ďalej len „PDB“). Išlo o prvý návrh rozpočtu v rámci nového finančného rámca 2007 – 2013 (predtým finančná

perspektíva). Významnými prvkami PDB 2007 bolo predovšetkým rozšírenie EÚ o Bulharsko a Rumunsko a posilnenie priorít Lisabonskej stratégie.

Platby PDB 2007 navrhla EK vo výške 116,4 mld. EUR, čo predstavuje 0,99% hrubého národného dôchodku (ďalej len „HND“) EÚ a nárast o 3,9% v porovnaní s rozpočtom na rok 2006. Závazky PDB 2007 podľa návrhu EK mali dosiahnuť výšku 126,8 mld. EUR, čo predstavuje 1,08% HND EÚ a nárast o 4,6% oproti rozpočtu na rok 2006. Návrh EK rešpektoval celkový strop finančného rámca. Navrhovaný objem platieb 116,4 mld. EUR bol o 7,47 mld. EUR nižší ako je strop FP a navrhované záväzky boli od stropu FP nižšie o 1,6 mld. EUR.

V Rozpočtovom výbore Rady (ďalej len „RV“) sa podarilo nájsť spoločný kompromis až pri 4. verzii kompromisného balíka, ktorý RV kvalifikovanou väčšinou hlasov odsúhlasil dňa 27.06.2006.

EP navrhol pri svojom prvom čítaní návrhu rozpočtu oproti výsledkom 1. čítania návrhu v Rade navýšenie záväzkov o 1,58 mld. EUR na celkovú úroveň 127 334 531 033 EUR a navýšenie platieb o 7,40 mld. EUR na celkovú úroveň 122 015 951 966 EUR. Rada pritom po svojom prvom čítaní návrhu rozpočtu odsúhlasila záväzky na úrovni 125 755 695 132 EUR a platby na úrovni 114 612 819 366 EUR.

Počas zmierovacieho konania EP a Rady, v rámci rokovania Rady ministrov ECOFIN pre rozpočet dňa 21. novembra 2006, sa EP a Rade ani po zdĺhavých rokovaníach nepodarilo dosiahnuť dohodu o podobe rozpočtu EÚ na rok 2007. Hlavným otvoreným bodom zostávala oblasť SZBP, v ktorej si chcel EP posilniť svoje postavenie a rozhodovacie kompetencie. Dohoda bola dosiahnutá až na trialógu dňa 28. novembra 2006.

Dňa 14. decembra 2006 EP schválil v druhom čítaní rozpočet EÚ na rok 2007, ktorého výška predstavuje 115,5 miliárd EUR v platbách a 126,5 miliárd EUR v záväzkoch. Rozpočet bol zároveň oficiálne podpísaný predsedom EP Josepom Borrellom, Európskou komisiou aj fínskym predsedníctvom Rady.

SR sa v priebehu roka vyjadrovala k nasledujúcej rozpočtovej legislatíve:

- Návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES, Euratom) č. 1605/2002 o finančnom nariadení, ktoré sa vzťahuje na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev;
- Návrhu Nariadenia Komisie (ES, Euratom), ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 2342/2002 ustanovujúce detailné pravidlá pre implementáciu nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev.

Vlastné zdroje ES

V nadväznosti na závery rokovania Európskej rady v Bruseli z 15. a 16. decembra 2005 k novému finančnému rámcu EÚ na roky 2007 - 2013 predložila Európska komisia dňa 13. marca 2006 Rade EÚ návrh nového rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev.

Návrh nového rozhodnutia Rady vychádza z platného rozhodnutia Rady č. 2000/597/ES, Euratom z 29. septembra 2000 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev a jeho

cieľom je predovšetkým premietnutie záverov rokovania Európskej rady z decembra 2005 do systému vlastných zdrojov ES:

- uplatňovanie jednotnej sadzby vo výške 0,30 % na harmonizovaný základ DPH členských štátov EÚ;
- pre obdobie rokov 2007 - 2013 dočasne znížené sadzby na harmonizovaný základ DPH pre Rakúsko vo výške 0,225 %, pre Nemecko vo výške 0,15 % a pre Holandsko a Švédsko vo výške 0,10 %;
- pre obdobie rokov 2007 - 2013 dočasné hrubé zníženie príspevkov založených na HND pre Holandsko o 605 mil. EUR a pre Švédsko o 150 mil. EUR ročne v cenách roka 2004;
- úprava (redukcia) korekcie Veľkej Británie z titulu rozširovania, pričom maximálny objem tejto úpravy neprekročí 10,5 mld. EUR v cenách roka 2004 (v prípade ďalšieho rozširovania EÚ pred rokom 2013, okrem rozširovania o Bulharsko a Rumunsko, sa táto redukcia zvýši);
- celková revízia systému vlastných zdrojov ES ako súčasť rozsiahleho a podrobného prehodnotenia všetkých aspektov výdavkov a príjmov EÚ, ktorú má Európska komisia pripraviť v rokoch 2008/2009;
- nadobudnutie platnosti rozhodnutia po ratifikácii všetkými členskými štátmi s retroaktívnou účinnosťou od 1. januára 2007.

V návrhu nového rozhodnutia Rady sú zapracované aj technické úpravy a zmeny s cieľom zohľadnenia vývoja v systéme vlastných zdrojov ES od roku 2000, ako aj zjednodušenia a zlepšenia právnej a jazykovej zlučiteľnosti ustanovení.

S návrhom rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev úzko súvisí aj nový pracovný dokument Európskej komisie o výpočte, financovaní, platbe a zahrnutí do rozpočtu korekcií rozpočtových schodkov v prospech Veľkej Británie („korekcia Veľkej Británie“) v súlade s článkami 4 a 5 rozhodnutia Rady 2006/xxx/ES, Euratom o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev.

Počas rakúskeho predsedníctva (I. polrok 2006) sa k návrhu nového rozhodnutia Rady a pracovnému dokumentu Európskej komisie ku korekcii Veľkej Británie uskutočnili štyri zasadania pracovnej skupiny Rady EÚ pre vlastné zdroje a v dňoch 31. mája 2006 a 22. júna 2006 aj zasadania Výboru stálych predstaviteľov (COREPER II). Následne počas fínskeho predsedníctva (II. polrok 2006) sa dňa 22. novembra 2006 uskutočnilo ďalšie zasadanie Výboru stálych predstaviteľov k týmto dokumentom. Na uvedených stretnutiach sa nepodarilo dosiahnuť dohodu na konečnom znení nového rozhodnutia Rady a pracovného dokumentu Európskej komisie ku korekcii Veľkej Británie a to nielen medzi členskými štátmi a Európskou komisiou, ale aj medzi jednotlivými členskými štátmi navzájom.

Hlavnou otvorenou otázkou bol spôsob zaobchádzania s dvoma opatreniami zavedenými na zníženie rozpočtového zaťaženia určitých členských štátov, t. j. s dočasne zníženými sadzbami na harmonizovaný základ DPH pre Rakúsko, Nemecko, Holandsko a Švédsko a s dočasnými hrubými zníženiami príspevkov založených na HND pre Holandsko a Švédsko, pri výpočte korekcie Veľkej Británie.

Slovenská republika, podobne ako mnoho ďalších členských štátov, sa pri rokovaniach usilovala dosiahnuť, aby obe opatrenia na zníženie rozpočtového zaťaženia boli vylúčené z výpočtu korekcie Veľkej Británie (t. j. nielen dočasné hrubé zníženia príspevkov založených

na HND ako to navrhovala EK). Išlo hlavne o otázku rovnakého zaobchádzania so všetkými členskými štátmi pri výpočte korekcie Veľkej Británie, ako aj nezvyšovania jej sumy.

Nakoniec bol návrh nového rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov ES a nový pracovný dokument Európskej komisie ku korekcii Veľkej Británie schválený na zasadnutí COREPER II dňa 3. apríla 2007 ako bod agendy I/A (t. j. dokumenty boli formálne schválené bez diskusie). Schválené znenie nového rozhodnutia je v podstate zhodné s pôvodným návrhom Európskej komisie. Na rokovaní rady ministrov AGRI dňa 16. apríla 2007 by malo byť nové rozhodnutie Rady schválené tiež ako bod A.

Aby nové rozhodnutie Rady o systéme vlastných zdrojov ES nadobudlo platnosť, musí byť prijaté všetkými členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými pravidlami.

2.2 Trvalo udržateľný rozvoj

V uplynulom období sa Ministerstvo životného prostredia SR zapojilo do niekoľkých významných aktivít v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, ktorých rozsah často prevýšil úroveň EÚ, avšak ich závery majú významný dopad na formovanie politik EÚ z hľadiska ich prínosu pre ŽP.

V máji 2006 sa v New Yorku uskutočnilo 14. zasadnutie Komisie OSN pre trvalo udržateľný rozvoj, na ktorom sa Ministerstvo životného prostredia SR zúčastnilo na úrovni generálneho riaditeľa sekcie koncepcií, legislatívy a záležitostí EÚ. Zasadnutie bolo venované otázkam energetiky, zmeny klímy, znečisťovaniu atmosféry a priemyselného rozvoja. Ministerstvo životného prostredia SR sa takisto aktívne zapájalo do prípravných prác smerujúcich k formulovaniu spoločných priorít EÚ, ktoré sa odrážajú v prijatej Brožúre k 15. zasadnutiu Komisie OSN pre trvalo udržateľný rozvoj.

Na úrovni OECD sa Ministerstvo životného prostredia zúčastňuje na práci Výročného stretnutia expertov na trvalo udržateľný rozvoj. V roku 2006 sa výročné stretnutie uskutočnilo v Paríži v septembri.

V roku 2006 Európska únia prijala obnovenú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, ktorá redefinovala prioritné oblasti a ciele trvalo udržateľného rozvoja EÚ na nasledujúce obdobie. Vláda SR uznesením č. 648/2006 zaviazala ministrov implementovať princípy a ciele obnovenej európskej stratégie trvalo udržateľného rozvoja (EUSTUR) do dlhodobých ekonomických a spoločenských stratégií rozvoja v SR. Ministerstvo životného prostredia SR v rámci svojej pôsobnosti pri príprave dokumentov strategického charakteru dôsledne tieto princípy a ciele implementuje a zapracúva.

V duchu aktivít na úrovni EÚ pokračovala na Slovensku implementácia Akčného plánu trvalo udržateľného rozvoja na roky 2005 – 2010. Za Ministerstvo životného prostredia SR bol Úradu vlády SR predložený odpočet plnenia úloh vyplývajúcich z akčného plánu v marci 2007.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 655/1997 Ministerstvo životného prostredia v spolupráci s ďalšími zainteresovanými orgánmi vypracovalo správu o implementácii Agendy 21 za rok 2006 (Country Profile) a prostredníctvom Ministerstva zahraničných vecí ju predložila OSN. Správa hodnotí napredovanie v realizácii Agendy 21 podľa jednotlivých kapitol a na základe rozdeleného gestorstva za jednotlivé problematiky zahrnuté v dokumente Agendy 21.

Úrad vlády SR ako národný koordinátor trvalo udržateľného rozvoja (TUR) zabezpečoval a viedol rokovania pracovnej skupiny pre TUR. ÚV SR ďalej zabezpečuje sekretariát Rady vlády pre TUR a podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, ľudské práva a národnostné menšiny je jej predsedom.

V súvislosti s prijatím novej finančnej perspektívy 2007-2013 a schválením národného strategického referenčného rámca (NSRR). ÚV SR inicioval zavedenie horizontálnej priority TUR do NSRR a následne do všetkých operačných programov.

Strategickým cieľom horizontálnej priority je zabezpečiť, aby aktivity financované v rámci projektov prispievali k podpore trvalo udržateľného rozvoja vo všetkých aspektoch v zmysle definície. Horizontálna priorita sa odráža v relevantných prioritných osiach operačných programov a je realizovaná najmä prostredníctvom definovania implementácie HP trvalo udržateľný rozvoj v programových dokumentoch, zabezpečenia súladu výziev na predkladanie projektov s cieľmi HP trvalo udržateľný rozvoj, nastavenia hodnotiacich kritérií projektov v súlade s cieľmi HP trvalo udržateľný rozvoj a monitorovania a hodnotenia implementácie HP trvalo udržateľný rozvoj.

Koordinačnú úlohu horizontálnej priority trvalo udržateľný rozvoj na politickej úrovni plní podpredseda vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Túto úlohu vo vzťahu k TUR plní z titulu svojej funkcie predsedu Rady vlády pre TUR prostredníctvom Rady vlády pre trvalo udržateľný rozvoj.

2.3 Lisabonská stratégia

Prvá správa o pokroku v implementácii Národného programu reforiem SR na roky 2006 - 2008 bola vypracovaná krátko po nastúpení novej vlády, keď sa po vláde ktorá sama seba označovala za reformnú ujala moci vláda, ktorá svoj program stavia na rovnováhe zodpovednosti jednotlivca a spoločenskej solidarity. Týmto smerovaním však vláda nedeklaruje zásadný odklon od doterajšieho úsilia Slovenska, pretože Programové vyhlásenia vlády SR stavia na kontinuite s predchádzajúcou vládou všade tam, kde to považuje za účelné. Vláda podporuje súlad postupujúcej európskej integrácie s dôslednou obhajobou národných a štátnych záujmov. Implementačná správa SR bola zaslaná Európskej komisii v stanovenom termíne do 15. októbra 2006.

Zámery a ciele národnej lisabonskej stratégie Slovenska prezentované v Národnom programe reforiem Slovenskej republiky na roky 2006 – 2008 (NPR), ktorý bol predložený EK v októbri 2005, neboli rozpracované do konkrétnych opatrení pre celé programové obdobie rokov 2006 – 2008. Dopracovanie tohto strategického dokumentu prešlo do úloh novej vlády SR.

Dodatok k Národnému programu reforiem Slovenskej republiky na roky 2006 – 2008 predstavuje ďalšie rozpracovanie úloh v prioritných oblastiach národnej lisabonskej stratégie z hľadiska zámerov novej slovenskej vlády.

Dokument prezentuje konkretizáciu úloh v oblasti mikroekonomickej politiky pre celé programové obdobie NPR a je zameraný na tri prioritné oblasti – podnikateľské prostredie, veda, výskum a inovácie a informačná spoločnosť. Plánované opatrenia v oblasti politiky zamestnanosti na roky 2007 – 2008 boli už predmetom Národného programu reforiem SR predloženom v roku 2005 a Správy o pokroku v implementácii Národného programu reforiem Slovenskej republiky na roky 2006 - 2008, predloženej Európskej komisii 15. októbra 2006.

Opatrenia v oblasti mikroekonomickej politiky sú vyjadrením snahy vlády presadzovať európsky model zmiešaného hospodárstva založeného na súhre trhu a štátu. Dôraz sa preto kladie na opatrenia zamerané na efektívnejšie presadzovanie politiky hospodárskej súťaže prostredníctvom regulácie sieťových odvetví a na presadzovanie ekonomických aspektov energetickej politiky. Z programového vyhlásenia novej vlády vyplynula ďalšia priorita zameraná na posilnenie konkurenčnej výhody priemyselnej základne Slovenska.

Nové opatrenia v rámci priority veda výskum a inovácie sú smerované zvlášť na účinnú podporu podnikateľských aktivít spojených s vývojom a inováciami, a to predovšetkým v oblasti malého a stredného podnikania. Základnou prioritou v oblasti vedy a výskumu bude zvýšiť dôraz vednej a technickej politiky na oblasť aplikovaného výskumu a vývoja tak, aby projekty financované z verejných financií mali výrazný spoločensko-hospodársky dosah a priamu väzbu na inovácie a rozvoj podnikateľského prostredia a výrazne zvýšili participáciu malých a stredných podnikov v oblasti výskumu a vývoja ako subjektov vytvárajúcich základ hrubého domáceho produktu.

Prioritnými témami v procese informatizácie spoločnosti sú elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb, informačná gramotnosť a informatizácia zdravotníctva - eHealth. Vláda si uvedomuje nezastupiteľnú úlohu štátu pri zavádzaní moderných verejných služieb, vytváraní a sprístupňovaní užitočného digitálneho obsahu a v nie poslednom rade v rozvoji IKT infraštruktúry v tých oblastiach, kde zlyháva trh.

Stav environmentálnej infraštruktúry patrí k rozhodujúcim faktorom ekonomického rastu a konkurencieschopnosti ekonomiky, preto Dodatok k NPR je doplnený o globálne ciele environmentálnej politiky a o opatrenia, ktoré sú z nich odvodené.

Začiatkom decembra 2006 zverejnila Európska komisia ročnú hodnotiacu správu o pokroku v implementácii Lisabonskej stratégie, tzv. Annual progress report, ktorá bola vypracovaná na základe implementačných správ členských krajín EÚ, predložených Európskej komisii v októbri 2006, v ktorých krajiny referovali o pokroku v implementácii opatrení zakotvených v ich národných programoch reforiem.

Ročná hodnotiaca správa Európskej komisie syntetizuje výsledky analýzy získané pri hodnotení pokroku v implementácii lisabonských cieľov na úrovni jednotlivých členských krajín a následne na úrovni Spoločenstva. Ukázalo sa, že intenzita opatrení prijatých v rámci štrukturálnych reforiem je pri porovnaní jednotlivých krajín rozdielna, a preto Európska komisia v záujme intenzifikácie reforiem v jednotlivých oblastiach adresuje jednotlivým členským krajinám v prílohe správy špecifické odporúčania smerované do oblasti ich makroekonomickej, fiškálnej a mikroekonomickej politiky a politiky zamestnanosti. Tieto špecifické odporúčania sú základným východiskom pre koncipovanie návrhu Európskej komisie na aktualizáciu Integrovaných usmernení EÚ pre zamestnanosť a rast.

Vo svojej správe Európska komisia hodnotí Slovenskú republiku ako krajinu, ktorá dosahuje pokrok v implementácii Národného programu reforiem. V hierarchii hodnotenia Európskej komisie (veľmi dobrý pokrok, dobrý pokrok, pokrok, limitovaný pokrok) je to pozícia, v ktorej Slovensko musí v oblastiach, na ktoré Európska komisia poukázala, akcelerovať úsilie pri implementácii nevyhnutných opatrení. Odporúčania sa týkajú tak politiky zamestnanosti ako aj mikroekonomickej politiky.

Za silné stránky plnenia Národného programu reforiem SR považuje Európska komisia opatrenia pre zlepšovanie podnikateľského prostredia a vytváranie informačnej spoločnosti. Pozitívne hodnotí rast zamestnanosti posilnený daňovými stimulmi, opatrenia pre mobilitu pracovných síl, isté zlepšenie v službách pre znevýhodnené skupiny, pokrok v reforme vysokoškolského vzdelávania súbežne s novými opatreniami pre podporu využívania IKT a integráciu znevýhodnených detí do vzdelávacieho systému.

Za najslabšie oblasti implementácie opatrení a tým najvyššie priority Slovenska označila Európska komisia oblasť výskumu, vývoja, inovácií a vzdelávania, v ktorých absentuje jasná stratégia a priority. Zvýšené aktivity si vyžaduje proces zlepšovania zručností uchádzačov o prácu a presadzovanie celoživotného vzdelávania. Ďalšie úsilie bude potrebné venovať redukcii dlhodobej nezamestnanosti, zvlášť medzi marginalizovanými skupinami vrátane rómskej menšiny.

Európska komisia vo svojej hodnotiacej správe odporúča Slovenskej republike:

- Realokovať výdavky do oblasti výskumu, vývoja a vzdelávania,
- Prijatť národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií so silným previazaním výskumných inštitúcií s podnikateľskou sférou
- Prijatť stratégiu celoživotného vzdelávania v súlade s potrebami trhu práce a so zameraním na zlepšenie kvalifikačnej úrovne a zručností
- Doplnitť reformu vysokoškolského vzdelávania reformou základných a stredných škôl
- Vypracovať komplexný prístup pre riešenie dlhodobej nezamestnanosti predovšetkým vytvorením cielených aktívnych politík trhu práce pre marginálne skupiny

Napriek priaznivým výsledkom dosiahnutým v lisabonskom procese v priebehu roku 2006 Európska komisia považuje za mimoriadne dôležité, aby si členské štáty viac uvedomili a osvojili spoločné ciele. Zároveň ich vyzýva k dôslednejšej koordinácii politík na národnej úrovni a dosiahnutia čo najväčšieho synergického efektu z reforiem. Európska komisia očakáva, že jarné zasadnutie Európskej rady podporí tieto výzvy a zdôrazní potrebu zrýchlenia implementácie takých reformných opatrení, ktoré budú zamerané jednak na oblasť inovácií a jednak budú reagovať na výzvy súvisiace s globalizáciou, energetickou politikou, klimatickými zmenami a problémami vyplývajúcimi zo starnutia populácie.

Jarné zasadnutie Európskej rady, ktoré sa uskutočnilo v marci 2007 potvrdilo, že prijatie Lisabonského programu Spoločenstva a vykonávanie národných programov reforiem prispieva k celkovému hospodárskemu vzostupu, a tým aj k zlepšovaniu konkurencieschopnosti Európy. Európska rada schválila odporúčania Európskej komisie pre jednotlivé krajiny o hospodárskych politikách a politikách zamestnanosti členských štátov a eurozóny. Zároveň vyzvala na intenzívnejšiu spoluprácu medzi lisabonskými koordinátormi a zdôraznila potrebu intenzívnejšej spolupráce na národnej úrovni (so sociálnymi partnermi, regionálnymi orgánmi, občianskou spoločnosťou) a zlepšenie komunikácie.

Európska rada vyzvala členské štáty a Európsku komisiu na realizáciu opatrení v rámci štyroch konkrétnych oblastí prioritných činností, a to:

Finančná a hospodárska politika orientovaná na rast a stabilitu

ER potvrdila, že členské štáty budú pokračovať v presadzovaní štrukturálnych reforiem a konsolidovaní svojich rozpočtov v súlade s revidovaným Paktom stability a rastu. Je nevyhnutné zlepšiť kvalitu verejného financovania zvýšením jeho efektívnosti a

reštrukturalizáciou verejných výdavkov prostredníctvom podpory produktivity, inovácií a ľudského kapitálu.

Posilnenie vnútorného trhu a konkurencieschopnosti Európy

ER zdôraznila význam ďalšieho zlepšovania fungovania vnútorného trhu. Podmienkou dobre fungujúceho vnútorného trhu je včasné, správne a vysoko kvalitné transponovanie legislatívy Spoločenstva, jeho efektívna aplikácia a vynútenie dodržiavania spoločných pravidiel. Podľa hodnotenia EK sa členským štátom podarilo dosiahnuť významný pokrok v implementácii dohodnutých pravidiel vnútorného trhu do vnútroštátnej legislatívy. Priemerný deficit po prvý raz klesol pod úroveň priebežného cieľa vo výške 1,5 %, na ktorom sa hlavy štátov a vlád dohodli v roku 2001. SR mala podľa EK transpozičný deficit v oblasti vnútorného trhu vo výške 0,6 %. ER vyzvala členské štáty, aby ďalej znižovali transpozičný deficit s cieľom dosiahnuť deficit 1 % najneskôr do roku 2009.

Posilnenie inovácie, výskumu a vzdelávania

ER podporila odhodlanie členských štátov zlepšiť rámcové podmienky pre inovácie a na mobilizáciu dodatočných zdrojov pre výskum, rozvoj a inovačné aktivity. Zároveň opätovne potvrdila dôležitosť zvýšenia výdavkov na výskum a vývoj tak, aby do roku 2010 dosiahli výšku 3 % HDP.

ER vyzvala EK a členské štáty k ďalšiemu pokroku pri implementácii stratégie inovačnej politiky. ER konštatovala, že environmentálne technológie a eko-inovácie prispievajú k dosiahnutiu cieľov Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť vrátane boja proti klimatickým zmenám.

Zvyšovanie zamestnanosti, modernizácia a posilňovanie európskeho sociálneho modelu

ER zdôraznila význam rozvíjania kvality práce a celoživotného prístupu, pričom pripravované oznámenie EK o flexibilitate bude zamerané na identifikáciu vhodného mixu politik podľa potrieb trhov práce jednotlivých členských štátov. Základnými princípmi dobrej práce sú účasť pracovníkov a ich práva, rovnosť príležitostí, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a organizácia práce priateľská, ústretová k rodine. ER vyzdvihla kľúčovú úlohu sociálnych partnerov a sociálnej dimenzie EÚ. Viac pozornosti by sa malo byť venovať aktívnej inklúzii, t. j. zabezpečeniu adekvátnej úrovne minimálnych zdrojov pre všetkých, čo by malo byť tiež vyvážené princípom „pracovať sa oplatí“. Založenie Aliancie pre rodinu bude slúžiť ako platforma pre výmenu poznatkov a skúseností členských štátov o politikách priateľských, ústretových k rodine. Pripravovaná správa EK o sociálnej situácii by mala predstavovať ďalší podnet pre diskusiu ku koncu roku 2007.

Návrh odporúčaní

V súvislosti s implementáciou lisabonskej agendy v podmienkach SR je nevyhnutné venovať maximálnu pozornosť riadnemu plneniu Národného programu reforiem Slovenskej republiky na roky 2006 – 2008 a implementovať opatrenia vychádzajúce zo záverov Európskej rady v roku 2007.

2.4 Ľudské práva

Agentúra EÚ pre základné práva

Dňa 1. marca 2007 bola vo Viedni otvorená novozaložená Agentúra EÚ pre základné práva, ktorá nadväzuje na činnosť doterajšieho Európskeho strediska pre monitorovanie rasizmu a xenofóbie (EUMC).

Úlohou agentúry bude pri vykonávaní práva Spoločenstva poskytovať príslušným inštitúciám a orgánom Spoločenstva a jeho členských štátov informácie, odbornú a inú pomoc v oblasti základných práv, mala by konať len v rozsahu uplatňovania práva Spoločenstva, jej činnosť by sa mala naďalej vzťahovať na otázky rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, ochranu práv osôb patriacich k menšinám, ako aj rodovú rovnosť. Mala by zhromažďovať objektívne, spoľahlivé a porovnateľné informácie o vývoji situácie v oblasti základných práv, analyzovať ich a skúmať príklady osvedčených postupov pri riešení týchto otázok. Agentúra by mala mať právo na vlastný podnet alebo na žiadosť EP, Rady alebo EK poskytovať stanoviská inštitúciám Únie a členským štátom pri vykonávaní práva Spoločenstva. Agentúra by mala predkladať výročnú správu o otázkach základných práv, ktoré patria do oblasti jej činnosti a mala by v nej vyzdvihnúť príklady osvedčených postupov. Mala by tiež vypracúvať tematické správy o otázkach, ktoré majú pre politiku Únie osobitný význam. Agentúra by mala prijímať opatrenia na zlepšenie povedomia širokej verejnosti o základných právach a o možnostiach a rôznych mechanizmoch ich presadzovania bez toho, aby sa zaoberala individuálnymi sťažnosťami.

Prostredníctvom svojich orgánov by mala úzko spolupracovať s členskými štátmi a na tento účel by členské štáty mali vymenovať národných styčných úradníkov ako hlavné kontaktné osoby pre agentúru v členských štátoch. Agentúra by mala s uvedenými úradníkmi komunikovať najmä pri vypracúvaní svojich správ a iných dokumentov. Mala by zriadiť sieť spolupráce pod názvom Fórum pre základné práva, aby sa nadviazal dialóg a úzka spolupráca s občianskou spoločnosťou. Každý členský štát by mal do jej správnej rady vymenovať jedného nezávislého experta. Zloženie rady by malo zaručiť nezávislosť agentúry od inštitúcií Spoločenstva, ako aj od vlád členských štátov a čo najbohatšie odborné zázemie v oblasti základných práv.

Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých 2007 na ceste k spravodlivej spoločnosti

Rok 2007 bol na základe rozhodnutia Rady EÚ a Európskeho parlamentu zo 17. mája 2006 vyhlásený za Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých 2007 na ceste k spravodlivej spoločnosti (ďalej len európsky rok 2007). Všeobecným cieľom európskeho roka 2007 je vytvorenie platformy na zvýšenie povedomia širokej verejnosti o súdržnejšej spoločnosti, ktorá si cení rozmanitosť a uplatňuje základné acquis v oblasti nediskriminácie a rovnosti príležitostí. V dlhodobom aspekte prispieje európsky rok 2007 k správnej a jednotnej aplikácii legislatívneho rámca EÚ v celej Európe a k získaniu aktívnej podpory verejnosti pre antidiskriminačnú legislatívu. Parciálnymi zámermi európskeho roka 2007 sú okrem iného predstavenie európskej a národnej legislatívy zakotvujúcej právo na nediskrimináciu a rovnaké zaobchádzanie, informovanie verejnosti a skupín potenciálne ohrozených diskrimináciou o základných legislatívnych a nelegislatívnych nástrojoch v tejto oblasti a iniciácia pozitívnej verejnej diskusie o diverzite v slovenskej, ako aj európskej spoločnosti a jej výhodách.

Z celkového rozpočtu európskeho roka 2007 pre Slovenskú republiku, ktorý predstavuje 301 200 EUR, je alokovaných 150 600 EUR jednak z rozpočtu ES a jednak zo štátneho rozpočtu.

Základným dokumentom účasti SR na programe európsky rok 2007 je Národný plán implementácie, ktorý vychádza z analýzy aktuálneho stavu diskriminácie v SR. Detailne popisuje spôsob implementácie cieľov a zámerov európskeho roka 2007 v Slovenskej republike, obsahuje informácie o národných prioritách a cieľoch, o spôsobe ich naplnenia, informácie o priebehu prípravy a konzultácií s občianskou spoločnosťou a taktiež zoznam 9

národných aktivít, ich stručný opis, očakávané výsledky a dopad. Národný plán implementácie európskeho roku 2007 bol schválený uznesením vlády SR č. 1057 dňa 13. decembra 2006 a tvorí prílohu grantovej zmluvy s Európskou komisiou. Implementáciu európskeho roka 2007 zabezpečuje vnútroštátny vykonávací orgán, ktorým je v SR Sekcia ľudských práv a menšín Úradu vlády SR.

Prechodný fond (Transition Facility)

Od októbra 2006 prebieha v rámci programu Phare/Prechodný fond (Transition Facility) realizácia projektu „Rozvoj regionálnych štruktúr pre implementáciu antidiskriminačnej legislatívy“. Program je zameraný na zlepšenie schopnosti Slovenskej republiky monitorovať prípady diskriminácie a presadzovať princípy rovného zaobchádzania vo všetkých regiónoch. Tento cieľ je plnený prostredníctvom posilnenia inštitucionálnych a administratívnych kapacít Slovenského národného strediska pre ľudské práva (SNSLP). Výsledkom projektu je zriadenie siedmich regionálnych kancelárií SNSLP, vyškolenie novoprijatých zamestnancov a vytvorenie siete spolupracovníkov a lokálnych partnerstiev. Program je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu a je koordinovaný Úradom vlády SR, Sekciou ľudských práv a menšín v spolupráci so SNSLP.

Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou v niektorých oblastiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)

Sekcia ľudských práv a menšín ÚV SR vypracovala návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa antidiskriminačný zákon, bude predložený na rokovanie vlády SR dňa 18.04.2007. Zámerom predkladanej novelizácie antidiskriminačného zákona je ukončiť úplnú transpozíciu dvoch smerníc v zmysle pripomienok Európskej komisie. Ide o smernicu 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod. Druhou je smernica 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani.

V druhej polovici roka 2007 plánuje ďalšiu novelizáciu antidiskriminačného zákona, ktorá je potrebná z dôvodu transpozície smernice Rady 2004/113/ES.

2.5 Boj proti podvodom

Slovenská republika ako členský štát EÚ v súlade s článkom 280 Zmluvy o EÚ priebežne prijíma opatrenia, ktoré majú zabezpečiť efektívnu ochranu finančných záujmov Európskeho Spoločenstva a obmedziť riziko výskytu podvodov a ďalších nezákonných aktivít, ktoré poškodzujú finančné záujmy EÚ.

Centrálny kontaktný útvar OLAF pre Slovenskú republiku, boj proti korupcii (ďalej len CKÚ) ako organizačný útvar Úradu vlády Slovenskej republiky vykonáva svoju činnosť v spolupráci so všetkými orgánmi štátnej správy SR zapojenými do systému ochrany finančných záujmov EÚ a zodpovednými za riadenie, kontrolu a audit finančných prostriedkov EÚ a konania o spätnom vymáhaní, ukladaní sankcií a postihovaní pôvodcov nezákonných činností.

CKÚ na základe Národnej stratégie ochrany finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike oslovil Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo financií SR, Colné riaditeľstvo, ďalej Najvyšší kontrolný úrad SR a Generálnu prokuratúru SR za účelom blízkej a aktívnej spolupráce pri predchádzaní a odhaľovaní podvodov a iných nezákonných činností. Úlohou útvaru je koordinovať operatívne činnosti partnerov zamerané prednostne na preventívne opatrenia ale

aj na odhaľovanie nezrovnalostí. Sieťoví partneri, ktorí sú vymedzení v Národnej stratégii ochrany finančných záujmov EÚ v SR, sa stretávajú na pracovných poradoch s cieľom zosúladiť svoje činnosti tak, aby ich kompetencie pri ochrane finančných záujmov EÚ nadväzovali a vzájomne sa dopĺňali. Cieľom pracovných porád je aj prezentácia pripomienok k návrhom zmien v európskej legislatíve a vypracovanie jednotného stanoviska za Slovenskú republiku, ktoré je prezentované v rámci pracovnej skupiny boja proti podvodom pri Rade EÚ.

CKÚ organizuje stretnutia Prípravného výboru, ktorý bude dohliadať na plnenie opatrení na zabezpečenie ochrany finančných záujmov EÚ v zmysle Národnej stratégie ochrany finančných záujmov EÚ v SR,

Zástupcovia CKÚ sa pravidelne zúčastňujú na zasadnutiach Koordinačného výboru boja proti podvodom (CoCoLAF), zriadeného pri Európskej komisii a jeho pracovných skupín (pracovná skupina k článku 280 Zmluvy o EÚ, pracovná skupina pre nezrovnalosti a vzájomnú pomoc, pracovná skupina pre štatistickú analýzu nezrovnalostí, sieť komunikátorov OAFCN) a pracovných skupín pri Rade EÚ (pracovná skupina boja proti podvodom). Na základe úloh, ktoré vyplývajú z účasti na zasadnutí pracovných skupín CKÚ vypracúva podklady týkajúce sa nielen problematiky aktuálneho zasadnutia, ale aj podklady, ktoré sú súčasťou Výročných správ.

Každoročne je CKÚ vypracovávaný dotazník k článku 280 Zmluvy o EÚ, ktorý informuje Európsku komisiu o legislatívnych zmenách prijatých z vlastnej iniciatívy Slovenskou republikou v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ, ktorý je súčasťou Výročnej správy obsahujúcej opatrenia prijaté v súlade s implementáciou tohto článku, predkladané Európskemu parlamentu.

CKÚ na základe povinnosti, ktorá vyplýva Slovenskej republike z európskej legislatívy prijíma, eviduje všetky nezrovnalosti odhalené príslušnými orgánmi a inštitúciami, ktoré sú porušením ustanovení národnej alebo európskej legislatívy. Po vykonaní analýzy nahlasuje Európskej komisii tie nezrovnalosti, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v nariadeniach ES č. 1848/2006 a č. 2035/2005.

Vývoj v oblasti identifikácie nezrovnalostí poznačila najmä nová skupina nariadení týkajúcich sa nahlasovania nezrovnalostí v súvislosti s financovaním zo štrukturálnych fondov a kohézneho fondu, ďalej nový kódovník, ktorý obsahuje typológiu nezrovnalostí.

Následne po schválení Národnej stratégie vládou SR bude CKÚ pravidelne ročne vypracovávať analýzu následných nezrovnalostí, ktorá bude obsahovať prehľad typov nezrovnalostí a príspeje k lepšiemu riadeniu rizík v tejto oblasti.

Návrh odporúčaní

Na základe Národnej stratégie ochrany finančných záujmov, ktorá bude predložená vláde SR na schválenie, zriadiť Riadiaci výbor, ktorý bude zabezpečovať koordináciu činností všetkých sieťových partnerov s cieľom zvýšenia ochrany finančných záujmov ES a obmedzenia možností výskytu podvodov v tejto oblasti.

2.6 Boj proti terorizmu

Rok 2006 opätovne potvrdil, že v oblasti boja proti terorizmu je nevyhnutná spolupráca, najmä v poskytovaní informácií o medzinárodných sieťach a hľadaných osobách a v zabezpečovaní

ochrany civilného obyvateľstva. Terorizmus od základov mení charakter vedenia vojen (od symetrických vojen sa čoraz častejšie stávame svedkami asymetrických vojen). Boj proti terorizmu však neznamená len policajno-bezpečnostné aktivity, ale je potrebné zamerať sa aj na politickú stránku terorizmu, teda na dôvody alebo akcie, ktoré vyvolávajú terorizmus v najrozmanitejších podobách a oblastiach sveta.

Na európskej úrovni v tejto oblasti reprezentuje záujmy Slovenskej republiky Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo zahraničných vecí, ktoré sú aktívne zapojené **do činnosti pracovných skupín EÚ pre boj s terorizmom. Spolu s ďalším subjektami** sú zapojené aj do prijímania dokumentov legislatívneho a nelegislatívneho charakteru **napr.** prostredníctvom Rady ministrov pre spravodlivosť a vnútro.

Zástupcovia MZV SR sa pravidelne zúčastňujú na zasadnutiach pracovnej skupiny Rady EÚ COTER, ktoré sa spravidla konajú jedenkrát mesačne, správy z týchto zasadnutí sa postupujú aj iným odborom, ak sa ich činnosti preberané otázky týkajú. Zasadnutí WGT sa zúčastňujú zástupcovia MV SR.

Je potrebné uviesť, že problematika boja proti terorizmu čiastočne zasahuje do problematik zastrešovaných inými ministerstvami a ministerskými radami, napríklad do pôsobnosti Rady ministrov pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy v súvislosti s dokumentmi, ktoré má na starosti — Haagsky akčný plán ako aj Akčný plán boja proti terorizmu.

Slovenská republika sa prostredníctvom MV SR zapája do tvorby európskej legislatívy a do aktivít smerujúcich k zabráneniu teroristickým útokom ako aj do snáh ochrániť civilné obyvateľstvo, a to už od počiatočnej fázy. Súvisiace témy sú väčšinou prerokovávané v COREPER II.

V roku 2006 bol odsúhlasený nový mechanizmus spolupráce v oblasti boja proti terorizmu – základné princípy koordinácie a spolupráce subjektov boja proti terorizmu pri výmene informácií. Koordinácia výmeny a analýzy informácií a spolupráca v oblasti boja proti terorizmu prebieha v rámci expertnej skupiny.

V sledovanom období prebiehali rokovania o týchto významných legislatívnych aktoch v oblasti boja proti terorizmu:

- Návrh návrhu rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovuje dátum uplatňovania niektorých ustanovení rozhodnutia Rady 2005/211/SVV z 24. februára 2005 o zavedení niektorých nových funkcií pre Schengenský informačný systém vrátane boja proti terorizmu
- Návrh rozhodnutia Rady o sprístupnení databázy vízového informačného systému (VIS) orgánom členských štátov zodpovedných za vnútornú bezpečnosť a Europol-u za účelom prevencie, odhaľovania a vyšetrovania teroristických a iných závažných trestných činov
- Návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa ustanovuje mechanizmus Spoločenstva v oblasti civilnej ochrany (rekodifikácia)
- Návrh rozhodnutia Rady o zlepšení spolupráce medzi špeciálnymi zásahovými jednotkami členských štátov Európskej Únie
- Návrh Rozhodnutia Rady pre zlepšenie policajnej spolupráce medzi členskými štátmi EÚ najmä na vnútorných hraniciach a doplnenie Dohovoru implementujúceho Schengenskú dohodu
- Návrh Rozhodnutia Rady, ktorý mení a dopĺňa rozhodnutie 2001/886/SVV o vývoji druhej generácie Schengenského informačného systému (SIS II)

Z nelegislatívnych dokumentov boli významné Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o prevencii a boji proti financovaniu terorizmu prostredníctvom posilnenej koordinácie na národnej úrovni a väčšej transparentnosti neziskového sektora.

Významné dokumenty legislatívneho charakteru, ktoré v monitorovanom období vyšli v Úradnom vestníku ES/EÚ:

- Rozhodnutie Rady 2006/228/SVV z 9. marca 2006, ktorým sa stanovuje dátum uplatňovania určitých ustanovení rozhodnutia 2005/211/SVV o zavedení niektorých nových funkcií pre Schengenský informačný systém vrátane boja proti terorizmu
- Odporúčanie Rady z 27. apríla 2006 o vypracúvaní dohôd medzi policiami, colnými orgánmi a inými orgánmi činnými v trestnom konaní špecializovanými v oblasti predchádzania a boja proti trestnej činnosti
- Rozhodnutie Rady z 24. júla 2006, ktorým sa stanovuje dátum uplatňovania článku 1 ods. 4 a 5 nariadenia (ES) č. 871/2004 o zavedení niektorých nových funkcií pre Schengenský informačný systém vrátane boja proti terorizmu

Významné dokumenty nelegislatívneho, strategického charakteru, ktoré boli predmetom rokovanií alebo schválenia v monitorovanom období :

- Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o prevencii a boji proti financovaniu terorizmu prostredníctvom posilnenej koordinácie na národnej úrovni a väčšej transparentnosti neziskového sektora

I tretí rok členstva Slovenskej republiky v EÚ je možné z perspektívy boja proti terorizmu hodnotiť kladne, keďže zvýšené nároky na administratívne a finančné kapacity vyvažuje obrovský prínos z bezpečnostno-politického hľadiska. Koordinácia činnosti a výmena informácií s ostatnými členskými štátmi, ich bezpečnostnými službami a nadnárodnými organizáciami bojujúcimi proti kriminalite vo vysokej miere prispieva ku zlepšovaniu vnútroštátnej bezpečnosti ako aj schopnosti reagovať na hrozby pochádzajúce zo zahraničia.

Návrh odporúčaní

V ďalšom období je naďalej potrebné plniť ciele Akčného plánu boja proti terorizmu, Stratégie a Akčného plánu EÚ na boj proti radikalizácii a náboru teroristov, Stratégie mediálnej komunikácie EÚ, ktorá bola prijatá v marci 2007 a aktívne sa podieľať na tvorbe účinných legislatívnych aktov. Dôležitá bude takisto zvýšená pozornosť na fondy, ktoré vznikli na základe finančnej perspektívy EÚ na roky 2007 – 2013, na proces tvorby dlhodobých koncepčných materiálov, programu "Prevencia, pripravenosť a riadenie následkov terorizmu", "Bezpečnosť a ochrana slobôd" ako aj programu "Prevencia a boj proti organizovanému zločinu".

****Nariadenia a rozhodnutia ES pre oblasť boja proti financovaniu terorizmu sú záväzné a priamo účinné na území členských štátov v súlade so Zmluvou o založení ES (predovšetkým čl. 60, 301, 308) a zaväzujú finančné inštitúcie priamo zmrazovať účty a iné finančné aktíva sankcionovaným osobám uvedeným v prílohách predmetných nariadení a rozhodnutí ES. Vzhľadom k uvedenému zaujala sekcia finančného trhu MF SR iniciatívny prístup, a písomne upovedomila banky a pobočky zahraničných bánk o povinnostiach a záväzkoch vyplývajúcich z konkrétnych nariadení a rozhodnutí ES, týkajúcich sa reštriktívnych opatrení Spoločnej**

zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ – zmrazovania teroristických aktív. To znamená pre banky a pobočky zahraničných bánk v SR uplatňovať finančné sankcie proti teroristickým subjektom, za účelom úspešného boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

Zákon o bankách č. 483/2001 Z.z., § 91 odsek 8) ukladá bankám a pobočkám zahraničných bánk povinnosť poskytovať MF SR v lehotách ním určených zoznam klientov, na ktorých sa vzťahujú medzinárodné sankcie zavedené podľa zákona č. 460/2002 Z.z. v znení zákona č. 127/2005 Z.z. o vykonávaní medzinárodných sankcií zabezpečujúcich medzinárodný mier a bezpečnosť. V zmysle uvedeného zákona o bankách požiadala sekcia finančného trhu MF SR banky a pobočky zahraničných bánk o nahlásenie údajov o sankcionovaných osobách, ak sú ich klientmi, najneskôr do troch pracovných dní po zistení tejto skutočnosti na MF SR, a zároveň sa im určila štvrtročná lehota na predkladanie celkového zoznamu týchto klientov MF SR, pričom uvedený zoznam zasielaný bankami musí obsahovať aj čísla účtov a výšku zostatku na účtoch týchto klientov.

2.7 Rozširovanie EÚ

Vývoj počas rakúskeho predsedníctva

Pokračovanie procesu rozširovania EÚ bolo jednou z priorít rakúskeho predsedníctva. Rakúske predsedníctvo sa zameralo najmä na screeningový proces s dvoma kandidátskymi krajinami Chorvátskom a Tureckom, na prípravu a publikovanie monitorovacej správy o stave pripravenosti Bulharska a Rumunska na vstup do EÚ, resp. na dialóg s krajinami západného Balkánu v rámci rokovaní o Stabilizačnej a asociačnej dohode. Niektoré zo stanovených cieľov (substantívna diskusia o spôsobe pokračovania procesu rozširovania v podmienkach EÚ, resp. rozhodnutie o termíne vstupu Bulharska a Rumunska do EÚ) sa rakúskemu predsedníctvu nepodarilo dosiahnuť, preto ich riešenie bolo presunuté na fínske predsedníctvo.

SR sa počas rakúskeho predsedníctva EÚ naďalej zasadzovala za proces rozširovania únie, pričom prioritnými témami, na ktoré sa slovenskí zástupcovia sústredili, boli otázky čo najskoršieho vstupu Bulharska a Rumunska do EÚ, rokovania s Chorvátskom a možnosti Slovenska napomôcť tempu rokovaní, implementácia dodatkového protokolu k ankarskej dohode EÚ – Turecko ako zásadná podmienka napredovania Turecka v integračnom procese. Ďalšími dôležitými okruhmi boli stabilizačný proces krajín západného Balkánu vrátane perspektív pre jednotlivé krajiny, ako aj otázka európskej perspektívy pre východoeurópske krajiny.

Vývoj počas fínskeho predsedníctva

Fínske predsedníctvo si definovalo pokračovanie procesu rozširovania EÚ ako jednu zo svojich priorít a naplánovalo si behom svojho funkčného obdobia realizovať substantívnu diskusiu o ďalšom rozširovaní. Jej súčasťou bola diskusia o „absorbčnej (integračnej) kapacite“, výsledok ktorej je neurčitý, a tak poskytuje priestor na interpretáciu (kapacita sa bude pravidelne, resp. priebežne vyhodnocovať; pritom jednotlivé členské krajiny kladú rozličnú mieru dôrazu na rôzne elementy absorbčnej kapacity).

Pokiaľ ide o vývoj v samotnej agende rozširovania, v septembri 2006 Európska komisia zverejnila Monitorovaciu správu o stave pripravenosti Bulharska a Rumunska na členstvo v EÚ, na základe ktorej Rada EÚ potvrdila termín vstupu oboch krajín do únie k 1. 1. 2007, čo znamenalo uzavretie piateho kola rozširovania. Pokračovali prístupové rozhovory dvoch kandidátskych krajín – Chorvátska a Turecka, pričom v priebehu fínskeho predsedníctva EÚ sa začala prejavovať ich postupná divergencia (počas rakúskeho predsedníctva obe krajiny

otvorili aj uzavreli kapitolu 25 Veda a výskum; počas fínskeho predsedníctva EÚ Chorvátsko uzavrelo ďalšiu – kapitolu 26 Vzdelávanie a kultúra, zatiaľ čo Turecko žiadnu). Na základe odporúčania Európskej komisie z 29. 11. 2006 Európska rada v decembri rozhodla, že kým nedôjde na strane Turecka k pokroku v otázke dodatkového protokolu k Ankarskej dohode, žiadna ďalšia kapitola uzavretá nebude a osem kapitol, ktoré sa týkajú problematiky protokolu, nebude ani otvorených. Vo vzťahu k tretej kandidátskej krajine – Macedónsku – nedošlo k žiadnemu posunu, prístupové rokovania sa nezačali, ani nebol oznámený žiadny termín ich začatia. Čo sa týka ostatných krajín západného Balkánu, ktoré sú tzv. potenciálnymi kandidátskymi krajinami, pokračovala implementácia Stabilizačného a asociačného procesu. Bosna a Hercegovina pokračovala v rokovaní o Stabilizačnej a asociačnej dohode, pričom hlavnou prekážkou jej uzavretia zostávala policajná reforma. V prípade Čiernej Hory boli rokovania o Stabilizačnej a asociačnej dohode po jej osamostatnení opätovne otvorené v septembri 2006. Rokovania so Srbskom boli do konca roka prerušené kvôli nedostatočnej spolupráci s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu (ICTY).

SR pokračovala v konzistentnej podpore rozširovacieho procesu. Vo vzťahu k Chorvátsku prebiehali rokovania zamerané na pomoc pri plnení predvstupových kritérií vrátane odovzdávania slovenských skúseností s prístupového procesu do EÚ. Stanovisko SR k Turecku vychádzalo z vývoja plnenia predvstupových podmienok krajinou ako aj z odporúčaní a rozhodnutí európskych inštitúcií. Slovenské stanovisko k integrácii Turecka do EÚ je možné zhrnúť nasledovne: „Turecko je kandidátska krajina, ktorá musí plniť zmluvné záväzky a podmienky prístupového procesu; na druhej strane úplné zastavenie prístupového procesu by nebolo v záujme ani jednej zo strán. SR považuje za dôležité zachovať kontakt a komunikáciu s Tureckou republikou“. Vo vzťahu k stabilizačnému a asociačnému procesu krajín západného Balkánu SR neustále povzbudzovala integračné procesy jednotlivých krajín ako jediný realistický predpoklad trvalej a udržateľnej stability a prosperity regiónu. Súčasťou bilaterálnych rokovaní medzi SR a krajinami západného Balkánu boli aj otázky európskej budúcnosti týchto krajín a skúsenosti SR z obdobia príprav na členstvo v EÚ. Vo vzťahu k Bulharsku a Rumunsku SR pozitívne prijala rozhodnutie o vstupe týchto krajín do únie. Predstavitelia SR na rôznych úrovniach otvárali aj tému európskej perspektívy krajín východnej Európy.

Návrh odporúčaní

Pokračovať v podpore naplňovania zahraničnopolitických priorít SR v kontexte integračných ambícií krajín západného Balkánu.

2.8 Humanitárna pomoc

Európska únia je jedným z najvýznamnejších poskytovateľov pomoci postihnutým, bez ohľadu na ich rasu, náboženstvo či politické názory. Humanitárna pomoc je poskytovaná prostredníctvom Úradu humanitárnej pomoci (ECHO – založená 1992), ktorý koordinuje početné aktivity svojich partnerov, osobitne v najviac ohrozených krajinách sveta. V roku 2006 bol zaznamenaný zvýšený počet katastrof spojený s klimatickými podmienkami (povodne, suchá), s ktorým súvisí aj vznik hladomoru, často na miestach, kde je už v súčasnosti veľká miera podvýživy. ECHO sa tiež zameriava na opomínané krízy, ako sú prípady utečencov zo Západnej Sahary (Alžírsko), z Bhutánu (Nepál) a z Čečenska (kaukazský región), ako aj na ozbrojené konflikty, ako sú v Kašmíre, Mjanmarsku, resp. v Kolumbii. ECHO sa zaoberá prípravnými a preventívnymi programami, prepájaním humanitárnej a rozvojovej pomoci, potravinovou pomocou, ako aj vzdelávaním a advokáciou.

Dôležitým motívom pre SR v otázke poskytovania humanitárnej pomoci je plnenie záväzkov a prísľubov, ktoré vyplývajú z členstva SR v medzinárodných organizáciách (EÚ, OECD, OSN a NATO). Európska únia ako najväčší svetový poskytovateľ humanitárnej pomoci prebrala na seba kľúčovú úlohu pri napĺňaní Miléniových rozvojových cieľov. Na summite OSN v New Yorku (2000) sa SR k týmto cieľom jednoznačne prihlásila a ich plnenie predstavuje základ smerovania slovenskej humanitárnej pomoci. SR ako súčasť donorskej komunity má záujem v rámci svojich možností pomôcť riešeniu globálnych problémov, prostredníctvom pomoci ľuďom trpiacim hladom, v dôsledku ozbrojených konfliktov a prírodných katastrof. Morálna povinnosť poskytovať pomoc trpiacim ľuďom pramení z princípov humanity a spolupatričnosti, ako aj z poznania, že vývoj v ktorejkoľvek krajine spätne ovplyvňuje situáciu aj u nás doma.

V roku 2006 Slovensko poskytlo vyše 27,5 mil. Sk na riešenie humanitárnych situácií. Humanitárna pomoc SR bola realizovaná podľa nového mechanizmu, ktorý nad rámec materiálnej pomoci a záchranárskych prác obohatil jestvujúci systém o aktívnu spoluprácu so slovenskými humanitárnymi organizáciami. Pomoc bola realizovaná formou priamej materiálnej pomoci, ako i prostredníctvom financovania programov medzinárodných humanitárnych organizácií.

SR sa podieľala na odstraňovaní následkov aprílových povodní v Rumunsku zaslaním materiálnej pomoci v celkovej hodnote 3,8 mil. Sk. Zásielka obsahovala elektrický agregát, vodné čerpadlá, nepremokavé plášte a oblečenie. Slovensko následne poskytlo humanitárnu pomoc pri záplavách aj Bulharsku. Zásielku v hodnote 2,3 mil. Sk, zloženú z elektrických generátorov, púmp, stanov a lehátok dňa 15. mája odovzdal Úrad civilnej ochrany miestnej partnerskej organizácii „Grażdanska zaštita“.

SR sa zapojila do riešenia následkov ničivého zemetrasenia pri meste Jogjakarta na ostrove Jáva – poskytla finančný príspevok pre OSN na potravinovú pomoc (1 mil. pre WFP) a na pomoc deťom (1 mil. pre UNICEF). Taktiež financovala dva humanitárne projekty slovenských mimovládnych organizácií – projekt ADRA Slovensko provizórneho ubytovania a hygieny v hodnote 1 mil. Sk a ďalší projekt občianskeho združenia Človek v ohrození, ktoré distribuovalo ľuďom stany, hygienické potreby, čerstvé potraviny a výživu pre kojencov (v hodnote 1 mil. Sk). Úrad civilnej ochrany MV SR (ÚCO) zaslal na miesto nešťastia lodnú zásielku humanitárneho materiálu v hodnote 670 tis. Sk (stany, nosítka, lehátka a oblečenie).

Počas ozbrojeného konfliktu v Libanone SR zabezpečila v spolupráci s francúzskou stranou zaslanie humanitárneho materiálu v hodnote 4,1 mil. (stany, prikrývky, nosítka, oblečenie) do Bejrútu. Druhú humanitárnu zásielku (stany, osvetľovacie súpravy, prikrývky, lieky...) v objeme 11,3 mil. Sk zaslal Úrad civilnej ochrany MV SR koncom septembra 2006. Slovensko v Libanone sumou 1 mil. Sk financovala projekt Človek v ohrození, zameraný na psychosociálne programy pre deti, sociálno-vzdelávacie programy na obnovu infraštruktúry a distribúciu elektrických generátorov a nádrží na vodu.

3. Účasť SR na sektorových politikách EÚ

3.1 Vnútrotný trh a štyri slobody

Spoločný vnútrotný trh so štyrmi základnými slobodami: voľným pohybom osôb, tovaru, služieb a kapitálu, je základným kameňom európskej integrácie od jej prvopočiatkov. I keď množstvo obmedzení pohybu tovaru, služieb a kapitálu bolo odstránených, stále ešte

pretrvávajú určité politické, administratívne a technické bariéry, na ktorých odstránení je potrebné pracovať. Najväčšie zaostávanie doposiaľ pretrváva vo voľnom pohybe služieb. Podstatné zlepšenie v tejto oblasti je jednou z hlavných priorít a podmienok dosiahnutia cieľov novej Lisabonskej stratégie.

Koordinácia na európskej úrovni:

Otázky vnútorného trhu sú na úrovni Rady prerokovávané pracovnou skupinou pre konkurencieschopnosť, Coreperom 1 a Radou pre konkurencieschopnosť. Experti ministerstva hospodárstva sa zúčastňovali a pripravovali pozičné dokumenty k horizontálnym otázkam vnútorného trhu prerokovávaným na úrovni Rady. Prijatím Smernice o službách sa prioritou stáva zabezpečenie správnej a včasnej implementácie. Komisia za týmto účelom pristúpila k vytvoreniu pracovných skupín pre zabezpečenie koherentnej a jednotnej implementácie Smernice v ČR. Rovnako sa experti MH SR zúčastňujú prác v expertnej skupine Komisie pre revíziu vnútorného trhu. Otázkami vnútorného trhu sa zaoberá aj Poradný výbor Komisie pre vnútorný trh vytvorený zo zástupcov ČR (IMAC).

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni:

Koordinácia záležitostí EÚ v oblasti vnútorného trhu je zabezpečovaná na úrovni RKS MH SR a sektorovej pracovnej skupiny vnútorný trh. SPS sa v sledovanom období zaoberala prípravou pozičných dokumentov k návrhu smernice o službách, prípravou implementácie smernice a vypracovávaním stanovísk pre diskusiu k revízii Jednotného trhu EÚ. Vzhľadom na prierezovosť problematiky VT a smernice o službách, SPS MH SR koordinuje činnosti dotýkajúce sa prakticky všetkých rezortov. Otázky transpozície legislatívy VT sú pokrývané Sekciou pre aproximáciu práva Úradu vlády SR.

Najvýznamnejšie dokumenty (legislatívne/nelegislatívne prerokované Radou v období od 1.5.2006 do 30.04.2007)

V oblasti horizontálnych otázok vnútorného trhu bolo kľúčovým otvorením verejnej diskusie k „revízii Jednotného trhu EÚ (JT)“. Revízia JT sa stala súčasťou iniciatív „Agendy pre občanov – splnenie výsledkov pre Európu“, ktorej cieľom je zodpovedať na otázky občanov týkajúce sa EÚ s cieľom posilniť ich dôveru v EÚ. Verejné konzultácie k zameraniu budúcej politiky vnútorného trhu EÚ otvorila Komisia 11.4.2006. Budúce zameranie politiky vnútorného trhu EÚ bolo rovnako témou diskusie ministrov ČR EÚ na zasadnutí septembrovej Rady pre konkurencieschopnosť (25.09.2006).

V nadväznosti na závery verejných konzultácií predložila Komisia 23.2.2007 „Predbežnú správu k Jednotnému trhu EÚ (JT)“, ktorá načrtáva víziu Jednotného trhu 21. storočia (JT má byť JT pre spotrebiteľov a občanov, JT integrovanej ekonomiky (odstránenie ostávajúcich bariér), JT znalostnej ekonomiky, JT otvorený globálnej ekonomike, dobre regulovaný JT, JT trvaloudržateľnej Európy) a navrhuje nové prístupy pre implementáciu tejto vízie (prístup detailného posúdenia dopadu prijímaného opatrenia JT, efektívnejší prístup /t.j. posúdiť kde prijímať legislatívne a kde nelegislatívne opatrenia/, decentralizovaný prístup /osvojenie si JT členskými krajinami/, prepojenie navrhovaných opatrení na globálnu agendu /Doha kolo rokovaní WTO, bilaterálne obchodné vzťahy/, zlepšiť komunikovanie výhod integrovaného JT občanom EÚ). Zámerom je, aby budúca politika JT bola navrhnutá tak, aby preberala výhody globalizácie a ovplyvňovala globalizáciu smerom, ktorý podporujú občania EÚ. Víziu JT 21. storočia navrhnutú Komisiou vzala na vedomie v svojich záveroch aj Európska Rada (ER) (jarný summit 2007). ER vyzvala Komisiu predložiť komplexnú revíziu JT v druhej polovici 2007 a zdôraznila, že v kontexte JT je potrebné venovať pozornosť hlavne stimulovaniu potenciálu malých a stredných podnikov, z dôvodu ich úlohy v podpore rastu, vytváraní pracovných miest a inovácií.

Komplexnú revíziu JT obsahujúcu hodnotenie prínosov, úspechov JT, definovanie oblastí JT, kde nie je potenciál JT plne využitý, vrátane konkrétnych návrhov opatrení, resp. ďalších krokov na zefektívnenie fungovania JT má Komisia predložiť na jeseň 2007. Následne, po detailnom prediskutovaní komplexnej revízie JT by mala jarná Európska rada 2008 prijať politické závery k danej problematike.

Legislatívne návrhy

Rada a EP dosiahli dohodu o návrhu smernice o službách na vnútornom trhu EÚ, smernica o službách na vnútornom trhu č. 2006/123/ES nadobudla účinnosť 28.12.2006.

Rada dosiahla politickú dohodu k návrhu na májovom zasadnutí (29.-30.05.2006) Rady pre konkurencieschopnosť. Slovensko podporovalo prijatie ambicióznejšieho návrhu smernice, avšak v záujme dosiahnutia dohody Rady o návrhu smernice Slovensko podporilo kompromisné znenie v kľúčových otázkach návrhu – akceptovalo vyňatie zásady krajiny pôvodu z návrhu, čo bolo sčasti kompenzované zavedením povinnosti pre ČK spracovať a predložiť závery screeningu legislatívy predstavujúcej prekážky v slobodnom poskytovaní služieb (čl.16) a vyňatie článkov upravujúcich odstránenie administratívnych prekážok pri presune pracovníkov (čl. 24 a čl. 25), čo bolo nahradené úlohou pre Komisiu (príslušné DG) predložiť usmernenia pre ČK, ako majú postupovať pri vysielaní pracovníkov podľa platnej legislatívy EÚ v oblasti vysielania pracovníkov.

Vplyvy a zmeny, ktoré priniesol tretí rok členstva pre SR

Nadobudnutím účinnosti smernice o službách na vnútornom trhu, pre členské štáty vyplýva povinnosť zabezpečiť jej transpozíciu do národného práva do konca roku 2009. Ministerstvo hospodárstva, ako gestor tejto legislatívy začalo so zabezpečovaním koordinácie transpozície. Smernica sa má transponovať cez rámcový zákon a určité špecifiká majú byť transponované do jednotlivých osobitných zákonov prípadne noviel existujúcich zákonov. Začali sa tiež práce na screeningu legislatívy z hľadiska jej kompatibility s príslušnými článkami smernice, pristúpilo sa k vytváraniu siete jednotných kontaktných miest, ktorých hlavnou úlohou má byť zjednodušenie prístupu k poskytovaniu služieb vybavením potrebných formalít na jednom mieste cez JKM a tiež poskytovanie základných informácií pre prístup a poskytovanie služieb. Vláda schválila koncepciu vytvárania JKM a 10.04.2007 schválila novelu zákona o živnostenskom podnikaní, nakoľko v SR budú funkciu JKM plniť živnostenské úrady. V kontexte zavedenia administratívnej spolupráce orgánov ČK kompetentných v oblasti vymožitelnosti legislatívy VT (vrátane smernice o službách) sa analyzovali podmienky pre zavedenie Informačného systému pre vnútorný trh (IMI projekt predložený Komisiou).

Ministerstvo hospodárstva pokračuje v aktivitách pre zapojenie slovenských podnikov do konzultačného mechanizmu Komisie (European Business Test Panel – EBTP). Cieľom EBTP je zapojiť podniky EÚ do tvorby legislatívy EÚ vo fáze jej prípravy, podniky majú tak možnosť podieľať sa na tvorbe politiky EÚ. Zo SR sa do EBTP môže zapojiť celkovo 72 podnikov (kvóta pridelená Komisiou na základe odporúčania Eurostatu), doteraz sa do EBTP zapojilo 30 podnikov, aktívnych je 16.

Čomu je potrebné venovať pozornosť do budúcnosti

V oblasti vnútorného trhu je potrebné venovať pozornosť

Komplexnej revízii Jednotného trhu, ktorú má Komisia predložiť v druhej polovici 2007, analýze návrhov predložených Komisiou v tejto komplexnej revízii, zabezpečeniu včasnej a správnej transpozície smernice o službách na vnútornom trhu EÚ,

3.1.1. Slobodný pohyb tovaru

V období od 1. mája 2006 do 30. apríla 2007 sa uskutočnili zasadnutia Pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu Rady EÚ, konkrétne jej podskupín pre spotrebiteľsky balené výrobky, pyrotechnické výrobky a strelné zbrane (išlo o návrhy harmonizačných smerníc), ďalej prebehli zasadnutia Výboru pre článok 133 (problematika vzájomného uznávania výstupov posudzovania zhody výrobkov vo vzťahu k hospodársky vyspelým krajinám). ÚNMS SR sa nezúčastňuje zasadnutí vrcholovej formácie Rady EÚ pre oblasť slobodného pohybu tovaru, t.j. Rady ministrov pre konkurencieschopnosť, keďže túto pokrýva účasťou ministra, resp. štátneho tajomníka MH SR. V sledovanom období však ÚNMS SR poskytol podklady na zasadnutie Rady pre konkurencieschopnosť dňa 19.2.2007 ohľadne dokumentov súvisiacich s revíziou Nového prístupu k technickej harmonizácii a normalizácii.

ÚNMS SR disponuje pre potreby prípravy „predbežného stanoviska“, „pozície“, „inštrukcie“ a „návrhu stanoviska SR“ rezortnou koordinačnou skupinou (RKS). RKS sa vždy stretáva pred rokovaním pracovných skupín a výborov Rady EÚ, ďalej pred rokovaním pracovných skupín a výborov Európskej komisie vtedy, ak sa predpokladá hlasovanie zástupcov členských krajín, alebo ak jednotliví členovia RKS a prizvaní experti, ako aj iné zainteresované subjekty zašlú nejednotné substanciovské k rokovacím dokumentom. V období od 1. mája 2006 do 30. apríla 2007 sa uskutočnilo 16 zasadnutí RKS k nasledovným problematikám pokrytým právom ES/EÚ: revízia Nového prístupu k technickej harmonizácii a normalizácii, osobné ochranné prostriedky, strojové zariadenia, financovanie európskej normalizácie, plynové spotrebiče, hračky, spotrebiteľsky balené výrobky, nízkonapäťové zariadenia, výťahy, pyrotechnické výrobky, strelné zbrane. ÚNMS SR sa prostredníctvom svojho zástupcu pravidelne zúčastňuje zasadnutí Komisie pre záležitosti EÚ 1 (KEÚ 1) pri MZV SR a plní úlohy, ktoré táto komisia stanovuje. V sledovanom období KEÚ 1 schválila inštrukcie spracované ÚNMS SR pre zástupcu SR v COREPER-i 1 k návrhom právnych aktov ES/EÚ pre financovanie európskej normalizácie, pyrotechnické výrobky, strelné zbrane, spotrebiteľsky balené výrobky (pozri nižšie).

V sledovanom období boli prejednávané na úrovni Rady EÚ nasledovné návrhy právnych aktov ES/EÚ v gescii ÚNMS SR:

Financovanie európskej normalizácie

Nové nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25.6.2002 o rozpočtových pravidlách stanovilo, že na čerpanie finančných prostriedkov zahrnutých do rozpočtu pre všetky činnosti Spoločenstva je potrebné vopred prijať základný právny akt, ktorý je v oblasti uplatňovania Zmluvy o ES aktom sekundárnej legislatívy. Existujúce ustanovenia aktov sekundárneho práva týkajúcich sa európskej normalizácie (smernica 98/34/ES, rozhodnutie Rady 87/95/EHS, jednotlivé smernice Nového prístupu) nezodpovedali týmto požiadavkám, keďže sa otázkam financovania európskej normalizácie venovali nedostatočne. Z tohto dôvodu Komisia považovala za potrebné prijať akt, ktorý by financovaniu európskej normalizácie dal explicitnejší, úplnejší a podrobnejší právny rámec. Realizáciou tohto zámeru bol návrh rozhodnutia o financovaní európskej normalizácie (medzičasom schválené ako rozhodnutie 1673/2006/ES), ktorého ambíciou bolo v jednom dokumente zhrnúť aj doteraz používané modalities financovania európskej normalizácie. Normalizačné činnosti majúce nárok na financovanie od Spoločenstva sú v rozhodnutí taxatívne vymenované (tvorba noriem na podporu legislatívy a politik Spoločenstva, činnosť sekretariátov CEN, CENELEC a ETSI, prípravné a doplnkové normalizačné práce, preklady noriem a pod.). Beneficiantom financovania vo forme grantov bez verejnej súťaže budú CEN, CENELEC a ETSI na všetky uvedené činnosti, iné organizácie definované v základnom akte len v prípade prípravných

a doplnkových normalizačných prác, a to v spolupráci s CEN, CENELEC a ETSI. Ostatné organizácie budú beneficiary na základe grantov s verejnou súťažou alebo prostredníctvom verejného obstarávania v prípade prípravných a doplnkových normalizačných prác v spolupráci s CEN, CENELEC a ETSI, ďalej pokiaľ ide o propagáciu normalizácie a realizáciu projektov pre tretie krajiny. Návrh rozhodnutia predložila Komisia Rade a Európskemu parlamentu 22.8.2005. Pracovná skupina Rady pre technickú harmonizáciu (podskupina pre normalizáciu) posudzovala návrh, ako aj pripomienky EP k nemu, na viacerých svojich zasadnutiach. SR počas rokovaní v pracovnej skupine podporovalo také znenie návrhu, ktoré by neviedlo k rozdrobovaniu normalizačných prác a ich financovania na európskej úrovni, čo by bolo v rozpore s princípmi, na ktorých je európska normalizácia budovaná, t.j. konzistentnosť, transparentnosť a dostupnosť. Dňa 27.4.2006 došiel neformálny trialóg ku konečnému kompromisnému zneniu pre COREPER 1 (zasadnutie 10. mája 2006), s ktorým SR súhlasila. Schválené rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES z 24. októbra 2006 o financovaní európskej normalizácie bolo uverejnené v Úradnom vestníku EÚ L 315 dňa 15.11.2006 a nadobudlo účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení.

Spotrebiteľsky balené výrobky

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovujú pravidlá pre menovité množstvá spotrebiteľsky balených výrobkov, ktorou sa zrušujú smernice Rady 75/106/EHS a 80/232/EHS a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 76/211/EHS (COM/2004/708) sleduje predovšetkým cieľ zrušiť existujúce rady menovitých množstiev spotrebiteľsky balených výrobkov podľa dobrovoľnej harmonizácie smerníc 75/106/EHS a 80/232/EHS a ponechať len vo veľmi špecifických sektoroch niektoré z existujúcich regulačných ustanovení so zámerom úplnej harmonizácie, t.j. vylúčenia národných regulácií, čím sa nebude fragmentovať jednotný trh. Návrh smernice pevne stanovuje vybrané menovité množstvá (ktoré predstavujú väčšinu predaja) pre vína a liehoviny v rámci určitého intervalu, zatiaľ čo menovité množstvá mimo interval sú voľné. Návrh smernice predpokladá prechodné obdobie pre menovité množstvá niektorých druhov výrobkov v spotrebiteľskom balení (mlieko, maslo, cestoviny, káva a cukor), ktoré sa môže uplatňovať len v štátoch, ktoré tieto množstvá doteraz regulovali. Návrh smernice bol v Rade EÚ prerokovaný na viacerých zasadnutiach Pracovnej skupiny pre konkurencieschopnosť a rast a následne Pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu. SR podporovala lepšiu reguláciu, ktorú návrh smernice predstavuje tak, aby upravovala menovité množstvá len tých druhov výrobkov, ktoré sú predmetom regulácie v súčasnosti. COREPER 1 dňa 28.3.2007 prerokoval dokument č. 7658/07, ktorý obsahoval návrh pozície Rady pre rokovania s Európskym parlamentom a Komisiou v rámci trialógu. SR súhlasila s navrhovaným znením dokumentu. Cieľom chystaného trialógu bude dosiahnutie kompromisného znenia vyhovujúceho všetkým trom inštitúciám tak, aby sa návrh smernice schválil v druhom čítaní schvaľovacieho procesu. Rada sa bude snažiť presadzovať znenie smernice schválené spoločnou pozíciou Rady z 4.12.2006. Ak sa toto ukáže byť nemožné, je Rada pripravená prijať ústupky špecifikované v prílohe k dokumentu č. 7658/07.

Pyrotechnické výrobky

Cieľom návrhu smernice smernica Európskeho parlamentu a Rady o umiestňovaní pyrotechnických výrobkov na trhu (COM/2005/457) je doplniť smernicu 93/15/EHS o harmonizácii predpisov týkajúcich sa uvádzania na trh a dozoru nad výbušnínami. Táto smernica z oblasti svojej pôsobnosti pyrotechnické výrobky výslovne vylučuje. Návrh smernice usiluje o vytvorenie súhrnného a súdržného legislatívneho rámca na úrovni Spoločenstva a zavádza minimálne požiadavky na bezpečnosť s cieľom zaistiť voľný pohyb

pyrotechnických výrobkov v EÚ, zlepšiť celkovú ochranu spotrebiteľov a profesionálnych používateľov, prispieť ku zníženiu počtu nehôd a harmonizovať požiadavky na bezpečnosť použiteľné v rôznych členských štátoch. Harmonizovaný prístup na úrovni EÚ k normám pre pyrotechnické výrobky zaistí, aby výrobky, ktoré nevyhovujú normám, neboli na trh EÚ uvádzané a mal by viesť ku zníženiu počtu nehôd. Návrh rozširuje označenie CE pyrotechnických výrobkov. Harmonizovaný prístup k zatriedovaniu do kategórií, by mal okrem prínosu bezpečnosti viesť i k vytvoreniu jednotného trhu pre výrobcu a dovozcu. Pracovná skupina pre technickú harmonizáciu (podskupina pre pyrotechnické výrobky) posudzovala návrh smernice a pripomienky k nemu na viacerých zasadnutiach počas roka 2006, naposledy 13.10.2006. Dňa 17.11.2006 prerokoval COREPER I kompromisný návrh predsedajúceho Fínska pre 1. čítanie, ktorý bol prvý krát prezentovaný 25.10.2006. SR súhlasila s navrhovaným kompromisným znením smernice.

Strelné zbrane

Cieľom návrhu smernice EP a Rady o zmene a doplnení smernice 91/477/EHS o kontrole nadobúdania a držby zbraní (COM/2006/93) je zosúladiť smernice Rady 91/477/EHS s Protokolom OSN proti nedovolenej výrobe a obchodovaniu so strelnými zbraňami, ich súčasťami, komponentmi a strelivom dopĺňujúcim Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu. Cieľom spomenutého protokolu je podporovanie, uľahčovanie a upevňovanie spolupráce medzi zmluvnými stranami na účel prevencie, boja a eliminovania nezákonnej výroby a obchodovania so strelnými zbraňami, ich súčasťami, komponentmi a strelivom. Návrh smernice transponuje do smernice 91/477/EHS len vybrané časti protokolu, keďže smernica 91/477/EHS je v zásade smernicou technickej harmonizácie s cieľom vytvorenia jednotného trhu s danou výrobkovou kategóriou. Vzhľadom na túto poslednú skutočnosť nemecká delegácia počas zasadnutia Multidisciplinárnej pracovnej skupiny Rady EÚ pre organizovaný zločin (MDG) dňa 20.12.2006 navrhla prerokovanie návrhu smernice aj v Pracovnej skupine Rady EÚ pre technickú harmonizáciu. Výsledkom rokovania Pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu je stanovisko tejto pracovnej skupiny (dokument č. 7659/07), ktoré prerokoval COREPER dňa 30.3.2007 a ktoré poslúži ako základ ďalších rokovaní v MDG. Stanovisko Pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu sa vyjadruje k nasledovným okruhom: štruktúra návrhu smernice, kategorizácia zbraní, rozsah pôsobnosti, definície, strelivo, sprostredkovatelia/obchodníci, registrácia, označovanie, sankcie, vyradovanie zbraní, záverečné ustanovenia, správa o uplatňovaní smernice. SR súhlasila s predloženým návrhom č. 7659/07.

Revízia Nového prístupu k technickej harmonizácii a normalizácii a súvisiace právne akty a dokumenty

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú požiadavky na akreditáciu a trhovú dozor týkajúce sa uvádzania výrobkov na trh (COM/2007/37) je komplementárny k návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (COM/2007/53) o spoločnom rámci pri uvádzaní výrobkov na trh, pričom oba návrhy dovedna majú predstavovať revíziu horizontálnej legislatívy, ktorou je rozhodnutie Rady č. 93/465/ES ako aj dve rezolúcie Rady, jedna zo 7.5.1985 o novom prístupe k technickej harmonizácii a normám a druhá z 21.12.1989 o globálnom prístupe k posudzovaniu zhody. Cieľom je vytvorenie jednotného legislatívneho rámca pre uvádzanie tých výrobkov na trh Európskej únie, ktoré sú alebo upravované tzv. smernicami Nového prístupu, alebo ku ktorým bude prijímaná úprava na úrovni Spoločenstva tak, že sa za jej základ použije spomínané rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (COM/2007/53) o spoločnom rámci pri uvádzaní výrobkov na trh. Toto sa však netýka už jestvujúcich právnych úprav Spoločenstva tzv. starého prístupu, ktoré obsahujú detailný opis prvkov rámcovo upravovaných v tomto rozhodnutí. V prípade návrhu nariadenia

(COM/2007/37) je cieľom posilniť politiky Spoločenstva týkajúce sa trhového dozoru a akreditácie tak, aby sa dosiahla koherencia medzi jestvujúcimi sektorovými nástrojmi a aby sa zistilo, ako tieto horizontálne prvky využívať vo všetkých sektoroch, bez rozdielu toho, či ide o tzv. starý alebo Nový prístup. Návrh rozhodnutia o akreditácii a trhovom dohľade, ako aj návrh rozhodnutia o spoločnom rámci pri uvádzaní výrobkov na trh sú momentálne vo fáze prerokovania v Pracovnej skupine pre technickú harmonizáciu (podskupina „Nový prístup“) v Rade EÚ. SR pri rokovaní postupuje v zmysle predbežného stanoviska, pričom podporuje prijatie návrhu nariadenia v časti všeobecného rozsahu a akreditácie, očakávalo sa však spresnenie negatívneho vymedzenia niektorých prvkov v oboch návrhoch (nariadenia aj rozhodnutia). Zároveň sa v návrhu nariadenia podporili vybrané časti stanoviska Európskej akreditácie, s ktorými sa stotožnila Slovenská národná akreditačná služba (SNAS). Komplementárnymi a súvisiacimi dokumentmi k revízii Nového prístupu sú:

- oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru - Vnútny trh pre tovar: základný kameň konkurencieschopnosti (COM/2007/35), ktoré bolo Rade EÚ a Európskemu parlamentu predložené na prerokovanie 14.2.2007, rokovania v pracovnej skupine Rady sa však ešte nezačali;
- návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania niektorých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú zákonne uvedené na trh v inom členskom štáte a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES (COM/2007/36) – momentálne vo fáze prerokovania v pracovnej skupine Rady (pozri nižšie);
- CARS 21: oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade - Konkurenčný regulačný rámec pre automobilový priemysel pre 21. storočie (COM/2007/22), k čomu Rada momentálne pripravuje svoje závery (účast' na rokovaní zabezpečuje MH SR).

Pokiaľ ide o návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania niektorých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú zákonne uvedené na trh v inom členskom štáte a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES (COM/2007/36), ide o dôležitý návrh právneho aktu ES/EÚ pokrývajúceho tzv. neharmonizovanú sféru, na ktorú sa v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru a Turecka aplikuje princíp vzájomného uznávania technických požiadaviek na výrobky kladených národnou legislatívou. Návrh nariadenia ustanovuje pravidlá a postupy, ktorými sa majú riadiť vnútroštátne orgány pri prijímaní alebo pri zámere prijať rozhodnutie ovplyvňujúce voľný pohyb výrobku, ktorý je zákonne uvedený na trh v inom členskom štáte. Ustanovuje sa ním aj vytváranie kontaktných miest pre výrobky v každom členskom štáte na poskytovanie informácií, okrem iného o uplatniteľných vnútroštátnych technických pravidlách. Návrh spomenutého nariadenia sa v súčasnosti prerokúva v Pracovnej skupine pre konkurencieschopnosť a rast v Rade EÚ. SR pri rokovaní postupuje na základe predbežného stanoviska k návrhu.

Revízia Nového prístupu k technickej harmonizácii a normalizácii a s ňou súvisiace navrhované legislatívne a iné akty ES/EÚ budú prioritou SR v nasledujúcom období v oblasti slobodného pohybu tovaru. ÚNMS SR zabezpečí rokovania o návrhoch vo svojej gescii, k čomu plne využije mechanizmus RKS.

Za jeden z kľúčových nástrojov predchádzania prekážok slobodného pohybu tovaru sa považuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov a pravidiel služieb informačnej spoločnosti. Smernica ukladá členským štátom povinnosť komunikovať Európskej komisii a ostatným členským štátom návrh vnútroštátnych technických predpisov obsahujúcich

technické požiadavky a iné charakteristiky, ktoré sa uplatňujú v neharmonizovanej oblasti slobodného pohybu tovaru, pričom technické predpisy musia byť spracované tak, aby nekládli neprimerané prekážky obchodu. Takémuto medzikomunitárnemu pripomienkovému konaniu podliehajú aj služby informačných technológií. Postupom realizovaným podľa smernice 98/34/ES bolo v roku 2006 (v zátvorke uvádzame obdobie 1.1.-11.4.2007) prijatých 697 (202) notifikácií, vrátane štátov EZVO a Turecka. Slovenská republika notifikovala 9 (4) návrhov technických predpisov. Pripomienky Európskej komisie alebo ostatných členských štátov boli doručené k 5 (1) slovenským návrhom, zásadné pripomienky k 4 návrhom. SR zaslala pripomienky k 4 návrhom technických predpisov členských štátov. Postupom, ktorý je koordinovaný ÚNMS SR, sa tak všetky zainteresované subjekty mohli nielen dozvedieť o pripravovaných technických predpisoch a normách iných členských krajín, ale k nim aj zaujať stanovisko a požadovať, aby boli zmenené tak, aby pre nich nepredstavovali prekážku v realizácii slobodného pohybu tovaru. Dňa 27.3.2007 ÚNMS SR obdržal zo Sekretariátu Rady EÚ a Stáleho zastúpenia SR pri EÚ správu Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru - Uplatňovanie smernice 98/34/ES od roku 2002 do roku 2005.

Vstupom do EÚ získala SR ako členský štát možnosť zúčastňovať sa na projektoch súvisiacich s odovzdávaním skúseností z transpozície a uplatňovania *acquis communautaire*, čo ÚNMS SR plne využil angažovaním sa v príprave a realizácii troch projektov financovaných z predvstupových nástrojov EÚ (PHARE prechodný fond, Predvstupový nástroj Turecka). V sledovanom období prebiehala príprava a realizácia dvoch projektov pre Tureckú republiku (à 1,4 mil. EUR) – „Správna laboratórna prax“ a „Zdravotnícke pomôcky“ a realizácia jedného projektu pre Litvu (à 720 tis. EUR) zameraného na rozvoj infraštruktúry pre zabezpečenie merania ionizujúceho žiarenia. Všetky uvedené projekty sa momentálne nachádzajú vo fáze úspešnej implementácie.

3.1.2 Slobodný pohyb osôb

Rok 2006 bol Európskou komisiou vyhlásený za Európsky rok mobility za prácou. V tejto súvislosti bol realizovaný rad aktivít a konferencií týkajúcich sa mobility za prácou. Cieľom roku mobility 2006 bolo uľahčiť a podporiť, či už geografickú alebo zamestnanecko- profesijnú mobilitu, zvýšenie povedomia o možnostiach, výzvach voľného pohybu za prácou, prezentáciu príkladov dobrej praxe, zhromaždenie údajov a poznatkov o geografickej a zamestnaneckej mobilite (motivácii migrovať za prácou, štatistiky, prekážky pohybu za prácou a pod.). Európska komisia vzhľadom na vyhlásený Rok mobility zriadila novú webovú stránku: http://europa.eu.int/comm/employment_social/workersmobility2006/, na ktorej boli zverejnené všetky aktivity. V súčasnosti dobiehajú ešte niektoré projekty a hľadajú sa finančné prostriedky na nové aktivity a projekty.

Začiatkom februára 2006 Komisia vydala Správu o vyhodnotení uplatňovania prechodných opatrení počas prvého obdobia dvoch rokov, ktoré boli ustanovené v Zmluve o pristúpení z roku 2003 (obdobie 1. máj 2004 – 30. apríl 2006). V nej konštatovala, že mobilita pracovníkov z členských štátov EÚ strednej a východnej Európy do EÚ-15 bola minimálna (predstavovala menej ako 1%) a mala väčšinou pozitívny vplyv. Pracovníci zo štátov EÚ-10 pomohli znížiť nedostatok pracovnej sily a prispeli k lepším hospodárskym výsledkom Európy. Štáty, ktoré po máji 2004 neuplatňujú obmedzenia (Spojené kráľovstvo, Írsko a Švédsko), zaznamenali vysoký hospodársky rast, pokles nezamestnanosti a zvýšenie zamestnanosti. V štátoch EÚ-12 uplatňujúcich prechodné obdobia sa pracovníci, ktorým sa podarilo získať prístup legálnym spôsobom, integrovali na trh práce bez problémov. Údaje však svedčia o tom,

že tieto štáty zaznamenali nežiaduce vedľajšie účinky, ako sú vyšší výskyt čiernej práce a fiktívnej samostatnej zárobkovej činnosti. V EÚ ako celku bol pohyb pracovníkov dosť obmedzený. Pracovníci z EÚ-10 priniesli žiadané kvalifikácie a podiel nekvalifikovaných pracovníkov bol medzi nimi oveľa nižší než podiel nekvalifikovaných pracovníkov v štáte, v ktorom sa usadili. Vnútroštátne obmedzenia nemali na riadenie pohybu pracovníkov výrazný vplyv.

Správa poukázala na to, že voľný pohyb pracovníkov nemá rušivý vplyv na trh práce EÚ-15. Práve naopak, pre jednotlivé štáty a pre Európu ako celok bol výhodný a v správe bolo ďalej uvedené, že mobilitu určujú faktory súvisiace s ponukou a dopytom po práci. Mnohé pracovné povolenia pre občanov EÚ-8 boli udelené na krátkodobú alebo sezónnu prácu. Prílev pracovníkov z členských štátov EÚ-10 nevytlačil vlastných pracovníkov, títo plnia len doplnkovú úlohu na trhoch práce a prispievajú k riešeniu nedostatku kvalifikovaných pracovných síl v členských štátoch EÚ-15 a prostredníctvom kumulácie ľudského kapitálu prispievajú k dlhodobému rastu.

Od 1. mája 2006 Fínsko, Grécko, Portugalsko, Španielsko a Island otvorili svoje pracovné trhy občanom EÚ 8. Taliansko otvorilo svoj trh práce od 21. júla 2006. Ostatné štáty EÚ/EHP v prechodných opatreniach viac-menej pokračujú, niektoré so zjednodušením procedúr pre niektoré odvetvia alebo profesie (Holandsko, Belgicko, Francúzsko, Luxembursko). Holandský parlament dňa 26. 4. 2007 rozhodol o plnom otvorení holandského trhu práce pre občanov 8 NČK od 1. 5. 2007

Slovenská republika voči občanom členských štátov EÚI/EHP a Švajčiarska neuplatňovala žiadne prechodné opatrenia a zasadzovala sa za odstránenie existujúcich bariér na európskom trhu práce.

V súvislosti s prístupím Bulharska a Rumunska k EÚ k 1. januáru 2007 MZV SR v spolupráci s MPSVR SR vypracovalo analýzu k problematike otvorenia trhu práce SR pre občanov uvedených krajín. Na základe sformulovaných odporúčaní vláda SR uznesením č. 862 z 11. októbra 2006 prijala rozhodnutie o otvorení trhu práce SR. Uvedené rozhodnutie bolo európskymi partnermi vnímané ako silný politický signál vlády SR vo vzťahu k dôslednému uplatňovaniu základných princípov EÚ.

V rámci stanoviska SR k Zelenej knihe Komisie o riadení ekonomickej migrácie MPSVR SR ako zástupca SR vyjadrilo názor, že pokiaľ budú platiť prechodné opatrenia v oblasti voľného pohybu za prácou v členení 2+3+2 roky uplatňované zo strany väčšiny starých členských štátov EÚ voči občanom z nových členských štátov, je predčasné zvažovať na úrovni EÚ konkrétne postupy prijímania ekonomických migrantov z tretích krajín. Taktiež podľa tohto stanoviska je potrebné prehodnotiť rezervy pracovných síl na trhu práce v rámci EÚ, ako aj v nadväznosti na nové prístupujúce štáty Rumunsko a Bulharsko. Komisia pri príprave plánu legálnej migrácie zohľadnila závery z hodnotenia pôsobenia prechodných ustanovení v oblasti voľného pohybu za prácou medzi členskými štátmi EÚ.

Podľa odhadu MPSVR SR, pracuje v štátoch EÚ 180 tis. občanov SR, z toho najviac 90 tis. v ČR, 37 tis. v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, 20 tis. v Maďarsku, 18 tis. v Írsku, ďalej nasledujú - Nemecko, Taliansko, Rakúsko. Do vstupu SR do EÚ počet Slovákov pracujúcich v 15 členských štátoch EÚ a v 9 novopristupujúcich štátoch bol okolo 100 tisíc.

3.1.3 Slobodný pohyb služieb a kapitálu

Služby sú v *acquis communautaire* definované ako plnenia poskytované za odplatu, pokiaľ sa na ne nevzťahujú ustanovenia súvisiace so slobodou pohybu tovaru, kapitálu a osôb. Sloboda poskytovať služby sa vzťahuje na situáciu, keď poskytovateľ sídli v jednom členskom štáte a prijímateľ v druhom, pričom platby za služby musia pochádzať zo súkromných zdrojov. Preto napr. vzdelávanie platené štátom sa nechápe ako služba. Členské štáty nesmú vytvárať diskriminačnú situáciu pre poskytovateľov služieb z iného členského štátu. Z princípu voľného pohybu služieb sú vyňaté činnosti spojené s výkonom verejnej moci, preto je možné uložiť obmedzenia slobody poskytovať služby z dôvodu verejnej politiky, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.

Voľný pohyb kapitálu bol ako všeobecný princíp definitívne zavedený už v roku 1990. Dovtedy sa týkal predovšetkým platieb za tovar, prácu a službu poskytované cez hranice členských štátov. Všetky platby a finančné toky medzi krajinami EÚ sú dnes plne liberalizované. Voľný pohyb kapitálu však nesmie byť v rozpore s právom členského štátu, vnútroštátnou daňovou legislatívou; a nesmie prekážať zbieraniu informácií štatistického charakteru. Môže sa obmedziť aj z dôvodu verejnej bezpečnosti a verejného záujmu. Odstránenie obmedzení pohybu kapitálu vytvára rovnocenné podmienky pre podnikanie subjektov etablovaných v členských štátoch EÚ.

Pretrvávajúcou prioritou v tejto oblasti je harmonizácia slovenskej legislatívy týkajúcej sa finančných služieb a voľného pohybu kapitálu so smernicami ES/EÚ. Ide o harmonizáciu právnych predpisov v oblasti bankovníctva, poisťovníctva, kapitálového trhu a ochrany finančného systému pred praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu, tak ako vyplýva z implementácie Akčného plánu pre finančné služby („FSAP“), ktorý obsahuje sériu legislatívnych opatrení potrebných na vytvorenie jednotného trhu s finančnými službami. V súvislosti s transpozíciou smerníc v rámci FSAP, SR naďalej patrí medzi členské štáty, ktoré sú v popredí pri transpozícii eurolegislatívy do svojho národného právneho poriadku.

Aj v treťom roku členstva SR v EÚ boli v príslušných formáciách Rady EÚ prerokovávané závažné harmonizačné dokumenty:

- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 92/49/EHS a smernice 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES v súvislosti s procesnými pravidlami a kritériami hodnotenia obozretného posudzovania nadobudnutí a zvýšení akciových podielov vo finančnom sektore – Rokovania prebiehali v Rade EÚ v druhej polovici roka 2006, pričom schválenie bolo pôvodne plánované už na december 2006. (pozn. Rada ECOFIN dňa 27. 3. 2007 kvalifikovanou väčšinou schválila návrh smernice, pričom kompromisný text návrhu smernice bol dňa 13.3.2007 schválený v Európskom parlamente).
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení smerníc 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES – Rokovania v pracovných skupinách Rady EÚ boli zintenzívnené ku koncu roka 2006, napriek tomu sa však nepodarilo nájsť prijateľný kompromis pre nový právny rámec v plánovanom termíne december 2006. (pozn. Pokračovanie intenzívnych rokovaní od začiatku roka 2006 však napokon prinieslo kompromis, ktorý umožnil, že Rada ministrov ECOFIN 27. marca 2007 jednohlasne schválila smernicu a nový právny rámec pre platobné služby. Z takmer paralelného trialógu rokovaní medzi nemeckým predsedníctvom EÚ, Európskym parlamentom a Európskou komisiou vyplynulo, že smernica bude parlamentom prijatá v prvom čítaní. Schvaľovanie sa predpokladá na plenárnom zasadnutí EP v apríli 2007).

- Upravený návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS – predmetný návrh je od novembra 2005 nepretržite prerokovávaný v pracovnej skupine Rady, pričom v niektorých otázkach doteraz nebola dosiahnutá dohoda.

V rámci EK sa v súčasnosti prerokováva v Pracovnej skupine pre solventnosť poisťovní a v Európskom výbore pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov smernica Solventnosť 2, ktorá dosahuje podobný význam ako smernica o kapitálovej primeranosti bánk a investičných spoločností. Nový systém solventnosti bude stimulovať poisťovne a zaistovne k meraniu a adekvátnemu riadeniu svojho rizika. Takisto aj činnosť dohľadu bude zameraná na identifikáciu rizikového profilu dohliadanej spoločnosti.

V príslušných pracovných skupinách EK sa pripravuje Biela kniha pre hypotekárne úvery, ktorej cieľom bude návrh budúcej politiky EÚ v tejto oblasti. Jej vydanie sa očakáva na jeseň 2007.

Zástupcovia MF SR sa zúčastňujú na rokovaní výborov a pracovných skupín prebiehajúcich v Európskej komisii k dôležitým legislatívnym i nelegislatívnym pripravovaným zmenám; napr. začali sa diskusie k novelizácii smernice UCITS (smernica 85/611 EHS), ktorá upravuje kolektívne investovanie, k dohode o nelegislatívnych zmenách naopak dospeli diskusie k schémam na ochranu vkladov. Viaceré prerokúvané materiály (k likvidite bánk, vlastnému kapitálu, riadeniu finančných kríz, reštrukturalizácii úverových inštitúcií) odštartovali diskusiu týkajúcu sa európskych riešení pre dohľad a finančnú stabilitu, ktoré v druhej polovicu roka 2007 prinesú zásadnejšie návrhy Európskej komisie v tejto oblasti, ktorá sa postupne dostáva do centra pozornosti.

Najvýznamnejšie dokumenty transponované do právneho poriadku SR v oblasti finančného trhu v sledovanom období

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS, 88/357/EHS a 90/232/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola implementovaná zákonom č. 110/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií a 2006/49/ES zo 14. júna 2006 o kapitálovej primeranosti investičných spoločností a úverových inštitúcií, ktoré zásadným spôsobom menia pravidlá obozretného podnikania bánk a výpočet kapitálovej primeranosti bánk a obchodníkov s cennými papiermi boli implementované zákonom č. 644/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Týmto zákonom boli transponované ustanovenia upravujúce kapitálovú primeranosť nielen bánk ale aj obchodníkov s cennými papiermi, pričom úprava je s určitými výnimkami obdobná.

Článkom II. zákona č. 644/2006 Z. z. bola do zákona o cenných papieroch (zákon č. 566/2001 Z. z.) implementovaná smernica č. 2006/49/ES. Uvedená novela zákona č. 566/2001 Z. z. taktiež plne harmonizuje aj ponuky na prevzatie v súlade so smernicou Európskeho

parlamentu a Rady zo dňa 21. apríla 2004 č. 2004/25/ES o ponukách na prevzatie. Táto novela stanovuje opatrenia, kódexy správania a dohody medzi orgánmi dohľadu týkajúce sa ponúk na prevzatie ak sú cenné papiere prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu v jednom alebo viacerých členských štátoch; upravuje podmienky a postup vykonania ponuky na prevzatie; zabezpečuje ochranu majiteľov cenných papierov, najmä s menšinovým podielom po nadobudnutí kontroly nad ich spoločnosťou; upravuje podmienky za akých možno využiť právo výkupu (squeeze out) a právo na odkúpenie (sell out).

Dňa 23. marca 2007 schválila NR SR návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon implementuje smernice EÚ 2004/39/ES, 2006/31/ES, 2006/73, ktoré upravujú obchodovanie na trhoch s finančnými nástrojmi (známe pod názvom MiFID), smernicu 2004/109/ES a smernicu 2007/14/ES.

Cieľom implementácie smerníc 2004/39/ES, 2006/31/ES, 2006/73/ES je predovšetkým:

- úprava právneho rámca regulácie pre finančné trhy, podmienky vykonávania investičných služieb, vedľajších služieb a investičných činností obchodníkov s cennými papiermi reagujúc na vývoj na finančných trhoch v EÚ,
- stanovenie požiadaviek na oznamovanie a priehľadnosť transakcií s finančnými nástrojmi, na pravidlá, ktorými sa usmerňuje oznamovanie transakcií, vedenia záznamov obchodníkmi s cennými papiermi a organizátormi trhu, na zhromažďovanie údajov od všetkých obchodníkov s cennými papiermi, ktorí v spoločnostiach s cezhraničnou pôsobnosťou podliehajú rozdielnym povinnostiam týkajúcim sa oznamovania,
- podpora integrácie trhu a cezhraničné poskytovanie investičných služieb a vedľajších služieb uľahčujúcich konsolidáciu jednotného trhu, prispôsobenie opatrení na ochranu investorov špecifikám každej kategórie investorov (drobní klienti, profesionáli a protistrany)

Smernica 2004/109/ES zavádza najmä:

- základné princípy harmonizácie požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s vlastníctvom akcií, dlhových cenných papierov alebo hlasovacích práv;
- stanovuje minimálne požiadavky na šírenie informácií, ktoré emitent alebo osoba, ktorá požiadala o prijatie cenných papierov na obchodovanie na regulovanom trhu bez súhlasu emitenta, musí zverejniť a ktoré musia investorom zaistiť rovnaký prístup k regulovaným informáciám, bez ohľadu na sídlo emitenta; rozširuje obsah zverejňovaných ročných a polročných správ o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu nachádzajúcom sa alebo pôsobiacom v rámci členského štátu;
- odstraňuje prekážky pri prijímaní cenných papierov na regulované trhy členských štátov; zavádza centrálné archivovanie regulovaných informácií v Národnej banke Slovenska (prípadne iného subjektu) a medzi orgánmi dohľadu členských štátov,

Uvedený návrh novely zákona o cenných papieroch, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch v čl. V. novelizuje zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov. Predmetom novely je legislatívne zakotviť možnosť podmiennečného prijatia cenných papierov na burzu po schválení prospektu Národnou bankou Slovenska, ale pred upísaním cenných papierov na primárnom trhu, možnosť podmiennečne obchodovať s úspešne upísanými cennými papiermi už počas lehoty nevyhnutnej na zápis do obchodného registra a na zaregistrovanie emisie na účty prvých majiteľov v Centrálnom depozitári cenných

papierov. Účinnosť zákona je navrhnutá od 1. mája 2007. Ustanovenia implementujúce smernice 2004/39/ES, 2006/31/ES a 2006/73 nadobudnú účinnosť 1. novembra 2007.

V závere roka 2006 začali práce na implementácii Smernice Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu 2005/60/EC (ďalej len ako „III. smernica“), ktorá bola Radou EÚ prijatá dňa 26.10. 2005 a účinnosť nadobudla dňa 15.12. 2005. Cieľom uvedenej právnej úpravy je zefektívniť celosvetový boj proti praniu špinavých peňazí a vytvoriť právne predpoklady pre zamedzenie aktivít financovania terorizmu. Jej široký záber kladie vysoké požiadavky na spoluprácu kompetentných autorít pri implementácii smernice a implementačných opatrení prijatých na jej vykonanie Európskou komisiou v polovici roku 2006. Predmetnú úpravu je potrebné transponovať do národnej legislatívy najneskôr do decembra 2007, vzhľadom na dvojročné implementačné obdobie od nadobudnutia účinnosti smernice. V súčasnosti sa pod gesciou Ministerstva vnútra, za spolugescie Ministerstva financií a NBS pripravuje nové znenie „Zákona o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu“, do ktorého budú transponované ustanovenia III. smernice. Pre ustanovenia III. smernice, ktoré nebude možné z legislatívnych a technických príčin transponovať priamo do všeobecného zákona o ochrane finančného systému pred legalizáciou, sa po nadobudnutí účinnosti „Zákona o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu“ vytvoria legislatívne predpoklady na efektívnu úpravu zodpovedajúcimi zákonmi finančného trhu.

V oblasti hazardných hier bola prijatá, z hľadiska finančného trhu dôležitá, smernica Európskeho parlamentu a Rady o službách poskytovaných na vnútornom trhu, ktorá bola schválená dňa 15. novembra 2006. Sekcia finančného trhu navrhovala v rámci prípravy predmetnej smernice vyňať z jej pôsobnosti oblasť hazardných hier. Vyňatie hazardných hier z jej regulačnej pôsobnosti bolo odôvodňované potrebou odchylného prístupu k regulácii tohto špecifického odvetvia poskytovania služieb a existenciou dostatočne silných dôvodov verejného záujmu (ochrana spotrebiteľa, verejnej morálky, prevencia kriminality a pod.). Návrh smernice, tak ako bol schválený, túto dôležitú zmenu obsahuje a hazardné hry sú z pôsobnosti smernice vyňaté.

V oblasti slobodného pohybu kapitálu predstavuje významnú oblasť liberalizácia trhu s nehnuteľnosťami.

Podľa prílohy XIV. Aktu o podmienkach pristúpenia k Európskej únii je Slovensko oprávnené sedem rokov odo dňa pristúpenia ponechať v platnosti ustanovenia zákona č. 202/1995 Z. z. Devízového zákona a zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, ktoré sa týkajú nadobúdania nehnuteľností a poľnohospodárskej pôdy a lesov cudzozemcami. Toto prechodné opatrenie sa všeobecne preskúma pred koncom tretieho roku nasledujúceho po pristúpení (december 2007). Komisia EÚ na tento účel predloží Rade EÚ správu. Rada EÚ môže na návrh Komisie EÚ jednomyselne rozhodnúť o skrátení alebo ukončení prechodného obdobia.

V súlade s uvedeným Ministerstvo financií SR pripravuje materiál, ktorý bude analýzou nadobúdania nehnuteľností cudzozemcami a ktorý sa po vyhodnotení pripomienkového konania stane podkladom pre hodnotiacu správu Komisie EÚ predkladanú Rade EÚ.

Právo obchodných spoločností je v gescii Ministerstva spravodlivosti SR (obchodné spoločnosti a správa a riadenie podnikov) a Ministerstva financií SR (účtovníctvo, audit).

Zástupcovia MS SR sa od vstupu SR do EU aktívne zúčastňovali rokovaní pracovnej skupiny Rady pre právo obchodných spoločností, na ktorej boli v roku 2006 prerokúvané nasledovné predpisy:

- Návrh Smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa dopĺňa smernica Rady 77/91/EHS, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností, udržiavanie a zmenu ich základného kapitálu (novela 2. smernice). Smernica bola zverejnená v Ú.v.EÚ pod číslom 2006/68/ES a v súčasnosti sa pracuje na jej transpozícii do Obchodného zákonníka.
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o uplatňovaní hlasovacích práv akcionárov spoločností, ktoré majú svoje sídlo v členskom štáte a ktorých akcie sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/109/ES (smernica o právach akcionárov). Smernica by mala byť v najbližšej dobe schválená, nakoľko už v prvom čítaní sa dosiahol konsenzus medzi Radou a EP vo všetkých zásadných otázkach.

Prostredníctvom expertnej skupiny Komisie pre právo obchodných spoločností a prostredníctvom konzultácií sa zástupcovia MS SR podieľali na príprave a pripomienkovaní nasledovných iniciatív:

- Akčný plán pre právo obchodných spoločností a správu a riadenie podnikov. Ide o rámcový plán definujúci budúce priority v oblasti práva obchodných spoločností a corporate governance, na základe ktorého budú v najbližšom období predkladané nové právne nástroje.
- Zjednodušenie aquis v oblasti práva obchodných spoločností. Na základe tejto iniciatívy bola vo februári 2007 už predložená novela 3 a 6 smernice z oblasti práva obchodných spoločností, ktoré by mali byť prijaté ešte v tomto roku, a ktorej cieľom je priblížiť sa k záväzku Európskej Rady znížiť administratívnu záťaž podnikov o 25%.
- BRITE (Business Registers Interoperability Throughout Europe). Tento projekt má za cieľ dosiahnuť interoperabilitu obchodných registrov, čím prispeje k ďalšiemu zjednoteniu vnútorného trhu.

Ministerstvo spravodlivosti v uvedenom období pracovalo resp. pracuje na implementácii nasledovných právnych predpisov ES:

- Nariadenie Rady (ES) č. 1435/2003 o stanovách Európskeho družstva (SCE). MS SR pripravilo v spolupráci s MPSVaR SR návrh zákona, ktorý implementoval nariadenie o SCE a transponoval smernicu o účasti zamestnancov v SCE. Zákon bol zverejnený v Zbierke zákonov pod č. 91/2007 Z.z.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/58/ES mení smernicu Rady 68/151/EHS (novela 1. smernice). Zákon transponujúci túto smernicu bol zverejnený v Z.z. pod š. 24/2007. Výsledkom transpozície by mal byť od 1.8.2007 plne elektronický obchodný register, na spustení ktorého MSSR okrem iných úzko spolupracuje najmä s ÚVSR, MFSR a NBÚ.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 25/2004/ES o prevzatiach spoločností (13. smernica). Na jej implementácii MSSR úzko spolupracovalo s MF SR, ÚFT, Burzou cenných papierov a s NBS. Novela zákona o cenných papieroch do ktorého bola smernica transponovaná je účinná od 1. januára 2007.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/56/ES o cezhraničných zlúčeníach a splynutiach kapitálových spoločností (10. smernica). MSSR pracuje v súčasnosti na transpozícii smernice do Obchodného zákonníka, pričom okrem kapitálových spoločností povolí cezhraničné zlučovanie a splývanie aj v.o.s., k.s. a družstvu.

- Odporúčanie Komisie 2004/913 o zavedení vhodného systému odmeňovania riadiacich pracovníkov registrovaných spoločností.
- Odporúčanie Komisie 2005/162/ES o úlohe riadiacich pracovníkov registrovaných spoločností s nevýkonnými alebo dozornými oprávneniami a o výboroch vrcholného (dozorného) orgánu. Na implementáciu uvedených odporúčaní spolupracuje MSSR s pracovnou skupinou, ktorá bola vytvorená za účelom prepracovať Zjednotený kódex správy a riadenia podnikov (okrem implementácie odporúčaní pôjde aj o implementáciu revidovaných Princípov OECD).

Z hľadiska budúcich rokovaní bude potrebné sledovať vývoj návrhu smernice o cezhraničnom premiestnení sídla obchodných spoločností (tzv. návrh 14. smernice), ktorý by mal byť predložený Komisiou už v najbližšom období.

3.2 Colná únia

Na úrovni Rady EÚ sú zástupcovia Ministerstva financií SR, Colného riaditeľstva SR a Colného kriminálneho úradu zapojení do nasledujúcich pracovných skupín:

- pracovná skupina pre colnú úniu,
- pracovná skupina pre colnú spoluprácu,
- horizontálna pracovná skupina pre drogy.

Na vnútroštátnej úrovni je koordinácia v oblasti colníctva zabezpečená prostredníctvom rezortnej koordinačnej skupiny:

- odborná pracovná skupina clá.

Členmi sú okrem zástupcov Ministerstva financií SR zástupcovia Colného riaditeľstva SR, Colného kriminálneho úradu, Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva hospodárstva SR.

Medzi najvýznamnejšie prijaté materiály EP a Rady; materiály v schvaľovacom procese patria:

- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Modernizovaný colný kódex), navrhovaný dátum implementácie je 1. január 2009.
- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o colnom a obchodnom prostredí bez dokumentov v papierovej forme, prijatie materiálu sa očakáva v roku 2007.
- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje akčný program pre colné správy v Spoločenstve (Colníctvo 2013), navrhovaný dátum implementácie je 1. január 2008.
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 515/97 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi členských štátov a o spolupráci medzi správnymi orgánmi členských štátov a Komisiou pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach, predpokladaná doba prerokovania je jeden rok.

Hodnotenie kapitoly

Tak ako po predchádzajúce roky, aj tretí rok členstva SR v EÚ bol ovplyvnený rastúcou liberalizáciou obchodu, zvyšovaním jeho objemu a zrýchľovaním dopravy. Všeobecným záujmom Spoločenstva je uľahčiť a zjednodušiť medzinárodný obchod, čo sa v oblasti colníctva prejavuje zefektívňovaním colného konania, znižovaním administratívneho zaťaženia

zainteresovaných strán a na základe lepšie zameraných colných kontrol zvyšovaním ochrany a bezpečnosti cezhraničného obchodovania. EK v tomto smere presadzuje zavedenie interoperabilných a dostupných colných elektronických systémov s cieľom implementácie koncepcie centrálneho elektronického priečinka, t. j. jednotného vstupného elektronického miesta určeného na predkladanie všetkých dokumentov a informácií týkajúcich sa dovozu, vývozu a prepravy tovaru v jednom vstupnom bode (single window) a spoločného miesta kontroly (one-stop-shop). Očakáva sa vytvorenie jednoduchého colného a obchodného prostredia bez dokumentov v papierovej forme.

Členstvo SR v EÚ a s tým spojený voľný pohyb tovaru, služieb a kapitálu priniesol so sebou aj nové formy páchania trestnej činnosti, vysokosofistikované formy a metódy s využívaním najvyspelejšej techniky elektronického bankovníctva a elektronického obchodu. SR venuje zvýšenú pozornosť najmä oblasti porušovania práv duševného vlastníctva, ochrane voľne žijúcich živočíchov a rastlín, kultúrnemu dedičstvu a starožitnostiam, spoločnej poľnohospodárskej politike EÚ, podvodom v súvislosti s DPH a pod.

Navyše neustála snaha skupín páhajúcich trestnú činnosť získať čo najvyšší zisk z porušovania alebo obchádzania colných a poľnohospodárskych predpisov, si vyžadovali a vyžadujú zabezpečiť colné správy účinnými právnymi a technickými nástrojmi, ktorými by mohli efektívne predchádzať a brániť poškodzovaniu európskeho hospodárstva. Spôsob, ktorý umožňuje čo najviac obmedziť páchanie podvodov v tejto oblasti, je posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi navzájom, ako aj medzi členskými štátmi a Komisiou. SR za sledované obdobie plnila úlohy s cieľom posilniť opatrenia na vykonávanie colného dohľadu a zvýšenia kvality operatívno-pátracej činnosti na účely získania prehľadu o obchodovaní, zhromažďovaní, sprostredkovaní alebo preprave nebezpečného materiálu a boji proti terorizmu a extrémizmu.

V oblasti bilaterálnych vzťahov dňa 14. 12. 2006 nadobudla platnosť Dohoda medzi vládou SR a vládou Izraelského štátu o vzájomnej pomoci v colných otázkach.

Budúcnosť, hlavné úlohy Slovenskej republiky ako člena Európskej únie

Budúci vývoj v colnej oblasti bude ovplyvnený vývojom legislatívy, ktorej cieľom je plnenie úloh v rámci presadzovania iniciatívy elektronického colníctva (e-Customs). Cieľom je výrazné zjednodušenie colných predpisov ako pre colné orgány, tak aj pre obchodníkov, uľahčenie obchodu, zníženie administratívneho zaťaženia, zvýšenie úrovne ochrany a bezpečnosti medzinárodného obchodu na základe lepšie zameraných colných kontrol založených na elektronických systémoch riadenia rizík. Očakáva sa zníženie nákladov na colné konanie ako na strane colných orgánov, tak na strane deklarantov.

Pozornosť bude aj naďalej venovaná postupnému zjednodušovaniu nomenklatúry Spoločného colného sadzobníka.

V oblasti boja proti drogám sa plnia a budú plniť ciele Stratégie EÚ v boji proti drogám na roky 2005 – 2012 a Európskeho akčného plánu boja proti drogám na roky 2005 – 2008, predovšetkým s ohľadom na zabezpečenie ochrany vonkajšej hranice EÚ vrátane medzinárodných letísk a kontroly poštových zásielok, v súvislosti s nezákonnou prepravou omamných a psychotropných látok a ich prekurzorov.

Odporúčania

Zabezpečiť plnenie úloh vyplývajúcich z Dohovoru Neapol II (v rámci činnosti pracovnej skupiny pre colnú spoluprácu) a prijatie legislatívnych zmien, ktoré zvýšia kompetencie colných orgánov v oblasti porušovania práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru.

3.3 Dane a účtovníctvo

Oblasť správy daní

Za posledný rok sa výrazne zintenzívnila medzinárodná pomoc a spolupráca medzi Slovenskou republikou a ostatnými členskými štátmi EÚ. Pozoruhodný nárast v objeme vymieňaných daňových informácií bol zaznamenaný v oblasti dane z pridanej hodnoty. Celková finančná efektívnosť výmeny informácií uskutočnenej Daňovým riaditeľstvom SR predstavovala v roku 2006 sumu 291 mil. Sk, ktorá oproti roku 2005 znamenala nárast o 50,8%. Na základe smernice Rady 2003/48/ES o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov boli v termíne do 30. 06. 2006 prvýkrát Daňovým riaditeľstvom SR automaticky poskytnuté informácie o úrokových príjmoch rezidentov iných štátov a zároveň ním boli takéto informácie prijaté od iných štátov. V roku 2006 sa Daňové riaditeľstvo SR aktívne zúčastnilo niekoľkých multilaterálnych kontrol organizovaných členskými štátmi EÚ a zahájilo rokovanie so zástupcami maďarskej daňovej správy o uzavretí dohody o spolupráci v oblasti medzinárodnej administratívnej spolupráce za účelom zefektívniť boj proti daňovým únikom a podvodom.

Za posledný rok daňové orgány a colná správa naďalej uskutočňovali významnú medzinárodnú pomoc pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok do rozpočtu Slovenskej republiky alebo iných členských štátov. Daňovým riaditeľstvom SR bol za uplynulý rok oproti predchádzajúcemu roku zaznamenaný nárast žiadostí o vymáhanie pohľadávok od príslušných orgánov členských štátov EÚ.

Oblasť priamych daní

Za oblasť priamych daní boli za posledný rok predmetom rokovania pracovných skupín Rady tieto legislatívne návrhy:

Návrh rekodifikovanej smernice Rady 69/335/EHS o nepriamych daniach z navyšovania kapitálu – COM(2006) 760 final zo dňa 4.12.2006. Cieľom uvedeného návrhu je zjednodušiť veľmi komplikovaný právny predpis Spoločenstva, postupne zrušiť kapitálovú daň, ktorá sa považuje za významnú prekážku rozvoja obchodných spoločností v EÚ a posilniť zákaz zavádzania alebo ukladania podobných daní od roku 2010.

Slovenská republika v platnom daňovom systéme neuplatňuje uvedený druh dane, a preto súhlasí s predloženým návrhom rekodifikovanej smernice Rady 69/335/EHS.

Návrh smernice o daniach z osobných áut:

V marci 2007 v rámci pracovnej skupiny Rady o daňových otázkach pokračovalo prerokovávanie návrhu smernice o daniach z osobných áut, ktorý na rokovanie PS Rady predložila Európska komisia (ďalej len „EK“) prvýkrát v októbri 2005. EK pripravovala predmetnú legislatívnu úpravu niekoľko rokov, čomu predchádzalo vydanie Oznámenia EK Rade EÚ a Európskemu parlamentu o zdaňovaní osobných áut v Európskej únii zo dňa 6. 9. 2002. Následne EK približne po troch rokoch po vydaní Oznámenia o zdaňovaní osobných áut v EÚ pripravila a dňa 5. júla 2005 schválila návrh smernice o daniach z osobných áut – COM(2005) 261 final.

Nosnou časťou predmetnej smernice je návrh na zrušenie tzv. registračných daní uplatňovaných pri registrácii osobných áut, zavedenie refundácie uvedených registračných daní v rámci EÚ a následné zdaňovanie osobných automobilov na základe emisií CO₂. Návrh smernice EK sa týka vozidiel kategórie M1, čo sú vozidlá „navrhnuté a vyrobené na prepravu cestujúcich, ktoré majú najviac osem miest na sedenie okrem sedadla vodiča“ (ďalej len „osobné autá“).

Návrh uvedenej smernice bol prerokovaný v Európskom parlamente (EP) dňa 5.9.2006. EP návrh smernice so zmenami schválil. Predmetné zmeny predstavovali najmä zohľadnenie aj iných látok znečisťujúcich životné prostredie okrem emisií oxidu uhličitého pri zdaňovaní áut, ako napr. emisií prachových častíc a oxidov dusíka a rozšírenie dane z osobných áut aj na služobné vozidlá a vozidlá kategórie N1, s ktorými pôvodný návrh smernice nepočítal.

Na poslednom zasadnutí pracovnej skupiny Rady v marci 2007 zatiaľ nebol návrh predmetnej smernice schválený.

Z pohľadu Slovenskej republiky je zrušenie tzv. registračnej dane irelevantné, nakoľko SR takúto daň v súčasnosti neuplatňuje. Na zavedenie prvku CO₂ prípadne ďalších látok znečisťujúcich životné prostredie do systému zdaňovania osobných áut je potrebné dlhšie časové obdobie z dôvodu preskúmania všetkých relevantných faktorov ovplyvňujúcich uplatňovanie takejto dane v budúcnosti ako aj preverenia možností technického zabezpečenia výberu dane. Z pohľadu daňovej spravodlivosti by sa mali zdaňovať všetky vozidlá používané v premávke, nie len osobné autá. Nakoľko všetky členské štáty EÚ pristúpili ku Kjótskemu protokolu a tým aj k zníženiu emisií CO₂, z pohľadu blízkej budúcnosti je potrebné zamerať sa na plnenie úloh a cieľov vyplývajúcich z predmetného protokolu.

Z dokumentov nelegislatívnej povahy v oblasti priamych daní, Rada EÚ v priebehu sledovaného obdobia rokovala o

- Oznámenie Európskej komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Koordinácia daňových systémov členských štátov na vnútornom trhu – COM(2006) 823 final zo dňa 21.12.2006;
- Oznámenie Európskej komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Daňové zaobchádzanie so stratami v cezhraničných prípadoch – COM(2006) 824 final zo dňa 21.12.2006;
- Oznámenie Európskej komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Zdanenie pri odchode a potreba koordinácie daňovej politiky členských štátov – COM(2006) 825 final zo dňa 21.12.2006.

Európska komisia v uvedených oznámeniach poukazuje na existujúce problémy vyplývajúce z rôznych systémov priameho zdaňovania uplatňovaných v rámci členských štátov. EK chce sústrediť svoje úsilie na tzv. koherentné a koordinované zaobchádzanie s uvedenými problémami v záujme:

- odstránenia diskriminácie a dvojitého zdanenia,
- predchádzania nežiadúcemu nezdaneniu a únikom,
- znížovania nákladov súvisiacich so situáciou, keď daňovník podlieha zdaneniu v rámci viacerých daňových systémov.

EK zároveň uistila členské štáty, že nie je jej zámerom harmonizovať oblasť priamych daní. Koordináciu politík (prostriedok, ktorý v súčasnosti EK propaguje) definovala ako zachovanie si daňovej suverenity členského štátu na jednej strane, pri snahe všetkých členských štátov, aby vnútroštátna legislatíva bola kompatibilná s právom ostatných členských štátov. Zároveň EK nepredpokladá zavádzanie pravidiel formou sekundárnej legislatívy EÚ, skôr pomocou tzv. best practice a odporúčaní.

Pracovná skupina Rady o daňových otázkach na svojom zasadnutí dňa 1.3.2007 schválila znenie záverov Rady v nadväznosti na predmetné oznámenia, kde Rada vzala na vedomie návrhy EK zamerané na zlepšenie koordinácie vnútroštátnych daňových systémov. Rada vyzýva členské štáty, aby naďalej spolupracovali s EK s cieľom zistiť, v ktorých oblastiach by mohla byť potrebná užšia koordinácia. Rada zároveň uznáva zásadu zachovania účinného

rozdelenia právomocí členských štátov zdaňovať, avšak ocenila aj hodnotu diskusií o posilnení spolupráce medzi členskými štátmi v konkrétnych oblastiach priameho zdaňovania, aby sa zabezpečilo, že ich domáce systémy v oblasti priamych daní spoločne fungujú v rámci práva Spoločenstva. Vhodné riešenia môžu mať pritom rôznu podobu v súlade so zásadou subsidiarity.

Slovenská republika pristupuje pozitívne k problematike koordinácie systémov priamych daní a zlepšenia spolupráce medzi členskými štátmi EÚ, hlavne čo sa týka vzájomnej pomoci daňových orgánov a administratívnej spolupráce. Predpokladáme, že identifikované problémy v oblasti koordinácie systémov priamych daní medzi členskými štátmi, sa budú podrobnejšie riešiť v pracovných skupinách Európskej komisie a o výsledkoch rokovaní bude následne informovaná Rada EÚ.

- Pracovný dokument EK k problematike zdaňovania príjmu z úspor a rokovaniam s dôležitými finančnými centrami prerokovala pracovná skupina Rady o daňových otázkach na svojom zasadnutí dňa 4.9.2006.

Smernica o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov (2003/48/ES zo dňa 3. júna 2003) bola v čase zasadania v platnosti už viac ako jeden rok. V správe Európskej rady v Santa Maria de Feira z 19. a 20. júna 2000 sa dohodlo na tom, že z dôvodu zachovania konkurenčnej schopnosti európskych finančných trhov prijme Rada jednomyselné rozhodnutie implementovať predmetnú smernicu iba vtedy, pokiaľ nadobudne dostatočnú istotu, čo sa týka uplatňovania rovnakých opatrení na všetkých príslušných závislých alebo pridružených územiach členských štátov a o uplatňovanie ekvivalentných opatrení v Spojených štátoch amerických a identifikovaných piatich štátoch Európskeho hospodárskeho priestoru. Následne Rada ECOFIN vo svojich záveroch z 3. júna 2003 vyzvala EK, aby sa počas prechodného obdobia, ktoré je stanovené v článku 10 smernice, začali rokovania s ďalšími významnými finančnými centrami s cieľom zabezpečiť, aby tieto jurisdikcie prijali opatrenia ekvivalentné tým, ktoré sa majú uplatňovať v rámci Spoločenstva.

Na základe preskúmania dostupných údajov EK navrhla zahájiť rokovania o prijatí ekvivalentných opatrení rovnocennými s tými, ktoré sú uvedené v smernici Rady 2003/48/ES s ďalšími tromi jurisdikciami, a to Singapúrom, Hong Kongom a Macaom.

Slovenská republika spolu s ostatnými členskými štátmi podporuje zahájenie rokovaní medzi EK a identifikovanými tretími krajinami v záujme prijatia ekvivalentných opatrení v oblasti zdaňovania úspor.

V oblasti Code of Conduct for Business Taxation sa na pôde Rady EÚ v sledovanom období uskutočnilo šesť zasadnutí, pričom skupina prerokovala škodlivé opatrenia Maltý, posúdila prípadné škodlivé opatrenia Bulharska a Rumunska pred vstupom do EÚ a sledovala implementáciu tzv. rollbacku a standstillu škodlivých opatrení identifikovaných u niektorých členských štátov. Následne predložila na rokovanie ministerskej Rady ECOFIN dve správy o svojej činnosti. Ministerská Rada ECOFIN ocenila prácu vykonanú v rámci uvedenej skupiny a vyzvala skupinu, aby vo svojej práci pokračovala ďalej. Počas sledovaného obdobia neboli Slovenskej republike identifikované opatrenia v rámci vnútroštátnej daňovej legislatívy, ktoré by boli v rozpore s pravidlami Code of conduct.

Rada EÚ v priebehu sledovaného obdobia ďalej prerokovala a schválila aj ďalšie dokumenty v oblasti priamych daní:

- Oznámenie Európskej komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o práci Spoločného fóra EÚ o transferovom

oceňovaní v oblasti postupov eliminácie a riešenia sporov a o usmerneniach týkajúcich sa predbežných cenových dohôd v rámci EÚ - COM(2007) 71 final z 26.2.2007;

- Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady o kódexe správania pre dokumentáciu o transferovom oceňovaní pre pridružené podniky v Európskej únii (DTO EÚ) – 2006/C 176/01 zo dňa 27. júna 2006.

V rámci pracovnej skupiny Európskej komisie naďalej pokračujú práce na príprave Spoločného konsolidovaného základu dane spoločností (CCCTB). V sledovanom období EK predložila na rokovanie ministerskej Rady ECOFIN, ktoré sa uskutočnilo dňa 7.6.2006, Oznámenie Európskej komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – k implementácii Lisabonského programu Spoločenstva – Doterajší pokrok a ďalší postup v oblasti Spoločného konsolidovaného základu dane spoločností (CCCTB) - COM(2006) 157 final zo dňa 5.4.2006. Ministerská rada ECOFIN vzala na vedomie správu EK o pokroku v technických prácach pri vytváraní CCCTB. EK plánuje do konca roku 2008 predložiť konečný legislatívny návrh CCCTB.

Slovenská republika na základe doterajšieho postupu prác a parciálnych výstupov pracovnej skupiny k Spoločnému konsolidovanému základu dane spoločností v EÚ zatiaľ nenadobudla presvedčenie o výhodnosti projektu, ktorý by mal viesť k zjednodušeniu situácie nadnárodných spoločností podnikajúcich v rámci vnútorného trhu EÚ.

Slovenská republika naďalej zastáva názor, že práce na návrhu CCCTB by nemali získať politickú podporu, či už na rokovaní ministerskej Rady ECOFIN, alebo iných politických fórach, skôr, ako konečný návrh predložený zo strany Európskej komisie z hľadiska svojej technickej stránky a detailného vyhodnotenia dopadov nepresvedčí členské štáty o výhodnosti jeho konsenzuálneho prijatia.

Odporúčania:

V oblasti priamych daní bude v blízkej budúcnosti potrebné:

- sledovať vývoj v súvislosti s problematikou koordinácie systémov priamych daní v členských štátoch EÚ;
- naďalej venovať značnú pozornosť rokovaniam o projekte Spoločného konsolidovaného základu dane spoločností a presadzovať príslušnú pozíciu SR;
- monitorovať situáciu pri prácach na návrhu smernice o zdaňovaní osobných áut;
- zabezpečiť aktívnu účasť zástupcov na rokovaní odborných pracovných skupín na úrovni Európskej komisie a Rady EÚ.

Oblasť nepriamych daní

- V rámci vnútorného trhu sú nepriame dane do určitej miery zosúladené. Naopak, systémy priamych daní si vyžadujú len minimálne zosúladenie a celkovo sú ponechané na správu jednotlivým členským štátom a členské štáty si pri ich spravovaní zachovávajú takmer úplnú autonómiu. Daňová politika EÚ sa zameriava na to, aby bolo zamedzené zdaňovaniu narušujúcemu voľný pohyb tovarov, služieb, kapitálu či pracovníkov a narušujúcemu hospodársku súťaž.

Na vnútroštátnej úrovni je koordinácia v tejto oblasti zabezpečovaná prostredníctvom rezortnej koordinačnej skupiny Ministerstva financií SR.

Na európskej úrovni je prostredníctvom MF SR zabezpečovaná účasť na zasadnutiach týchto pracovných skupín Rady EÚ: pracovná skupina pre daňové otázky – nepriame dane, pracovná skupina pre daňové otázky na vysokej úrovni, pracovná skupina Rady EÚ k problematike škodlivých daňových opatrení, pracovná skupina Rady EÚ o daňových otázkach v oblasti

priamych daní, pracovná skupina pre obchodné právo (účtovníctvo a audit), pracovná skupina Rady pre prípravu 4. a 7. účtovnej smernice

Za oblasť nepriamych daní boli za posledný rok predmetom rokovania pracovných skupín Rady tieto legislatívne návrhy:

Daň z pridanej hodnoty

- Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2002/38/ES, pokiaľ ide o obdobie uplatňovania úprav týkajúcich sa dane z pridanej hodnoty vzhľadom na služby rozhlasového a televízneho vysielania a určité elektronicky poskytované služby.
Smernica predstavovala predĺženie existujúceho režimu pre osoby poskytujúce služby rozhlasového a televízneho vysielania a určité elektronicky poskytované služby, ktoré sú založené mimo územia EÚ. Smernica bola schválená a bola účinná od 27. júna 2006 do 31. decembra 2006 (2006/58/ES).
- Návrh smernice Rady, ktorou sa mení smernica 77/388/EHS, o určitých opatreniach za účelom zjednodušenia postupu pri platbe DPH a za účelom pomoci pri zabránení daňovému úniku a vyhýbaniu sa zaplateniu DPH a o zrušení niektorých rozhodnutí Rady EÚ o udelení výnimiek
Smernica bola schválená a je účinná od 25. júla 2006. Jej dobrovoľný charakter nezaviazal členské štáty k okamžitej transpozícii. Slovenská republika zatiaľ túto smernicu ani jej časť netransponovala (2006/69/ES).
- Návrh smernice Rady o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty – Recast Šiestej smernice
Smernica bola schválená a je účinná od 1.1.2007 (2006/112/ES).
- Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty pokiaľ ide o uplatňovanie úpravy dane z pridanej hodnoty na služby rozhlasového a televízneho vysielania a na určité elektronicky poskytované služby.
Smernica predstavovala predĺženie existujúceho režimu pre osoby poskytujúce služby rozhlasového a televízneho vysielania a určité elektronicky poskytované služby, ktoré sú založené mimo územia EÚ. Smernica bola schválená 19. decembra 2006 a je účinná od 1. januára 2007 do 31. decembra 2008 (2006/138/ES).
- Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS, pokiaľ ide o miesto poskytovania služieb, a návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady(ES) č. 1798/2003, pokiaľ ide o výmenu informácií
Návrh smernice bol v priebehu roka 2006 a 2007 predmetom rokovania pracovnej skupiny Rady o daňových otázkach niekoľkokrát. Vo všeobecnosti cieľom návrhu tejto smernice je modernizácia pravidiel o mieste dodania služieb. Zámerom je zabezpečiť zdanenie služieb v mieste spotreby, pretože počas prípravy zavedenia spoločného systému DPH v EÚ snaha definovať miesto dodania služieb viedla v tom čase k vážnym praktickým problémom. Výsledkom bolo, že za miesto zdanenia sa ako všeobecné pravidlo určilo miesto, kde má dodávateľ sídlo s tým, že pri niektorých typoch služieb boli ustanovené výnimky zo všeobecného pravidla.
V návrhu smernice sú dve nové všeobecné pravidlá na určenie miesta dodania služieb: pri poskytovaní služieb zdaniteľnej osobe je to miesto, kde má táto osoba sídlo, resp. miesto podnikania alebo bydlisko a pri poskytovaní služieb nezdaniteľnej osobe je to miesto, kde má dodávateľ služby sídlo, resp. miesto podnikania alebo bydlisko, a to s tým, že pri niektorých typoch služieb sa ustanovujú výnimky z týchto všeobecných pravidiel.

V súvislosti s prerokovávaným textom tejto smernice Rady SR neuplatnila vecné návrhy na zmeny miesta zdaňovania služieb poskytovaných v rámci Spoločenstva voči tým, ako uvádza návrh. Počas zasadnutí pracovnej skupiny Rady o tejto téme MF SR monitoruje názory a podnety členských štátov, ktoré budú nápomocné pri budúcom výklade smernice a pri príprave jej správneho transponovania do zákona o DPH, ktoré prinesie výrazné zmeny pri uplatňovaní DPH v Slovenskej republike.

- Návrh smernice Rady, ktorou sa ustanovujú predpisy o vrátení dane z pridanej hodnoty, ktoré sa ustanovuje v smernici 77/388/EHS zdaniteľným osobám, ktoré nemajú sídlo na území krajiny, ale v inom členskom štáte

Podľa súčasného systému refundácie DPH zdaniteľná osoba žiada o vrátenie DPH v členskom štáte, kde realizovala kúpu tovaru alebo služby. Systém refundácie sa vzťahuje na tie zdaniteľné osoby, ktoré nemajú v štáte spotreby sídlo a ani prevádzkareň.

Podľa navrhovaného nového postupu by zdaniteľná osoba mohla žiadať o vrátenie DPH v členskom štáte, kde má sídlo. Takýto systém by podstatne zjednodušil povinnosti podnikateľov, ktorí by mali možnosť žiadať o vrátenie DPH zaplatenej v inom členskom štáte takým istým spôsobom ako v tuzemsku. DPH by bola vrátená v zmysle pravidiel členského štátu, kde boli realizované nákupy oprávňujúce odpočítanie dane na vstupe.

Slovenská republika podporuje návrh smernice. Návrh smernice poskytuje priestor správcom dane členských štátov preveriť si žiadateľa o vrátenie dane bez nadbytočných administratívnych bremien a v prípade potreby využiť vzájomnú spoluprácu pri preverovaní pochybných žiadateľov. Zároveň je v návrhu ustanovená možnosť odvolania sa proti rozhodnutiu a úročenie dlžnej sumy v prípade, ak sa preukáže oprávnenosť nároku.

- Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS vo veci zjednodušenia povinností spojených s DPH

Smernica predstavuje jeden z troch legislatívnych návrhov balíka DPH, ktoré majú za cieľ zjednodušiť daňové povinnosti v oblasti DPH pri realizácii obchodných dodávok tovarov a služieb v rámci Spoločenstva. Ďalšími legislatívnymi návrhmi v tejto oblasti je nový návrh upravujúci postup pri refundácii DPH zaplatenej v inom členskom štáte (nahradenie súčasne platnej ôsmej smernice) a zmena nariadenia Rady č. 1798/2003 o administratívnej spolupráci v oblasti DPH.

Návrh smernice, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS vo veci zjednodušenia povinností spojených s DPH obsahuje tieto konkrétne opatrenia na dosiahnutie cieľov, medzi ktoré patrí zavedenie schémy jedného miesta kontaktu („One stop scheme“), zosúladenie rozsahu tovarov a služieb, pri ktorých si podnikateľ nebude môcť uplatniť právo na odpočítanie dane (cestné motorové vozidlá, lietadlá, lode, ubytovanie, jedlá a nápoje, luxusné predmety, zábava a pohostenie), zvýšenie obratu pre registráciu DPH, ktorý je navrhovaný najviac vo výške 50 000 EUR. Navrhovaná špeciálna schéma jedného kontaktného miesta je voliteľná, to znamená, že zdaniteľná osoba sa môže rozhodnúť, či sa zaregistruje v každom členskom štáte, v ktorom uskutoční zdaniteľné transakcie, alebo si zvolí pre registráciu iba jeden členský štát EÚ.

Slovenská republika podporuje návrh smernice. V súčasnosti návrh smernice naráža na problémy vznikajúce pri nadobudnutí tovarov v rámci Spoločenstva, kde narastá riziko podvodov ako aj na problémy ohľadom centralizácie alebo decentralizácie celého systému OSS.

- Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady(ES) č. 1798/2003, pokiaľ ide o výmenu informácií.

Nariadenie rady sa na úrovni Rady prerokováva spolu s návrhom smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS, pokiaľ ide o miesto poskytovania služieb. Zmeny, ktoré sa v ňom pripravujú priamo vyplývajú z návrhu, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS.

Slovenská republika podporuje logické zmeny v tomto nariadení, nakoľko úzko súvisia s jednotlivými návrhmi na zjednodušenie a čiastočne aj modernizujú systém DPH širším zapojením technológií.

Na úrovni Rady sa ďalej rokovali dokumenty nelegislatívnej povahy:

- Materiál Komisie o zdaňovaní dodávok tovarov v rámci Spoločenstva.
Komisia zvažovala dve možnosti, zdaňovanie v ČŠ určenia, čo by znamenalo, že DPH by sa odvádzala priamo do ČŠ určenia (kde sa preprava tovaru končí) a kde zákazník využije svoje právo na odpočet DPH. Druhou možnosťou je zdaňovanie dodávok tovarov v rámci Spoločenstva jednotnou sadzbou DPH 15%, pričom by sa vytvoril klíringový mechanizmus na vyrovnávanie platieb medzi ČŠ.
Slovenská republika, rovnako ako ostatné členské štáty, požiadali Komisiu o detailnejšie rozpracovanie problematiky.

- Materiál nemeckého predsedníctva k všeobecnému preneseniu daňovej povinnosti na odberateľa v prípade, že je zdaniteľnou osobou – general reverse charge (všeobecný RC).

Dokument obsahuje požiadavky Rakúska a Nemecka o nepovinné ustanovenie v smernici o DPH, ktoré by umožnilo členskému štátu, ktorý si to želá, uplatňovať všeobecný RC na domáce transakcie.

Slovenská republika nepodporuje zavedenie všeobecného RC z dôvodu možností vzniku nových podvodov, zvýšenia administratívnej záťaže a narušenia fungovania vnútorného trhu Spoločenstva.

Spotrebné dane

- Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/96/ES, pokiaľ ide o úpravu osobitného daňového režimu pre plynový olej, ktorý sa používa ako motorové palivo na komerčné účely a koordináciu zdaňovania bezolovnatého benzínu a plynového oleja používaných ako motorové palivo

Dokument obsahuje návrh na:

1. zvýšenie minimálnych sadzieb pre plynový olej (naftu) na komerčné účely v dvoch krokoch (v roku 2012 na úroveň sadzby bezolovnatého benzínu a v roku 2014, aby sa zabránilo príliš dlhému udržiavaniu nízkej minimálnej sadzby pre plynový olej na komerčné účely),
2. v členských štátoch by nemali byť sadzby pre plynový olej (naftu) a bezolovnatý benzín na nekomerčné použitie nižšie, ako sú sadzby plynového oleja (nafty) na komerčné použitie, pričom tieto zmeny sa navrhujú cez zvýšenie sadzieb na komerčné použitie,
3. umožňuje členským štátom zdaňovať plynový olej (naftu) na komerčné použitie na úrovni nižšej, ako ktorá bola platná v januári roku 2003, ak rešpektujú minimálnu sadzbu a ponechajú daňové zaťaženie úplne nezmenené, zavedením alebo implementáciou poplatkov za užívanie ciest (cestná daň).

Slovenská republika pri súčasnom kurze spĺňa navrhované minimálne sadzby pre rok 2014 (380 EU/1000 l) už dnes.

Odporúčania

v oblasti nepriamych daní je potrebné úzko sledovať vývoj jednotlivých návrhov a po schválení zabezpečiť ich transpozíciu do národnej legislatívy;
dôležité je zabezpečenie aktívnej účasti zástupcov na rokovaní odborných pracovných skupín na úrovni Európskej komisie a Rady EÚ.

Oblasť účtovníctva a auditu

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES zo 17. mája 2006 o štatutárnom audite ročnej účtovnej závierky a konsolidovanej závierky, ktorou sa menia smernice Rady č. 78/660/EHS a 83/349/EHS - bola publikovaná v Úradnom vestníku EU 9.6.2006
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/46/ES, ktorá pozmeňuje a dopĺňa smernice 78/660/EHS a 83/349/EHS týkajúce sa ročných finančných závierok a konsolidovaného účtovníctva určitých druhov spoločností – bola publikovaná v Úradnom vestníku EU 16.8.2006

V rámci Európskej komisie sa MF SR aktívne zúčastňuje zasadnutí výborov:

- Výbor pre účtovníctvo,

V tomto výbore boli prijaté nasledovné nariadenia:

Nariadenie Komisie (ES) č. 108/2006 z 11. januára 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1725/2003, ktorým sa prijímajú niektoré medzinárodné účtovné štandardy v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 pokiaľ ide o Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva (IFRS) 1, 4, 6 a 7, Medzinárodné účtovné štandardy (IAS) 1, 14, 17, 32, 33, a 39 a interpretáciu 6 Výboru pre interpretáciu medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRIC)

Nariadenie Komisie (ES) č. 708/2006 z 8. mája 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1725/2003, ktorým sa prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002, pokiaľ ide o medzinárodný účtovný štandard (IAS) 21 a interpretáciu 7 Výboru pre interpretáciu medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRIC)

Nariadenie komisie (ES) č. 1329/2006 z 8. septembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1725/2003, ktorým sa prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002, pokiaľ ide o interpretácie 8 a 9 Výboru pre interpretácie medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRIC)

- Výbor pre dohľad nad audítorskou profesiou
- Výbor pre reguláciu auditu

3.4 Doprava

Otvorenie hraníc, postupné odstraňovanie fyzických a technických bariér z trhov členských krajín EÚ vytvorilo priestor pre rýchly rozvoj a rast dopravy tovaru a osôb. Vysoké tempo rastu v tejto oblasti sa na úrovni EÚ prejavuje potrebou zamerať sa na strategické plánovanie, liberalizáciu a zvyšovanie konkurencieschopnosti. Európska únia ochraňuje práva cestujúcich a užívateľov dopravných prostriedkov s obmedzenou mobilitou, zvyšuje kvalitu a bezpečnosť v doprave a podporuje ekologickejšie spôsoby prepravy.

Koordinácie na úrovni EÚ sa za SR pre oblasť dopravy zúčastňuje MDPT SR.

Na národnej úrovni MDPT SR v rámci koordinácie rozhodovacích procesov v súvislosti s prijímaním dokumentov legislatívneho i nelegislatívneho charakteru spolupracuje najmä

s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Národným inšpektorátom práce, Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvom financií Slovenskej republiky, Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Prezidiom Policajného zboru a Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo.

V oblasti práce Rady pre dopravu, telekomunikácie a energetiku (TTE) v rámci otázok dopravy je možné spomenúť najmä prijatie návrhu smernice EP a Rady upravujúcej smernicu 1999/62/ES o spoplatňovaní ťažkých nákladných vozidiel za používanie určitej infraštruktúry, rozhodnutie Rady o podpise a predbežnom uplatňovaní dohôd o leteckých službách s vybranými tretími krajinami a schválenie návrhu smernice EP a Rady o vodičských preukazoch.

Ďalej možno spomenúť najmä prijatie rozhodnutia Rady o spolupráci, ktorá sa týka civilného globálneho navigačného satelitného systému (GNSS), medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými krajinami a Marockým kráľovstvom, prijatie nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1321/2004 o štruktúrach riadenia európskych programov satelitnej navigácie, návrh nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 876/2006, ktorým sa zakladá spoločný podnik GALILEO.

V apríli 2006 vstúpili do platnosti nové nariadenie a smernica v sociálnej legislatíve v cestnej doprave, stanovujúce definitívne termín pre vybavenie nových vozidiel digitálnymi tachografmi od 1.5.2006.

Ďalšou významnou aktivitou bola účasť na činnosti Skupiny na vysokej úrovni (HLG) k TEN-T. Uvedená skupina na vysokej úrovni sa ku otázkam TEN-T stretla v roku 2006 dvakrát. V dňoch 9. – 10. októbra 2006 sa zaoberala schvaľovaním disponibilných finančných prostriedkov existujúceho programovacieho obdobia. V dňoch 24. – 25. októbra 2006 sa skupina venovala otázkam schvaľovania projektov podaných členskými štátmi.

V sledovanom období bolo v oblasti dopravy prijatých dovedna 51 aktov EÚ:

Doprava / právny akt	nariadenie	rozhodnutie	smernica
všeobecne	1	1	1
cestná	2	-	4
železničná	1	4	1
letecká	22	-	1
vnútrozemská vodná	1	-	2
námorná	3	-	-
motorové vozidlá a traktory	-	1	7
Spolu	29	6	16

V sledovanom období sa rokovalo o 23 nových návrhoch právnych aktov EÚ:

Doprava / právny akt	nariadenie	rozhodnutie	smernica
všeobecne	3	1	-
cestná	-	-	5
železničná	3	-	3
letecká	1	-	2
vnútrozemská vodná	-	-	1

námorná	-	-	-
motorové vozidlá a traktory	-		4
Spolu	7	1	15

Z nelegislatívnych aktivít možno spomenúť:

- Strednodobé vyhodnotenie Európskeho akčného programu pre bezpečnosť na cestách, ktorého aktivity sú zamerané na splnenie stanoveného náročného cieľa - zníženie počtu usmrtených osôb pri dopravných nehodách o 50 % do roku 2010 oproti stavu v roku 2002
- Strednodobé vyhodnotenie Bielej knihy „Európska dopravná politika do roku 2010: čas rozhodnúť“
- Logistika prepravy nákladov v Európe – kľúč k trvalo udržateľnej mobilitě
- aktivity na zavedenie Globálneho navigačného satelitného systému (GNSS)
- Integrovaný európsky akčný program pre vnútrozemskú vodnú dopravu (NAIADES)
- Rozhodnutie o podpísaní protokolu o vykonávaní Alpského dohovoru v oblasti dopravy v mene Európskeho spoločenstva
- Strednodobé preskúmanie programu na podporu námornej príbrežnej dopravy
- otázky klimatických zmien, emisií CO₂ v cestnej doprave a zahrnutie leteckej dopravy do obchodovania s emisnými kvótami
- príspevok odvetvia dopravy k realizácii cieľov Lisabonskej stratégie (schválené v rámci záverov Rady pre životné prostredie z 19.2.2007)
- otázky preskúmania Stratégie trvalo udržateľného rozvoja

Medzi otvorené témy, ktoré v súčasnosti rezonujú v pracovných skupinách pre dopravu, je ochrana cestujúcich (pre všetky dopravné modalítity) a zabezpečenie rovnakého štandardu služieb pre všetkých cestujúcich, hlavne čo sa týka medzinárodnej dopravy. Ďalšou veľmi významnou otázkou, ktorá je aj jednou z priorít Bielej knihy o dopravnej politike Európskej únie, je cestná bezpečnosť. V tomto kontexte sa javí ako bezprostredná priorita do najbližšej budúcnosti strednodobé hodnotenie Bielej knihy a načrtnutie tých otvorených otázok, ktoré je potrebné riešiť – ochrana práv cestujúcich a bezpečnosť. Medzi ďalšie dôležité témy patrí diskusia o tzv. treťom železničnom balíčku, ktorého jedným z hlavných cieľov je ďalšia liberalizácia v železničnej doprave, či návrh o službách vo verejnom záujme v cestnej a železničnej doprave.

V roku 2006 Odbor európskych záležitostí priamo zabezpečoval realizáciu Twinning Light projektu č. 2004-016-764.06.01 „Budovanie kapacít v cestnej doprave – vymáhanie sociálnej legislatívy“. Projekt bol realizovaný v rámci pomoci novým členským štátom EÚ z prostriedkov Prechodného fondu. Počas ôsmich mesiacov (apríl – november 2006) sa uskutočnili aktivity zamerané na:

- úplnú implementáciu a vymáhanie sociálnej legislatívy v cestnej doprave v zmysle príslušného *acquis communautaire*,
- vykonanie školení inšpektorov práce (Národný inšpektorát práce) a príslušníkov Policajného zboru SR, vrátane školenia školiteľov s cieľom umožniť kontrolným orgánom SR vymáhať sociálnu legislatívu uplatňovanú na vodičov a prevádzkovateľov vozidiel tak v preprave osôb ako aj tovaru.

Problémom, s ktorým sa rezort borí v poslednom období sú množiace sa priestupky z dôvodu chýbajúcej alebo neúplnej transpozície *acquis* Spoločenstva. Aj keď vo väčšine prípadov sa podarilo priestupky vyriešiť ešte v počiatočnom štádiu, v niektorých prípadoch sa EK rozhodla

predložiť prípad až na Európsky súdny dvor. V prvom štvrtroku 2006 boli kancelárii zástupcu SR v konaní pred Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev a Súdom 1. stupňa Európskych spoločenstiev doručené dve žaloby Komisie proti Slovenskej republike za oblasť patriacu do gestorstva MDPT SR. V prvom prípade z dôvodu neoznámenia prijatia vnútroštátnych opatrení o transpozícii smernice Rady 96/48 ES o interoperabilite systému transeurópskych vysokorýchlostných železníc a v druhom prípade k transpozícii smernice 79/914 EHS o minimálnej úrovni výcviku niektorých vodičov cestnej dopravy. Na základe posúdenia aktuálneho stavu transpozície smerníc v uvedených dvoch prípadoch bolo dňa 16. októbra 2006 oznámené, že Komisia v prípade týkajúcom sa transpozície smernice 79/914 EHS stiahla žalobu proti SR. V druhom prípade, ktorý uzavrel ESD 8. februára 2007 bolo v rozsudku konštatované, že SR nesplnila povinnosti v lehote a je povinná nahradiť súdne trovy.

Listom zo Stáleho zastúpenia SR pri EÚ z 23. 3. 2007 sme boli informovaní, že EK prijala rozhodnutie o podaní žaloby na ESD v ďalších dvoch prípadoch.

Porušenie smernice Rady 94/57/ES o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky a pre príslušné činnosti námorných úradov – používanie klasifikačných spoločností, ktoré nie sú v zozname EÚ (Priestupok 2005/2386).

Porušenie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/49/ES o bezpečnosti železníc spoločenstva a o zmene a doplnení smernice Rady 95/18/ES o udeľovaní licencií železničným podnikom a smernici 2001/14/ES o pridelovaní kapacity železničnej infraštruktúry, vyberaní poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry a bezpečnostnej certifikácii (smernica o bezpečnosti železníc) – neoznámenie opatrení určených na transpozíciu smernice (Priestupok 2006/540)

Návrh odporúčaní

Aktívna účasť na tvorbe európskej legislatívy v oblasti dopravy, pokračovanie v implementácii právnych predpisov Spoločenstva a sledovanie významných komunitárnych programov. Odstrániť transpozičný deficit.

3.5 Telekomunikácie a informačná spoločnosť

3.5.1 Telekomunikácie

Kľúčovou snahou na úrovni EÚ v oblasti telekomunikácií je rozvoj liberalizácie telekomunikačného trhu. MDPT SR sa v roku 2006 sústredilo na podporu rozvoja širokopásmového prístupu predovšetkým podporou rozvoja súťaže a hospodárnym využívaním frekvenčného spektra, intenzívne pracovalo na vytvorení legislatívnych podmienok na posilnenie právomoci regulačného orgánu a snažilo sa dosiahnuť dynamické naštartovanie procesu prechodu z analógového na digitálne televízne vysielanie.

Koordinácie na úrovni EÚ sa za SR pre oblasti telekomunikácií zúčastňuje MDPT SR.

MDPT SR sa v agende telekomunikácií zúčastňovalo rokovaní dvoch pracovných skupín Rady: Pracovnej skupiny pre telekomunikácie a informačnú spoločnosť a Pracovnej skupiny pre poštové služby. Okrem toho sa MDPT SR zúčastňuje na rokovaniach pracovnej skupiny pre spoluprácu s políciou v oblasti telekomunikácií (ataché). Prebiehali tiež konzultácie s Generálnym riaditeľstvom pre informačnú spoločnosť (DG INFSOC) pri príprave 12. implementačnej správy, ktorá uvádza prieskum vývoja v oblasti elektronických komunikácií. (uverejnená 29. 03. 2007).

MDPT SR spolu s TÚ SR a so Stálym zastúpením SR pri EÚ zabezpečuje na expertnej úrovni zastupovanie záujmov SR aj v orgánoch EK - v Komunikačnom výbore (COCOM), vo Výbore

pre rádiové spektrum (RSC), v Skupine pre politiku rádiového spektra (RSPG) a v ich pracovných skupinách a podskupinách.

MDPT SR je gestorom Rady pre dopravu, telekomunikácie a energetiku.

Na vnútroštátnej úrovni je najdôležitejšou jednotkou pre realizáciu opatrení v súvislosti s rozhodovacími záležitosťami Európskej únie podskupina rezortnej koordinačnej skupiny MDPT SR pre telekomunikácie a poštové služby.

Vo vzťahu k Európskej únii sa prioritne riešili oznámenia Európskej komisie o porušení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva spočívajúce v neúplnej transpozícii príslušných smerníc. Podstatná časť z nich sa vyriešila legislatívnou cestou. Porušenie spočívajúce v praktickej implementácii ustanovení smerníc sú riešené priamo so subjektami, ktorých sa implementácia dotýka.

Od 1. 4. 2006 nadobudla účinnosť novela zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, ktorá reaguje na pripomienky EK a rieši uvedené nedostatky v legislatívnej transpozícii smerníc. Z dôvodu transpozície novej smernice EÚ o uchovávaní údajov pripravilo MDPT SR ďalšiu novelu, ktorá je v súčasnosti v legislatívnom procese schvaľovania.

S cieľom ďalšieho rozvoja elektronických komunikačných služieb vytvorilo MDPT SR vhodné podmienky na vstup 3. mobilného operátora. Dňa 2. 8. 2006 sa víťazom výberového konania na tretieho poskytovateľa GSM a UMTS služieb stala spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, s. r. o. Spoločnosti Slovak Telekom, a.s. bola uložená 4. 4. 2006 povinnosť poskytovať univerzálnu službu na celom území SR v kvalite určenej opatrením TÚ SR.

Od júna 2006 bola zavedená do praxe prenositeľnosť čísla v mobilných a v závere roka aj v pevných sieťach.

Uznesením vlády SR č. 5 z 11. 1. 2006 bola schválená Politika využívania frekvenčného spektra na širokopásmový prístup. Počet širokopásmových pripojení sa zvyšuje hlavne prostredníctvom xDSL technológií. V najbližšom období sa predpokladá výraznejší rozvoj mobilných technológií 3G a FWA v kombinácii s optickou chrbticovou sieťou.

Uznesením vlády SR č. 646 z 26. 7. 2006 bola schválená Stratégia prechodu z analógového na digitálne pozemské televízne vysielanie v SR, ktorá určuje ciele a zásady prechodu, formuluje úlohu štátu a príslušných orgánov štátnej správy pri vytváraní podmienok prechodu, posudzuje existujúcu situáciu v TV vysielaní na Slovensku a stanovuje technický a časový plán prechodu. Ukončenie analógového vysielania sa v súlade s požiadavkou EK predpokladá do 31. 12. 2012. V SR v r. 2006 prebiehali tri pilotné projekty digitálneho vysielania v lokalitách: Bratislava na K66, B. Bystrica / Zvolen na K59 a Košice / Prešov na K44.

Návrh odporúčaní

Aktívna účasť na pracovných skupinách Rady a výboroch Európskej komisie, pokračovanie v implementácii právnych predpisov Spoločenstva a sledovanie významných komunitárnych programov.

3.5.2 Informačná spoločnosť

Koordinácie na úrovni EÚ sa za SR pre oblasť informačnej spoločnosti zúčastňuje MF SR. MF SR sa v agende informačnej spoločnosti zúčastňuje rokovaní pracovnej skupiny Rady: Pracovnej skupiny pre telekomunikácie a informačnú spoločnosť.

Na vnútroštátnej úrovni je najdôležitejšou jednotkou pre realizáciu opatrení v súvislosti s rozhodovacími záležitosťami Európskej únie podskupina rezortnej koordinačnej skupiny MDPT SR pre telekomunikácie a poštové služby, v ktorej má MF SR svojho zástupcu pre oblasť informačnej spoločnosti.

Ďalšou významnou aktivitou je účasť na činnosti Skupiny na vysokej úrovni pre správu internetu (HLIG), ktorá rieši najmä otázky verejnej politiky správy internetu, kde je žiaduca intervencia vlád a tiež potreba zahrnutia otázok, ktoré idú nad rámec mien a adries internetu (naming and addressing), schopnosť efektívnej účasti členských krajín na rovnakom základe v rámci mechanizmu rozšírenej spolupráce a ďalšie otázky medzinárodnej spolupráce.

V sledovanom období neboli v orgánoch EÚ v oblasti informatizácie spoločnosti prijaté žiadne významné legislatívne návrhy.

V sledovanom období na úrovni Európskeho parlamentu a Rady bol prerokovaný dokument:

Oznámenie Komisie Rade, Európskemu Parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Stratégia pre bezpečnú informačnú spoločnosť – „Dialóg, partnerstvo a aktívne pôsobenie“ 31 máj 2006 (COM(2006) 251)

V oznámení „i2010 – Európska informačná spoločnosť pre rast a zamestnanosť“¹ sa zdôrazňuje význam bezpečnosti sietí a informácií pri vytváraní jednotného európskeho informačného priestoru.

Účelom tohto oznámenia je oživiť stratégiu Európskej komisie stanovenú v roku 2001 v oznámení „Bezpečnosť sietí a informácií: návrh na prístup európskej politiky“². V oznámení sa hodnotí súčasný stav bezpečnosti informačnej spoločnosti v súvislosti s rizikami, ktorým čelí a zároveň sa v ňom uvádzajú ďalšie kroky, ktoré je potrebné urobiť na zlepšenie bezpečnosti sietí a informácií. Na základe skúseností získaných členskými štátmi a na úrovni Európskeho spoločenstva je potrebné vynakladať úsilie pri ďalšom rozvoji dynamickej globálnej stratégie v Európe, ktorá pramení z kultúry bezpečnosti a zakladá sa na dialógu, partnerstve a aktívnom pôsobení.

Pri zdolávaní bezpečnostných problémov informačnej spoločnosti vyvinulo Európske spoločenstvo prístup kombinujúci tri aspekty:

osobitné bezpečnostné opatrenia pre siete a informácie

regulačný rámec pre elektronické komunikácie (vrátane otázok ochrany súkromia a údajov)

boj proti počítačovej kriminalite.

Vstup Slovenskej republiky do EÚ sa prejavil pozitívne aj v oblasti telekomunikácií, resp. informačných technológií, keď sa SR od mája 2004 zapojila ako právoplatný člen do čerpania finančných prostriedkov z komunitárnych programov v oblasti informačnej spoločnosti. Ide o programy: eTEN – podpora elektronických služieb, eContent, resp. eContent plus, SaferInternet plus. Finančná podpora je poskytovaná vo forme dotácií priamo predkladateľom projektov, jej výške je rôzna a závisí na type projektov pohybuje sa však od 10 do 50 % spolufinancovania. Čo sa týka úspešnosti Slovenska v spomenutých programoch, je možné konštatovať, že je na úrovni ostatných nových členských štátov EÚ.

Návrh odporúčaní

Aktívna účasť na výboroch Európskej komisie a pracovných skupinách Rady, pokračovanie v implementácii právnych predpisov Spoločenstva a sledovanie významných komunitárnych

programov ako aj efektívne implementovanie prostriedkov z európskych fondov v informačnej spoločnosti.

3.6 Energetika

Základné ciele EÚ v oblasti energetiky predstavuje bezpečnosť dodávok, environmentálna udržateľnosť a konkurencieschopnosť. Tieto ciele sú vzájomne prepojené a ich súčasné dosiahnutie navzájom podmienené. Cieľom EÚ je tiež dosiahnuť úplnú liberalizáciu trhu s elektrickou energiou a plynom, teda stav, keď si všetky firmy a všetky domácnosti budú mať možnosť slobodne si vybrať dodávateľa elektriny a plynu, pričom prevádzkovatelia elektrických sietí a plynovodov budú musieť za odplatu prepraviť elektrinu, resp. plyn všetkých dodávateľov, t.j. cieľom je vytvoriť spoločný, funkčný a efektívny vnútorný trh.

Koordinácia

Na národnej úrovni je oblasť energetiky vo vzťahu k EÚ koordináčne zabezpečená cez pravidelnú účasť a predkladanie relevantných materiálov v RKS MH SR v rámci SPS Energetika. MH SR zabezpečuje zriadenie medzirezortných pracovných skupín pre všetky výbory a pracovné skupiny Rady a ich vedenie a koordináciu, pôsobí ako kontaktný bod SR pre Energetickú chartu a program Intelligent Energy- Europe. Ďalej sem spadá koordinácia a riadenie Spoločného výboru SR a EBRD k problematike vyradovania V-1 (BIDSF), schvaľovanie projektov do BIDSF. Dňa 17. 5. 2006 uznesením vlády SR č. 442/2006 bol schválený návrh na určenie zodpovedností na implementáciu článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len Zmluva o Euratome). Následne v súlade s bodom B.2. predmetného uznesenia bola na Úrade jadrového dozoru SR zriadená medzirezortná koordináčna skupina na koordináciu úloh vyplývajúcich z článkov Zmluvy o Euratome.

Na európskej úrovni bola SR zapojená do rozhodovacieho procesu EÚ na všetkých úrovniach Rady, EK a EP, zároveň prostredníctvom priamej účasti expertov MH SR, prípadne Úradu jadrového dozoru SR (ÚJD SR), na zasadnutiach pracovných skupín Rady. Základné PS sú PS pre energetiku, PS pre atómové otázky, ad hoc PS pre jadrovú bezpečnosť a ad hoc PS pre štrukturálne činnosti. Vo finálnych fázach prípravy a schvaľovania dokumentov sa experti MH SR zúčastnili aj právne – jazykových PS. Špeciálnu kategóriu tvorí Pracovná skupina Rady EÚ pre energetiku na vysokej úrovni, za účasti generálnych riaditeľov pre energetiku.

Vypracovanie podkladov pre inštrukcie do COREPER 1 a 2 zabezpečovalo MH SR v spolupráci s dotknutými ústrednými orgánmi štátnej správy (napr. ÚJD SR) prostredníctvom účasti na Komisii pre záležitosti EÚ. Rada ministrov pre dopravu, telekomunikácie a energetiku je najvyšším orgánom, na ktorý sa pripravovali všetky dokumenty a stanoviská SR a na ktorom sa zástupcovia sekcie energetiky MH SR zúčastnili ako súčasť delegácie SR pod vedením ministra, resp. štátneho tajomníka/ štátnej tajomníčky.

Dôležité sú aj komitologické výbory a pracovné skupiny Komisie priamo sa dotýkajúce legislatívnej činnosti v SR, na ktorých sa zúčastnili experti MH SR a Slovenskej energetickej agentúry (SEA) a sú prierezovo koordinované z MH SR. K smernici 2002/91/ES sú to Komitologický výbor pre riadenie strany spotreby a Podvýbor pre monitorovanie práce CEN. K smernici 2004/8/ES je to Komitologický výbor pre kombinovanú výrobu (MH SR, SEA). K nariadeniu 1995/2236/ES a k Rozhodnutiu 2003/1229/ES je to TEN-E finančný výbor a k Rozhodnutiu 2003/1229/ES je to TEN-E regulačný výbor. MH SR zabezpečovalo ďalej účasť v pracovnej skupine EK pre energetické štítkovanie, Energy star, skupina finančných analytikov pre energetiku, a riadiaci výbor pre komunitárny program Inteligentná energia -

Európa, účasť v PS Energetickej charty, zastupovanie SR na Madridskom a Amsterdamskom fóre. Spolu s Úradom pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) bola zabezpečená účasť na regulačných fórach ERGEG pre elektrinu a plyn. Účasť MH SR na zhromaždení prispievateľov do fondu BIDSF. MH SR zabezpečovalo aj komunikáciu a podklady pre zasadnutia výboru ITRE EP.

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované na úrovni Rady v období od 1.5.2006-30.04.2007

- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o akčnom pláne o biomase
- Oznámenie Komisie Akčný plán pre energetickú účinnosť: Využitie potenciálu
- Dohoda medzi vládou Spojených štátov amerických a Európskym spoločenstvom o koordinácii programov označovania energetickej efektívnosti pre kancelárske vybavenie
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o programe Spoločenstva na označovanie energetickej účinnosti kancelárskych zariadení (rekodifikácia)“
- Závery Rady- Vnútorný trh s energiou
 - Akčný plán pre energetickú účinnosť
- Oznámenie Komisie Energetická politika pre Európu
- Energetický balíček (Energetická politika pre Európu, Cestovná mapa energie z obnoviteľných zdrojov, Správa o pokroku v oblasti biopalív, Správa o pokroku v oblasti obnoviteľných zdrojov elektrickej energie, Perspektívy pre vnútorný trh s plynom a elektrickou energiou, Preskúmanie európskeho plynárenského sektoru a sektoru s elektrickou energiou, Plán prioritných prepojení, Trvalo udržateľná výroba energie z fosílnych palív, Smerom k Európskemu strategickému plánu pre energetické technológie, Jadrový objasňujúci program, Obmedzenie globálnej klimatickej zmeny na 2 stupne Celzia).
- Smernica EP a Rady 2006/32/ES z 5. apríla 2006 o účinnosti konečného využitia energie a energetických službách
- Rozhodnutie 1364/2006/ES Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú usmernenia pre transeurópske energetické siete a ktorým sa ruší Rozhodnutie 96/391/ES a 1229/2003/ES
- Smernica Rady 2007/117 z 20.11.2006 o dohľade a kontrole zásielok rádioaktívneho materiálu a vyhoretého jadrového paliva
- Nariadenie Rady (Euratom) č. 300/2007 z 19. februára 2007, ktorým sa ustanovuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti
- Nariadenie EP a Rady stanovujúce všeobecné pravidlá pre udeľovanie finančnej pomoci Spoločenstva v oblasti transeurópskych dopravných a energetických sietí pozmeňujúce nariadenie Rady č.2236/95
- Zmenený a doplnený návrh smernice Rady (Euratom) ustanovujúcej základné záväzky a všeobecné princípy bezpečnosti jadrových zariadení. Zmenený a doplnený návrh smernice Rady (Euratom) o bezpečnom nakladaní s vyhoreným jadrovým palivom a rádioaktívnym odpadom
- Návrh rozhodnutia Rady schvaľujúceho pristúpenie k Dohovoru o pomoci v prípade jadrovej havárie alebo radiačnej krízovej situácie
- Návrh rozhodnutia Rady z 23.5.2005 schvaľujúce pristúpenie k Dohovoru o včasnom oznamovaní jadrových havárií
- Návrh nariadenia Rady o implementácii Protokolu č.9 o Jadrovej elektrárni Bohunice V1 v Slovenskej republike, ktorý je prílohou Aktu o podmienkach vstupu Českej

republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovenskej republiky a Slovenskej republiky

- Návrh rozhodnutia schvaľujúcim prístupenie Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu k Dohovru o fyzickej ochrane jadrových materiálov a jadrových zariadení
- Návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa ustanovuje štatút zásobovacej agentúry Euratom-u
- Návrh nariadenia Rady o rozpočtových pravidlách vzťahujúcich sa na zásobovaciu agentúru Euratom-u
- Návrh opatrení na zvýšenie bezpečnosti jadrových zariadení a bezp. Nakladaní s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnym odpadom.

Hlavné vplyvy a zmeny

V priebehu tretieho roku členstva bolo prijatých viacero dôležitých strategických politických dokumentov. Komisia 10. januára 2007 predložila svoje oznámenie s názvom Energetická politika pre Európu, ktoré je súčasťou „energetického balíčka“, ktorý predstavuje súbor viacerých dokumentov venovaných energetike (Energetická politika pre Európu, Cestovná mapa energie z obnoviteľných zdrojov, Správa o pokroku v oblasti biopalív, Správa o pokroku v oblasti obnoviteľných zdrojov elektrickej energie, Perspektívy pre vnútorný trh s plynom a elektrickou energiou, Preskúmanie európskeho plynárenského sektoru a sektoru s elektrickou energiou, Plán prioritných prepojení, Trvalo udržateľná výroba energie z fosílnych palív, Smerom k Európskemu strategickému plánu pre energetické technológie, Jadrový objasňujúci program, Obmedzenie globálnej klimatickej zmeny na 2 stupne Celzia).

Na základe energetického balíka sa začala široká diskusia o budúcej energetickej politike EÚ. DE PRES pripravilo návrh záverov Rady a Akčný plán pre energetickú politiku pre Európu na roky 2007-2009, ktorý tvorí prílohu záverov Európskej Rady. Návrh záverov Európskej rady vychádza zo záverov Rady TTE – energetika z 15.2.2007. Akčný plán je zameraný na prioritné aktivity EÚ v energetike v rokoch 2007 až 2009 a obsahuje návrhy opatrení v oblastiach vnútorného trhu, bezpečnosti dodávok, medzinárodnej energetickej politiky, energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie a energetických technológií. V dokumente je zdôraznená potreba integrovaného prístupu k politike v oblasti klímy a energetiky. Pri tejto integrácii by sa mali obe zložky navzájom podporovať. So zreteľom na uvedené a pri plnom rešpektovaní štruktúry energetických zdrojov, ktorú si členské štáty zvolili, ako aj ich zvrchovanosti nad základnými zdrojmi energie bude energetická politika pre Európu v duchu solidarity medzi členskými štátmi plniť tri ciele:

- zvýšenie bezpečnosti dodávok,
- zabezpečenie konkurencieschopnosti európskych ekonomík a dostupnosti cenovo prístupnej energie,
- podpora trvalej environmentálnej udržateľnosti a boj proti zmene klímy.

Závery Európskej rady sú v časti energetika považované za najvýznamnejšie za posledné roky, predovšetkým z hľadiska konkrétnosti (stanovenie presne kvantifikovaných cieľov), ako aj ambicióznosti. Závery podstatným spôsobom ovplyvnia priamo, či sprostredkovane rozpracovanie a modifikáciu energetickej politiky. Politicky najcitlivejší cieľ – záväzný 20% podiel obnoviteľných zdrojov energie bol odsúhlasený až potom, ako Komisia predložila vyhlásenie, že zabezpečí, aby každý členský štát súhlasil so svojim národným cieľom (príslušný legislatívny návrh sa bude schvaľovať jednomyselne).

Značná časť záverov Európskej rady bude pretransformovaná do legislatívnej podoby vo forme príslušných smerníc a nariadení, ktoré predloží EK ešte do konca tohto, resp. začiatkom budúceho roka.

Návrh odporúčaní

Keďže je pre Slovensko energetika veľmi dôležitým odvetvím, je potrebné i v budúcnosti sústrediť pozornosť na oblasť bezpečnosti dodávok energie, budovanie energetickej infraštruktúry, programy jadrovej bezpečnosti, energetickej efektívnosti a využívaniu možnej finančnej pomoci z fondov EÚ. Na úrovni EÚ je potrebné aktívne sledovať záujmy Slovenska v tejto oblasti, najmä s dôrazom na vyššie uvedené témy riešené v rámci Slovenska vrátane zabezpečenia financovania odstavenia a likvidácie JE V1 Jaslovské Bohunice.

Bude potrebné zabezpečiť adekvátne finančné a personálne kapacity za účelom implementácie smerníc o podpore výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov, biopalív, smernice o energetických službách a smernice o ekodizajne, kde napriek formálnej transpozícii nastali problémy s reálnym dosiahnutím cieľov týchto smerníc a je zrejmé, že bez podporných programov tieto ciele dosiahnuté nebudú, z čoho by vyplynuli príslušné právne opatrenia zo strany EK.

V dokumente Akčný plán pre energetickú politiku pre Európu na roky 2007-2009 je navrhnutých viacero zásadných opatrení, pričom EK má už v tomto roku prísť s konkrétnymi legislatívnymi návrhmi, z ktorých budú pre SR najdôležitejšie návrhy legislatívnych aktov týkajúcich sa OZE a vlastníckeho oddelenia.

Konkrétne pôjde o vytvorenie uceleného celkového rámca pre energiu z obnoviteľných zdrojov, ktorý by mal vychádzať z návrhu novej komplexnej smernice o využívaní všetkých obnoviteľných zdrojov energie, ktorý predloží Komisia v roku 2007. Počas rokovaní na všetkých úrovniach rozhodovacieho procesu bude potrebné dôsledne presadzovať stanovenie realistického a ekonomicky únosného národného cieľa podielu OZE pre SR.

Čo sa týka oddelenia vlastníctva vertikálne integrovaných spoločností, tzv. ownership unbundling, tu bude potrebné popri dôslednej implementácii existujúcej legislatívy, podrobne sledovať aktivity EK, ktorá podľa svojich vlastných vyjadrení navrhne oddelenie vlastníctva vertikálne integrovaných spoločností, čo nie je úplne v súlade so stanoviskom SR.

3.7 Hospodárska súťaž a štátna pomoc

Ministerstvo financií SR koordinuje štátnu pomoc vo vzťahu k poskytovateľom štátnej pomoci v Slovenskej republike a vo vzťahu k Európskej únii. Žiadosti o schválenie poskytnutia štátnej pomoci predkladajú poskytovatelia štátnej pomoci Európskej komisii prostredníctvom Ministerstva financií SR s výnimkou žiadostí o poskytnutie investičných stimulov, ktoré predkladá Európskej komisii priamo Ministerstvo hospodárstva SR.

V súlade s prijatým Akčným plánom štátnej pomoci Európska komisia realizuje reformu politiky štátnej pomoci. Cieľom Komisie je, aby pravidlá štátnej pomoci lepšie prispievali k trvalo udržateľnému hospodárskemu rastu, konkurencieschopnosti, sociálnej a regionálnej súdržnosti a k ochrane životného prostredia. Politika štátnej pomoci sa modernizuje v kontexte lisabonskej stratégie hospodárskeho rastu a zamestnanosti.

Ministerstvo financií SR sa v roku 2006 zúčastnilo na tvorbe nových právnych predpisov pre štátnu pomoc najmä aktívnou účasťou na rokovaní Poradného výboru Komisie pre štátnu pomoc.

Najvýznamnejšie právne predpisy (dokumenty), ktoré prijala Európska komisia v roku 2006 sú:

Nariadenie Komisie (ES) č. 1628/2006 z 24.10.2006 o uplatňovaní čl. 87 a 88 Zmluvy o ES na národnú regionálnu pomoc a usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013. Nariadenie sa vzťahuje na transparentné schémy regionálnej investičnej pomoci, ktoré sa v zmysle čl. 87 ods. 1 Zmluvy o ES považujú za štátnu pomoc. Transparentné schémy štátnej pomoci sú schémy pomoci v rámci ktorých možno presne vypočítať ekvivalent hrubej hotovostnej finančnej pomoci ako percento z oprávnených nákladov. Schémy regionálnej investičnej pomoci, ktoré spĺňajú všetky podmienky podľa tohto nariadenia, sú zlučiteľné so spoločným trhom v zmysle čl. 87 ods. 3 Zmluvy o ES a nepodliehajú oznamovacej povinnosti podľa čl. 88 ods. 3 Zmluvy o ES. Európskej komisii sa predkladá len súhrn informácií o prijatej schéme regionálnej štátnej pomoci na účely ich uverejnenia v Úradnom vestníku EÚ. Nadväzne na nové usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 Ministerstvo financií SR v júli 2006 notifikovalo novú regionálnu mapu štátnej pomoci, ktorú Európska komisia schválila 13.9.2006 konečným rozhodnutím K (2006) 3975. Regionálna mapa štátnej pomoci platná od 1.1.2007 do 31.12.2013 vymedzuje regióny, ktoré sú v Slovenskej republike oprávnené na štátnu pomoc a stropy regionálnej investičnej pomoci pre veľké podniky nasledovne:

- Regióny oprávnené na pomoc podľa čl. 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o ES
40% ak ide o región Západné Slovensko
50% v prípade regiónov Stredné Slovensko a Východné Slovensko
- Regióny oprávnené na pomoc podľa čl. 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES od 1.1.2007 do 31.12.2008
10% ak ide o Bratislavský kraj – okres Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV, Bratislava – mestská časť Čunovo, Bratislava – mestská časť Jarovce, Bratislava – mestská časť Rusovce, okres Malacky a okres Senec.

Stropy intenzity regionálnej pomoci pre regióny oprávnené na štátnu pomoc môžu byť zvýšené malým podnikom o 20% GGF (hrubej hotovostnej finančnej pomoci) a stredným podnikom o 10%, s výnimkou sektoru dopravy.

Nariadenie Komisie (ES) č. 1998/2006 z 15.12.2006 o uplatňovaní čl. 87 a 88 Zmluvy o ES na pomoc de minimis. Podľa tohto nariadenia sa celková pomoc de minimis poskytnutá akémukoľvek podniku nesmie presiahnuť 200 000 EUR v priebehu akéhokoľvek obdobia troch fiškálnych rokov, pričom celková pomoc de minimis poskytnutá akémukoľvek podniku pôsobiacemu v sektore cestnej dopravy nesmie prekročiť 100 000 EUR v priebehu troch fiškálnych rokov. Minimálna pomoc, ktorá spĺňa podmienky tohto nariadenia je oslobodená od oznamovacej povinnosti podľa čl. 88 Zmluvy o ES.

Nariadenie Komisie (ES) č. 1976/2006 z 20.12.2006, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Komisie (ES) č. 2204/2002, (ES) č. 70/2001 a (ES) č. 68/2001, pokiaľ ide o predĺženie obdobia ich uplatňovania, a to do 30. júna 2008.

Nariadenie Komisie (ES) č. 1857/2006 z 15.12.2006 o uplatňovaní čl. 87 a 88 Zmluvy o ES o štátnej pomoci pre malé a stredné podniky (MSP) pôsobiace v poľnohospodárskej výrobe,

ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 70/2001. Toto nariadenie sa uplatňuje na transparentnú pomoc poskytnutú malým a stredným poľnohospodárskym podnikom pôsobiacim v prvotnej výrobe poľnohospodárskych výrobkov. Neuplatňuje sa na pomoc poskytnutú na výdavky súvisiace so spracovaním alebo odbytom poľnohospodárskych výrobkov.

Okrem nariadení prijala Európska komisia v roku 2006 ďalšie dokumenty, ako napríklad usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci a rizikovom kapitáli pre malé a stredné podniky, rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie a usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013.

Návrh odporúčaní

- naďalej sa aktívne zúčastňovať tvorby európskej legislatívy v oblasti štátnej pomoci, a to najmä nového nariadenia o generálnej skupinovej výnimke a novely nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie čl. 93 Zmluvy o ES,
- štátnu pomoc poskytovať najmä prostredníctvom schém štátnej pomoci s dôrazom na možnosť využitia skupinových výnimiek v oblasti poskytovania štátnej pomoci na vzdelávanie, zamestnanosť, podporu malých a stredných podnikateľov a na rozvoj regiónov.

3.8 Hospodárske a menové záležitosti

Konvergenčný program Slovenska na roky 2006 až 2010

Zo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a z členstva v Hospodárskej menovej únii od 1. mája 2004 vyplýva pre Slovenskú republiku pred prijatím eura povinnosť pravidelne k 1. decembru vypracovať a následne Európskej komisii predložiť na posúdenie dokument „Konvergenčný program Slovenska“. Členské štáty EÚ, ktoré prijali jednotnú menu euro, vypracovávajú a predkladajú dokument „Program stability“.

Konvergenčný program Slovenska na roky 2006 až 2010 schválený vládou SR uznesením č. 973 z 29.11.2006 nadväzuje na prvý konvergenčný program z mája 2004 a jeho aktualizácie z novembra 2004 a 2005. Dokument vychádza z revidovaného Paktu stability a rastu a predstavuje tri hlavné ciele, a to v oblasti fiškálnej, menovej a trhu práce:

- Hlavným fiškálnym cieľom je znížiť deficit verejnej správy vrátane vplyvu dôchodkovej reformy na 2,9% HDP v roku 2007. Druhým základným cieľom je do roku 2010 znížiť cyklicky upravený deficit verejnej správy očistený o jednorazové efekty na úroveň 0,9% HDP, čo je v súlade s rozpätím, ktoré odporúča Európska komisia pre Slovensko v rámci revidovaného Paktu stability a rastu.
- Vstup do eurozóny, keďže Slovensko patrí v súčasnosti medzi krajiny, ktoré sú členmi HMÚ s udelením dočasnej výnimky pre používanie jednotnej meny euro.
- Zvyšovanie zamestnanosti o 1 - 2% ročne.

Rada ECOFIN-u na svojom zasadaní dňa 27. februára 2007 potvrdila, že Konvergenčný program Slovenska dodržiava cestu úpravy deficitu stanovenú v odporúčaniach Rady podľa čl. 104 (7) Zmluvy o založení ES a odporúča:

- v kontexte vyhliadok vysokého ekonomického rastu posilniť úsilie v úprave štrukturálneho deficitu, aby sa dosiahla náprava nadmerného deficitu v roku 2007 a aby sa urýchlilo dosiahnutie strednodobého cieľa;
- upevniť záväzný charakter strednodobých výdavkových stropov pre centrálnu vládu.

Národný plán zavedenia eura v SR

Počas tretieho roka členstva SR v EÚ a zhruba jeden a pol roka účasti slovenskej koruny v Mechanizme výmenných kurzov ERM II (od 28. novembra 2005) sa v súlade s Konvergenčným programom Slovenskej republiky, Menovým programom NBS do roku 2008 a Národným plánom zavedenia eura v SR (schváleným vládou 6.7.2005) uskutočňovali ďalšie prípravné kroky na zavedenie jednotnej meny euro k 1.1.2009.

Dôraz sa kládol na dva okruhy úloh – splnenie 1/ ekonomických predpokladov a 2/ administratívno-technických podmienok. Z ekonomického hľadiska sa vytvárali predpoklady pre rýchly, avšak stabilný proces celkovej konvergenencie. Konkrétne ide o paralelné plnenie všetkých Maastrichtských (nominálnych) konvergenčných kritérií na udržateľnej úrovni, ktoré je možné dosiahnuť len za predpokladu adekvátnej reálnej a štrukturálnej konvergenencie. Vysoký rast ekonomiky dosahovaný zvyšovaním produktivity, potenciálneho produktu a celkovej konkurencieschopnosti SR viedol nielen k približovaniu životnej úrovne obyvateľstva SR k úrovni vyspelých ekonomík, ale aj k stabilnému makroekonomickému prostrediu s pozitívnym smerovaním všetkých relevantných indikátorov k referenčným hodnotám Maastrichtských kritérií.

Plnenie všetkých Maastrichtských kritérií naraz v čase hodnotenia pripravenosti SR pre prijatie spoločnej meny euro (v 1Q2008) sa naďalej ukazuje ako ambiciózny, avšak realistický cieľ, pričom kritérium pre úrokové sadzby a verejný dlh plní SR už dlhodobo. Plnenie kritéria pre bilanciu verejných financií je zabezpečené viacročným rozpočtom verejnej správy a referenčné hodnoty pre mieru inflácie, ktoré sú pohyblivé, by malo SR taktiež dosiahnuť, ak neprekvapí nečakaný vysoký rast svetových cien ropy. V rámci účasti slovenskej koruny v systéme ERM II nastala zmena nastavených parametrov. Rovnovážny posun ekonomických fundamentov, ako aj pozitívne očakávania investorov sa prejavili v posilňovaní slovenskej koruny a vyžiadali si revalváciu centrálnej parity s platnosťou od 19.3.2007 v súlade s vývojom odhadovaného rovnovážneho výmenného kurzu. Centrálna parita slovenskej koruny revalvovala o 8.5% na úroveň 35,4424 SKK/EUR s hranicami pre povinné intervencie 30,1260 a 40,7588 SKK/EUR (pôvodná parita 38,4550 SKK/EUR). Podľa doterajšieho vývoja možno dedukovať, že SR nebude mať problém s ich plnením. Pri revalvácií centrálnej parity Slovensko zároveň opätovne potvrdilo svoj záväzok pokračovať v zdravej a zodpovednej makroekonomickej politike 1. Správne nastavenie politik spolu s ďalšími štrukturálnymi zmenami sú nevyhnutné nielen pre podporu novej centrálnej parity, ale aj pre rýchly a udržateľný rast životnej úrovne na Slovensku.

SR si uvedomuje, že kurzová stabilita je dôležitým kritériom a spoločným záujmom všetkých členov EÚ. Členstvo v ERM II a stanovená centrálna parita by mali prispieť k relatívne stabilnému vývoju slovenskej koruny a nominálnej konvergencii. Zároveň podporia aj stabilný rozvoj slovenského hospodárstva. Udržanie kurzovej stability bude spoločnou zodpovednosťou vlády SR a Národnej banky Slovenska. Pri napĺňaní tohto cieľa má NBS k dispozícii verbálne a devízové intervencie, úrokové sadzby a v hraničných prípadoch je možné využiť aj spoločné intervencie eurosystému. Úlohou vlády SR v tomto ohľade je nevytvárať v ekonomike nerovnováhy a zachovávať zdravé rozpočtové hospodárenie. Úspešným naplnením aj kurzového kritéria štát preukáže, že hospodárstvo vie flexibilne reagovať na šoky. Pri dlhodobom stabilnom kurze bude navyše jednoduchšie určiť optimálny konverzný kurz pri zavedení eura.

Účasť v ERM II predstavuje druhú etapu procesu zavedenia eura. Táto etapa by sa mala skončiť splnením všetkých maastrichtských konvergenčných kritérií na udržateľnej úrovni. Zavŕšením celého procesu bude prijatie eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike.

3.9 Finančná kontrola a vnútorný audit

Finančná kontrola a vnútorný audit plnia nezastupiteľnú úlohu pri ochrane verejných prostriedkov t. j. prostriedkov štátneho rozpočtu, prostriedkov EÚ, vrátane prostriedkov inej finančnej pomoci zo zahraničia poskytnutých na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika /ďalej len SR/ viazaná. Finančná kontrola má dôležité postavenie aj pri ochrane finančných záujmov Európskych spoločností. Predmetom uvedených činností je systematické overovanie dodržiavania legislatívy ES, všeobecne záväzných právnych predpisov SR a iných predpisov pri použití verejných prostriedkov na všetkých úrovniach finančného riadenia, a zároveň overovanie plnenia nápravných opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku.

V nadväznosti na schválenie uznesenia vlády SR č. 832/2006, ktorým vláda SR stanovila Ministerstvo financií SR ako orgán vykonávajúci funkcie Orgánu auditu pre operačné programy programového obdobia 2007 – 2013 bol v rámci sekcie systému verejnej vnútornej finančnej kontroly (ďalej len „Sekcia“) zriadený Orgán auditu s účinnosťou od 1.1.2007.

S účinnosťou od 12. marca 2007 bola Sekcia transformovaná na dva útvary - sekciu kontroly (jej súčasťou je odbor metodiky finančnej kontroly a vnútorného auditu ako Centrálna harmonizačná jednotka pre finančnú kontrolu a vnútorný audit) a sekciu auditu a kontroly medzinárodných finančných zdrojov (vykonáva funkcie Orgánu auditu).

Ministerstvo financií SR koordinuje plánovanie, výkon a monitorovanie výsledkov overovania účinnosti riadiacich a kontrolných systémov a overovania deklarovaných výdavkov štrukturálnych fondov a ISPA/Kohézneho fondu pre programové obdobie 2004 – 2006, Fond solidarity EÚ, PHARE, Prechodný fond, Schengenský prechodný fond, Európsky fond pre utečencov, Nórsky/EHP finančný mechanizmus, Švajčiarsky finančný mechanizmus, vlastné zdroje rozpočtu EÚ a zároveň pre programové obdobie 2007 - 2013 vykonáva funkcie orgánu auditu pre štrukturálne fondy, Kohézny fond Európsky fond rybného hospodárstva a Európsky fond pre utečencov.

Sekcia vypracovala v roku 2006 Stratégiu auditu pre programy štrukturálnej pomoci na roky 2006 – 2008, správy za rok 2005 - v zmysle čl. 13 nariadenia Komisie (ES) č. 438/2001 týkajúcu sa štrukturálnych fondov a v zmysle čl. 12 nariadenia Komisie (ES) č. 1386/2002. Zástupcovia sekcie participovali na činnosti Finančnej kontrolnej skupiny pre Program iniciatívy Spoločenstva INTERREG III B CADSES, INTERREG III C, ESPON, URBACT a INTERACT.

Sekcia vypracovala materiál „Postup prác pre zabezpečenie výkonu funkcie orgánu auditu v súvislosti s kontrolným systémom pre programové obdobie 2007 - 2013“, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 494/2006. Sekcia pri príprave na programové obdobie 2007 - 2013 spolupracovala s CHJ pri Ministerstve financií Českej republiky (ďalej len „CHJ ČR“). Zástupcovia sekcie sa zúčastňovali na stretnutiach audítorov EK s auditovanými subjektami v rámci výkonu systémových auditov nástrojov pomoci EÚ a vypracovávali pripomienky k správam o výsledku auditu EK.

Sekcia je gestorom novej legislatívy týkajúcej sa finančnej kontroly/auditu a vnútorného auditu; k tejto problematike zorganizovala pracovné stretnutie so zástupcami CHJ ČR, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 3. – 6.10.2006 v Trenčianskych Tepliciach.

Zástupcovia Sekcie sa zúčastnili stretnutia zástupcov Homologickej skupiny pre finančnú kontrolu konaného v dňoch 25. – 26.9.2006 vo Varšave, ktoré bolo zamerané na zhodnotenie výsledkov programového obdobia 2004 – 2006 a zároveň na prípravu programového obdobia 2007 – 2013.

Osobitným pilierom systému verejnej vnútornej finančnej kontroly definovaného EK GR Rozpočet je Centrálna harmonizačná jednotka pre finančnú kontrolu a vnútorný audit (ďalej len CHJ), funkcie ktorej vykonáva odbor metodiky finančnej kontroly a vnútorného auditu.

CHJ bola v období od 1. 5. 2006 do 30. 4. 2007 zapojená do prijímania dokumentov legislatívneho i nelegislatívneho charakteru nasledovne:

Na európskej úrovni

prostredníctvom sekcie európskych a medzinárodných záležitostí MF SR dokumentov prerokovávaných na rokovaníach Výboru stálych zástupcov Coreper 2, pracovnej skupiny Rady pre boj proti podvodom a pracovnej skupiny Rady pre štrukturálne opatrenia, napr. v pripomienkovom konaní k novým nariadeniam ES na programové obdobie 2007 – 2013 a k ich oficiálnym prekladom, resp. návrhov noviel nariadení súvisiacich s rozpočtovým hospodárením a s ochranou finančných záujmov ES / nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 ktorým sa ustanovujú všeobecné pravidlá pre Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len ERDF), Európsky sociálny fond (ďalej len ESF) a Kohézny fond (ďalej len Všeobecné nariadenie (ES), nariadenie Komisie (ES) č. 1828/2006 k Všeobecnému nariadeniu (ES), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 o Európskom zoskupení územnej spolupráce, osobitné nariadenie pre ERDF, ESF, KF, ako aj nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet ES (ďalej len Finančné nariadenie) a nariadenie Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 Vykonávacie nariadenia k Finančnému nariadeniu; zástupca CHJ sa zúčastnil 106. zasadnutia Výboru pre rozvoj a konverziu regiónov v Bruseli, predmetom ktorého bol materiál týkajúci sa kontroly na I. úrovni.

Na vnútroštátnej úrovni

zamestnanci CHJ participovali a v súčasnosti participujú na vypracovaní nového zákona o systéme verejnej vnútornej finančnej kontroly, v gescii CHJ boli zriadené rezortné pracovné skupiny na vypracovanie metodických predpisov pre vykonávanie finančnej kontroly a súvisiacich s ochranou finančných záujmov ES (napr. pracovná skupina ktorej výsledkom činnosti bol dokument „Analýza ISA štandardov a určenie vhodnosti ich aplikácie pri činnosti orgánu auditu“, pracovná skupina výsledkom činnosti ktorej je dokument „Metodické usmernenie na priradovanie kódov nezrovnalostí podľa kódovníka OLAF Európskej komisie“).

Ďalšie aktivity CHJ:

Zástupca CHJ sa zúčastňoval na stretnutiach Spoločného monitorovacieho výboru programu PHARE a Prechodného fondu a vypracovával analýzy činnosti za oblasť finančnej kontroly a vnútorného auditu prostriedkov PHARE.

CHJ vypracovala a v termíne k 30. 6. 2006 predložila Európskej komisii GR Rozpočet „Správu o fungovaní systému verejnej vnútornej finančnej kontroly v SR v roku 2005“; v rovnakom termíne predložila EK GR Rozšírenie „Správu o výsledkoch následných finančných kontrol a vnútorného auditu prostriedkov PHARE za rok 2005“.

Zástupca CHJ sa zúčastnil workshopu organizovaného OECD/ EK GR Rozšírenie, týkajúceho sa uplatňovania Medzinárodných štandardov vnútorného auditu IIA so zameraním na štandardy hodnotenia kvality, ktorý sa konal vo februári 2007 v Paríži.

CHJ vypracovala stanoviská k systému riadenia a kontroly revolvingových fondov. Zástupkyňa CHJ participovala ako členka v riadiacej komisii Programu INTERREG III C zriadenej ministrom hospodárstva SR.

V rámci ochrany finančných záujmov ES participovala CHJ na pripomienkovom konaní k Usmerneniu k nezrovnalostiam k predvstupovým a povstupovým fondom EÚ a iným nástrojom finančnej pomoci zo zahraničia, ďalej participovala na pripomienkovaní dokumentov: Zásady koordinácie plánovania a výkonu následnej finančnej kontroly prostriedkov EÚ a iných nástrojov finančnej pomoci zo zahraničia, Koncepcia systému finančného riadenia štrukturálnych fondov na roky 2004 – 2006, Opis systému riadenia a kontroly SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka 2004 – 2006 vypracovaného v zmysle článku 5 nariadenia Komisie (ES) č. 438/2001; CHJ vykonala analýzu manuálov vnútorných postupov orgánov implementácie programov ESF a vypracovala návody na vypracovanie metodiky pre kontrolu na mieste v rámci kontroly fyzickej realizácie projektu projektov ESF, vypracovala metodiku pre výber vzorky pre Národný projekt č. 7.

CHJ participovala na pripomienkovom konaní k strategickým dokumentom na programové obdobie 2007 – 2013, akými sú napr. Národný strategický referenčný rámec, Návrh inovatívnych finančných nástrojov pre Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013, všetky operačné programy na programové obdobie 2007 - 2013, Koncepcia financovania projektov podporovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, Systém finančného riadenia Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo na programové obdobie 2007 - 2013.

CHJ gestorsky zabezpečovala realizáciu twinningového projektu Prechodného fondu SK 2004/IB/FI/02 Dokončenie permanentného vzdelávacieho systému pre vnútorných audítov a vypracovala projekty ďalších twinningových projektov.

CHJ v roku 2006 odborne lektorsky zabezpečovala základné kurzy pre finančných kontrolórov a vnútorných audítov, školenia zamestnancov riadiacich orgánov, sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom a platobných jednotiek v oblasti finančnej kontroly na I. úrovni (takéto školenie bolo realizované pre Slovenskú energetickú agentúru), metodicky usmerňovala orgány verejnej správy pri vykonávaní finančnej kontroly (predbežnej, priebežnej a následnej) a vnútorného auditu verejných prostriedkov.

Na základe skúseností SR z realizácie projektov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu a v súvislosti s prechodom na programové obdobie 2007 – 2013 sa v pripravovanej novele zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 618/2004 Z. z. prehodnotí spôsob plnenia povinností v oblasti finančnej kontroly na II. úrovni. Legislatívne je potrebné vyriešiť aj existenciu CHJ a na základe jej prierezovej pôsobnosti a vzhľadom k rozsahu vykonávaných činností prehodnotiť a zvýšiť administratívne kapacity CHJ.

Vstupom SR do EÚ sa zvýšili nároky na výkon finančnej kontroly a auditu. Vzhľadom na existujúce limity je nevyhnutné intenzívne pristúpiť k rozvoju a k zvyšovaniu kvalifikácie zamestnancov vykonávajúcich finančnú kontrolu/audit a vnútorný audit, k ich stabilizácii, k vyššej efektívnosti a účinnosti riadiacich a kontrolných funkcií štátu. V zmysle oficiálnych negociácií s Európskou komisiou k Národnému strategickému referenčnému rámcu (NSRR) na roky 2007 - 2013, ktoré sa uskutočnili dňa 27. februára 2007 bola otázka pripravenosti

administratívnych kapacít označená ako kľúčová. V pripomienkach Európskej komisie k NSRR o stave pripravenosti na nové programové obdobie sa kladie dôraz na doplnenie a vyšpecifikovanie potreby dodatočných administratívnych kapacít. V súlade s uvedeným a na základe úlohy B.7 z uznesenia vlády SR č. 146 zo dňa 21. februára 2007 bola vypracovaná „Analýza administratívnych kapacít pre programové obdobie 2007 – 2013“, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 396 zo dňa 2. mája 2007.

Na základe administratívnej dohody o spolupráci uzatvorenej medzi MF SR a EK bude potrebná aj v budúcnosti súčinnosť pri výkone auditov Európskej komisie a užšia spolupráca v oblasti rozvíjania systému verejnej vnútornej finančnej kontroly a harmonizácie legislatív a metodiky finančnej kontroly/auditov a vnútorného auditu.

Odporúčania

Priebežne sledovať strategické záujmy ES a zabezpečiť ich prepojenie s prioritami SR .

3.10 Kultúra a audiovizia

Zasadnutia Rady ministrov kultúry EÚ v období 1. 5. 2006 – 30. 4. 2007:

Ministerstvo kultúry SR (rezort kultúry) je zapojené do prijímania dokumentov (legislatívneho i nelegislatívneho charakteru) prostredníctvom Rady ministrov pre vzdelanie, mládež a kultúru EÚ, na zasadnutia ktorej aktívne prispieva.

Ministerstvo kultúry SR je na európskej úrovni (úrovni EÚ) zapojené do prác a činnosti výboru a PS Rady EÚ - Výboru pre kultúrne záležitosti, Pracovnej skupiny pre audioviziu a Pracovnej skupiny pre duševné vlastníctvo prostredníctvom zástupcov Ministerstva kultúry SR, ktorí sa zúčastňujú jednotlivých zasadnutí uvedených formácií.

Zároveň sa zástupcovia MK SR zúčastňujú činnosti Kontaktného výboru pre harmonizáciu práv duševného vlastníctva a Kontaktného výboru Televízia bez hraníc.

Rezortu kultúry SR sa týkajú akronymy – CULTURE, CULT (oblasť kultúry a komunitárnych programov EÚ), AUDIO (oblasť audiovizie) a PI (oblasť duševného vlastníctva).

Na národnej/vnútroštátnej úrovni je činnosť rezortu kultúry vo vzťahu k EÚ zabezpečovaná prostredníctvom Rezortnej koordinačnej skupiny MK SR (RKS MK SR), ktorá bola vytvorená k 1. júlu 2003. Jej členmi sú predovšetkým zamestnanci MK SR, ale zároveň členmi sú aj zástupcovia ÚV SR, NR SR a ostatných ministerstiev (MZV SR, MPSVR SR).

RKS MK SR sa stretáva ad hoc, vždy pred zasadnutím COREPER 1, ak na jeho programe sú materiály z oblasti kultúry, audiovizie a duševného vlastníctva.

Zároveň je MK SR zapojené do prác a činnosti Komisie pre záležitosti EÚ 1 (COREPER 1) prostredníctvom svojho zástupcu v KEÚ 1 a zástupcu zo SZ v Bruseli v COREPER 1.

Počas tretieho roka členstva SR v EÚ bolo prerokovaných v orgánoch EÚ a schválených Radou ministrov kultúry EÚ niekoľko významných dokumentov:

- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a rady ustanovujúceho na obdobie rokov 2007 – 2013 program „Európa pre občanov“, na podporu aktívneho európskeho občianstva,
(rozhodnutie č. 1904/2006/ES zo dňa 12.12.2006 bolo publikované v OJ pod číslom L 378/32 dňa 27.12.2006)
- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a rady o Európskom roku medzikultúrneho dialógu 2008,

- (rozhodnutie č. 1983/2006/ES zo dňa 18.12.2006 bolo publikované v OJ pod číslom L 412/44 dňa 30.12.2006)
- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a rady o činnosti spoločenstva na podporu projektu Európske hlavné mesto kultúry na roky 2007 – 2019, (rozhodnutie č. 1622/2006/ES zo dňa 24.10.2006 bolo publikované v OJ pod číslom L 304/2 dňa 3.11.2006)
 - Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a rady ustanovujúceho program Kultúra 2007 na obdobie rokov 2007 – 2013, (rozhodnutie č. 1903/2006/ES zo dňa 12.12.2006 bolo publikované v OJ pod číslom L 378/22 dňa 27.12.2006)
 - Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a rady o vykonávaní programu na podporu európskeho audiovizuálneho sektora (MEDIA 2007), (rozhodnutie č. 1718/2006/ES zo dňa 15.11.2006 bolo publikované v OJ pod číslom L 327/12 dňa 24.11.2006)
 - Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a rady o ochrane mladistvých, ľudskej dôstojnosti a práve na odpoveď v súvislosti s konkurencieschopnosťou európskeho priemyslu audiovizuálnych a on - line informačných služieb, (rozhodnutie č. 952/2006/ES zo dňa 20.12.2006 bolo publikované v OJ pod číslom L 378/72 dňa 27.12.2006)
 - Návrh rozhodnutia rady o uzatvorení Dohovoru UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrneho prejavu.

Zároveň počas tretieho roka členstva SR v EÚ sa začal legislatívny a schvaľovací proces v orgánoch EÚ (tento proces stále prebieha) k ďalším významným dokumentom v oblasti kultúry:

- Návrh novely smernice EP a rady, ktorou sa mení znenie smernice rady č. 89/552/EHS o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania (Televízia bez hraníc) – návrh smernice pre audiovizuálne mediálne služby,
- Návrh rozhodnutia Rady EÚ o príspevku kultúry, vrátane tvorivého sektora k plneniu lisabonských cieľov,
- Štúdia o ekonomii kultúry.

Hlavné vplyvy a zmeny vstupom SR do EÚ:

Z finančného hľadiska - vstupom Slovenskej republiky do EÚ sa otvorila pre subjekty SR možnosť vyžívanie a čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ.

V rámci štrukturálnych fondov bol pre oblasť kultúry daný priestor vo viacerých programových dokumentoch. V zásade išlo o kultúrnu infraštruktúru (OP Základná infraštruktúra, o možnosť obnovy kultúrnych pamiatok s cieľom ich využitia v cestovnom ruchu, informatizáciu – elektronizáciu knižníc (SOP Priemysel a služby) a vo všeobecnej rovine o rozvoj ľudských zdrojov (SOP Ľudské zdroje).

V rámci trojročného členstva SR v EÚ možno však konštatovať, že aj napriek vytvorenému priestoru a aj napriek aktivite organizácií pôsobiacich v oblasti kultúry, bolo schválených len veľmi málo projektov z tejto oblasti, na ktoré žiadali nenávratné finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ.

Z ekonomického a sociálneho hľadiska - členstvom SR v EÚ sa zlepšili podmienky účasti na programoch pre slovenských kultúrnych operátorov, a to hlavne z hľadiska nových možností pri hľadaní partnerstiev v projektoch. Začlenením sa zabezpečili lepšie podmienky a väčšie možnosti pre výmenu skúseností slovenských kultúrnych operátorov, umelcov a osôb

pôsobiacich v oblasti kultúry a audiovizie, došlo k podpore mobility umelcov v rámci rozšírenej Európy. Vstup SR do EÚ mal taktiež dopad pre širokú verejnosť v zlepšení verejnej kontroly televíznej a rozhlasovej programovej služby vo verejnom záujme, vo zvýšení informovanosti a zlepšení podmienok pre zachovanie kultúrnej identity a rozmanitosti, ale aj v zlepšení prístupu na trh (knihy, časopisy, produkcia).

Z legislatívneho hľadiska – SR ako plnoprávny člen EÚ sa môže zúčastňovať na práci a činnostiach jednotlivých orgánov EÚ, najmä prostredníctvom účasti zástupcov SR na zasadnutiach jednotlivých pracovných skupín a výborov všetkých orgánov EÚ môže sa SR spolupodieľať už na príprave materiálov a dokumentov legislatívneho i nelegislatívneho charakteru a ovplyvňovať ich prijatie na najvyššej úrovni.

Ani v ďalšom roku členstva SR v EÚ možno konštatovať, že sa nenaplnili prognózy o negatívnych účinkoch vstupu v oblasti kultúry, najmä z hľadiska možného odchodu/odlivu umelcov a ďalších osôb pôsobiacich v oblasti umenia, kultúry, či audiovizie zo Slovenska.

Budúci vývoj SR, dopady SR:

V súčasnosti sa na budúce čerpanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ pripravuje základný dokument – Národný strategický referenčný rámec na obdobie rokov 2007 - 2013, nadväzne sa budú tvoriť programové dokumenty. Až potom bude definitívne vymedzený priestor pre kultúru v dokumentoch štrukturálnych fondov EÚ a Rozvoji vidieka na nové finančné obdobie EÚ (2007 – 2013).

Pozornosť je však potrebné venovať kvalitnej príprave podujatia Európske hlavné mesto kultúry, ktoré podľa nového rozhodnutia EP a Rady EÚ č. 1622/2006/ES zo dňa 24.10.2006 má Slovenská republika hostiť v roku 2013 spolu s jedným z francúzskych miest.

V zmysle uvedeného rozhodnutia každý príslušný členský štát musí uverejniť výzvu na predkladanie prihlášok najneskôr šesť rokov pred začiatkom konkrétneho podujatia, t.j. Slovensko uverejnilo výzvu na podanie kandidatúry slovenských miest uchádzajúcich sa o titul Európske hlavné mesto kultúry dňa 26. januára 2007.

Ministerstvo kultúry SR považuje podujatie Európske hlavné mesto kultúry za jedno z najvýznamnejších podujatí v oblasti kultúry, ktoré môže pomôcť podpore rozvoju daného mesta, trvaloudržateľného rozvoja príslušného regiónu, rozmachu turizmu, ale predovšetkým môže pomôcť podpore zviditeľnenia kultúry a kultúrnej identity našej krajiny.

Návrh odporúčaní NR SR:

Ministerstvo kultúry SR pred každým zasadnutím Rady ministrov pre kultúru EÚ pravidelne zasiela pozície a stanoviská SR odboru pre európske záležitosti Národnej rady SR. Následne sú tieto pozície SR prediskutované vo Výbore pre európske záležitosti NR SR za účasti najvyšších predstaviteľov MK SR a poslancov NR SR.

Zároveň z každého zasadnutia Výboru pre kultúrne záležitosti, Pracovnej skupiny pre audioviziu a Pracovnej skupiny pre duševné vlastníctvo sú zo strany MK SR zasielané odboru pre európske záležitosti NR SR správy s aktuálnymi informáciami o prerokovávaných dokumentoch na danom zasadnutí.

3.11 Podpora podnikania a priemyselná politika

Politika podpory rozvoja podnikania v EÚ má za cieľ zabezpečiť trvalý ekonomický rast, prostredníctvom rastu produktivity a celkovej konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva v podmienkach rastúcej svetovej globalizácie. Podpora podnikania a priemyselná politika je zameraná na vytvorenie konkurencieschopného podnikateľského prostredia podporujúceho inovácie a technologický rozvoj, s dôrazom na malé a stredné podniky.

Osobitnú úlohu v podpore podnikania a zvyšovania konkurencieschopnosti zohráva realizácia cieľov lisabonskej stratégie, prostredníctvom národných reformných programov členských štátov. (bližšie pozri kapitola Lisabonská stratégia).

Záujmy SR v tejto oblasti na európskej úrovni sú zabezpečované prostredníctvom Ministerstva hospodárstva SR, ktoré sa zúčastňuje na rokovaní pracovných skupín Rady pre konkurencieschopnosť a rast.

Koordinácia na európskej úrovni:

- Experti ministerstva hospodárstva sa pravidelne zúčastňovali na rokovaní Pracovnej skupiny Rady pre konkurencieschopnosť a rast (WGCG), ktorá prerokováva otázky podnikania a priemyselnej politiky. Experti MH pripravovali návrhy inštrukcií na rokovanie COREPERu 1 a stanoviská SR pre Radu ministrov Európskej únie pre konkurencieschopnosť.

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni:

Na vnútroštátnej úrovni je koordinácia záležitostí EÚ v danej oblasti realizovaná na úrovni Rezortnej koordinačnej skupiny Ministerstva hospodárstva SR a Sektorovej pracovnej skupiny SPS konkurencieschopnosť, ktorá má tri pracovné skupiny:

- Pracovná skupina – Priemyselná politika a inovácie
- Pracovná skupina - Podnikateľské prostredie a lepšia legislatíva
- Pracovná skupina – Chemické látky a prípravky

SPS sa v sledovanom období (tretí rok členstva v EÚ) zaoberala najmä prípravou pozičných dokumentov k problematike:

- Lisabonský proces
- Lepšia regulácia
- Chemická legislatíva – návrh nariadenia REACH
- Politika inovácií a konkurencieschopnosti
- Priemyselná politika – CARS 21

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované a schválené Radou EÚ v období od 1.5.2006 – 30.4.2007

Legislatívne návrhy EÚ:

V danej oblasti nebol v sledovanom období na rokovanie Rady EÚ predložený žiadny významný legislatívny návrh EÚ, bolo prijatých niekoľko legislatívnych návrhov KOM (implementačných opatrení) upravujúcich uvádzanie chemických látok na trh ((Smernica Komisie o uvádzaní biocídov na trh, Smernica Komisie o uvádzaní arzénu na trh, smernica KOM o zaradení fluoridu surfurylu medzi účinné látky, smernica KOM o zaradení dichlofluoridov medzi aktívne látky, nariadenie Komisie o vyhodnocovaní a kontrole rizík existujúcich látok, nariadenie Komisie o detergentoch s cieľom upraviť jeho prílohy III a VII.....). MH SR zabezpečovalo implementáciu uvedených opatrení do národnej legislatívy.

Koncom roka 2006 nadobudlo platnosť

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES, ku ktorému dosiahla Rada politickú dohodu v decembri 2005. V súčasnosti MH SR zabezpečuje imlementáciu uvedeného Nariadenia REACH, spracovaný bol návrh novely zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 163/2001 Z. z. o chemických látkach a chemických prípravkoch, ktorým sa ustanovia nové kompetencie všetkým dotknutým orgánom štátnej správy, sankcie za porušovanie ustanovenia nariadenia REACH, systém úradných kontrol a povinnosť odstupovať pravidelné správy Komisii o pôsobení tohto nariadenia vrátane výsledkov výkonu inšpekcií.

Dokumenty nelegislatívneho charakteru:

V sledovanom období sa v rámci agendy podpory podnikania a priemyselnej politiky Rada zaoberala nasledovnými kľúčovými témami:

- Lepšia regulácia – vytváranie vhodného regulačného prostredia v EÚ je kľúčové pre tvorbu a rast domácich i zahraničných investícií, a plnenie cieľov Lisabonskej stratégie. Na úrovni Rady pre konkurencieschopnosť je uvedená problematika pravidelne prerokovávaná, na záver každého predsedníctva predkladá predsedajúca krajina Rady EÚ správu o pokroku, ktorý sa v jednotlivých oblastiach lepšej regulácie (zjednodušovanie existujúcej legislatívy EÚ, realizácia konzultácií, spracovanie a využívanie dopadových štúdií, meranie administratívnej záťaže) dosiahol na úrovni EÚ (inštitúcií EÚ) za obdobie jej predsedníctva.,
- Koncom roka (14.11.2006) Komisia predložila Oznámenie,, Strategické hodnotenie lepšej regulácie v EÚ“, o ktorom ministri diskutovali na decembrovej Rade pre konkurencieschopnosť. V nadväznosti na uvedené Oznámenie predložila Komisia začiatkom roka 2007 „Akčný program pre zníženie administratívneho bremena“, v ktorom navrhla spoločný cieľ znížiť administratívnu záťaž vyplývajúcu z legislatívy EÚ o 25 % do roku 2012, odporučila, aby členské krajiny prijali obdobný cieľ pre zníženie administratívnej záťaže u národnej legislatívy a navrhla 13 oblastí legislatívy EÚ pre znižovanie administratívnej záťaže, vrátane prioritných legislatívnych návrhov. Stanovenie cieľa pre znižovanie administratívnej záťaže potvrdila v svojich záveroch aj Európska rada (jarné zasadnutie 2007), pričom členské štáty si majú takýto obdobne ambiciózný cieľ stanoviť do roku 2008. Slovensko považuje znižovanie administratívnej záťaže za dôležitý faktor podpory konkurencieschopnosti podnikov, preto plne podporilo realizáciu Akčného plánu navrhovaného Komisiou, vrátane stanovenia spoločných cieľov pre znižovanie administratívnej záťaže tak na úrovni EÚ, ako aj národnej.

Priemyselná politika – v danej oblasti boli v sledovanom období prerokovávané hlavne sektorové iniciatívy. Začiatkom roka 2007 Komisia publikovala:

- Oznámenie „Konkurenčnosť regulačného rámca automobilového priemyslu EÚ“, ktoré načrtáva budúce zameranie politiky automobilového priemyslu EÚ (AP EÚ), a navrhuje opatrenia na zlepšenie regulačného rámca automobilového priemyslu v rozhodujúcich oblastiach budúcej politiky automobilového priemyslu EÚ (vnútorný trh, zjednodušovanie legislatívy –medzinárodné štandardy, ochrana životného prostredia, bezpečnosť na cestách, obchodná politika, výskum a vývoj). Oznámenie Komisie je v súčasnosti predmetom rokovania pracovnej skupiny Rady pre konkurencieschopnosť, májové zasadnutie Rady pre konkurencieschopnosť (29.-30.05.2007) má prijať závery Rady k danej problematike.

- SR súhlasí s potrebou zlepšiť rámcové podmienky pre automobilový priemysel EÚ a podporuje aktivity smerujúce k vytvoreniu dobrého, moderného, konkurenčného regulačného rámca pre automobilový priemysel, ktorý predstavuje pre SR významné priemyselné odvetvie. Kľúčovým pre SR bude hlavne rokovanie o návrhu Komisie na redukcii emisií CO₂ u nových áut, kde Slovensko podporí integrovaný prístup pre zníženie emisií CO₂. Zníženie emisií nemá ísť na úkor zníženia konkurencieschopnosti automobilového priemyslu, mobility a celkovej cenovej dostupnosti pre občanov.
- aktivity na úrovni pracovných výborov a skupín Európskej komisie malé a stredné podnikanie - Komisia každoročne organizuje konferenciu o Charte pre malé a stredné podniky, na ktorej je prezentovaná implementácia Charty v EÚ ako aj „good practices“ zavedených v členských krajinách EÚ. Na vnútroštátnej úrovni MH SR vypracováva pravidelnú ročnú Správu o implementácii Charty MSP v SR.

Vplyvy a zmeny v treťom roku členstva

Lepšia regulácia – prístup lepšej regulácie si vyžaduje aj realizáciu krokov na národnej úrovni, realizované boli návrhy metodík pre spracovávanie dopadových analýz k predkladaným legislatívnym návrhom, avšak zatiaľ nebola prijatá ucelená metodika pre spracovanie dopadových analýz legislatívneho návrhu zahŕňajúca všetky tri dimenzie trvalo udržateľného rozvoja (podnikanie, životné prostredie, sociálne aspekty).

S cieľom znížiť administratívnu náročnosť podnikania a zefektívniť prístup podnikateľov na trh v rámci EÚ, Ministerstvo hospodárstva SR v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR pripravilo materiál „Návrh koncepcie vytvorenia siete jednotných kontaktných miest na Slovensku“, ktoré budú centrom sústredenia administratívno-správnych postupov súvisiacich so začatím podnikania rôzneho zamerania a súčasne poradensko-informačným miestom.

Čomu je potrebné venovať pozornosť do budúcnosti

V oblasti lepšej regulácie je potrebné do budúcnosti venovať pozornosť vypracovaniu ucelenej metodiky pre hodnotenie dopadov tzv. impact assessment. RIA (regulatory impact assessment) ako jednému z najdôležitejších nástrojov politiky lepšej regulácie. Súčasťou RIA má byť vyhodnotenie jednotlivých alternatív pre dosiahnutie cieľa politiky. Cieľom je zabezpečiť, aby bola vybraná čo najefektívnejšia a najúčinnnejšia možnosť pre dosiahnutie tohto cieľa. Ďalej je potrebné zamerať sa na vypracovanie Akčného programu pre zníženie administratívnych bariér v SR a stanovenie národného cieľa pre redukcii administratívnej záťaže (u národnej legislatívy) do 2008.

Otvorenou témou do budúcnosti zostáva inštitucionálne zabezpečenie agendy lepšej právnej regulácie a naplánovanie využitia finančných prostriedkov pri implementácii agendy na všetkých úrovniach verejnej správy.

V oblasti priemyselnej politiky bude potrebné venovať pozornosť rokovaniam Rady o legislatívnom návrhu EÚ na zníženie redukcie emisií CO₂ u nových automobilov. Cieľom je podporiť nájdenie vyváženého prístupu garantujúceho zabezpečenie ochrany životného prostredia a zachovanie konkurencieschopnosti automobilového priemyslu. Počas nemeckého predsedníctva sa predpokladá ešte prijatie záverov Rady k priemyselnej politike, východiskom bude Oznámenie Komisie z 5.októbra 2005 k rámcu pre posilnenie výroby EÚ – smerom k integrovanejšiemu prístupu priemyselnej politiky.

Pri spracovávaní kritérií výberu projektov podporovaných v rámci schém pomoci OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast zabezpečiť, aby projekty reálne posilnili priemyselnú základňu svojím príspevkom k rastu produktivity práce a zhodnotenia

spotrebovaných materiálov a energií ako aj zabezpečili elimináciu možných likvidačných dopadov vyplývajúcich z realizácie nariadenia REACH najmä v sektore MSP.

Implementácia Nariadenia REACH je kompromisom predstavujúcim vyvážený prístup k ochrane zdravia, životného prostredia a k zachovaniu konkurencieschopnosti chemického priemyslu. Nákladmi na registráciu a autorizáciu chemických látok, ale i zvýšenými nárokmi na administratívnu a technickú podporu značne postihne nielen prvotné podniky chemického priemyslu, ale aj následných užívateľov. Osobitne je potrebné zohľadniť podporu inovácií vo výrobných procesoch, ktoré súvisia s nevyhnutnými procesmi nahrádzania nebezpečných chemických látok menej nebezpečnými v súlade s požiadavkami REACH. MH SR i z titulu zavádzania nariadenia REACH navrhuje navýšenie finančných prostriedkov z fondu ERDF pre operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, schválené uznesením vlády SR č. 1021/2006 zo dňa 6.12.2006, aby tak pomohlo znížiť náklady u výrobcov a dovozcov chemikálií pri ich uvádzaní na trh, ako i u následných užívateľov a producentov výrobkov z kategórie MSP. Obdobne je potrebné i navýšenie finančných a ľudských zdrojov v štátnom rozpočte najmä na roky 2008 až 2010 z titulu implementácie nariadenia REACH v orgánoch štátnej správy. Nariadenie nadobudne účinnosť 1. 6. 2007. V súlade s článkom 121 nariadenia REACH sú kompetentnými orgánmi, zodpovednými za výkon úloh pridelených podľa tohoto nariadenia a za spoluprácu s Komisiou a Európskou chemickou agentúrou, ktorá je nariadením zriadená, MH SR a Centrum pre chemické látky a prípravky.

3.12 Kohézia a regionálna politika

Koordináciu v oblasti kohézie a regionálnej politiky zabezpečuje Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MVRR SR“).

Na európskej úrovni je zapojené do medzinárodných štruktúr:

- Pracovnej skupiny Rady EÚ pre štrukturálne opatrenia,
- Koordinačného výboru pre fondy pri EK,
- Výboru EK pre rozvoj a reštrukturalizáciu regiónov v Bruseli,
- Výboru OECD pre politiku územného rozvoja,
- Pracovnej skupiny OECD pre územné indikátory,
- Riadiaceho výboru LEED OECD,
- Pracovnej skupiny regionálneho rozvoja krajín V4,
- Pracovnej skupiny ISPA (DG REGIO),
- Pracovnej skupiny Kohézny fond (DG REGIO),
- Výboru vyšších úradníkov CEMAT (Európska konferencia ministrov zodpovedných za územné plánovanie),
- Výboru pre ľudské sídla, Európska hospodárska komisia OSN,
- Pracovného spoločenstva podunajských krajín (ARGE Donauländer),
- Stáleho výboru pre stavebníctvo pri EK,
- Zabezpečuje komunikáciu, konzultácie a negociácie Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky na roky 2007-2013 (ďalej len „NSRR SR“) s EK, ako i príslušných operačných programov (Regionálny operačný program, OP Bratislavský kraj, OP v rámci cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničná spolupráca, OP Technická pomoc) z pozície riadiaceho orgánu.

Na vnútroštátnej úrovni je to v legislatívnej oblasti rezortná koordinačná skupina (RKS) MVRR SR pre záležitosti EÚ. V období od 1.5.2006 do 30.4.2007 bola predmetom rokovaní RKS MVRR SR pre záležitosti EÚ príprava pozície SR na zasadania pracovnej skupiny Rady EÚ pre štrukturálne opatrenia ako i koordinačného Výboru pre fondy (COCOF) pri Európskej

Komisii, kde sa pripravovali návrhy nariadení ES, ktorými sa ustanovujú štrukturálne fondy a Kohézny fond na programové obdobie 2007-2013. Členmi RKS sú všetky ústredné orgány zapojené do prípravy a implementácie ŠF a KF. Jednotlivé návrhy a stanoviská prezentované na rokovaní RKS MVRR SR pre záležitosti EÚ boli zapracované do prípravy pozície SR na základe konsenzu.

MVRR je členom Komisie pre európske záležitosti 1 a 2 na Ministerstve zahraničných vecí SR a prostredníctvom pripravovaných inštrukcií pre COREPER I a II aktívne zasahuje do oblasti regionálnej politiky.

V oblasti dokumentov strategického charakteru zabezpečilo MVRR SR koordináciu v nasledujúcich pracovných skupinách na rôznej úrovni:

- pracovná skupina ministrov pre koordináciu prác na príprave NSRR SR,
- medzirezortná pracovná skupina pre prípravu NSRR SR,
- expertná skupina Partnerstvo pre NSRR SR.

V hodnotenom období boli vypracované strategické dokumenty na čerpanie prostriedkov z fondov EÚ – návrh NSRR SR na roky 2007 – 2013 a návrhy operačných programov. NSRR SR predstavuje referenčný nástroj na programovanie fondov. Stanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva, ktoré definujú rámce pre intervencie fondov na európskej úrovni. Taktiež definuje prepojenie medzi prioritami Spoločenstva na jednej strane a Národným programom reforiem na druhej strane. NSRR SR na roky 2007-2013 je zároveň v súlade s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001, ktorej smerná časť bola v roku 2006 aktualizovaná. Táto celoštátna územnoplánovacia dokumentácia rozpracováva európske projekty priestorového rozvoja (ESPON, Planet Cense, Donauregionen a pod.) a premieta stanovené princípy a zásady do územných podmienok SR.

Návrh NSRR bol oficiálne zaslaný Európskej komisii dňa 21. decembra 2006, čím sa SR úspešne pripojila k niekoľkým ďalším krajinám EÚ, ktorým sa podarilo tento dokument oficiálne predložiť ešte v roku 2006 (Rakúsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Maďarsko, Dánsko, Veľká Británia a Malta).

Predkladaný balík piatich návrhov nariadení pre politiku súdržnosti, ktorý ustanovuje rámec a podmienky pre implementáciu štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007-2013 bol predložený Európskou komisiou v júli 2004 a bol predmetom intenzívnych rokovaní v Pracovnej skupine Rady pre štrukturálne opatrenia počas obdobia takmer 2 rokov. Tieto rokovania boli založené na princípe oddelenia finančných a legislatívnych aspektov textov, následne rozhodnutie Rady EÚ v decembri 2005 k Finančnej Perspektíve 2007-2013, ako aj samotný text Medziinštitucionálnej dohody mali priamy vplyv na predmetné nariadenia.

Návrhy nariadení ES, ktorými sa ustanovujú štrukturálne fondy a Kohézny fond na obdobie 2007-2013 predložilo rakúske Predsedníctvo po takmer dvojročnej diskusii v Pracovnej skupine Rady EÚ pre štrukturálne opatrenia k diskusii na úrovni COREPER-u za účelom získania politického súhlasu jednotlivých členských štátov EÚ v mesiaci apríl 2006. V uvedenom období sa uskutočnili aj trilaterálne rokovania s Európskym parlamentom a Európskou komisiou. Po dosiahnutí všeobecného politického súhlasu sa v mesiaci máj 2006 začal proces jazykových úprav a úprav právnej terminológie návrhov nariadení ES.

Dňa 31. júla 2006 boli pod čístkou L 210, zväzku 49 zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie schválené nariadenia Európskeho Spoločenstva („ďalej ES“), ktorými sa

ustanovujú štrukturálne fondy a Kohézny fond na programové obdobie 2007 – 2013. Platnosť nariadení ES, ktoré sú ustanovené na programové obdobie 2000-2006 zaniká dňom 31.12.2008. Uvedené nariadenia ES vymedzujú najmä úlohy, rozsah pomoci a pravidiel oprávnenosti pomoci (oprávnenosť výdavkov) jednotlivých fondov z hľadiska naplnenia cieľov kohéznej politiky EÚ, ďalej ustanovujú všeobecné pravidlá spravovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, určujú zásady a pravidlá partnerstva, politiky súdržnosti a spoločnej zodpovednosti členských štátov a Komisie.

Zároveň boli dňa 21. októbra 2006 v Úradnom vestníku EÚ pod číastkou L 291, zväzku 49 zverejnené rozhodnutím Rady zo 6. októbra 2006 Strategické usmernenia Spoločenstva o súdržnosti na roky 2007-2013. Kľúčovým cieľom usmernení je určiť priority Spoločenstva na podporu v rámci kohéznej politiky s cieľom podporiť synergie s Lisabonskou stratégiou a napomôcť jej uskutočňovaniu. Strategické usmernenia Spoločenstva tvoria základ pre prípravu národných strategických referenčných rámcov a z nich vyplývajúcich operačných programov.

V závere roku 2006 bolo dňa 27.12.2006 v Úradnom vestníku EÚ pod číastkou L 371/1 zverejnené nariadenie Komisie (ES) č. 1828/2006 z 8. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá nariadenia Rady (ES) č. 1083/(2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja.

V oblasti štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu nastanú oproti programovému obdobiu 2000-2006 niektoré výrazné zmeny:

- Kohézny fond je začlenený do štrukturálnej pomoci v záujme väčšieho súladu intervencie rôznych fondov. Vzhľadom na to je riadený na programovej a nie projektovej úrovni, ako to bolo v programovom období 2000-2006;
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky fond pre rybné hospodárstvo (EFPRH) sú v zmysle nariadenia Rady (ES) č.1698/2005 z 20. septembra 2005 vyčlenené zo štrukturálnej pomoci a sú začlenené do nástroja spoločnej poľnohospodárskej politiky;
- Iniciatívy Spoločenstva (ako napr. Interreg, EQUAL) v programovom období 2007-2013 existujú samostatne, ale ich aktivity budú začlenené a financované v rámci operačných programov.

Slovenská republika počas rokovaní v Pracovnej skupine Rady EÚ pre štrukturálne opatrenia vyriešila všetky najdôležitejšie problémové otázky jednotlivých nariadení ES a v rámci svojich možností tak naplnila úlohy vyplývajúce z materiálu „Predbežné stanovisko SR k návrhom nariadení Európskej komisie k štrukturálnym fondom a Kohéznemu fondu“, ktorý bol schválený vládou SR uznesením č.226/2005 z 30.3.2005.

Dňa 27. 2. 2007 v Bratislave otvorila Slovenská republika oficiálne negotiačné s Európskou komisiou k NSRR SR na roky 2007-2013. V súčasnosti sa zapracúvajú pripomienky EK do tohto dokumentu, ktorý bude opätovne predložený na negotiačný proces do Bruselu. Zároveň v súlade s legislatívou EÚ, Slovensko v termíne do 6. marca 2007 oficiálne predložilo EK 11 operačných programov (OP). Ide o Regionálny operačný program, OP Životné prostredie, OP Doprava, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, OP Informatizácia spoločnosti, OP Výskum a vývoj, OP Zdravotníctvo, OP Vzdelávanie, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, OP Bratislavský kraj a OP Technická pomoc, ku ktorým očakávame v blízkej budúcnosti

otvorenie oficiálnych rokovaní s EK (k OP Informatizácia spoločnosti sa oficiálne rokovania s EK už uskutočnili, a to dňa 21. 2. 2007). Podľa nariadení Európskeho spoločenstva musí EK operačné programy schváliť do 4 mesiacov a najneskôr v tomto termíne musí prijať rozhodnutie o zozname OP, finančných alokáciách a doplnkovosti v rámci NSRR. Do uvedenej 4 mesačnej lehoty sa však nezapočítava obdobie, počas ktorého sú NSRR SR na roky 2007-2013 a OP vrátené členskej krajine na prepracovanie.

Tretí rok členstva SR v EÚ v súvislosti s oblasťou regionálnej politiky zaznamenáva niekoľko dôležitých vplyvov. Opätovne ako v predchádzajúcom roku je možné zaznamenať skutočnosť, že dlhodobé úsilie dosiahnuť čo najvyšší objem a efektivitu čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ prinieslo konkrétne výsledky v podobe zvýšenia kontrahovania a čerpania finančných prostriedkov. Z hľadiska kontrahovania štrukturálnych fondov ku koncu roku 2006 celkový objem zmluvných záväzkov dosiahol hodnotu 55,33 mld. SK, čo tvorí 89,9% z plánovaného objemu prostriedkov zo štrukturálnych fondov a štátneho rozpočtu na roky 2004 - 2006.

Čerpanie prostriedkov štrukturálnych fondov sa začalo podstatne zvyšovať v roku 2006, problémy boli zaznamenané v prípade operačných programov pre Cieľ 2 a Cieľ 3, ktoré zaznamenali nízke kontrahovanie a nízke čerpanie, následkom čoho bol k 31.12.2006 záväzok roku 2004 znížený o 108 416 866 Sk a dosiahol sumu 10 754 427 766 Sk. Celkový záväzok finančných prostriedkov všetkých programových dokumentov štrukturálnych fondov na programové obdobie 2004 - 2006 predstavuje sumu 44 677 800 497 Sk.

Percentuálny podiel celkového čerpania prostriedkov EÚ k 31. 3. 2007 na záväzku 2005 v rámci všetkých programových dokumentov predstavuje 96,59 %.

Celkové čerpanie záväzku 2004-2006 k 31.3.2007 je 36,9% čo predstavuje 23 435 901 454 Sk z celkovej alokácie. Prostriedky EÚ predstavujú sumu 16 849 664 171 Sk. K 31.3. 2007 bolo podaných 13 739 projektových žiadostí v rámci všetkých operačných programov, pričom počet zazmluvnených projektov bol 4 790.

V predmetnom období prebiehalo pripomienkované usmernenie Európskej únie, týkajúce sa ukončenia projektov Kohézneho fondu a bývalých projektov programu ISPA a zároveň prechodné nariadenie Európskej únie k zabezpečeniu implementácie projektov.

V oblasti životného prostredia bolo v rámci ISPA schválených 18 investičných projektov a 5 projektov odbornej pomoci, ktoré prešli do KF. V sektore dopravy sa z Kohézneho fondu realizujú v rámci cestnej infraštruktúry dva projekty a v oblasti železničnej infraštruktúry boli schválené štyri projekty. Okrem investičných projektov prebiehajú 2 projekty odbornej pomoci.

Celkové čerpanie finančných prostriedkov na jednotlivé projekty Kohézneho fondu predstavuje do termínu 31. 12. 2006 percentuálnu výšku 34,35 %.

Z hľadiska kontrahovania prostriedkov za programy cezhraničnej spolupráce INTERREG IIIA dosiahol k termínu 12. 3. 2007 celkový objem zmluvných záväzkov hodnotu 1,42 mld. Sk. Znamená to, že k tomuto dátumu bolo zmluvne zaviazaných 88,36 % z plánovaného objemu prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu na roky 2004 - 2006. Počet zazmluvnených projektov je 615, zazmluvnených bude ďalších 81 projektov.

Percentuálny podiel celkového čerpania prostriedkov EÚ za cezhraničné programy na záväzku 2004 v rámci všetkých hraníc predstavuje 92,8 % a zo záväzku 2004 a 2005 je to 43,45 % k termínu 31. 3. 2007.

Kohézna politika ako nástroj EÚ má za cieľ znižovať ekonomické a sociálne disparity medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi EÚ, pričom zohľadňuje vývoj ako vo vnútri EÚ, tak aj udalosti mimo hraníc európskeho integračného zoskupenia. Ekonomický rast a kohézia sa navzájom podporujú. Zníženie disparít pomáha zabezpečiť, aby všetky regióny a sociálne skupiny mohli prispievať k celkovému ekonomickému rozvoju a získať z toho výhodu. Posilnenie regionálnej konkurencieschopnosti prostredníctvom dobre zameraného investovania a poskytnutie ekonomických príležitostí, ktoré pomôžu ľuďom presadiť svoje schopnosti prináša úžitok celej Únii. Dôraz však treba klásť aj na ochranu životného prostredia a dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja.

Vzhľadom na efektívnejšie naplnenie uvedených cieľov sa v súčasnom období pripravujú návrhy zákonov o podpore regionálneho rozvoja SR a využívaní pomoci ES podľa novoprijatých relevantných nariadení ES a finančného rámca pre obdobie 2007 – 2013. Termín na vyhotovenie predmetných legislatívnych noriem bol predĺžený do 30. júna 2007.

Hlavnou úlohou návrhu zákona o podpore regionálneho rozvoja SR je ustanoviť základné pojmy, hlavné ciele podpory regionálneho rozvoja, vymedziť základné programové a rozvojové dokumenty, zdefinovať formy regionálnej spolupráce a pôsobnosť orgánov štátnej správy, samosprávnych krajov a obcí pre samotnú realizáciu regionálneho rozvoja SR. Návrh zákona o podpore regionálneho rozvoja musí klásť dôraz nielen na regionálnu, ale aj na miestnu úroveň. Osobitný zreteľ si vyžaduje potreba vytvorenia vhodných podmienok na územnú spoluprácu jednotlivých regiónov a subregiónov. Návrh zákona bude predmetom diskusie aj v rámci expertnej pracovnej skupiny založenej na princípe partnerstva za účasti zástupcov štátnej správy, samosprávy, ako i ziskovej a neziskovej sféry.

V súčasnosti MVRR SR ako Centrálny koordinačný orgán pre operačné programy vypracováva usmernenia pre jednotlivé riadiace orgány a sprostredkovateľské orgány pod riadiacimi orgánmi. Predmetom týchto usmernení je zjednodušiť, zefektívniť a zjednotiť procesy riadenia a implementácie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013. Na základe týchto usmernení riadiace, resp. sprostredkovateľské orgány vypracovávajú svoje interné manuály. Následne prebehne externý systémový audit pripravenosti týchto riadiacich a sprostredkovateľských orgánov. Zároveň sa pripravujú príručky pre predkladateľov projektov, či schémy štátnej pomoci.

SR by si mala udržať nastúpený trend vysokej úspešnosti čerpania finančných prostriedkov v oblasti štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. V programovom období 2007-2013 bude preto dôležité podporovať informatizáciu, vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie, zvyšovanie zamestnanosti a konkurencieschopnosti regiónov Slovenska ako aj celej SR. V neposlednej miere bude veľmi dôležité, ako budú štruktúry na regionálnej a miestnej úrovni v SR schopné a ochotné spolupracovať pri implementácii regionálnej a kohéznej politiky.

Vláda SR by sa mala v oblasti politiky kohézie a regionálneho rozvoja sústrediť predovšetkým na rýchle využívanie nenávratných finančných prostriedkov EÚ, ktoré sú určené na programové obdobie 2007-2013. Vzhľadom na to je dôležité v čo najkratšom období ukončiť negociácie k NSRR SR na roky 2007-2013 s EK, ako aj schvaľovací proces jednotlivých operačných programov slúžiacich na čerpanie finančných prostriedkov EÚ.

Súčasne je však nevyhnutné, aby sa do roku 2008 v čo najväčšej miere využili prostriedky alokované pre SR v rámci programového obdobia 2004-2006.

3.13 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, rybné hospodárstvo

3.13.1 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) sa v súčasnosti vplyvom zmeny významu potravinovej bezpečnosti, znížením podielu poľnohospodárstva na ekonomikách členských štátov a potrebou zníženia výdavkov na podporu poľnohospodárstva nachádza v procese veľkých reforiem vychádzajúcich z Agendy 2000 a dohôd z polovice roka 2003. Väčší dôraz je kladený na rozvoj a podporu vidieka, ďalším novým rozmerom stále viac tlačným do popredia je zabezpečenie potrieb spotrebiteľa prostredníctvom produkcie vysokokvalitných, zdraviu bezpečných potravín a zároveň zohľadňovanie životného prostredia.

Základné prvky tzv. Fischlerovej reformy z roku 2003 sú 1. schéma jednotnej platby, 2. krížové plnenie, 3. modulácia a 4. decoupling. Slovenská republika k nim zaujíma nasledovnú pozíciu:

Schéma jednotnej platby

Jednotná platba (SPS), (nazývaná aj „jednotná platba na farmu“) bola zavedená s cieľom integrovať všetky priame platby do „jedinej“ platby na základe historickej referencie. Prechodné obdobie počas, ktorého museli všetky „staré“ členské štáty prejsť na SPS sa skončilo rokom 2006 a v súčasnosti je uplatňovaná už vo všetkých starých členských štátoch. Cieľom SPS je zjednodušiť komplikovaný podporný systém ako aj zjednodušiť a znížiť nákladnosť administratívy. Farmárom sa prostredníctvom tejto platby mala poskytnúť určitá miera príjmovej stability bez väzby na aktuálnu produkciu a za predpokladu dodržiavania podmienok krížového plnenia. Najneskorší dátum zavedenia SPS v nových členských štátoch je 1. 1. 2011.

Slovenskej republike zatiaľ vyhovuje doterajší systém Jednotnej platby na plochu (SAPS), je zabehnutý a jednoduchý. Sú s ním dobre oboznámení pracovníci PPA aj farmári. V porovnaní s SPS je to administratívne jednoduchší a menej komplikovaný systém. SR je toho názoru, že rovnako ako SPS zodpovedá cieľom reformy SPP (CAP) z roku 2003.

Krížové plnenie

Zavedenie krížového plnenia malo napomôcť poľnohospodárskemu sektoru v povedomí verejnej mienky zdôrazňovaním skutočnosti, že poľnohospodári nie sú len producenti potravín, ale majú vplyv aj na krajinotvorbu, životné prostredie a zdravie spotrebiteľov. Priame platby by do budúcnosti nemali byť zamerané len na stimuláciu produkcie, ale aj na zabezpečovanie „mimoprodukčných funkcií“ poľnohospodárstva. Krížové plnenie pozostáva z 2 základných častí:

- dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky – GAEC
- zákonné požiadavky hospodárenia – SMR.

GAEC sa uplatňuje od začiatku reformy (v SR sa uplatňuje od mája 2004) a SMR sa v starých členských štátoch zavádzajú postupne počas obdobia 2005-2007 (v nových členských štátoch by sa mali uplatňovať od 1. 1. 2009).

Slovenská republika zastáva názor, že uplatňovanie krížového plnenia by sa malo oddialiť aspoň do doby, keď dosiahnu farmári v nových členských krajinách porovnateľnú úroveň platieb ako v starých členských štátoch. V roku 2009 budú mať farmári plné povinnosti, ale len časť peňazí ako v krajinách EÚ-15. SR sa na krížové plnenie pripravuje, ale nepovažuje od EK za korektné žiadať, aby sa v nových členských krajinách plne uplatňovalo už v roku 2009.

Modulácia

V podpornej politike sa uplatňuje tzv. „modulácia“, pod čím sa rozumie znižovanie prostriedkov určených na priame platby a ich presun do nástrojov II. piliera – do opatrení na rozvoj vidieka. V starých členských štátoch sa modulácia realizuje od roku 2005. Od roku 2007

sa bude objem priamych platieb každoročne znižovať o 5% v prospech opatrení rozvoja vidieka. V nových členských štátoch sa modulácia začne uplatňovať až od roku, v ktorom dosiahnu priame platby z prostriedkov EÚ 100% úrovne EÚ (t.j. od 1. 1. 2013).

Slovenská republika konštatuje, že podľa reformy modulácia v nových členských štátoch v súčasnosti nie je možná, avšak celkový posun je v prípade EÚ15 badateľný, keď sa váha a význam presúvajú z trhových opatrení smerom k opatreniam na rozvoj vidieka. Tento trend je v súlade s reformou nakoľko podpora rozvoja vidieka v menšej miere deformuje trhové prostredie.

Zavedenie decouplingu

Významným prvkom reformy je princíp tzv. „decouplingu“, čím sa rozumie odpútanie priamych platieb od rozsahu produkcie. Zavádzanie decouplingu je postupné, v budúcnosti sa však bude zvyšovať podiel týchto platieb. Dôvodom pre zavedenie tohto princípu boli prebytky produkcie v Európskej únii. Priame platby pred reformou stimulovali poľnohospodársku produkciu, ktorá si nevedela nájsť uplatnenie na trhu a ktorú bolo následne potrebné vykupovať prostredníctvom intervenčných opatrení. Základnou myšlienkou priamych platieb v súčasnosti je stabilizovať príjem farmára, ktorý sa nebude vo svojich produkčných rozhodnutiach orientovať podľa podporného systému, ale podľa potrieb trhu. Farmár tak získa nárok na platbu bez ohľadu na svoju produkciu a svoje rozhodnutia o produkcii orientuje výhradne na potreby trhu.

Slovenská republika podporuje budovanie trhového princípu, keď sa farmár správa ako podnikateľ a hľadá svoj najefektívnejší výrobný mix. Avšak je potrebné tiež povedať, že SR podporuje zachovanie viazaných podpôr v citlivých sektoroch, najmä v oblasti živočíšnej výroby. EÚ by nemala opúšťať podporu odvetví s vysokou pridanou hodnotou na úkor dovozov a mala by držať svoju negociačnú pozíciu smerom k WTO a nerobiť jednostranné ústupky. Je potrebné aby si EÚ zachovala aspoň niektoré nástroje na ovplyvňovanie trhu, aj keď je pochopiteľné, že je zároveň potrebné zabrániť tvorbe prebytkov.

Na vnútroštátnej úrovni na MP SR koordinuje vzťahy s EÚ Rezortná koordinačná skupina (RKS), ktorá na MP SR rokuje týždenne a podľa potreby aj dvakrát týždenne. Zasadnutí sa zúčastňujú za MP SR ministrom menovaní členovia RKS, ktorí koordinujú činnosť rezortu vo vzťahu k Európskej únii. Na zasadnutia RKS sú v prípade potreby prizývaní aj zástupcovia iných rezortov. Členovia RKS dostávajú spravidla ešte pred zasadnutím rámcové pozície, inštrukcie, stanoviská, správy, zápisy z rokovaní riadiacich výborov a pracovných skupín, ktoré majú možnosť pripomienkovať. V prípade časovej tiesne sa pristupuje k „tichej procedúre“: dokument sa distribuuje členom RKS na vyjadrenie v elektronickej forme.

Na európskej úrovni sa experti MP SR ako gestori záujmov SR v oblasti poľnohospodárstva zúčastňujú práce pracovných skupín, riadiacich výborov, Špeciálneho poľnohospodárskeho výboru (SCA) a Rady EÚ pre poľnohospodárstvo a rybárstvo. Celkovo ide o 28 pracovných skupín a vyše 60 podskupín. Cez členstvo v Komisii pre záležitosti EÚ 1 a 2 sú zabezpečované inštrukcie SR na zasadnutiach Výboru stálych zástupcov 1a2 (COREPER 1a2) v Bruseli. SR má taktiež svojho hovorecu v Špeciálnom poľnohospodárskom výbore, ktorý sa stretáva spravidla každé dva týždne v Bruseli.

Legislatíva

Od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie sa riešia osobitne právne úpravy v oblasti harmonizovanej a neharmonizovanej legislatívy. Z celkového počtu prijímaných predpisov Európskou úniou sa prevažná časť týka oblasti poľnohospodárstva, či už ide o nariadenia,

rozhodnutia alebo smernice. Implementácia týchto predpisov sa vykonáva prevažne aproximačnými nariadeniami vlády Slovenskej republiky. Na základe toho Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky pripravuje právne predpisy, ktorými sa implementujú a preberajú právne predpisy Európskej únie. V roku 2006 bolo prijatých 12 aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky, 5 zákonov a 12 výnosov.

V roku 2006 bolo Európskou úniou prijatých 36 smerníc týkajúcich sa rezortu pôdohospodárstva. Do právnych predpisov Slovenskej republiky bolo prebratých a notifikovaných v súlade so stanovenými termínmi transpozície 17 smerníc. V oblasti neharmonizovanej legislatívy, národné predpisy pripravené Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky, boli v súlade so smernicou 34/98 o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, postúpené na pripomienkové konanie členským štátom a Komisii EÚ. Schvaľovací proces bol ukončený k 4 národným predpisom.

Politiky v sektoroch rastlinnej a živočíšnej výroby

MP SR sa zúčastňuje na riadení jednotlivých politík v sektoroch rastlinnej a živočíšnej výroby, predkladá návrhy pre možné nástroje podpory v rámci opatrení na organizovanie trhu, programov rozvoja vidieka, štátnej pomoci a priamych platieb (PP), usmerňuje činnosť Poľnohospodárskej platobnej agentúry - PP v oblasti Spoločnej organizácie trhu (SOT), ktorá je súčasťou Spoločnej poľnohospodárskej politiky na úrovni EÚ (SPP).

Administráciu nástrojov pre SOT realizuje PPA, ktorá zároveň informuje Komisiu o požiadavkách na financovanie, ako aj realizácii opatrení SOT (podklady pre správu za komodity a implementáciu nástrojov SOT eviduje PPA).

Implementácia najvýznamnejších opatrení v roku 2006 pre oblasť organizácie trhu.

V roku 2006 bola prijatá reforma Spoločnej organizácie trhu (SOT) v sektore cukru a dočasný režim reštrukturalizácie cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve. V rámci týchto zmien bola tiež upravená pre sektor cukru legislatíva stanovujúca spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci SPP.

Základné dokumenty (nariadenia Rady) pre novú SOT v sektore cukru boli prerokovávané postupne na všetkých úrovniach orgánov Rady počnúc PS, cez SCA a končiac Radou ministrov a stanoviskom EP. Na vnútroštátnej úrovni boli stanoviská pre všetky úrovne rokování zástupcov SR pripravované v spolupráci so samosprávnymi orgánmi pestovateľov (Zväz pestovateľov cukrovej repy Slovenska), výrobcov cukru (Slovenský cukrovarnícky spolok), s výrobcom izoglukózy (Amylum Boleráz), Asociáciou spracovateľov a spotrebiteľov sladidiel, so zástupcami rozhodujúcich spracovateľov cukru (Fermas a Biotika Slovenská Ľupča), SPPK, PPA a príslušnými odbornými útvarmi ministerstva. Podobne sa postupovalo aj pri príprave vykonávacích predpisov.

Pre sektor cukru prináša reforma značné zmeny, najmä zníženie cien cukru a cukrovej repy v priebehu nasledujúcich 4 rokov o 1/3 a postupné znižovanie výrobných kvót cukru EÚ o 1/3. Dočasný reštrukturalizačný režim v cukrovarníckom priemysle umožňuje výrobcovi cukru, aby sa prakticky bez vplyvu členského štátu rozhodli ukončiť svoju produkciu, čo sa v prípade SR už uskutočnilo rozhodnutím zahraničného vlastníka o zatvorení cukrovaru v Dunajskej Strede od hospodárskeho roka 2007/2008, čím sa kvótovaná produkcia cukru na Slovensku zníži o 34%.

Vzhľadom na nedostatočný efekt reštrukturalizácie v cukrovarníckom priemysle pripravuje EK ďalšie opatrenia v sektore cukru, ktoré majú zabezpečiť vyššiu účinnosť reštrukturalizačného

fondy pri znižovaní kvótovanej produkcie cukru v EÚ, čo môže mať v SR pre toto odvetvie výrazne negatívny dopad v prípade, že doterajšie zníženie nebude zohľadnené.

V prípade komodít ovocie, zelenina a víno sa v roku 2006 spracovali hodnotiace správy predchádzajúcich SOT. Správy boli prezentované ČS a boli diskutované návrhy reformnej politiky.

Komisia vypracovala správu o reforme spoločnej organizácie trhu s ovocím a zeleninou a prvý legislatívny návrh predložila koncom roka 2006, cieľom bolo zjednodušenie nástrojov a úplné odviazanie niektorých druhov podpory napr. podpory na spracovanie ovocia a zeleniny a exportných podpôr, ale zaradenie ovocia a zeleniny do Jednotnej platby na plochu.

V komodite osivá boli vypracované Nariadenia vlády SR, ktoré transponovali 11 právnych aktov EÚ.

Všetky komodity prešli v predchádzajúcom období reformou, s výnimkou ovocia, zeleniny a vína. Nástroje spoločnej organizácie trhu pre 21 komodít majú byť súčasťou zjednodušenia SOT a budú upravené v jednom horizontálnom nariadení Rady o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre niektoré poľnohospodárske výrobky, ktoré má vstúpiť do účinnosti 1. 1. 2008.

Sektorový operačný program poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (SOP P-RV)

Ministerstvo pôdohospodárstva SR patrí medzi rezorty s najpriaznivejším podielom čerpania prostriedkov EÚ v programovom období 2004-2006. Má najvyšší počet uzatvorených zmlúv a tiež s najväčšími objemami zmluvných záväzkov. (Zdroj: „Aktuálne problémy štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu pre programové obdobie 2004 – 2006 s identifikovaným priamym finančným dopadom“, materiál predložený Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR na rokovanie vlády SR dňa 4. 4. 2007).

Z hľadiska čerpania mal SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka najvyšší podiel zo všetkých operačných programov implementovaných v programovom období 2004 – 2006 (53, 94 %). Záväzok na rok 2004 a 2005 bol už vyčerpaný na 100 %, takže nehrozí riziko prepadnutia prostriedkov EÚ alokovaných na tento program. Momentálne nie sú známe žiadne riziká v súvislosti s čerpaním fondov pre SOP P-RV (EAGGF a FIFG) a nemali by sa vyskytnúť závažnejšie problémy v implementácii tohto programu.

Programové obdobie 2007 – 2013

V uvedenom období Slovenská republika predloží Európskej komisii (ďalej len „Komisia“) na schválenie dva osobitné programy na čerpanie prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (angl. skratka EAFRD) a z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (angl. skratka EFF).

Pre programové obdobie 2007 – 2013 Rada EÚ schválila v septembri 2005 nariadenie Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a vo februári 2006 rozhodnutie Rady 2006/144/ES o strategických usmerneniach Spoločenstva pre politiku rozvoja vidieka na roky 2007 - 2013. V decembri 2006 boli schválené dva dôležité vykonávacie predpisy k nariadeniu 1698/2005, a to nariadenie Komisie (ES) č. 1974/2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia 1698/2005 a nariadenie Komisie (ES) č. 1975/2006 týkajúce sa realizácie kontrolných postupov a krížového plnenia pri opatreniach na podporu rozvoja vidieka. Uvedené legislatívne

akty tvoria legislatívny rámec Programu rozvoja vidieka SR na programové obdobie 2007 – 2013.

V decembri 2006 predložila Slovenská republika Komisii Národný strategický plán rozvoja vidieka, schválený uznesením vlády SR č. 1016/2006 zo 6.12.2006, ako súčasť Programu rozvoja vidieka.

Výška príspevku pre Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 je 1.969.418.078 EUR, ktorý je alokovaný podielom 98,04 % v konvergenčných regiónoch a 1,96 % v ostatných oblastiach.

V programovom období 2007 – 2013 venuje SR pozornosť podpore kvalitatívnej výroby, spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov (obilniny, zemiaky, zelenina, ovocie, hrozno, a pod.), t.j. podpore mikro-, malovýrobcov a stredných podnikov, podpore výroby a predajnosti tradičných poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov, produkcii prirodzených potravinárskych aditív (napr.: konzervačných látok, farbív, chuťovín), liečivých rastlín, a pod., ktorých produkcia sa môže stať vhodnou propagáciou ich zdravosti, dostupnosti, výhod a „modernosti“ resp. „módnosti“ ekonomicky veľmi zaujímavou.

Poľnohospodárstvo SR má šancu preraziť v priestore EÚ len kvalitou a jedinečnosťou svojej produkcie. Výroba lokálnych špecialít manufaktúrálny kvality aj vo veľkých množstvách (mikro-, malovýrobcovia, a strední výrobcovia) môže napomôcť zamestnanosti a udržaniu miestneho obyvateľstva, rozvoju lokálnych – nielen poľnohospodárskych – aktivít. Podpora diverzifikácie ekonomických činností na vidieku povedie k oživeniu výrobných činností a tým k udržateľnému hospodárskemu životu v mikroregiónoch.

Budúci vývoj regiónov SR môže kladne ovplyvniť rýchlosť a citelnosť vyrovnávania regionálnych disparít.

Operačný program Rybné hospodárstvo 2007 – 2013

Nariadenie Rady (ES) č. 1198/2006 o Európskom fonde pre rybné hospodárstvo (EFF) tvorí základný právny rámec Operačného programu Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013, na ktorý bol z EFF vyčlenený príspevok 13 688 528 EUR na celé programové obdobie, ktorý bude rozdelený do všetkých regiónov SR. Vychádza z Národného strategického plánu rybného hospodárstva 2007 – 2013, schváleného vládou SR uznesením č. 933/2006 z 8. novembra 2006 a v decembri 2006 zaslaného pre informáciu Komisii, ktorý je v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja Spoločnej politiky rybného hospodárstva. Budú sa z neho podporovať opatrenia v rybnom hospodárstve SR v rámci rozpočtovej kapitoly rezortu pôdohospodárstva spolufinancované v budúcom programovom období z EFF.

Plán rozvoja vidieka (PRV) SR 2004 - 2006

Konštatovanie, že Ministerstvo pôdohospodárstva SR patrí medzi rezorty s najpriaznivejším podielom čerpania prostriedkov EÚ v programovom období 2004-2006 platí aj pre čerpanie finančných zdrojov pre Plán rozvoja vidieka SR 2004 – 2006, kde je už vyčerpaných 76% prostriedkov, čo je najvyššie percento čerpania v rámci SR.

Plán rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2004 – 2006 (ďalej len „plán“) je programovacím nástrojom pre uplatňovanie Spoločnej poľnohospodárskej politiky na základe nariadenia Rady č. 1257/1999 o podpore rozvoja vidieka z EAGGF v skrátenom programovacom období rokov 2004 – 2006. Plán bol schválený rozhodnutím Komisie K (2004) 3238 zo dňa 27. augusta 2004. Príspevok zo záručnej sekcie fondu EAGGF predstavuje 397,1 mil. €, pričom spolu s príspevkom zo štátneho rozpočtu SR tvoria plánované verejné zdroje 520,6 mil. €.

Následnými úpravami finančného plánu došlo k poklesu verejných zdrojov, ktorý bol spôsobený presunom finančných prostriedkov z opatrení s nižším percentom spolufinancovania EÚ do opatrení s vyšším spolufinancovaním EÚ, a teda menšou potrebou spolufinancovania zo strany SR. Prijatím rozhodnutia Komisie K (2006) 6475 bola schválená celková indikatívna alokácia verejných zdrojov vo výške 513,165 mil. €, pričom príspevok Spoločenstva bol zachovaný v plnej miere.

Stratégia plánu sa zameriava na rozvoj multifunkčného poľnohospodárstva v znamení trvalo udržateľného rozvoja vidieka. Tento cieľ je napĺňaný prostredníctvom dvoch priorit zameraných na rozvoj vidieckej ekonomiky a zvýšenie kvality vidieckeho prostredia. Finančná podpora je poskytovaná v rámci horizontálnych opatrení (územie SR) a opatrení s geografickou alokáciou pre Bratislavský kraj (Cieľ 2 a nezaradené oblasti), ktoré boli implementované v súčinnosti s operačným programom SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka 2004 – 2006 (Cieľ 1).

Medzi dominantné opatrenia plánu, z hľadiska alokovaných finančných zdrojov, patria opatrenia „Znevýhodnené oblasti a oblasti s environmentálnymi obmedzeniami“ (LFA), „Agroenvironment a životné podmienky zvierat“ a „Príplatky k priamym platbám“. Prvé dve opatrenia sa výrazne podieľali pri udržiavaní a zvyšovaní kvality vidieckeho prostredia podporovaním hospodárenia aj v menej priaznivých prírodných podmienkach, zavádzaním ekologických postupov a prijateľných činností pre ochranu, zachovanie a zvýšenie kvality pôdy, vody a vidieckej krajiny. Spolu s opatrením Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy, ktoré vo svojej podstate prispieva najmä k zalesňovaniu nízko produkčných pôd, predstavujú tieto opatrenia najväčší prínos pre zachovanie a kvalitu životného prostredia vo vidieckej krajine.

Cieľom opatrenia „Plnenie noriem“ je rýchlejšie zavádzanie noriem v oblasti životného prostredia poľnohospodármi, ktoré majú dosah na kvalitu života vidieckeho obyvateľstva. Slovensko sa zameralo na plnenie noriem, ktoré vyplývali z nitrátovej smernice a smerníc s obsahom noriem pre welfare teliat, ošípaných a nosníc. Zároveň opatrenie „Poradenstvo“ posilnilo zavádzanie noriem v oblasti životného prostredia, zdravia ľudí, rastlín a zvierat a životných podmienok zvierat, pretože minimálnym obsahom poradenskej aktivity boli otázky týkajúce sa smerníc a nariadení uvedených v prílohe III nariadenia Rady 1782/2003.

Opatrenie „Polosamozásobiteľské farmy v procese reštrukturalizácie“ sa ako jediné zameriava na podporovanie neregistrovaných fariem s cieľom zvýšenia ich príjmov prostredníctvom aktivít, ktoré smerujú k reštrukturalizácii fariem a zlepšeniu podmienok pre prípadný prechod k farmám registrovaným. Opatrenie „Odbytové organizácie výrobcov“ podporuje združovanie prvovýrobcov do väčších skupín s cieľom podporiť zvýšenie dodávateľskej a odberateľskej sily združených podnikov na trhu.

Ďalšie opatrenia plánu (Investície do poľnohospodárskych podnikov, Vzdelávanie, Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov, opatrenia v lesnom hospodárstve, Pozemkové úpravy a Diverzifikácia poľnohospodárskych činností) so zameraním pre Bratislavský kraj prispeli najmä k infraštruktúrnym, technickým, technologickým a iným investíciám vo vidieckej ekonomike s pozitívnym dopadom na životné prostredie v dotknutej oblasti.

Implementácia Plánu rozvoja vidieka (PRV) SR 2004 – 2006

Výsledky hodnotení

Ex ante hodnotenie plánu vykonala nezávislá inštitúcia v súlade s legislatívou a usmerneniami EÚ. Najdôležitejšie odporúčania boli zapracované do plánu, pričom sa týkali najmä dopracovania stratégie, jej kvantifikovaných cieľov a vybraných priorít rozvoja vidieka. Vo väzbe na tieto úpravy boli dopracované predpokladané vplyvy, ktoré sa očakávali v súvislosti s implementáciou plánu v ekonomickej, environmentálnej a sociálnej oblasti. Zároveň poučenia z predvstupového programu SAPARD boli vzaté do úvahy pri príprave plánu.

Strednodobé hodnotenie plánu sa vzhľadom na skrátené programovacie obdobie nevykonáva v súlade s čl. 8, nariadenia Komisie č. 141/2004.

Ex post hodnotenie bude vypracované do dvoch rokov od skončenia implementácie plánu. Predbežné údaje o vplyve plánu a jeho jednotlivých opatrení sú uvedené v nasledovnej časti.

Vplyv implementácie jednotlivých opatrení

V roku 2004 bola spustená implementácia všetkých opatrení okrem opatrenia Poradenstvo, ktoré sa začalo zavádzať v nasledovnom roku. Do 31. 12. 2006 bolo prijatých 2390 projektových žiadostí (okrem opatrenia LFA a opatrenia Príplatky k priamym platbám) v objeme žiadaných finančných zdrojov cca. 318,104 mil. €. Schválené verejné finančné zdroje k vyššie uvedenému dátumu predstavovali 289,310 mil. €, z toho zdroje Spoločenstva tvorili 230,307 mil. €.

Horizontálne opatrenia (územie SR)

Znevýhodnené oblasti a oblasti s environmentálnymi obmedzeniami

Celková výmera, ktorá bola autorizovaná pre kompenzačné platby v znevýhodnených oblastiach v roku 2006 predstavovala 1 143 094,23 ha a 10 333,23 ha v oblastiach s environmentálnymi obmedzeniami, pričom prekryvanie týchto oblastí je na 10 260, 38 ha, a to v najväčšej miere s horskými oblasťami (9 514,11 ha). Autorizovaná fyzická výmera, na ktorú koneční prijímatelia môžu prijať platby v rámci tohto opatrenia predstavuje 1 143 167, 43 ha. Výška autorizovaných finančných zdrojov pre rok 2006 predstavovala 81 252 031 €, z toho zdroje EAGGF tvorili 64 655 813 €.

Agroenvironment a životné podmienky zvierat

Opatrenie Agroenvironment obsahuje 10 základných schém, v ktorých sú stanovené postupy hospodárenia v súlade s trvalo udržateľným rozvojom. Celkovo bolo prijatých 842 projektov, pričom k 30. 6. 2006 bolo schválených 427 projektov. Výška záväzku dosiahla 134, 726 mil. €, z toho 112, 983 mil. € predstavovali zdroje Spoločenstva. Od začiatku spustenia opatrenia sa zdvojnásobila plocha a počet žiadateľov v schéme ekologické poľnohospodárstvo. Fyzická výmera (aplikácia akejkoľvek schémy), na ktorej prebiehalo udržateľné hospodárenie k 31. 12. 2005 predstavovala cca. 265 tis. ha. Celková výmera agroenvironmentálnych záväzkov predstavovala 352, 58 tis. ha. Záujem o uvedené opatrenie kontinuálne z roka na rok rastie, čo môže prispieť k zníženiu negatívnych dopadov poľnohospodárskej výroby na životné prostredie a posilneniu ekologizácie poľnohospodárstva v SR.

Plnenie noriem

Plnenie noriem predstavuje dôležitý aspekt hospodárenia s dopadom na zachovanie a ochranu životného prostredia, kvalitu produktov a zdravia ľudí, zvierat a rastlín a welfare zvierat. Celkovo bolo za toto opatrenie schválených 17 projektov, pričom sa očakáva schválenie ďalších cca. 100 projektov. V priebehu implementácie bola časť finančných prostriedkov z tohto opatrenia presunutá, a to kvôli nižšiemu záujmu o toto opatrenie zo strany farmárov. V novom programovacom období sa neuvažuje so zaradením tohto opatrenia, pričom záväzky voči konečným prijímateľom budú prefinancované z plánu.

Poradenstvo

Implementácia opatrenia bola spustená v roku 2005, kedy v rámci prvej výzvy na toto opatrenie prejavilo záujem o finančnú pomoc pre pokrytie poradenských služieb 152 poľnohospodárskych subjektov. Do 31. 12. 2006 bolo celkovo prijatých 593 projektov, z toho bolo schválených 229. Opatrenie by malo napomôcť farmárom pri implementácii náročných noriem a zároveň poskytnúť dodatočné finančné zdroje pri využívaní poradenských služieb. Plánovaný objem verejných zdrojov, ktorý by mal byť poskytnutý na tieto aktivity predstavuje 853 tis. €.

Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy

Záujem o toto opatrenie bol iba v Cielí 1, za ktorý bolo predložených 22 projektov na zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy. Plánovaná plocha, ktorá by sa mala zalesniť, predstavuje 134 ha a výška finančných zdrojov za celé obdobie záväzku sa predpokladá na úrovni 1, 237 mil. €.

Podpora pre polosamozásobiteľské farmy v procese reštrukturalizácie

V rámci tohto opatrenia sú podporovaní neregistrovaní žiadateľ a tzv. polosamozásobiteľské farmy. Cieľom je poskytnúť neregistrovaným farmárom finančnú pomoc za účelom reštrukturalizácie ich fariem, na ktorých produkujú poľnohospodárske produkty pre vlastnú spotrebu a časť z nich uvádzajú na trh. Počet prijatých projektov predstavuje 558 s celkovou požiadavkou finančných prostriedkov 2 829 tis. € za päťročné obdobie trvania podpory. Predpokladá sa schválenie cca. 495 projektov, pričom sa v nasledovnom období len dofinancujú staré záväzky zo zdrojov EAFRD, keďže ide o viacročné opatrenie.

Odbytové organizácie výrobcov

Záujem o toto opatrenie presiahol očakávanie v počte prijatých projektov o podporu, keďže celkový počet dosiahol 37 oproti plánovanému počtu (20) podporených odbytových organizácií výrobcov. Žiadaný objem finančných zdrojov predstavuje 10 461 tis. € z verejných zdrojov za celé obdobie trvania podpory.

Príplatky k priamym platbám

V súlade s čl. 33h nariadenia Rady 1257/1999 SR použila časť prostriedkov Plánu rozvoja vidieka SR 2004 – 2006 ako príplatky k priamym platbám pre oprávnené osoby. Plánovaný objem finančných zdrojov bol znížený v roku 2006, aby sa nepresiahla povolená výška finančných prostriedkov v pomere k priamym platbám. Celkový objem finančných zdrojov na toto opatrenie za celé obdobie po úprave predstavoval 89,733 tis. €, z toho 70,310 tis. € tvorili zdroje EAGGF.

Opatrenia implementované v ostatných oblastiach (Bratislavský kraj)

Implementácia opatrení v Bratislavskom kraji poskytla možnosť zapojiť sa poľnohospodárskym podnikom do rovnakých opatrení ako boli opatrenia v programe SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka s geografickou alokáciou pre oblasť Cieľa 1, a teda územie mimo Bratislavského kraja. Celkový počet prijatých projektov za tieto opatrenia predstavoval 159 a objem požadovaných verejných zdrojov dosiahol 30 479 tis. €. Najväčší záujem bol o opatrenie Investície do poľnohospodárskych podnikov v počte 110 predložených projektov a na druhej strane iba 1 projekt bol prijatý na opatrenie Diverzifikácia poľnohospodárskych činností a žiadny na opatrenie Lesné hospodárstvo (ziskové investície). statné opatrenia bol priemerný záujem zo strany konečných prijímateľov.

V rokoch 2007 – 2013 bude patriť toto územie do ostatných oblastí v rámci SR (mimo konvergenčných regiónov), čo sa prejaví v zníženom spolufinancovaní zo strany EÚ a v určitých opatreniach aj nižším príspevkom z verejných zdrojov na jednotlivé opatrenia. Skúsenosti a poznatky z implementácie PRV SR 2004 – 2006

Počas obdobia implementácie Plánu sa nadobudli rôzne skúsenosti a poznatky na jednotlivých úrovniach administrácie opatrení, ktoré sa využijú pri príprave nového programovacieho obdobia na roky 2007 – 2013. Tieto sa dotýkajú najmä návrhu opatrení, metodických pokynov a usmernení pre konečných prijímateľov a takisto komunikačnej politiky vo vzťahu k dotknutým subjektom. Zároveň je nevyhnutné zlepšiť administráciu jednotlivých opatrení, a to najmä z hľadiska časovej flexibility pri vyhodnocovaní a schvaľovaní žiadostí a platieb konečným prijímateľom.

Predpokladáme aj využívanie skúsenosti pri organizácii jednotlivých činností a operácií na jednotlivých úrovniach a zložkách, ktoré sú zodpovedné za ucelený priebeh implementácie rozvoja vidieka v inštitucionálnych podmienkach SR.

Priame platby

Jednotná platba na plochu

Slovenská republika v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1782/2003 v znení neskorších predpisov uplatňuje od svojho vstupu do EÚ systém jednotnej platby na plochu, v rámci ktorého boli z prostriedkov EÚ v roku 2006 vyplatené poľnohospodárom 4.505.870.965 Sk.

Národné doplatky

V roku 2006 boli plodiny na ornej pôde podporené sumou 2.185.039.484 Sk (z toho 1.595.078.823 z prostriedkov štátneho rozpočtu, zvyšok z prostriedkov EÚ), tabak 103.898.700 Sk, chmeľ 2.745.630 Sk, dojčiacie kravy 101.364.093 Sk a chov oviec a kôz sumou 138.192.844 Sk, všetko prostriedkami štátneho rozpočtu.

Národné podpory

Štátna pomoc

Po vstupe do EÚ boli poskytované národné podpory ako existujúca štátna pomoc, ktorú EÚ schválila na základe prístupovej zmluvy na obdobie troch rokov. Znamená to, že SR postupovala podľa existujúcej štátnej pomoci v zmysle Výnosu MP SR č. 806/2004–100 a v roku 2004 poskytla zo štátneho rozpočtu ako štátnu pomoc 186,871 mil. Sk, v roku 2005 304,495 mil. Sk a v roku 2006 493,912 mil. Sk (z toho 200 mil. Sk bolo účelovo navýšené na riešenie kompenzácií škôd, ktoré vznikli v jarných mesiacoch v dôsledku záplav), t. j. od vstupu do EÚ spolu 985,278 mil. Sk.

Štátnou pomocou sa v roku 2006 podporovalo najmä zachovanie a starostlivosť o genofond zvierat, zachovanie a starostlivosť o genofond rastlín, zachovanie a rozširovanie genetického základu pestovaných rastlín, využívanie závlah, čiastočná úhrada úrokov z úveru na skladiskové záložné listy, úhrada časti poistného, úhrada škôd, účasť na výstavách a veľtrhoch, zveľaďovanie lesov a lesného hospodárstva a investície v potravinárstve.

Výška štátnej pomoci bez navýšenia na riešenie škôd spôsobených záplavami v objeme 293,9 mil. Sk je však v porovnaní s ostatnými členskými štátmi minimálna, preto by bolo žiaduce pre ďalšie roky navýšiť objem štátnej pomoci v pôdohospodárstve, aby slovenské farmy boli konkurencieschopné a podnikali v rovnakých alebo podobných podmienkach ako farmy v ostatných členských štátoch.

Podpora občianskych združení, nadácií, neziskových organizácií a záujmových združení právnických osôb v rezorte MP SR

V zmysle Výnosu MP SR č. 1657/2004-100 boli týmto subjektom na verejnoprospešné činnosti v roku 2006 schválené dotácie vo výške 49.786.732 Sk.

Podpora štátneho podniku Hydromeliorácie, š. p.

Na základe Výnosu MP SR č. 3703/2005-100 bola štátnemu podniku v roku 2006 vyplatená podpora vo výške 45.224.000 Sk.

Od roku 2007 platí nová európska legislatíva pre štátnu pomoc a budú vypracované aj nové schémy pre jej poskytovanie.

Zavedenie systému krízového plnenia

Krížové plnenie je dôležitým prvkom reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky z roku 2003, ktorým sa vytvára väzba medzi vyplácaním priamych platieb a plnením určitých požiadaviek poľnohospodármi týkajúcich sa životného prostredia, verejného zdravia, zdravia zvierat a rastlín, životných podmienok zvierat a dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu poľnohospodárskej pôdy.

Ministerstvo pôdohospodárstva SR vedomé si zložitosti tohto systému, ako aj z dôvodu využiť pri zavádzaní systému skúsenosti niektorej zo starých členských krajín (EU-15), koncom roka 2006 vypísalo verejné obstarávanie na dodávateľa, ktorý má pomôcť so zavádzaním systému krízového plnenia v SR. Projekt je financovaný z prostriedkov technickej pomoci Plánu rozvoja vidieka. Cieľom projektu je zavedenie systému krízového plnenia v SR v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1782/2003. Na prácach súvisiacich s prípravou na uplatňovanie krízového plnenia v SR sa podieľajú koordinačná a odborné pracovné skupiny zriadené ministrom pôdohospodárstva.

Slovenská republika ako člen Vyšehradskej štvorky (V4) vyjadrila svoj postoj k otázke krízového plnenia na stretnutí ministrov pôdohospodárstva v novembri 2006 v slovenských Beladiciach. Tam sa členské krajiny V4 dohodli na spoločnom postupe v tejto oblasti. Zhodli sa, že systém krízového plnenia je systémom, ktorý kladie zvýšené nároky ako na samotného farmára, tak aj na administratívny systém, najmä v oblasti kontroly. Upozornili na skutočnosť, že s uplatňovaním krízového plnenia nemajú problémy len nové členské štáty, ale aj členské štáty EÚ 15. Vyjadrili znepokojenie nad rozhodnutím Komisie uplatňovať krízové plnenie v oblasti agroenvironmentu už v roku 2007. Delegácie sa dohodli na spoločnom postupe v presadzovaní záujmov implementácie systému krízového plnenia. Súhlasili s tým, aby nové členské štáty EÚ uplatňovali v plnom rozsahu systém krízového plnenia až vtedy, keď dosiahnu porovnateľnú úroveň priamych platieb s členskými štátmi EÚ 15. Komisia musí predovšetkým stanoviť presné kvalitatívne a kvantitatívne kritériá pre posudzovanie plnenia podmienok krízového plnenia. Novým členským štátom uplatňujúcim systém jednotnej platby na plochu by malo byť umožnené uplatňovať ucelený systém krízového plnenia až od roku 2013, teda až po ukončení „health check“ a druhej previerky a po vyrovnaní úrovne priamych platieb medzi starými a novými členskými štátmi.

Aj v prípade, že Komisia nebude akceptovať túto požiadavku, po ukončení projektu v roku 2007 bude SR pripravená na realizáciu systému krízového plnenia v roku 2009.

Poľnohospodárska platobná agentúra

PPA tak ako v prvých dvoch rokoch implementovala v plnej miere legislatívu EÚ a stanovila pravidlá na organizovanie trhu s agrokomoditami platné v celej EÚ. Uplatnením niektorých

opatrení sa naštartovalo riešenie vzniknutých prebytkov v poľnohospodárstve a potravinárstve čo je celoeurópsky problém. Aktívnym prístupom a využívaním platných legislatívnych aktov docielila PPA, resp. sekcia organizácie trhu efektívnu organizáciu trhu u niektorých komodít, ktorých sa problém prebytkov v tomto roku najviac týkal.

V roku 2006 sa pokračovalo v administrovaní nástrojov spoločnej organizácie trhu s jednotlivými komoditami. Medzi hlavné činnosti sekcie organizácie trhu, ktoré sa realizovali v roku 2006 je možné zaradiť:

- administrovanie obchodných mechanizmov v členení dovozných a vývozných licencií a vývozných náhrady na poľnohospodárske a spracované poľnohospodárske výrobky vrátane správy zábezpek / prijímanie žiadostí o registráciu dovozcov a vývozcov, registrácia vývozcov a dovozcov, prijímanie žiadostí o licencie, administrovanie zábezpek súvisiacich s obchodnými mechanizmami a taktiež s opatreniami na organizovanie trhu (doposiaľ boli prijaté zábezpeky súvisiace s výrobnými náhradami pre cukor použitý v chemickom priemysle a na intervenčný predaj obilnín), vydávanie licencií na poľnohospodárske výrobky, prijímanie a spracovávanie žiadostí o vývozné náhrady na poľnohospodárske a spracované poľnohospodárske výrobky,
- administrovanie systému a správy mliečnych kvót a cukru, resp. administrovanie ostatných opatrení spojených s reguláciou trhu - intervenčný nákup obilia, cukru, mlieka, masla, sušeného odstredeného mlieka, masla, intervenčné skladovanie sušeného odstredeného mlieka, masla, skladovanie cukru, predaj cukru, odvody z produkcie cukru, registrácia výrobcov cukru, registrácia spracovateľov priemyselného cukru, intervenčné skladovanie obilia, výrobné náhrady za priemyselné spracovanie cukru, registrácie organizácií výrobcov, spracovateľov výrobné podpory mliečnych výrobkov, podpory pre výrobky zo spracovaných paradajok, operačné programy, akčné plány, podpory na reštrukturalizáciu vinohradov, podpory na obohatenie vinárskych výrobkov, podpory spracovateľským podnikom na sušené krmivo, reštrukturalizácia cukrovarníckeho priemyslu, administrovanie činností spojených s mimoriadnymi opatreniami v sektore vajec a hydiny.

V budúcom roku v oblasti organizácie trhu budú pokračovať opatrenia spomenuté vyššie, ale dôležitosť, alebo potreba organizácie a regulácie trhu sa bude presúvať na iné komodity. V tomto roku to bolo hlavne obilie, ale vplyvom výraznejšieho záujmu o bioenergie bude dôraz v regulácii kladený na cukor, energetické plodiny prípadne iné komodity a programy, ktoré majú za účel podporiť domácych producentov a prvovýrobu.

PPA v r.2006 administrovala systém spracovania, kontroly a schvaľovania platieb v systéme jednotnej platby na plochu, národných doplnkových priamych platieb – podpora na plodiny pestované na ornej pôde, podpora na tabak, podpora na chmeľ, platba na chov dojčiacich kráv, platba na chov bahníc, jariet a kôz, vyrovnávacích príspevkov pre znevýhodnené oblasti a oblasti s environmentálnymi obmedzeniami, a osobitnej platby na cukor, administrovala systém, spracovania a autorizácie domácich podpôr, realizovala metodickú činnosť v oblasti prípravy metodík, prípravy a aktualizácie manuálov na základe zmien v legislatíve SR a EÚ úpravy Integrovaného administratívneho a kontrolného systému (príprava podkladov pre komunikáciu, špecifikáciu a úpravy v rámci IACS)

V r.2006 mohli žiadatelia o priame platby čerpať finančné prostriedky v zmysle „Usmernenia ministra pôdohospodárstva SR na úseku štátnej správy o podpore v poľnohospodárstve formou priamych platieb“ pri dodržaní stanovených podmienok prostredníctvom jednotnej platby na plochu (ďalej len SAPS) doplnkových priamych platieb a osobitnej platby na cukor.

V rámci doplnkových priamych platieb šlo o platby na :

- plodiny pestované na ornej pôde (ďalej len POP)
- vybrané odrody tabaku
- chmeľ
- chov dojčiacich kráv
- chov bahníc, jariet a kôz

Počet prijatých žiadostí na priame platby v r. 2006 predstavoval 14 506 žiadostí na SAPS, 11 925 žiadostí na POP, 3 988 žiadostí na LFA, 64 žiadostí na tabak, 12 žiadostí na chmeľ a 363 žiadostí na cukor.

Výška platby na SAPS bola stanovená na 2 459,93Sk/ha, na osobitnú platbu na cukor 14 058,19 Sk/ha, POP 2 192,95 Sk/ha, na chmeľ 9 000Sk/ha, na tabak (odroda Barley 75 000 Sk/ha a odroda Virginia 120 000 Sk/ha), na chov dojčiacich kráv 4 300 Sk/ks a na chov bahníc, jariet a kôz 560 Sk/ks.

K 24.1.2007 bolo vyplatených na priame platby celkovo 10 040,8 mil.Sk z toho : na SAPS 4 486,4 mil.Sk, POP 2 176,7 mil.Sk, tabak 101,1 mil.Sk ,chmeľ 2,7 mil.Sk, LFA 2 874 090 000 mil.Sk, dojčiacie kravy 95,3 mil.Sk a ovce a kozy 132,3 mil.Sk

Pri kontrole podmienok oprávnenosti nárokov na priamu podporu bola zabezpečená spolupráca s Výskumným ústavom pôdoznanectva a ochrany pôdy (VÚPOP), na ktorý boli delegované niektoré činnosti, najmä zabezpečenie mapových podkladov pre žiadateľov a kontrolu pomocou DPZ.

Taktiež bola zabezpečená spolupráca s Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym, ktorý zabezpečoval kontrolu dodržiavania podmienok Správnej farmárskej praxe a Štátnym plemenárskym ústavom, ktorý je zodpovedný za vytvorenie Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CEHZ).

V oblasti priamych platieb a environmentálnych platieb pre nasledujúci rok bude potrebné zabezpečiť prijímanie, kontrolu a schvaľovanie žiadostí o priame platby na plochu - jednotná platba na plochu, platby na plodiny pestované na ornej pôde, platby na vybrané odrody tabaku, platby na chmeľ, osobitná platba na cukor, žiadosti o vyrovnávací príspevok v znevýhodnených oblastiach a oblastiach s environmentálnymi obmedzeniami, žiadosti o podporu na pestovanie energetických plodín, žiadosti o podporu prostredníctvom veľkých dobytčích jednotiek, žiadosti o zaradenie do agroenvironmentálnych opatrení v zmysle príslušných Nariadení vlády SR. Zabezpečiť špecifikácie a úpravy IACS o novo poskytované typy podpôr.

Stav implementácie SOP P-RV

K 31.12.2006 bolo celkovo predložených 3 044 projektov v požadovanej výške verejných výdavkov 18,9 mld. Sk, čo predstavuje požiadavku vo výške 194 % z disponibilných limitov. Do konca roka 2006 bolo schválených 1 611 projektov v sume verejných výdavkoch takmer 9,4 mld., čo je 96 % z limitov. Zostávajúce finančné prostriedky budú nakontraktované do konca apríla 2007.

Takmer 1 200 projektov bolo vyradených, pričom hlavným dôvodom vyradenia bol nedostatok finančných prostriedkov.

Do konca roka 2006 sa poradilo vyplatiť 51% z celkových limitov, čo predstavuje sumu takmer 5 mld. Sk. Pomerne vysoká je aj ukončenosť projektov, kde do 31.12.2006 bolo z 1 611

uzatvorených zmlúv 809 projektov úplne ukončených (t.j ukončená fyzická realizácia a vykonaná posledná platba).

Stav implementácie PRV 2004-2006

K 31.12. 2006 bolo predložených 2 403 projektov v požadovanej sume viac ako 12 mld. Sk. Z uvedeného počtu bolo 1 623 schválených v sume verejných výdavkov presahujúcich 11 mld. Sk a 157 projektov bolo vyradených. Niektoré opatrenia PRV 2004-2006 majú viacročný charakter a ich financovanie bude pokračovať z PRV 2007-2013.

Do konca roka 2006 bolo vykonaných 969 platieb, vo výške takmer 2,3 mld. Sk, čo predstavuje 32 % z disponibilných limitov.

Rok:	Druh podpory	z EAGGF	Zo štátneho rozpočtu	Spolu verejných zdrojov
2004	Trhovo orientované výdavky	93 505 898,90	84 760 000,00	178 265 898,90
	Priame platby z toho:	3 201 768 204,22	6 358 743 641,88	9 560 511 846,10
	priame platby	1 142 100 889,66	5 835 279 644,68	6 977 380 534,34
	LFA	2 059 667 314,56	2 583 131 523 463 997,20	2 583 131 311,76
	Plán rozvoja vidieka (bez LFA)	31 264 415,40	10 421 471,80	41 685 887,20
	Národné podpory	0,00	0,00	0,00
spolu rok 2004		3 326 538 518,52	6 453 925 113,68	9 780 463 632,20
2005	Trhovo orientované výdavky	1 095 513 221,48	2 735 496 380,06	3 831 009 601,54
	Priame platby z toho:	6 649 834 508,94	2 658 405 338,18	9 308 239 847,12
	priame platby	4 257 706 604,56	2 038 609 876,43	6 296 316 480,99
	LFA	2 392 127 904,38	3 011 923 619 795 461,75	3 011 923 366,13
	Plán rozvoja vidieka (bez LFA)	469 217 466,11	149 056 117,93	618 273 584,04
	Národné podpory	0,00	304 495 115,00	304 495 115,00
spolu rok 2005		8 214 565 196,53	5 847 452 951,17	14 062 018 147,70
2006	Trhovo orientované výdavky	905 514 293,32	27 658 143,65	933 172 436,97
	Priame platby z toho:	6 909 564 343,99	3 677 700 628,57	10 587 264 972,56
	priame platby	4 406 403 914,50	3 038 958 086,03	7 445 362 000,53

	LFA	2 503 160	638 742 542,54	3 141 902
	Plán rozvoja vidieka (bez LFA)	429,49	972,03	1 569 196
	Národné podpory	1 195 408	373 788 109,23	798,97
		689,74	507 912 076,00	507 912 076,00
		0,00		
spolu rok 2006		9 010 487	4 587 058	13 597 546
		327,05	957,45	284,50
do 31. 03. 2007	Trhovo orientované výdavky	4 503 782,87	52 911 178,05	57 414 960,92
	Priame platby	871 563 754,61	156 525 855,58	1 028 089
	z toho:			610,19
	priame platby	719 952 497,66	114 941 488,76	834 893 986,42
	LFA	151 611 256,95	41 584 366,82	193 195 623,77
	Plán rozvoja vidieka (bez LFA)	901 061 905,34	205 752 513,48	1 106 814
	Národné podpory	0,00	0,00	418,82
				0,00
spolu rok 2007		1 777 129	415 189 547,11	2 192 318
		442,82		989,93
Úhrn:		22 328 720	17 303 626	39 632 347
		484,92	569,41	054,33

Sumárny prehľad od 01. 05. 2004 - 31. 03. 2007

Druh podpory	z EAGGF	Zo štátneho rozpočtu	Spolu z verejných zdrojov
Trhovo orientované výdavky	2 099 037	2 900 825	4 999 862
	196,57	701,76	898,33
Priame platby	17 632 730	12 851 375	30 484 106
	811,76	464,21	275,97
z toho:			
priame platby	10 526 163	11 027 789	21 553 953
	906,38	095,90	002,28
LFA	7 106 566	1 823 586	8 930 153
	905,38	368,31	273,69
Plán rozvoja vidieka (bez LFA)	2 596 952		3 335 970
	476,59	739 018 212,44	689,03
Národné podpory	0,00	812 407 191,00	812 407 191,00
Spolu:	22 328 720	17 303 626	39 632 347
	484,92	569,41	054,33

3.13.2 Bezpečnosť potravín

Bezpečnosť potravinového reťazca je v členských štátoch EÚ zabezpečená základným nariadením (ES) č. 178/2002 EP a ER, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky

potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín a ďalšími piatimi nariadeniami, ktoré vstúpili do platnosti 1.1.2006 a to: nariadenie (ES) č. 882/2004 EP a ER o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a tzv. hygienického balíčka, ktorý sa skladá z troch nariadení (Nariadenie (ES) č. 852/2004 EP a ER o hygiene potravín, nariadenie (ES) č. 853/2004 EP a ER, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu a nariadenie (ES) č. 854/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu) a nariadenie (ES) č. 1831/2003 EP a ER, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív.

Prijatie tejto novej legislatívy vo veľkej miere prispeje k zjednoteniu celého systému bezpečnosti potravín v celom potravinovom reťazci a zvýšeniu bezpečnosti a ochrany zdravia obyvateľov celej EÚ. V jednotnej Európe, kde základným princípom je voľný pohyb tovarov a služieb, bolo nutné zjednotiť úradné kontroly. Popri harmonizácii európskej potravinovej legislatívy bolo nutné zjednotiť formou nariadení aj úradné kontroly potravín a krmív vo vzťahu k výrobcovi, predajcovi ale aj k spotrebiteľovi. Cieľom týchto predpisov bolo, aby úradné kontroly boli transparentné, nediskriminačné a účinné.

Tieto predpisy sú záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch od 1. januára 2006, avšak ich aplikácia v praxi si v Slovenskej republike vyžiadala zmenu zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov a zákona č. 488/2002 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a to v oblasti pôsobnosti a úloh orgánov štátnej správy na úseku výkonu úradnej kontroly potravín a v oblasti povinností prevádzkovateľov potravinárskych podnikov. Z toho dôvodu boli pripravené novely týchto zákonov. Zákon č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti vstúpil do platnosti 1.2.2007 a novelizovaný zákon NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách nadobudne účinnosť 1.5.2007. Cieľom implementácie týchto predpisov bolo zharmonizovať výkon úradnej kontroly potravín v podmienkach Slovenskej republiky so zosúladeným rámcom všeobecných predpisov na organizovanie kontrol v Európskom spoločenstve. Vytvorením rovnocenných podmienok pre organizáciu úradných kontrol sa vytvára priestor pre vykonávanie kontrol nediskriminačným spôsobom a zabezpečuje sa rovnocenný dohľad nad výrobou, spracovaním a uvádzaním potravín na trh v Spoločenstve, s cieľom prioritne zabezpečiť produkciu bezpečných potravín s prioritným cieľom ochrany zdravia a spotrebiteľa.

V zmysle požiadaviek nariadenia (ES) č. 882/2004 EP a ER MP SR v roku 2006 menovalo národné referenčné laboratória v SR, ktoré budú spolupracovať s Referenčnými laboratóriami spoločenstva.

Nariadenie (ES) č. 882/2004 EP a ER v čl. 41 uvádza, že každý členský štát pripraví jediný integrovaný viacročný národný plán kontroly. Tento plán bol v roku 2006 pripravený a zaslaný na EK jednotný integrovaný viacročný národný plán kontrol. Účelom tohoto plánu kontrol je zabezpečiť v každom členskom štáte účinnú realizáciu článku 17(2) Nariadenia (ES) č. 1774/2002 EP a ER, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín, ďalších predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá, a príslušných zákonov o zdraví rastlín. Viacročný národný plán kontrol zahŕňa všetky krmivové a potravinové práva, legislatívu v oblasti zdravia zvierat, pohody zvierat, zdravia rastlín a všetky príslušné komodity, vrátane nepotravinových komodít živočíšneho a rastlinného pôvodu, a všetky stupne výroby, spracovania, distribúcie a predaj. Ministerstvo pôdohospodárstva SR bolo gestorom prípravy tohto plánu za celú Slovenskú republiku.

Rezort pôdohospodárstva zabezpečuje komplexnú kontrolu potravinového reťazca prostredníctvom dvoch rezortných organizácií - Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho (ÚKSÚP) a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS SR). Tieto organizácie disponujú dostatočným počtom kvalifikovaných inšpektorov a majú rozvinutú analytickú základňu.

Kontrolnou autoritou v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva SR v oblasti bezpečnosti potravín je Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ŠVPS SR), ktorá je pravidelne auditovaná so strany Európskej komisie Potravinovým a veterinárnym úradom Dublin (Food and Veterinary Office Dublin – FVO Dublin) v rámci úradnej kontroly potravín. Tak isto je hodnotenná zo strany FVO aj činnosť ÚKSUP-u.

FVO Dublin hodnotí činnosť ŠVPS SR a ÚKSUP-u ako adekvátnu v súlade s európskou legislatívou a zároveň potvrdil, že presadzovanie práva prostredníctvom kontroly je zabezpečené. Odporúčania FVO Dublin členský štát – Slovenská republika realizuje formou prípravy a realizácie akčných plánov.

Ministerstvo pôdohospodárstva SR je v súlade s § 18a zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov zároveň i národným orgánom pre styk s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA), ktorý bol zriadený Európskym Spoločenstvom v zmysle Nariadenia (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady. Poslaním úradu je poskytovať vedecké poradenstvo, vedeckú a technickú podporu pre právne predpisy a politiku spoločenstva vo všetkých oblastiach, ktoré majú priamy alebo nepriamy dopad na bezpečnosť potravín alebo krmív. Pri príprave stanovísk spolupracuje EFSA s príslušnými inštitúciami v jednotlivých členských štátoch. Správna rada EFSA, na návrh MP SR dňa 19.12.2006, schválila pre spoluprácu s EFSA 12 slovenských inštitúcií, ktoré zahŕňajú veterinárne ústavy, výskumné pracoviská a univerzity. Slovenská republika má priame zastúpenie v Poradnom fóre EFSA a v dvoch jeho pracovných skupinách (PS pre komunikáciu, PS pre informačné technológie), týchto zástupcov nominovalo MP SR. Zástupcov majú členské krajiny i vo vedeckom výbore a vedeckých pracovných skupinách, avšak týchto zástupcov si vyberá EFSA na základe návrhov z členských krajín. Slovenská republika má v súčasnosti zástupcov v dvoch vedeckých paneloch (Ochrana rastlín a Dietetické výrobky, výživa a alergie) a v dvoch pracovných skupinách pre vedeckú spoluprácu (Spotreba potravín a expozícia, Zoonózy výskyt a prevalencia).

Pre predchádzanie výskytu nebezpečných, alebo potenciálne nebezpečných potravín na trhu Európskej únie je v súlade s čl. 50 Nariadenia (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady zriadený rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá (Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF), ktorého súčasťou je i Slovenská republika. Podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov je kontaktným miestom pre RASFF Štátna veterinárna a potravinová správa SR, ktorá zabezpečuje činnosti vyplývajúce z vyššie uvedeného nariadenia a notifikuje rizikové potraviny a krmivá na Európsku komisiu s cieľom čo najrýchlejšie stiahnuť rizikové potraviny a krmivá z trhu.

Lesné hospodárstvo

Systém primárneho práva Európskych spoločenstiev a Európskej únie, ktorý je tvorený zmluvami o založení Európskeho spoločenstva a Zmluvou o Európskej únii, neustanovuje vytvorenie spoločnej politiky v oblasti lesného hospodárstva. V zmysle princípu subsidiarity,

implementácia primeraných politík a stratégií na zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov je predovšetkým v kompetencii jednotlivých členských štátov.

Na druhej strane, realizácia trvalo udržateľného obhospodarovania lesov je významným prvkom (cieľom) v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), najmä piliera rozvoja vidieka, ako i spoločných politík ostatných sektorov ovplyvňujúcich lesy a lesné hospodárstvo (napr. politika životného prostredia, obchodná a colná politika, politiky v oblasti výskumu, vnútorného trhu, zdravia a ochrany spotrebiteľa, rozvojovej spolupráce, priemyslu a energetiky). Na úrovni Európskej únie existuje súbor aktov (právne záväzného i právne nezáväzného charakteru), ktoré sa bezprostredne týkajú odvetvia lesného hospodárstva. Súbor týchto dokumentov, ktoré určujú strategický a legislatívny rámec lesného hospodárstva, sa neformálne nazýva ako lesnícka politika Európskej únie.

V sledovanom období bola činnosť Rady Európskej únie (na úrovni pracovnej skupiny pre lesníctvo) zameraná na nasledovné priority:

- implementácia rezolúcií prijatých Fórom Organizácie spojených národov o lesoch (UNFF) a príprava spoločnej pozície na Siedme zasadnutie Fóra (UNFF7),
- implementácia akčného plánu Európskej únie v oblasti lesného hospodárstva (prijatý Komisiou dňa 15. júna 2006),
- implementácia akčného plánu Európskej únie pre vynútiteľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (FLEGT).

Ekonomické a finančné vplyvy je potrebné hodnotiť najmä v kontexte celkovej podpory rozvoja vidieka (v kompetencii sekcie 900).

V budúcnosti je potrebné venovať pozornosť predovšetkým zabezpečeniu efektívneho využívania finančných prostriedkov alokovaných na lesnícke opatrenia (najmä v rámci podpory rozvoja vidieka, ostatných relevantných finančných nástrojov EÚ), čo je jednou z kľúčových podmienok úspešnej implementácie akčného plánu Európskej únie v oblasti lesného hospodárstva.

Návrh odporúčaní:

sledovanie záujmov SR pri pokračujúcej reforme Spoločnej poľnohospodárskej politiky, efektívne využívanie prostriedkov z európskych fondov v oblasti podpory farmárov a rozvoja vidieka,

zabezpečenie rovnakých podmienok pre slovenských farmárov ako majú ostatné nové členské štáty EÚ, aby bola zabezpečená konkurencieschopnosť domácich a zahraničných výrobcov, efektívne využívanie finančných prostriedkov v oblasti podpory rozvoja vidieka prostredníctvom EAFRD,

efektívna implementácia kľúčových opatrení akčného plánu EÚ v oblasti lesného hospodárstva na národnej úrovni.

3.13.3 Rybné hospodárstvo

Z hľadiska EÚ je rybné hospodárstvo dôležitým zdrojom potravy a zamestnanosti. Prioritou spoločnej politiky rybného hospodárstva je zachovanie zásob rýb a morských živočíchov, ochrana životného prostredia morí a redukcia počtu rybárskych plavidiel na optimálny počet z hľadiska zabezpečenia dostatku kvalitných rybných produktov pre spotrebiteľov a za primerané ceny.

Slovenská republika sa zapája do práce EÚ v tejto oblasti cez Ministerstvo pôdohospodárstva. Do prijímania dokumentov sa zapája na Rade – pracovná skupina pre vnútornú a vonkajšiu

politiku pre rybné hospodárstvo a na Komisii – výbor pre rybárstvo a akvakultúru, výbor pre štruktúry rybárstva a akvakultúry, odborná skupina pre kontrolu rybárstva a riadiaci výbor pre produkty rybárstva. V rámci vytvorenia Agentúry pre kontrolu rybného hospodárstva spoločenstva zastupuje MP SR Slovenskú republiku v správnej rade agentúry (1 hlas z celkového počtu 31 hlasov).

V štádiu rokovania na Rade sú v súčasnosti tieto významné **legislatívne a nelegislatívne akty**:

- Návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú opatrenia na obnovu zásob úhora európskeho
- Akčný plán zjednodušenia a zlepšenia spoločnej politiky rybného hospodárstva na roky 2006-2008 – dokument vypracovaný v rámci reformy spoločnej politiky v rybnom hospodárstve.
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o predkladaní štatistiky akvakultúry členskými štátmi

Na rokovaníach sa záujmy SR presadzujú vždy na základe schváleného stanoviska a aj pri hlasovaní sa postupuje v súlade so stanoviskom, ktoré prerokováva a schvaľuje RKS. Na rokovaní COREPER1 je problematika rybného hospodárstva častým bodom programu, predovšetkým z dôvodu dôležitosti tejto kapitoly pre EÚ. V COREPER1 túto problematiku zastupuje predstaviteľ Stálej misie SR pri EÚ, ktorý postupuje v súlade s inštrukciou pripravenou na MP SR.

Sektor je v súčasnosti najviac ovplyvňovaný prechodom z priamej podpory na podporu cez európske fondy. Vďaka nasmerovaniu sektorového operačného programu stúpol mierne záujem o akvakultúru a subjekty podnikajúce v tejto oblasti využívajú možnosť investície do technického vybavenia a zlepšenia stavu rybochovných zariadení. V ďalšom programovom období (roky 2007-2013) sa podpora rozšíri, s hlavným zameraním na skvalitnenie technológií v akvakultúre s ohľadom na životné prostredie, zlepšenie spracovania a marketingu rybích produktov a celoživotné vzdelávanie. Samotné uplatňovanie spoločnej politiky rybného hospodárstva nemalo na sektor významný ekonomický dopad vzhľadom na to, že je zameraná predovšetkým na morský rybolov.

Návrh odporúčaní:

Účinne využiť prostriedky z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo na rozvoj akvakultúry. Podporovať EK v záležitostiach zameraných na ochranu morských zdrojov.

3.14 Ochrana spotrebiteľov a verejné zdravie

DG SANCO pokračuje v prácach na projekte **Európske záväzkové právo a revízia spotrebiteľského acquis** (s týmto projektom je po personálnej stránke úzko prepojená skupina vedcov pracujúca na projekte **Európsky občiansky zákonník**). 6.októbra 2005 vydala Komisia prvú výročnú správu k projektu. Napriek tomu, že by sa tento projekt mal uskutočňovať pod hlavičkou Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť iniciovalo ho Generálne riaditeľstvo verejné zdravie a ochrana spotrebiteľa z dôvodov potreby revízie spotrebiteľskej acquis. MS SR na projekte participuje iba v časti Európske záväzkové právo (druhá časť má v gescii MH SR), a to prostredníctvom zástupcu v skupine národných expertov, pričom táto skupina nemá praktický dosah na vecný obsah pripravovaného záverečného dokumentu, ktorý by mal slúžiť pravdepodobne ako terminologická príručka pre Orgány ES pri príprave budúcich právnych predpisov.

3.14.1 Ochrana spotrebiteľa

Politika ochrany spotrebiteľov je súčasťou strategických cieľov Európskej únie zameraných na ochranu všetkých európskych spotrebiteľov, či už z hľadiska požiadaviek na zdravie a bezpečnosť výrobkov, služieb, ako i ochrany ekonomických záujmov pri cezhraničnom nákupe výrobkov a poskytovaní služieb. Na rozdiel od iných politík je politika ochrany spotrebiteľa prierezovou politikou, ktorá na komunitárnej i národnej úrovni zasahuje do všetkých politík spoločenstva a do činnosti takmer všetkých ústredných orgánov štátnej správy.

Koordinácia v oblasti ochrany spotrebiteľa

Koordinácia záležitostí EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa je na vnútroštátnej úrovni zabezpečovaná Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, je realizovaná prostredníctvom Rady pre spotrebiteľskú politiku, ktorej členmi sú zástupcovia všetkých dotknutých orgánov štátnej správy. V rámci rady pôsobia i štyri pracovné výbory: Výbor pre všeobecnú bezpečnosť, Výbor pre bezpečnosť služieb, Výbor pre ekonomické záležitosti a Výbor pre spotrebiteľské združenia. Ďalej je koordinácia realizovaná prostredníctvom Sektorovej pracovnej skupiny pre oblasť ochrany spotrebiteľa, ktorá v sledovanom období pripravila návrhy pozičných dokumentov k Návrhu rozhodnutia EP a Rady o vytvorení Programu pre aktivity spoločenstva v oblasti zdravia a ochrany spotrebiteľa na roky 2007 – 2013 Aspekty ochrany spotrebiteľa, zaoberala sa návrhmi opatrení predložených Komisiou v Zelenej knihe o revízii „aquis“ v oblasti ochrany spotrebiteľa. SPS sa ďalej zaoberala aj návrhmi právnych predpisov SR v ochrane spotrebiteľa z pohľadu implementácie smerníc EÚ týkajúcich sa nekalých obchodných praktík a všeobecnej bezpečnosti výrobkov.

Na európskej úrovni je problematika ochrany spotrebiteľa prerokovávaná na úrovni Rady v dvoch pracovných skupinách a to G. 8. PS zodpovednosť za chybný výrobok a I.3. PS ochrana spotrebiteľa a informácie. Experti Ministerstva hospodárstva SR pripravovali pozičné dokumenty k legislatívnym/ nelegislatívnym aktom EÚ zaradeným na rokovanie týchto pracovných skupín Rady, pripravovali návrhy inštrukcií pre rokovania Coreperu 1 a návrhy stanovísk pre rokovania Rady ministrov EÚ pre konkurencieschopnosť. Okrem zastúpenia v PS Rady, zastupuje MH SR oblasť ochrany spotrebiteľa i v príslušných riadiacich a expertných výboroch zriadených Európskou komisiou.

V období od 1.05.2006 do 30.04.2007 boli na rokovanie Rady zaradené nasledovné legislatívne a nelegislatívne návrhy EÚ:

- Návrh smernice o spotrebiteľských úveroch - počas sledovaného obdobia bol návrh smernice zaradený na rokovanie Rady ministrov pre konkurencieschopnosť dvakrát (29.-30.05.2006 a 4.12.2006) s cieľom dosiahnuť politickú dohodu Rady o návrhu smernice. Avšak vzhľadom na pretrvávajúce rozdielne stanoviská ČK k rozhodujúcim otázkam návrhu smernice, najmä čo sa týka predčasného splnenia dlhu a možnosti veriteľa žiadať za to kompenzáciu, spôsobu výpočtu RPMN a definícií niektorých pojmov nebola politická dohoda Rady zatiaľ dosiahnutá. Dosiahnutie politickej dohody Rady sa predpokladá na májovom zasadnutí Rady (29.-30.05.2007). Slovensko vo svojich stanoviskách presadzovalo vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, podporilo prístup, aby spotrebiteľ mal možnosť svoj dlh predčasne splatiť, a aby v dôsledku toho nebol neprimerane sankcionovaný zo strany veriteľa. Podporilo, aby sa stanovili presné pravidlá pre výpočet kompenzácie, ktorú môže veriteľ od spotrebiteľa žiadať a tiež, aby jej výška nemohla presiahnuť vopred stanovenú hranicu.
- Návrh Rozhodnutia EP a Rady vytvárajúci Program Spoločenstva pre aktivity v oblasti politiky ochrany spotrebiteľa (2007-2013). Rada dosiahla politickú dohodu o návrhu

rozhodnutia na zasadnutí 25.9.2006, rozhodnutie nadobudlo platnosť od 31.12.2006 a ustanovuje sa akčný program Spoločenstva v oblasti spotrebiteľskej politiky (2007 – 2013), ktorý vytvára legislatívny rámec pre financovanie aktivít v oblasti ochrany spotrebiteľa pre budúce finančné obdobie 2007-2013. Program definuje dva ciele - zabezpečenie vysokej úrovne OS (skvalitnením informovanosti a lepším zastupovaním záujmov spotrebiteľov) a zabezpečenie účinného uplatňovania noriem ochrany spotrebiteľa (vzdelávanie spotrebiteľa, spolupráca pri presadzovaní noriem) a 11 aktivít na dosiahnutie týchto cieľov. SR plánuje využiť uvedený program najmä v oblasti budovania kapacít regionálnych spotrebiteľských organizácií (akcia 7), finančného príspevku na činnosť ECC (akcia 6) ale i v ďalších akciách v rámci cieľu I. a II.

- Oznámenie KOM – Stratégia ochrany spotrebiteľa EÚ na roky 2007-2013 – počas nemeckého predsedníctva bol na rokovaní Rady zaradený návrh stratégie EÚ ochrany spotrebiteľa 2007-2013 predložený KOM v oznámení (2007) 99. Prijatie záverov Rady k návrhu stratégie OS EÚ sa predpokladá na zasadnutí Rady ministrov EÚ pre zdravie, sociálne záležitosti a ochranu spotrebiteľa. MH SR zaslalo pozitívne stanovisko k predmetnému dokumentu s tým, že odporučilo jeho prerokovanie aj v Rade pre konkurencieschopnosť a to vo väzbe na konštatovanie uvedené v predkladanom materiáli v časti 4. Priority, že „Spotrebiteľská politika by mala byť uznaná pri implementácii Lisabonskej stratégie i na vnútroštátnej úrovni, aby odrážala významný prínos vnútroštátnej spotrebiteľskej politiky k zvyšovaniu konkurencieschopnosti.“. Stratégia spotrebiteľskej politiky EÚ na roky 2007 – 2013 predstavuje komplexný dokument na obdobie rokov 2007 – 2013 vo svojich prioritách a opatreniach kladie dôraz na riešenie tých spotrebiteľských problémov, ktoré presahujú rámce národných spotrebiteľských politík.
- V sledovanom období Európska komisia otvorila konzultácie a verejnú diskusiu k revízii právnych predpisov EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa (Smernica 85/577/EEC na ochranu spotrebiteľa o zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov, Smernica 90/314/EEC o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb, Smernica 93/13/EEC o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Smernica 94/47/ES týkajúca sa ochrany kupujúcich v súvislosti s niektorými prvkami zmlúv o kúpe práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľností, Smernica 97/7/ES o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku, Smernica 98/6/ES zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľom, Smernica 98/27/ES z 19. mája 1998 o predbežných opatreniach na ochranu spotrebiteľských záujmov, Smernica 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar.)

Hodnotenie realizovaných krokov v uplynulom období pre zefektívnenie právnej ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti výrobkov.

V kontexte dosiahnutia súladu národných opatrení s *acquis* v oblasti ochrany spotrebiteľa, Slovenská republika realizovala v sledovanom období nasledovné kroky:

- v mesiaci marec 2007 Národná rada Slovenskej republiky schválila nový zákon o ochrane spotrebiteľa, ktorý nadobúda účinnosť k 1.7. 2007 a do ktorého bola implementovaná Smernica EP a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu a dopĺňujúci smernicu 84/450/EHS, 97/ES a 98/27/ES z 11. mája 2005. Na tento zákon bude nadväzovať všeobecne záväzný právny predpis MH SR o požiadavkách na bezpečnosť výrobkov;

- boli vytvorené podmienky pre vykonateľnosť Nariadenie EP a Rady (ES) č. 2006/2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Boli určené a nahlásené EK kontaktné body týkajúce sa Jednotného úradu pre spoluprácu, ako aj príslušných orgánov. Taktiež bol EK vytvorený a v SR zavedený informačný systém pre spoluprácu určených orgánov;
- na základe rozhodnutia EK bolo prijaté dňa 12. júla 2006 opatrenie ÚNMS, ktorým sa ustanovujú podmienky zabezpečenia zapalovačov proti použitiu deťmi a zákaz uvádzania zábavných zapalovačov na trh;
- v oblasti bezpečnosti výrobkov monitorovali na slovenskom trhu v roku 2006 inšpektori Slovenskej obchodnej inšpekcie celkovo 49 777 prevádzkarní. V rámci tohto monitoringu a 25 224 riadnych kontrol zistila Slovenská obchodná inšpekcia spolu 78 druhov nebezpečných výrobkov. Úrad verejného zdravotníctva SR zistil na vnútornom trhu SR tri nebezpečné kozmetické výrobky.

Čomu je potrebné venovať pozornosť do budúcnosti

Stratégia spotrebiteľskej politiky vo svojich prioritách a opatreniach kladie dôraz na riešenie tých spotrebiteľských problémov, ktoré presahujú rámce národných spotrebiteľských politík v záujme dosiahnutia integrovanejšieho a účinnejšieho vnútorného trhu a dosiahnutia vysokej úrovne dôvery spotrebiteľov k výrobkom s službám ponúkaných na trhoch v celej EÚ. Z tohto dôvodu je dôležité zamerať sa v rámci národnej politiky ochrany spotrebiteľa na tie oblasti, v ktorých je potrebné dynamizovať riešenie spotrebiteľských záležitostí, a to či už sa týka spotrebiteľského vzdelávania, prístupu spotrebiteľov k relevantným informáciám, rozvíjaniu a podpore spotrebiteľského hnutia, zlepšenia situácie zraniteľných spotrebiteľov na EÚ trhu ako aj zefektívnenia inštitútu mimosúdneho riešenia sporov a odškodnenia v rámci kolektívnych záujmov spotrebiteľov. V súvislosti s prijatím dokumentu EK Stratégia spotrebiteľskej politiky EÚ roky 2007 – 2013 Ministerstvo hospodárstva rozpracuje predmetný dokument na podmienky SR tak, aby sa naplnili zámery a ciele tohto strategického dokumentu v oblasti ochrany spotrebiteľa.

V súvislosti s nárastom cezhraničného využívania služieb a nakupovania produktov je dôležitá i spolupráca orgánov trhového dozoru na komunitárnej úrovni v zmysle Nariadenia 2006/2004, ktoré nielen v podmienkach SR, ale v rámci celého Spoločenstva zabezpečí, aby boli trhy spravodlivé a transparentné, aby tak spotrebiteľia mali možnosť informovaného výberu, a aby boli nečestní obchodníci vylúčení a taktiež zlepši spôsob spolupráce orgánov trhového dozoru v členských štátoch s Komisiou ako aj medzi sebou navzájom.

Z hľadiska realizácie všeobecnej bezpečnosti výrobkov na trhu bude SR i naďalej venovať pozornosť a zdokonaľovať systém trhového dozoru vrátane vnútroštátnych mechanizmov rýchleho hlásenia nebezpečných výrobkov Európskej komisii prostredníctvom RAPEXu. V tejto oblasti je potrebné zlepšiť spoluprácu medzi štátnymi orgánmi zodpovednými za presadzovanie predpisov o bezpečnosti výrobkov, rozširovať spoluprácu s inými členskými štátmi, podieľať sa na spoločných projektoch a iných aktivitách Európskej komisie a viac využívať možnosti finančnej podpory zo strany Európskej komisie.

Nevyhnutné je venovať sa informovanosti a výchove spotrebiteľov, aby poznali svoje práva a mohli sa účinne brániť. Potrebné je však zamerať sa i na vzdelávanie a informovanie podnikateľov poskytujúcich služby a predajcov z hľadiska ich povinností voči spotrebiteľovi.

3.14.2 Verejné zdravie

Koordinácia na európskej úrovni

- prostredníctvom ministra (príp. štátneho tajomníka) na Rade pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a ochranu spotrebiteľa (Rade ministrov zdravotníctva EÚ)
- na rokovaní Výboru stálych zástupcov Coreper I vypracúvaním inštrukcií za Ministerstvo zdravotníctva SR
- na rokovaní Pracovnej skupiny pre verejné zdravie, Pracovnej skupiny pre lieky a zdravotnícke pomôcky, Pracovnej skupiny pre bezpečnosť potravín, Pracovnej skupiny pre sociálne otázky, Administratívnej komisie pre sociálne zabezpečenie, Social Protection Committee

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni

- rokovania RKS MZ SR: pravidelné prerokovanie najzávažnejších otázok euroagendy týkajúcej sa rezortu pre prípravu inštrukcií a pozícií
- pravidelná účasť zástupcu MZ SR na zasadnutiach KEÚ I MZV SR

Rada ministrov zdravotníctva EÚ sa v júni 2006 a v novembri 2006 zaoberala nasledujúcimi dokumentami z oblasti verejného zdravia:

Jún 2006

- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 95/2/ES o potravinárskych prídavných látkach iných ako farbivá a sladidlá a smernica 94/35/ES o sladidlách používaných v potravinách
- Zdravie žien
- Podpora zdravého životného štýlu a predchádzanie cukrovej úplavice 2. typu
- Spoločné hodnoty a zásady v zdravotníckych systémoch EÚ
- Preskúvanie stratégie EÚ pre trvalo udržateľný rozvoj
- Pripravenosť a plánovanie pri pandémie chrípky
- Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o boji proti HIV/AIDS v rámci Európskej únie a v susedných krajinách (2006 – 2009)
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o produktoch určených na použitie pri pokrokových liečebných postupoch, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/83/ES a nariadenie (ES) č. 726/2004
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/8/ES, pokiaľ ide o revíziu smerníc o zdravotníckych pomôckach
- Spisy v spolurozhodovacom procese (vyhlásenia o zdravotnej hodnote, vitamíny, lieky na pediatrické použitie)
- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje akčný program Spoločenstva v oblasti zdravia a ochrany spotrebiteľa na roky 2007 – 2013
- Konferencia v Malage o elektronickej zdravotnej starostlivosti
- Rámcový dohovor o kontrole tabaku
- Skupina Komisie na vysokej úrovni pre zdravotnícke služby a zdravotnú starostlivosť
- Duševné zdravie
- Stratégia nadväzujúca na G-10
- Oznámenie Komisie o predchádzaní zraneniam a posilňovaní bezpečnosti
- Oznámenie Komisie o stratégii EÚ v oblasti alkoholu

November 2006

- Zmenený a doplnený návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje druhý akčný program Spoločenstva v oblasti zdravia (2007 – 2013)
- Zdravie vo všetkých politikách

- Stratégia EÚ na zníženie poškodzovania zdravia spôsobeného alkoholom
- Medzinárodné zdravotnícke predpisy
- Nadviazanie na proces úvah na vysokej úrovni o mobilite pacientov a vývoji zdravotnej starostlivosti v EÚ
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o produktoch určených na použitie pri pokrokových liečebných postupoch, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/83/ES a nariadenie (ES) č. 726/2004
- Pandemická chrípka
- Farmaceutické fórum
- Oznámenie Komisie o boji proti HIV/AIDS v rámci Európskej únie a v susedných krajinách (2006 – 2009)
- Zelená kniha Komisie Zlepšovanie duševného zdravia obyvateľstva: K stratégii duševného zdravia pre Európsku úniu
- Oznámenie Komisie o prechodnom predĺžení a rozšírení mandátu Výboru pre ochranu zdravia na účely budúcej všeobecnej revízie štruktúr, ktoré sa zaoberajú ohrozením zdravia na úrovni EÚ
- Zdravie v oblasti práce

Rezort zdravotníctva čerpal v r. 2006 v rámci projektov z Prechodného fondu 555 000 EUR. Ďalšie prostriedky zo štrukturálnych fondov pre rezort zdravotníctva budú čerpané v období 2007 – 2013 prostredníctvom Operačného programu Zdravotníctvo z alokáciou 250 mil. EUR, ktorý schválila vláda SR 6. 12. 2006.

Závažné dôsledky a dopady by v rezorte zdravotníctva predstavovala transpozícia nariadenia EP a Rady 2003/88/EC o organizácii pracovného času (ak by pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas zahŕňal aj dobu výkonu pracovnej pohotovosti, t. j. čas čakania na prácu), zdravotnícke zariadenia by boli postavené pred úlohu prispôbiť organizáciu práce a zabezpečiť potrebný počet lekárov. Smernica je v gescii MPSVaR SR.

Viacero členských štátov (vrátane SR) nemá vo svojom vnútroštátnom pracovnom práve v súčasnosti doriešenú otázku implementácie rozhodnutí ESD (Európsky súdny dvor) v prípadoch Simap a Jaeger. Súd v nich rozhodol, že aj pracovnú pohotovosť strávenú na pracovisku je potrebné chápať ako pracovný čas.

Súlad podmienky maximálneho pracovného času 48 hodín týždenne vrátane času stráveného čakaním na privolanie počas pracovnej pohotovosti na pracovisku bude znamenať, že Slovenská republika (rovnako ako väčšina členských štátov) bude musieť zamestnať viac lekárov, aby tak zabezpečila rovnakú úroveň starostlivosti.

Gestorom implementácie smernice o niektorých aspektoch organizácie pracovného času je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Cieľom niektorých navrhovaných zmien Zákonníka práce je preto aj zosúladienie Zákonníka práce s výkladom smernice Rady 93/104/ES o niektorých aspektoch úpravy pracovného času, v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/34/ES a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch úpravy pracovného času.

Ministerstvo zdravotníctva SR predložilo Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR v rámci pripomienkového konania svoje stanovisko a pripomienky k predloženému návrhu

zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Zákonník práce, ako aj analýzu dopadov navrhovanej novely Zákonníka práce na rezort zdravotníctva a v súčasnosti prebieha rozporové konanie.

3.15 Spravodlivosť a vnútorné záležitosti

Spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí je predmetom tzv. tretieho piliera Maastrichtskej zmluvy (1992), pričom Amsterdamská zmluva (1997) časť z nich preniesla do tzv. prvého piliera. Týka sa azylovej politiky, kontroly vonkajších hraníc, prísťahovaleckej politiky, boja proti drogovým závislostiam, boja proti podvodom medzinárodného rozsahu, justičnej spolupráce v občianskych a trestných veciach, colnej spolupráce a policajnej spolupráce v boji proti terorizmu, obchodovaniu s drogami a ďalšími závažnými formami medzinárodného zločinu.

Dôležitou súčasťou tejto spolupráce je tzv. Schengenský priestor (od r.1995), v ktorého rámci boli zrušené kontroly na hraniciach členských štátov a preniesli sa na vonkajšie hranice. V roku 1999 bol založený Európsky policajný úrad (Europol), ktorého cieľom je upevňovať spoluprácu policajných orgánov členských štátov, za účelom zlepšenia súčinnosti príslušných orgánov členských štátov, zaoberajúcich sa vyšetrovaním a trestným stíhaním závažnej kriminality cezhraničného typu bol založený v roku 2002 Eurojust.

Spravodlivosť a vnútorné záležitosti sú v Slovenskej republike zastrešované dvoma ministerstvami a prostredníctvom MS SR sa na príprave právnych predpisov ES/EÚ podieľa aj Generálna prokuratúra SR. Jedná sa o oblasť veľmi významnú, so širokým záberom, ktorá je kľúčovou z pohľadu boja proti terorizmu, a bezpečnosti obyvateľstva vo všeobecnosti. Okrem tejto oblasti pod vnútorné záležitosti patria aj otázky týkajúce sa ekonomickej oblasti, regulácie trhu a aspekty riešenia obchodných sporov právnou cestou. Je možné konštatovať, že oblasť spravodlivosti a vnútorných vecí sa vo významnej miere týka každého aspektu verejného života.

3.15.1 Oblasť spravodlivosti

Civilné právo

V predmetnom období sa zástupcovia MS SR naďalej aktívne zúčastňovali stretnutí pracovnej skupiny Rady EÚ pre civilné právo pri prerokúvaní nasledovných návrhov:

- Návrh Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II). Z dôvodu, že Európsky parlament prijal viacero pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktorá Rada EÚ odmietla, uskutoční sa zasadnutie Zmierovacieho výboru (Trialóg). Výsledkom rokovaní zástupcov KOM, Rady EÚ a EP bude dokument, ktorý bude znamenať kompromis, alebo sa návrh nariadenia zamietne, pričom legislatívny proces skončí.
- Návrh Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa vytvára európske konanie o platobnom rozkaze. Dňa 25. 10. 2006 Európsky parlament prijal v druhom čítaní 2 pozmeňujúce návrhy k spoločnej pozícii. Tieto zmeny odzrkadľovali dohodu aj rady EÚ a EP. Rada SVV návrh schválila v decembri 2006, pričom zatiaľ nebol publikovaný v Úradnom vestníku.
- Návrh Smernice Rady o mediácii v civilných a obchodných veciach. Rada JHA na svojom zasadnutí 21. 2. 2006 dosiahla spoločnú dohodu („common understanding“) o texte návrhu smernice s tým, že otázka definície cezhraničných sporov a otázka súladu návrhu s princípom subsidiarity zostáva naďalej otvorená. Práce v pracovnej skupine

Rady na tomto návrhu boli prerušené. Začiatkom roku 2007 sa očakáva prijatie stanoviska EP k návrhu.

- Návrh Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (small claims). Dňa 21.12.2006 bol publikovaný výsledok prvého čítania v Európskom parlamente. Parlament prijal v plene stanovisko k návrhu nariadenia. Návrh je pripravený na schválenie Radou JHA ako A bod, t.j. bez diskusie.
- Návrh Rozhodnutia EP a Rady zriaďujúce pre obdobie rokov 2007-2013 špecifický program "Civilná justícia" ako súčasť všeobecného programu „Základné práva a spravodlivosť". Predmetný dokument bol prerokovaný na 2159. zasadnutí COREPER 2 (31. október 2006). 14.12.2006 bola prijatá správa EP spravodajcu Ingera SEGELSTRÖMa.
- Návrh novely Nariadenia o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch. Návrh bol schválený na zasadnutí Rady SVV 19. 4. 2007.
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I). K danému návrhu prebiehajú rokovania v pracovnej skupine Rady EÚ (dok.č. 5203/06). Priebežne sa prejednávajú tiež pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zo strany KOM a ČŠ.
- Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 v otázkach právomoci a otázkach zavádzajúcich pravidiel týkajúce sa rozhodného práva v manželských veciach (Rím III). K danému návrhu prebiehajú rokovania v pracovnej skupine Rady EÚ (dok.č. 11818/06 JUISTCIV 174). Priebežne sa prejednávajú tiež pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zo strany KOM a ČŠ.
- Návrh nariadenia Rady o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozsudkov a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti. K danému návrhu prebiehajú rokovania v pracovnej skupine Rady EÚ (dok.č. 5199/06). Priebežne sa prejednávajú tiež pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zo strany KOM a ČŠ.

Zástupcovia MS SR sa prostredníctvom expertných skupín Komisie alebo prostredníctvom konzultácií podieľali na príprave nasledovných nových dokumentov:

- Návrh novely Nariadenie č. 44/2001 o právomoci, uznaní a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (Brusel I)
- Zelená kniha o zlepšení účinnosti výkonu rozsudkov v Európskej únii: Zablokovanie bankových účtov

V predmetnom období boli prijaté NR SR nasledovné právne akty, ktorými SR implementovala do svojho právneho poriadku právne predpisy EU/ES:

- zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi - transpozícia smernice Smernica Rady 2004/80/ES o náhradách obetiam trestnej činnosti,

Trestné právo:

V predmetnom období sa zástupcovia MS SR zúčastňovali stretnutí pracovných skupiny Rady EÚ pre trestné právo pri prerokúvaní nasledovných návrhoch:

- Návrh rámcového rozhodnutia Rady o boji proti rasizmu a xenofóbii
Rada SVV schválila 19. 4. 2007 všeobecný prístup k normatívnemu textu a vybraným odsekmi preambuly návrhu. Budú pokračovať rokovania o zvyšných odsekoch preambuly.
- Návrh rámcového rozhodnutia Rady o Európskom príkaze na zabezpečenie predmetov, písomností a údajov pre účely trestného konania.

Cieľom rokovaní je dosiahnuť dohodu o forme a rozsahu údajov, ktoré musia byť členskými štátmi poskytnuté v príkaze na zabezpečenie predmetov, písomností a údajov.

- Smernica 2006/24/ES Európskeho parlamentu a Rady z 15. marca 2006 o uchovávaní údajov vytvorených alebo spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí a o zmene a doplnení smernice 2002/58/ES

Návrh bol prijatý. Termín transpozície je 15. september 2007

- Návrh rámcového rozhodnutia o uznaní a vykonaní zákazov v Európskej únii vyplývajúcich z odsúdení za sexuálne delikty spáchané na deťoch.

Návrh bol predložený Belgickom dňa 4. novembra 2004 a je zameraný na zavedenie princípu vzájomného uznávania zákazov vyplývajúcich z odsúdení za sexuálne delikty spáchané na deťoch založené na článku 5(3) Rámcového rozhodnutia Rady z dňa 22. decembra 2003 o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii. Návrh je v štádiu prerokovávania na úrovni pracovnej skupiny

- Návrh rámcového rozhodnutia o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v priebehu nových trestných konaní.

Návrh ustanovuje podmienky, za ktorých členské štáty v trestnom konaní zohľadňujú predchádzajúce odsúdenia v inom členskom štáte. Tieto podmienky sa týkajú všetkých štádií konania (predsúdne konanie, súdne konanie, vykonávacie konanie). Obsahuje tiež ustanovenia o založení odsúdení vynesených v inom členskom štáte do registra trestov členského štátu. Návrh je v štádiu prerokovávania na úrovni pracovnej skupiny.

- Návrh rámcového rozhodnutia Rady o určitých procesných právach v trestnom konaní v členských štátoch Európskej Únie.

Rokovania prebiehajú na úrovni výboru stálych zástupcov a Rady SVV.

- Návrh rámcového rozhodnutia o boji proti organizovanému zločinu

Návrh bol prijatý, prebiehajú konzultácie s novými členskými štátmi Bulharskom a Rumunskom.

- Rámcové rozhodnutie Rady o aplikácii princípu vzájomného uznávania na peňažné sankcie

Prebieha príprava návrhu transpozície rámcového rozhodnutia. Termín transpozície je 22. marca 2007

- Návrh rámcového rozhodnutia Rady o útokoch proti informačným systémom

Návrh bol prijatý a bude transponovaný v najbližšej novele trestného zákona do konca júla tohto roku.

- Rámcové rozhodnutie Rady o zhabaní príjmov, nástrojov a majetku súvisiacich s trestným činom

Návrh bude transponovaný v najbližšej novele trestného zákona do konca júla tohto roku.

- Rámcové rozhodnutie Rady o posilnení trestnoprávneho rámca pre výkon práva proti znečisteniu spôsobenému loďami

Návrh bol prijatý, bol napadnutý Komisiou z dôvodu nesprávneho právneho základu. Konanie pred Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev prebieha. Rozsudok sa očakáva do konca tohto roka.

- Rámcové rozhodnutie Rady o aplikácii princípu vzájomného uznávania na príkazy na zhabanie

Návrh bol prijatý, prebieha notifikácia zodpovedných orgánov na vnútroštátnej úrovni. Transpozícia do 22. marca 2007

- Rámcové rozhodnutie Rady o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania rozsudkov

v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce odňatie slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii

Bol prijatý všeobecný prístup na úrovni Rady SVV vo februári tohto roku. V súčasnosti prebiehajú rokovania na úrovni pracovnej skupiny ohľadne príloh.

- Návrh Rámcového rozhodnutia Rady o uznávaní podmienených trestov a alternatívnych sankcií a dohľade nad nimi
Prebieha prvé čítanie návrhu v príslušnej pracovnej skupine.
- Návrh Rámcového rozhodnutia Rady o európskom príkaze na dohľad v predsúdnom konaní medzi členskými štátmi EÚ
Bola vypracovaná rámcová pozícia Slovenskej republiky a čaká sa na prvé rokovanie pracovnej skupiny
- Návrh rámcového rozhodnutia Rady o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach
Rokovanie o tomto návrhu prebieha na úrovni pracovnej skupiny, týkajúc sa hlavne rozsahu uplatňovania tohto nástroja.
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva
Bola vypracovaná rámcová pozícia Slovenskej republiky a čaká sa na prvé rokovanie pracovnej skupiny

Slovensko sa ďalej aktívne zúčastňuje aj na rokovaní pracovnej skupiny pre Európsku justičnú sieť.

Návrh odporúčaní pre oblasť spravodlivosti a vnútorných vecí

Nadalej sledovať a aktívne sa zúčastňovať na rokovaní týkajúcich sa horeuvedených právnych aktov, ako aj zabezpečiť efektívne čerpanie finančných prostriedkov z nových finančných fondov na základe finančnej perspektívy na roky 2007 – 2013.

3.15.2 Vnútorné záležitosti

Ministerstvo vnútra SR je zapojené do prijímania dokumentov legislatívneho a nelegislatívneho charakteru najmä prostredníctvom Rady ministrov pre spravodlivosť a vnútro. Minister vnútra SR sa pravidelne zúčastňuje uvedených zasadaní Rady. Problematika Ministerstva vnútra SR čiastočne zasahuje aj do zasadaní iných ministerských Rád.

Národní experti Ministerstva vnútra SR sa pravidelne zúčastňujú zasadaní pracovných skupín Rady a Európskej komisie. V prípade nemožnosti zabezpečenia účasti z ústredia sa zasadaní zúčastňujú pracovníci Stáleho zastúpenia SR pri EÚ, zodpovední za problematiku vnútra a následne poskytujú všetky potrebné informácie ústrediu.

V monitorovanom období došlo k ďalšiemu rozšíreniu počtu riadnych členov RKS, následne bola posilnená aj spolupráca s rezortnými koordináčnymi skupinami iných ministerstiev a ústredných orgánov štátnej správy.

Rokovania o významných legislatívnych aktoch v oblasti vnútorných záležitostí, ktoré prebiehajú v monitorovanom období:

- Iniciatíva Francúzskej republiky na zmenu Rozhodnutia Rady meniaceho Prílohu 12 Spoločných konzulárnych pokynov a Prílohu 14a Spoločného manuálu o vízových poplatkoch (rozhodnutie 2003/454/ES z 13. júna 2003)
- Návrh Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o uľahčení vydávania víz

- Návrh Nariadenia dopĺňujúci Nariadenie (EC) 1030/2002 ustanovujúce jednotný formát povolení na pobyt pre príslušníkov tretích krajín
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, týkajúce sa Vízového informačného systému (VIS) a výmeny údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi
- Návrh nariadenia EP a Rady ktoré zriaďuje Kodex spoločenstva pre víza
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje mechanizmus na vytvorenie skupín rýchleho pohraničného zásahu a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady ES 2007/2004 vo vzťahu k tomuto mechanizmu
- Návrh nariadenia Rady ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 539/2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc ČŠ, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od vízovej povinnosti
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zavedení, prevádzke a používaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II)
- Návrh rozhodnutia Rady o zavedení, prevádzke a používaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ktoré sa týka prístupu útvarov zodpovedných za vydávanie osvedčení o registrácii vozidiel v členských štátoch do Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II)

Významné dokumenty legislatívneho charakteru, ktoré v monitorovanom období vyšli v Úradnom vestníku ES/EÚ:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc)
- Rozhodnutie európskeho parlamentu a Rady č. 895/2006/ES zo 14. júna 2006, ktorým sa zavádza zjednodušený režim kontroly osôb na vonkajších hraniciach založený na tom, že Česká republika, Estónsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovinsko a Slovensko na účely tranzitu cez ich územia jednostranne uznávajú niektoré doklady za rovnocenné s ich vnútroštátnymi vízami
- Odporúčanie Rady z 27. apríla 2006 o vypracúvaní dohôd medzi políciami, colnými orgánmi a inými orgánmi činnými v trestnom konaní špecializovanými v oblasti predchádzania a boja proti trestnej činnosti
- Rozhodnutie Rady z 1. júna 2006, ktorým sa mení a dopĺňa príloha 12 k Spoločným konzulárnym pokynom a príloha 14a k Spoločnej príručke o účtovaných poplatkoch, ktoré zodpovedajú administratívnym nákladom na spracovanie žiadostí o vízum
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania
- Rozhodnutie Rady z 5. októbra 2006 o vytvorení mechanizmu vzájomnej výmeny informácií o opatreniach členských štátov v oblasti azylu a prisťahovalectva

Významné dokumenty nelegislatívneho, strategického charakteru, ktoré boli predmetom rokovaní alebo schválenia v monitorovanom období :

- Akčný plán k Haagskemu programu
- Akčný plán boja proti drogám na roky 2005 -2008
- Globálny prístup k migrácii
- Akčný plán boja proti terorizmu

- Oznámenie Komisie o prioritách politiky boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu štátnych príslušníkov tretích krajín

Návrh odporúčaní

V tejto oblasti bude potrebné venovať pozornosť najmä týmto oblastiam:

dokumenty zavádzajúce Schengenský informačný systém druhej generácie

dokumenty zavádzajúce SISone4all

ostatné dokumenty (Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, týkajúce sa Vízového informačného systému (VIS) a výmeny údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi, Návrh Nariadenia dopĺňujúci Nariadenie (EC) 1030/2002 ustanovujúce jednotný formát povolení na pobyt pre príslušníkov tretích krajín, Iniciatíva Francúzskej republiky na zmenu rozhodnutia Rady meniaceho Prílohu 12 Spoločných konzulárnych pokynov a Prílohu 14a Spoločného manuálu o vízových poplatkoch (rozhodnutie 2003/454/EC z 13. júna 2003), Návrh Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o uľahčení vydávania víz, Rámcové rozhodnutie o ochrane osobných údajov v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach, Návrh rozhodnutia Rady o zlepšení spolupráce medzi špeciálnymi zásahovými jednotkami členských štátov EÚ, Návrh smernice Rady o identifikácii a určení Európskej kritickej infraštruktúry a o ohodnotení potreby zlepšenia jej ochrany akčným plánom, stratégiám, záverom Rád, Európskych rád (implementácia opatrení vyplývajúcich z Akčného plánu k Haagskemu programu, implementácia opatrení súvisiacich s migráciou (napr. Globálny prístup k migrácii, Integrovaný manažment vonkajších hraniíc, Plán politiky legálnej migrácie)).

3.16 Vonkajší obchod

Legislatívnym základom spoločnej obchodnej politiky Európskej únie sú články 131 a 133 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev, ktoré boli spresnené Amsterdamskou zmluvou a následne Zmluvou z Nice. Spoločná obchodná politika sa zakladá na jednotných zásadách, hlavne pokiaľ ide o úpravy colných sadzieb, uzatváranie colných a obchodných dohôd, zjednocovanie liberalizačných opatrení, vývozej politiky a obchodných ochranných opatrení, akými sú napr. opatrenia pre prípad dumpingu alebo subvencovania. Článok 133 Zmluvy o EÚ udeľuje Európskej komisii kompetenciu pri vytváraní, formulovaní stratégie a realizácii spoločnej obchodnej politiky EÚ pokrývajúcej vykonávanie obchodných dohôd v rámci WTO, dohôd s regionálnymi združeniami, ale aj s jednotlivými krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ.

Pri rozhodovaní o aktuálnych obchodných otázkach EÚ zohráva dôležitú úlohu tzv. Výbor 133 (t.j. výbor zriadený v zmysle čl. 133 Zmluvy o založení ES) - poradný výbor Rady EÚ pre vonkajšie vzťahy, zodpovedný za multilaterálne obchodné záležitosti, ktoré sa vzťahujú na aplikáciu pravidiel WTO a prípravu negociačných pozícií, na zasadnutí ktorého sa zúčastňujú národní experti jednotlivých členských krajín EÚ. Týmto spôsobom majú jednotlivé členské štáty EÚ možnosť vyjadriť svoje stanoviská k prerokovávanej problematike WTO, presadiť a obhájiť národnú pozíciu v súlade so svojimi obchodnými záujmami a ovplyvniť tak smerovanie spoločnej obchodnej politiky EÚ.

Koordinácia spoločnej obchodnej politiky na vnútroštátnej úrovni je zabezpečovaná prostredníctvom schváleného koordinačného mechanizmu v rámci Ministerstva hospodárstva SR v spolupráci s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy. V prípade operatívnych dokumentov týkajúcich sa uplatňovania nástrojov obchodnej politiky v konkrétnych prípadoch (t. j. zavedenie antidumpingových, antisubvenčných alebo ochranných opatrení v konkrétnych komoditách a voči konkrétnym subjektom a štátom) Rada vyžaduje urýchlené stanovisko,

spravidla do 10 dní od doručenia dokumentu Rade, pretože oddiaľovaním účinnosti opatrenia by mohlo dôjsť k ekonomickým škodám. Takéto operatívne prípady sa na MH SR schvaľujú v skrátenej procedúre na úrovni generálneho riaditeľa sekcie (titulára), ktorý je najvyšším predstaviteľom SR vo Výbore 133 Titulaires. Titulár následne o týchto prípadoch informuje RKS.

Na všetkých úrovniach schvaľovacieho procesu na úrovni EÚ zastupuje záujmy SR Ministerstvo hospodárstva SR. Dokumenty z oblasti spoločnej obchodnej politiky EK pripravuje a konzultuje s členskými štátmi prostredníctvom komitologických výborov (Výbor pre služby, Výbor pre textil, Kontaktný výbor pre oceľ, Poradný výbor pre antidumping a antisubvenčné opatrenia, Výbor pre ochranné opatrenia, Poradný výbor pre prístup na trh) a pracovnej skupiny pre ekonomické otázky colných sadzieb. V roku 2006 bol zriadený nový Výbor pre odvetné opatrenia. Odsúhlasené dokumenty EK postupuje Rade.

Kľúčovou agendou v oblasti vonkajšieho obchodu v treťom roku členstva SR v EÚ bolo pokračovanie negociácií v rámci kola mnohostranných obchodných rokovaní WTO, prebiehajúcich od roku 2001 pod názvom „Rozvojová agenda z Dohy“. MH SR v spolupráci s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy aktívne participovalo na príprave všetkých negociačných pozícií EÚ k jednotlivým oblastiam mnohostranných rokovaní. Ku kľúčovým témam týchto rokovaní patrí oblasť poľnohospodárstva, prístupu na trh s priemyselnými výrobkami (NAMA), ďalšia liberalizácia obchodu so službami a problematika obchodu a rozvoja. V júli 2006 však boli rokovania z dôvodu značných názorových rozdielov medzi kľúčovými členmi WTO na pol roka prerušené. V tejto súvislosti SR podporovala všetky snahy EÚ zamerané na hľadanie kompromisu a riešenie vzniknutej situácie, ktoré boli zamerané na opätovné obnovenie a finalizáciu rokovaní Rozvojovej agendy z Dohy. Negociačný proces bol opätovne naštartovaný začiatkom roku 2007.

V roku 2006 bol prijatý strategický dokument pod názvom „Globálna Európa: konkurovanie svetu“ (Global Europe: Competing the World). Uvedený dokument predstavuje stratégiu pre otváranie zahraničných trhov pre európske firmy a pre zabezpečenie konkurencieschopnosti týchto firiem na daných trhoch. Zabezpečenie konkurencieschopnosti v globálnej ekonomike prostredníctvom odbúrania prekážok v obchode si vyžiada nové priority a prístupy v obchodnej politike všetkých členských krajín EÚ. Uvedený strategický dokument zároveň stanovuje konkrétne kroky pre spoločnú obchodnú politiku všetkých členských krajín EÚ, ku ktorým patria napr. návrhy stratégie voči Číne, stratégie pre ochranu práv duševného vlastníctva, stratégie pre prístup na trh, ako aj možná reforma nástrojov na ochranu trhu.

V hodnotenom období bola tiež prerokovaná nasledovná agenda významná z hľadiska SR:

- uzatvorenie rokovaní v súlade s čl. 19 Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ktoré sa týkajú ďalšej liberalizácie obchodu s Islandskou republikou (dohoda sa uplatňuje od 1.3.2007);
- rokovania o Protokole 3 podľa čl. 19 Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ktoré sa týkajú ďalšej liberalizácie obchodu s Nórsym kráľovstvom (rokovania zatiaľ neukončené);
- úprava Dohody o vzájomnom uznávaní certifikátov a výsledkov skúšok vo vzťahu k posudzovaniu zhody medzi EÚ a Švajčiarskom (v decembri 2006 Výbor stálych predstaviteľov – COREPER II súhlasil so zjednodušením a sprehľadnením pravidiel)

- rokovania o koncesiách v súvislosti s úpravou Dohody o EHP a ďalších zmiešaných dohôd vo vzťahu k rozširovaniu EÚ a EHP o Rumunsko a Bulharsko (rokovania v štádiu parafy);
- navýšenie finančného mechanizmu EHP v objeme 31 mil. EUR a finančného mechanizmu Nórska vo výške 29 mil. EUR vo vzťahu k rozširovaniu Európskeho hospodárskeho priestoru o Rumunsko a Bulharsko (ide o kompenzáciu v súvislosti s otvorením trhov nových členských krajín EÚ voči krajinám EHP);
- interregionálna asociačná dohoda medzi EÚ a krajinami Mercosur (rokovania zatiaľ neukončené);
- obchodná dohoda medzi EÚ a krajinami Perzského zálivu (rokovania zatiaľ neukončené);
- dohody o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a jednotlivými regiónmi skupiny krajín ACP (rokovania zatiaľ neukončené);
- dohody medzi krajinami EUROMED a EÚ s cieľom vytvoriť pásmo voľného obchodu (rokovania zatiaľ neukončené);
- revízie dohôd o voľnom obchode medzi EÚ a Mexikom a EÚ a Chile v súvislosti so vstupom Rumunska a Bulharska do EÚ (rokovania zatiaľ neukončené);
- dohody medzi ES a Austráliou, Čínou, Japonskom, Kóreou, Malajziou, Novým Zélandom, Thajskom a USA, ktoré obsahujú kompenzačné opatrenia dohodnuté v zmysle čl. XXIV ods. 6 Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) prijaté v súvislosti s rozšírením EÚ o 10 nových štátov vrátane SR a návrh smerníc, ktorými sa tieto dohody implementujú;
- nariadenie Rady o označovaní pôvodu niektorých výrobkov pochádzajúcich z tretích krajín (schvaľovací proces zatiaľ neukončený);
- nariadenie Rady o dojednávaní dohôd o obchode so službami inými ako dopravné služby (schvaľovací proces zatiaľ neukončený);
- dvojstranná dohoda o obchode s textilnými výrobkami medzi ES a Bieloruskom;
- Globálna Európa – Európske nástroje na ochranu obchodu v meniacom sa globálnom hospodárstve – zelená kniha určená na verejnú konzultáciu so všetkými zainteresovanými subjektmi s cieľom prehodnotiť v súčasnosti uplatňované nástroje na ochranu obchodu EÚ;
- 109 nariadení Rady a rozhodnutí Komisie týkajúcich sa operatívneho uplatnenia antidumpingových a antisubvenčných opatrení.

V oblasti vonkajšej politiky zostáva jednoznačnou prioritou pre SR úspešné ukončenie rokovaní v rámci „Rozvojovej agendy z Dohy“, preto bude SR podporovať všetky snahy zamerané na ukončenie negociácií v stanovenom termíne - do konca roku 2007 a na dosiahnutie spravodlivého a vyrovnaného výsledku rokovaní. Zároveň SR bude aj naďalej participovať na príprave nových preferenčných dohôd vo vonkajšom obchode, ktoré EK rozpracovala, a to predovšetkým vo vzťahu ku krajinám MERCOSUR, ale aj k združeniam krajín Perzského zálivu (GCC), ACP a EUROMED. Politický impulz na urýchlenie rokovaní o pripravovaných dohodách o voľnom obchode s krajinami ASEAN, Indiou a Kóreou, ale aj o asociačných dohodách s Andským spoločenstvom národov a Stredoamerickou skupinou krajín dal tohtoročný marcový Výbor stálych predstaviteľov - COREPER II prijatím obchodných aspektov mandátov k týmto dohodám. Aprílové rokovanie Rady ministrov pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) odsúhlasilo prijatie mandátov na otvorenie negociácií o uzatvorení preferenčných obchodných dohôd s uvedenými krajinami. Aktuálnou tiež zostáva otázka prehodnotenia postoja EÚ k problematike ďalších regionálnych a preferenčných obchodných dohôd s tretími krajinami. Záujmom SR je upriamenie väčšej pozornosti EK na

regióny, ktoré sú pre SR, ako aj pre ďalšie členské štáty EÚ stredobodom záujmu. Ide napr. o západný Balkán, Rusko, Ukrajinu a pod. Zámerom a cieľom, ktorý bude v tejto súvislosti presadzovaný v orgánoch EÚ, zostáva naďalej nezhoršiť prístup SR na trh konkrétnej krajiny, obhajovať vývozné záujmy SR a chrániť domácich producentov.

Návrh odporúčaní:

Podporovať a zintenzívňovať spoluprácu ústredných orgánov štátnej správy s podnikateľskou sférou, jej zväzmi a združeniami pri príprave pozičných dokumentov k materiálom EÚ v oblasti spoločnej obchodnej politiky.

3.17 Zahraničná a bezpečnostná politika a vonkajšie vzťahy

SR sa v roku 2006 aktívne podieľala na príprave a implementácii spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) i európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP). Vychádzala zo svojich zahraničnopolitických priorít a z cieľa, ktorým bolo posilnenie mieru, bezpečnosti a demokracie vo svete. Slovenská zahraničná politika sa usilovala o zvýšenie efektívnosti SZBP ako jednotného nástroja na realizáciu zahraničnopolitických priorít EÚ a jej členských štátov v medzinárodnom kontexte. V duchu Európskej bezpečnostnej stratégie a v záujme posilnenia mieru a bezpečnosti vo svete, prispievala SR do budovania EBOP a aktívne sa zúčastňovala na operáciách a misiách realizovaných v jej rámci. Ťažiskom našej aktivity pritom bola najmä účasť na formovaní politik EÚ predovšetkým voči regiónu západného Balkánu (Srbsko, Kosovo, Čierna Hora) a východnej Európe (Rusko, Ukrajina, Moldavsko, Bielorusko).

Slovensko sa aktívne zapájalo do procesu tvorby a implementácie politiky EÚ voči regiónu západného Balkánu prezentujúc svoje návrhy k viacerým prerokúvaným dokumentom a problematikám. Základným východiskom bolo zachovanie realistickej európskej perspektívy regiónu v súlade so závermi solúnskeho summitu a rešpektovanie princípu individuálneho posudzovania krajín. Hlavný rámec pre rozvoj vzťahov medzi EÚ a západným Balkánom predstavoval Stabilizačný a asociačný proces (SAP). V roku 2006 bola podpísaná Stabilizačná a asociačná dohoda s Albánskom, úspešne pokračovali rokovania o podobnej dohode s Bosnou a Hercegovinou, v prvom polroku i so Srbskom a po získaní nezávislosti s Čiernou Horou. Pozornosť SR a EÚ sa sústredila najmä na Srbsko a Kosovo. Slovensko svojimi odbornými pozíciami a návrhmi výrazne prispelo k formulovaniu politiky EÚ v tejto oblasti. Pričinili sme sa za prijatie mandátov na rokovania o vízovom uľahčení so všetkými krajinami západného Balkánu, ako aj rokovania o vytvorení regionálnej zóny voľného obchodu transformáciou súčasnej CEFTA, čo vnímame ako prostriedok na posilnenie regionálnej spolupráce.

Za mimoriadne významný príspevok Slovenska v rámci politiky EÚ voči západnému Balkánu v r. 2006 možno považovať pôsobenie slovenských diplomatov veľvyslanca Miroslava Lajčáka vo funkcii osobitného predstaviteľa GT Rady EÚ/Vysokého predstaviteľa pre SZBP J. Solanu pre čiernohorský dialóg a veľvyslanca Františka Lipku vo funkcii predsedu komisie pre referendum o nezávislosti Čiernej Hory. Obaja slovenskí diplomati sa zásadnou mierou zaslúžili o to, že proces vytvorenia nezávislej Čiernej Hory (zavŕšený 21. mája 2006) prebehol mierovou cestou v súlade s medzinárodným právom, a že osamostatnenie Čiernej Hory nemalo negatívne dôsledky na stabilitu v regióne.

Slovensko podporovalo kroky EÚ vedúce k posilneniu vzťahov s krajinami patriacimi do Európskej susedskej politiky (ENP) a Ruskom, ako strategickým partnerom únie. ENP SR

považuje za konkrétny príspevok k reformným procesom v týchto krajinách, ktoré sú nevyhnutné pre ich ďalšie približovanie sa k EÚ. SR presadzovala, aby bola pre európske krajiny ENP v dlhodobom časovom horizonte zachovaná integračná perspektíva. SR aktívne podporila implementáciu Akčného plánu pre Ukrajinu a to prostredníctvom svojho plánu pomoci pre Ukrajinu. Participovala taktiež na európskej hraničnej poradnej misii (EUBAM) zameranej na zlepšenie manažmentu na moldavsko-ukrajinskej hranici. Vo vzťahu k Rusku sa Slovensko usilovalo o vyváženú implementáciu 4 spoločných priestorov a uzatvorenie novej rámcovej dohody EÚ-Rusko, ktorá zohľadní strategický charakter partnerstva medzi EÚ a Ruskou federáciou a vytvorí rámec pre vzájomne výhodnú spoluprácu založenú na spoločných hodnotách. V oblasti energetiky SR konala v súlade s potrebou posilniť spoluprácu EÚ s výrobnými a tranzitnými krajinami energonosičov, najmä s Ruskom, Ukrajinou, krajinami južného Kaukazu a Strednej Ázie. SR zastávala názor, že niektoré výhody vyplývajúce z ENP treba sprístupniť aj občanom Bieloruska, ktoré vzhľadom na deficity demokracie a porušovanie ľudských práv zostáva v medzinárodnej izolácii.

V rámci Európskej susedskej politiky, Strategického partnerstva a Barcelonského procesu sa SR aktívne zapájala do tvorby pozícií únie voči krajinám okolo Stredozemného mora a Blízkeho a Stredného východu a to najmä na úrovni pracovných skupín. Vzťahy EÚ s Blízkym a Stredným východom boli poznačené aférou vyvolanou zverejnením karikatúr Mohammeda, 34-dňovou vojnou medzi Izraelom a Libanonom a zosilnením izraelsko-palestínskeho konfliktu.

Susedská politika EÚ voči jej južným susedom nezaznamenala v roku 2006 žiadny podstatný posun. Napriek vyvinutému úsiliu sa nepodarilo uzavrieť akčný plán s Egyptom a ratifikácia akčného plánu s Libanonom stagnuje na libanonskej strane.

Vo vzťahu k Iránu rezonoval predovšetkým jeho jadrový program, ktorého riešenie sa dostalo i na pôdu BR OSN. Politika a aktivity SR a EÚ voči Iraku sa zamerali na prípravu medzinárodného projektu „kompakt“ a na spustenie rokovaní o dohode o obchode a vzájomnej spolupráci.

Afrika nepatrla ani v roku 2006 medzi prioritné regióny zahraničnej politiky SR. Vzhľadom na svoje dočasné členstvo v BR OSN jej však venovala zvýšenú pozornosť. Okrem účasti vo vybraných operáciách EÚ na africkom kontinente sa SR angažovala aj na bilaterálnej úrovni, predovšetkým formou realizácie projektov oficiálnej rozvojovej pomoci.

SR sa aktívne zúčastňovala na dialógu o prehlbovaní transatlantickej spolupráce s USA a Kanadou založenej na spoločne zdieľaných hodnotách a strategických prioritách, akými sú podpora mieru a bezpečnosti vo svete, boj proti medzinárodnému terorizmu, zabránenie šíreniu zbraní hromadného ničenia, nastolovanie demokratických režimov v tretích krajinách, posilňovanie ekonomického partnerstva, rozvoj energetického dialógu, efektívny multilateralizmus, trvalo udržateľný rozvoj a riešenie globálnych výziev súčasnosti (klimatické zmeny, pandémie, migrácia). SR sa zapojila do prípravy summitu EÚ–USA, ktorý sa v júni 2006 uskutočnil vo Viedni. Na všetkých relevantných fórach v uplynulom roku sa SR snažila zabezpečiť posun v otázke dosiahnutia bezvízového styku s týmito krajinami.

Rozvoj vzťahov medzi EÚ a Áziou pokračoval v nastúpenom pozitívnom trende z predchádzajúcich rokov. EÚ sa intenzívnejšie venovala posilneniu spolupráce s krajinami Ázie v rámci procesu ASEM. Vyvrcholením bol 10. summit ASEM, ktorý sa konal v septembri 2006 v Helsinkách na najvyššej politickej úrovni aj za účasti SR. V rámci ASEM podporovalo

Slovensko skoré pristúpenie Bulharska a Rumunska do ASEM - od ich vstupu do EÚ, čo sa podarilo dosiahnuť práve na summite. V rámci programu strategického partnerstva sa uskutočnili summity EÚ s Japonskom, Čínou, Južnou Kóreou a Indiou. Najmä summit s Čínou bol prelomový, pretože sa podarilo dosiahnuť konsenzus s prípravou novej dohody o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a Čínou, ktorá je príspevkom k posilneniu vzájomnej politickej a ekonomickej spolupráce. SR podporovala snahy o prípravu novej dohody o partnerstve a spolupráci vzhľadom na rastúcu úlohu Číny ako globálneho hráča vo svete v politickej, ekonomickej a rozvojovej oblasti.

S ohľadom na zhoršujúcu sa bezpečnostnú situáciu v Afganistane venovala EÚ v druhom polroku 2006 tejto krajine značnú pozornosť. Okrem politickej, rozvojovej a humanitárnej pomoci sa únia vyslovila aj za posilnenie vojenského nasadenia medzinárodného spoločenstva v Afganistane. Predložený bol tiež návrh na posilnenú aktivitu EÚ v Afganistane v oblasti civilnej bezpečnosti.

EÚ pokračovala v poskytovaní rozvojovej a humanitárnej pomoci regiónu Ázie, ktorý koncom roka 2004 postihla ničivá prírodná katastrofa cunami. Koncom roku 2006 ukončila svoju činnosť monitorovacia misia EÚ v Acehu v Indonézii, ktorá bola prvou operáciou civilného krízového manažmentu EÚ na ázijskom kontinente. Tá potvrdila opodstatnenosť angažovania sa únie i ďaleko za svojimi hranicami, ako aj pozitívny moment vzájomnej spolupráce medzi EÚ a nečlenskými štátmi v oblasti krízového manažmentu. Pokračovali taktiež rokovania o dohodách o partnerstve a spolupráci s Thajskom, Indonéziou a Singapúrom. EÚ pozorne sledovala aktuálny vývoj v Barme/Mjanmarsku, Nepále, Srí Lanke, vo Východnom Timore a na Kórejskom poloostrove. Únia vrátane Slovenska ostro odsúdila jadrové testy KĽDR a podporila príslušnú rezolúciu 1718 BR OSN. EÚ v roku 2006 získala pozorovateľský štatút v SAARC a prejavila záujem o pristúpenie k EAS.

Vzhľadom na čoraz väčší prienik aktivít EÚ a OSN pri riešení konfliktov vo svete bola v roku 2006 posilnená ich vzájomná spolupráca. Povzbudila sa aj vzájomná koordinácia stanovísk členských štátov EÚ voči agende OSN, napr. v oblasti uplatňovania sankcií a schvaľovania rezolúcií. EÚ bola jedným z kľúčových hráčov v oblasti reformy OSN. Taktiež výrazne prispela k vytvoreniu Komisie pre budovanie mieru a Rady pre ľudské práva. Vzhľadom na členstvo SR v BR OSN sa od roku 2006 zintenzívnili záujem Slovenska o koordináciu stanovísk EÚ voči BR OSN na pôde EÚ a o väčšie prepojenie a informovanosť medzi EÚ a OSN.

Slovensko podnecovalo budovanie právnych štátov, sociálnej kohézie, regionálnej integrácie a ekonomického rozvoja na princípoch efektívneho multilateralizmu v krajinách Latinskej Ameriky. Osobitnú pozornosť venovalo vývoju situácie na Kube a podporilo všetky aktivity smerujúce k zlepšeniu dodržiavania ľudských práv na tomto ostrove. SR sa podieľala na príprave summitu EÚ-Latinská Amerika, ktorý sa v máji uskutočnil vo Viedni a ktorý potvrdil strategický charakter vzťahov EÚ s regiónom Latinskej Ameriky.

Európska bezpečnostná a obranná politika ako súčasť SZBP

SR v roku 2006 prispievala do operácií a misií realizovaných v rámci Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP) v zmysle Európskej bezpečnostnej stratégie a v záujme posilnenia mieru a bezpečnosti vo svete. Príspevok SR bol zameraný najmä na deklarovanú prioritu zahraničnej politiky - oblasť západného Balkánu. SR participovala na tvorbe a rozvoji civilných a vojenských kapacít EBOP, s cieľom posilniť vplyv a dôveryhodnosť EÚ na medzinárodnej scéne.

SR sa aktívne angažovala v posilnení transatlantických vzťahov a efektívnej spolupráce EÚ a NATO pri podpore mieru a bezpečnosti vo svete. Naďalej sa usilovala o zvýšenie koordinácie medzi všetkými nástrojmi krízového manažmentu – vojenskými i civilnými.

V oblasti operácií vojenského krízového manažmentu EÚ sa SR podieľala na tvorbe a implementácii politiky EÚ v regióne západného Balkánu. V súlade s týmto SR zvýšila svoju účasť v operácii ALTHEA v Bosne a Hercegovine na 40 vojakov. Rovnako sa venovala operáciám v ďalších strategicky významných regiónoch a podľa možností sa na nich zúčastňovala (AMIS II – 2 vojenski pozorovatelia, EUFOR RD Congo – finančný príspevok v rámci financovania spoločných nákladov operácie). Pri príprave operácií vojenského krízového manažmentu EÚ sa SR usilovala o uplatnenie spolupráce s NATO v rámci dohôd Berlín Plus a o budovanie vojenských spôsobilostí EÚ komplementárnych ku kapacitám NATO. SR sa aktívne zapojila do budovania 2 medzinárodných bojových skupín EÚ, ktorých vedúcimi štátmi budú Česká republika a Poľsko.

Prioritou SR v oblasti civilného krízového manažmentu EÚ bolo budovanie kapacít v oblasti polície, civilnej správy a civilnej ochrany, monitorovacích a podporných funkcií osobitných predstaviteľov EÚ s cieľom naplniť svoj záväzok, ktorý bol deklarovaný počas ministerskej konferencie k príspevkom kapacít civilného krízového manažmentu z 21. 11. 2005. SR sa aktívne zúčastňovala svojimi kapacitami v policajných operáciách na západnom Balkáne (EUPAT vo FYROM - 2 policajti a EUPM v BH - 4 policajti) a expertmi v operácii hraničnej polície EU BAM Moldavsko/Ukrajina (2 policajti a 2 colníci). SR venovala počas tohto obdobia zvýšenú pozornosť plánovaniu civilnej operácie EÚ v Kosove, do ktorej záujem sa zapojiť už deklarovala.

Návrh odporúčaní

Pokračovať v presadzovaní priorít zahraničnej politiky SR v rámci SZBP EÚ.

Využívať pozíciu SR ako nestáleho člena BR OSN v r. 2007 na ďalšie posilňovanie zahraničnopolitického postavenia SR a EÚ.

3.18 Výskum, technológie a inovácie

Nevyhnutnou súčasťou snahy Európskej únie o zvýšenie konkurencieschopnosti EÚ a nevyhnutným predpokladom udržateľného hospodárskeho rastu je ekonomika založená na vedeckých poznatkoch, moderných technológiách a inováciách. Výskum a inovácie pomáhajú vytvárať pracovné miesta, zvyšovať prosperitu a kvalitu života. EÚ má vedúce postavenie vo svete v mnohých oblastiach vedy a techniky, ale čelí rastúcemu tlaku nielen zo strany tradičnej konkurencie, ale aj rýchlo sa rozvíjajúcich ekonomík. V rámci spoločných programov EÚ je však možné dosiahnuť výsledky, ktoré by sa členským štátom nepodarilo dosiahnuť izolovane.

Slovenská republika sa ako členská krajina Európskej únie zapája do úsilia EÚ, aby jej členské krajiny koordinovali svoje štátne vedné a technické politiky v súlade s politikou Európskeho výskumného priestoru, ktorého ciele a priority vychádzajú z Lisabonskej stratégie. Výskum je len jednou časťou tzv. trojuholníka znalostí, ktorý je tvorený výskumom, vzdelávaním a inováciami, a je podmienkou pre rozvoj konkurencieschopnej ekonomiky. Zaisťovať to, aby sa tri strany trojuholníka v budúcnosti spojili a výsledky výskumu sa premenili na komerčné aplikácie, bude úlohou pripravovaného Európskeho technologického inštitútu (ETI). Osobitne dôležité sú pre oblasť výskumu a vývoja a inovácií aj ľudské zdroje a z tohto hľadiska sa

dostáva do popredia možnosť pre výskumníkov a študentov spolupracovať a vymieňať si poznatky v rámci Európskeho výskumného priestoru

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni: zabezpečuje ju Rezortná koordinačná skupina MŠ SR. V prípade potreby sa na rokovaní RKS MŠ SR zúčastňujú aj zástupcovia univerzít, výskumných organizácií a podnikateľského sektora. RKS spolupracuje s expertmi a organizáciami prostredníctvom virtuálnej Expertnej poradnej siete (cca. 164 expertov) a Konzultačnej siete nevládných inštitúcií (cca. 20 inštitúcií). Úlohou RKS je koordinačná činnosť pri príprave na rokovania pracovných skupín, inštrukcií na rokovania výboru stálych predstaviteľov COREPER1 a pozícií SR na rokovania ministerských rád.

Koordinácia na európskej úrovni: MŠ SR je prostredníctvom svojich zástupcov zapojené do rokovania Pracovnej skupiny pre výskum, Spojenej pracovnej skupiny pre výskum a jadrové otázky a ad hoc pracovnej skupiny pre Európsky technologický inštitút. Na úrovni týchto skupín prebieha pripomienkovanie legislatívnych návrhov EK, ako aj ďalších dokumentov pred zasadnutím COREPER1 a následne Rady pre konkurencieschopnosť.

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované a schválené Radou pre konkurencieschopnosť, časť Výskum:

- 7. rámcový program pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity pod zmluvou EC a EURATOM. Legislatívny balík 7. RP sa skladá z nasledujúcich dokumentov:
- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity (2007 – 2013),
- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú pravidlá účasti podnikov, výskumných centier a vysokých škôl na akciách v rámci siedmeho rámcového programu a pravidlá šírenia výsledkov výskumu (2007-2013),
- Návrh rozhodnutia Rady o špecifickom programe „Spolupráca“, ktorým sa vykonáva siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity (2007-2013),
- Návrh rozhodnutia Rady o špecifickom programe „Myšlienky“, ktorým sa vykonáva siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity (2007-2013),
- Návrh rozhodnutia Rady o špecifickom programe „Ľudia“, ktorým sa vykonáva siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity (2007-2013),
- Návrh rozhodnutia Rady o špecifickom programe „Kapacity“, ktorým sa vykonáva siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity (2007-2013),
- Návrh rozhodnutia Európskej rady o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva pre jadrovú energiu pre výskum a odbornú prípravu v oblasti jadrovej energie (2007-2011),
- Návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa ustanovujú pravidlá účasti podnikov, výskumných centier a vysokých škôl na akciách v rámci siedmeho rámcového programu Európskeho spoločenstva pre jadrovú energiu a pravidlá šírenia výsledkov výskumu (2007-2011);
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa vytvára Európsky technologický inštitút;
- Posilnenie európskej konkurencieschopnosti – príspevok Rady pre konkurencieschopnosť k Jarnej európskej Rade 2007.

Vplyvy členstva SR v EÚ v oblasti vedy a výskumu:

Príprava dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015. Tento dokument obsahuje základné zámery a ciele v oblasti vedy a techniky vrátane zámerov a cieľov v oblasti rozvoja ľudských zdrojov vo výskume a vývoji, technickej infraštruktúry, tém štátnych programov výskumu a vývoja a tém štátnych programov rozvoja infraštruktúry výskumu a vývoja, zámerov a cieľov v oblasti medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce a cieľov hodnotení výsledkov výskumu a vývoja a organizácií výskumu a vývoja.

Ďalšie skvalitňovanie legislatívy v oblasti podpory výskumu a vývoja. V tejto súvislosti sa pripravuje novela zákona č.172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č.575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii štátnej správy v znení neskorších predpisov v súlade s plánom legislatívnych úloh vlády na rok 2007. Cieľom novely je upraviť spoločenský a hospodársky dopad projektov výskumu a vývoja financovaných z verejných financií a stimulovať podnikateľský sektor ku zvýšeniu investovania do výskumu a vývoja. Transpozícia smernice Rady 2005/71/ES o osobitnom postupe prijímania štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vedeckého výskumu.

V súvislosti s novým finančným výhľadom na roky 2007-2013 sa SR pripravuje na vytvorenie podmienok, ktoré by umožnili úspešné čerpanie finančných prostriedkov. Nielen na základe projektov riešených v rámci 7. RP, ale aj zo štrukturálnych fondov. MŠ SR tiež zriadilo novú Agentúru MŠ SR pre štrukturálne fondy, cez ktorú by mali prichádzať finančné prostriedky z EÚ aj do vedy a techniky

V súvislosti s implementáciou 7. RP je potrebné zvýšiť úspešnosť účasti slovenských subjektov v rámci projektov 7. RP a objem získaných finančných prostriedkov. Osobitne dôležité je zabezpečiť dofinancovanie požadovanej 25%-nej finančnej účasti národných zdrojov na podpore úspešných projektov 7. rámcového programu riešených organizáciami verejného sektora. To je možné dosiahnuť podporou projektov súčasne zo zdrojov 7. RP a súčasne aj z prostriedkov štrukturálnych fondov, v takom prípade je ale potrebné vylúčiť tzv. duplicitu financovania projektov, teda financovanie tej istej časti projektu z oboch zdrojov.

V rámci implementácie 7. RP MŠ SR vytvorilo sieť národných delegátov v programových výboroch EK a sieť národných kontaktných bodov (NCP). Úlohou delegátov je presadzovať záujmy SR v oblasti vedy a techniky na rokovaníach programových výborov. Úlohou NCP je informovať o výzvach 7. RP, vyhľadávať potenciálnych účastníkov projektov a asistovať účastníkom pri podávaní projektov 7. RP.

V oblasti popularizácie vedy a techniky v spoločnosti MŠ SR pripravilo Stratégiu popularizácie vedy a techniky v spoločnosti (návrh schválila vláda SR uznesením vlády SR č.103 zo 7.februára 2007), ktorá sa zameriava na riešenie zlepšenia povedomia verejnosti o vede a technike a snaží sa o navrhnutie systému na zrealizovanie zlepšenia situácie. Cieľom materiálu bolo navrhnuť podporný systém pre zlepšenie povedomia vedy a techniky v spoločnosti a navrhnuť ako prekonávať komunikačné bariéry medzi vedcami a predstaviteľmi rozhodovacej sféry na národnej a regionálnej úrovni a v odbornej aj laickej verejnosti.

Návrh odporúčaní:

Realizovať priority Národnej lisabonskej stratégie v oblasti vedy a výskumu, v súčasnosti implementáciou úloh z Národného programu reforiem;

Zvýšiť úspešnosť účasti slovenských subjektov v 7. RP formou zabezpečenia dostatočnej inštitucionálnej podpory, pričom je potrebné predovšetkým prispievať k 25%-nej požadovanej finančnej účasti národných zdrojov na podporu úspešných projektov 7. RP riešených organizáciami verejného sektora z rozpočtovej kapitoly ministerstva úmerne podľa nárastu výdavkov v príslušnom rozpočtovom roku (príspevok Spoločenstva na úspešné projekty 7. RP je poskytovaný na princípe spolufinancovania). Vo vzťahu k podpore projektov 7. RP a k ich nožnej podpore aj zo štrukturálnych fondov, je potrebné vytvoriť grantové schémy, ktoré umožnia finančne podporovať projekty súčasne zo zdrojov 7. RP a z prostriedkov štrukturálnych fondov;

V zmysle záverov zasadnutí Rád pre konkurencieschopnosť postupne zvyšovať objem výdavkov na podporu výskumu a vývoja;

Špeciálnu pozornosť venovať podpore ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja a modernizácii technickej infraštruktúry vedy a techniky;

Cielenými opatreniami sa sústreďovať na popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti.

Inovácie

Koordinácia na európskej úrovni:

Experti ministerstva hospodárstva sa pravidelne zúčastňovali a pripravovali pozičné dokumenty k problematike inovácií/ inováčnej politiky na rokovanie vecne príslušnej Pracovnej skupiny pre konkurencieschopnosť a rast (WGCG), pripravovali inštrukcie na rokovanie COREPERu 1 a stanoviská pre Radu ministrov Európskej únie pre konkurencieschopnosť.

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni:

Na vnútroštátnej úrovni je koordinácia záležitostí EÚ v oblasti inovácií zabezpečovaná na úrovni Rezortnej koordináčnej skupiny Ministerstva hospodárstva SR a Sektorovej pracovnej skupiny konkurencieschopnosť- pracovná skupina „Priemyselná politika a inovácie“.

- V sledovanom období sa SPS v oblasti inovácií zaoberala prípravou stanovísk, pozičných dokumentov k návrhu inováčnej stratégie EÚ prezentovanej Komisiiu 13.09.2006 v Oznámení (2006) 502.

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované na úrovni Rady v období od 1.5.2006-30.04.2007

V oblasti inovácií bolo na rokovanie Rady zaradené:

- Oznámenie Komisie COM (2006) 502 final – prenesenie znalostí do praxe: inováčná stratégia pre EÚ, v ktorom Komisia hodnotí aktuálny stav v oblasti inovácií EÚ ako celku, načrtáva ďalšie potrebné kroky na zvýšenie inováčného potenciálu hospodárstva EÚ s cieľom dosiahnutia Lisabonských cieľov a definuje 9 strategických priorít pre podporu inováčných aktivít na úrovni EÚ. K uvedenému návrhu inováčnej stratégie EÚ prijala Rada (pre konkurencieschopnosť) závery, v ktorých potvrdila priority pre podporu inováčných aktivít EÚ definovaných KOM. Priority inováčnej stratégie EÚ boli následne potvrdené aj decembrovou Európskou radou. Slovensko rovnako podporovalo oblasti, ktoré Komisia definovala za prioritné z hľadiska potreby realizácie krokov na úrovni EÚ pre podporu inovácií. Inovácie sa musia stať základnou súčasťou Lisabonskej stratégie, nevyhnutnou na zabezpečenie rastu a zamestnanosti.
- Platnosť nadobudlo Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 2006, ktorým sa ustanovuje rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013). Cieľmi rámcového programu sú podpora konkurencieschopnosti podnikov, najmä MSP; podpora všetkých foriem inovácií vrátane ekologických inovácií; urýchliť rozvoj trvalo udržateľnej, konkurencieschopnej, inováčnej a inkluzívnej informačnej

spoločnosti; propagovať energetickú účinnosť a nové obnoviteľné zdroje vo všetkých oblastiach vrátane dopravy.

Hlavné vplyvy a zmeny

Prerokovaná problematika inovácií na pôde Európskej komisie a Rady ministrov pre konkurencieschopnosť bola prenášaná na národnú úroveň a zapracovaná do strategických dokumentov SR. Ide predovšetkým o Inovačnú stratégiu SR na roky 2007 až 2013, ktorú schválila vláda SR uznesením č. 264 zo 14. marca 2007. Vypracovanie Inovačnej stratégie vychádzalo z jednoznačnej potreby mať základný dokument, ktorý by zastrelil problematiku inovácií v rámci SR a jej zámerom je vytvoriť rámec pre identifikáciu a úspešnú realizáciu jednotlivých opatrení, prostredníctvom ktorých sa zabezpečí plnenie cieľov Lisabonskej stratégie, Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky na roky 2007 – 2013. Vzhľadom k tomu, že inovácie predstavujú jeden z hlavných nástrojov budovania znalostnej ekonomiky, opatrenia na ich podporu boli premietnuté aj do Operačného programu „Konkurencieschopnosť a hospodársky rast“, ktorý bude financovaný zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Čomu je potrebné venovať pozornosť do budúcnosti

- monitorovať vývoj iniciatív EÚ (Komisie) v rámci navrhnutých 9 strategických priorit inovačnej politiky EÚ a pripraviť k nim stanoviská
- realizovať plnenie inovačnej politiky na národnej úrovni
- informovať podnikateľský sektor o schválenom rámcovom programe Spoločenstva Program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013)

3.19 Vzdelávanie, mládež, odborná príprava a šport

Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii prinieslo nové možnosti skvalitňovania vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré majú zásadnú funkciu pri formovaní budúcej európskej spoločnosti. Výmena skúseností a spolupráca v týchto oblastiach má pozitívny vplyv na rozvoj systému vzdelávania a odbornej prípravy v SR.

Koordinácia na európskej úrovni sa uskutočňuje najmä prostredníctvom aktívnej účasti zástupcov MŠ SR na zasadnutiach Rady EÚ (vzdelávanie, mládež a kultúra), Výboru pre vzdelávanie Rady EÚ, pracovnej skupiny Rady EÚ pre mládež, výborov programov Sokrates, Leonardo da Vinci a Mládež resp. od 1. januára 2007 výboru Programu celoživotného vzdelávania a Výboru programu Mládež v akcii, na konferenciách a seminároch organizovaných najmä predsedníckymi krajinami, ako aj na konferenciách európskych ministrov zodpovedných za šport.

Zástupcovia MŠ SR a rezortu školstva pôsobia tiež v pracovných skupinách EK v rámci implementácie programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“, v Poradnom výbore pre odborné vzdelávanie a prípravu, v Správnej rade Cedefop, v orgánoch ETF a v Poradnom výbore i v pracovných skupinách EK pre šport.

MŠ SR zabezpečuje účasť na rokovaní generálnych riaditeľov zodpovedných za nasledujúce oblasti: európska spolupráca vo vzdelávaní, vysokoškolské vzdelávanie, odborné vzdelávanie a príprava, mládež a šport.

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni sa vykonáva prostredníctvom pravidelne zasadajúcej RKS Ministerstva školstva SR pri príprave na rokovania pracovných skupín, výborov,

COREPER-u a Rady EÚ. Komunikácia s ostatnými ÚOŠS sa uskutočňuje v závislosti od aktuálnej agendy. Príprava na rokovania v rámci EÚ prebieha v spolupráci so zainteresovanými útvarmi MŠ SR a priamo riadenými organizáciami rezortu.

Prostredníctvom zastúpenia MŠ SR v Komisii pre záležitosti EÚ 1 je zabezpečované vypracovanie inštrukcií pre zasadnutia COREPER-u a ďalších pozičných dokumentov pre rokovanie vlády SR a Národnej rady SR.

V období od 1.5.2006 do 30.4.2007 Rada EÚ (vzdelávanie, mládež a kultúra) prijala resp. predbežne prerokovala nasledovné významné dokumenty:

v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy

- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje akčný program v oblasti celoživotného vzdelávania – komunitárny program pre všetky stupne a druhy vzdelávania na obdobie rokov 2007 – 2013;
- Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 týkajúce sa medzinárodnej mobility v rámci Spoločenstva na účely vzdelávania a odbornej prípravy: Európska charta kvality mobility (2006/961/ES);
- Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (2006/962/ES);
- Závery Rady o Európskom indikátore jazykovej kompetencie;
- Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o budúcich prioritách posilnenej európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave;
- Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o účinnosti a spravodlivosti vo vzdelávaní a odbornej príprave;
- Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie.

v oblasti mládeže

- Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o uznaní hodnoty neformálneho a informálneho vzdelávania v oblasti európskej mládeže;
- Návrh uznesenia Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o plnení spoločných cieľov v oblasti účasti a informovanosti mladých ľudí na účely podpory ich aktívneho európskeho občianstva;
- Príspevok Rady (v oblasti politiky mládeže) k vykonávaniu Európskeho paktu pre mládež určený na jarné zasadnutie Európskej rady - hlavné témy na jarné zasadnutie Európskej rady;
- Lepšie pochopiť a poznať mládež - výmena názorov;
- Diskusný dokument o budúcej perspektíve európskej politiky pre mládež - výmena názorov;
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1719/2006/ES z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje program Mládež v akcii na obdobie 2007 – 2013.

Tretí rok členstva SR v EÚ znamená pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy prínos v otvorení nového komunitárneho programu pre všetky stupne a druhy vzdelávania na roky 2007 – 2013 a podporu ďalších foriem európskej spolupráce vyvolaných najmä dynamicky sa meniacimi potrebami európskeho trhu práce. Dôležitú úlohu tu bude zohrávať Európsky kvalifikačný rámec, ktorý umožní priradenie medzi zodpovedajúcimi úrovňami kvalifikačných

rámcov jednotlivých členských štátov a sektorov, čím sa uľahčí a sprehladní uznávanie odbornej kvalifikácie v rámci Spoločenstva.

Pre oblasť mládeže priniesol tretí rok členstva SR v EÚ schválenie nového programu Mládež v akcii na obdobie 2007-2013, ktorý nahradil program Mládež. Prispel tiež k posilneniu uvedomenia si významu výskumu v oblasti mládeže a potreby pracovať na vývoji nástrojov na podporu uznávania neformálneho a informálneho vzdelávania a mobility mladých ľudí.

Od roku 2004 sa v EÚ aj vďaka prijatiu Európskeho paktu pre mládež (2005) zvýšila potreba sociálneho začleňovania mladých ľudí a riešenia problémov ich nezamestnanosti, ako aj potreby štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi a osobami aktívnymi v oblasti mládeže na všetkých úrovniach.

V oblasti športu bol Slovenskou republikou ratifikovaný Medzinárodný dohovor boja proti dopingu v športe – UNESCO, čím sa uznalo, že odstraňovanie dopingu v športe závisí aj na progresívnej harmonizácii antidopingových noriem a postupov a na spolupráci na národnej a globálnej úrovni.

Ministerstvo školstva SR v tomto roku predloží na rokovanie vlády SR a Národnej rady SR nový zákon o športe, ktorý upraví najmä verejný záujem v športe, oblasť transparentnej podpory jednotlivých športových odvetví, oblasť boja proti dopingu a oblasť bezpečnosti na štadiónoch. Zároveň Ministerstvo školstva SR pripravuje Koncepciu rozvoja športu v SR, vrátane finančného zabezpečenia športu v budúcom období.

Do budúcnosti bude potrebné venovať viac pozornosti napĺňaniu cieľov Lisabonskej stratégie v oblasti vzdelávania. Príspevok vzdelávania a odbornej prípravy pre rast, zamestnanosť a vyššiu sociálnu súdržnosť v Európe by sa mal zvýšiť podporou európskeho vzdelávacieho priestoru prostredníctvom posilnenia úlohy univerzít, synergie medzi vysokoškolským sektorom a výskumom a rozvíjaním európskeho kvalifikačného rámca ako základného referenčného nástroja pre odborné vzdelávanie i všeobecné vzdelávanie.

Zároveň bude potrebné venovať viac pozornosti napĺňaniu cieľov Európskeho paktu pre mládež, ako aj tvorbe nástrojov na podporu uznávania neformálneho a informálneho vzdelávania.

Návrh odporúčaní

realizovať priority Národnej lisabonskej stratégie vo vzdelávaní a odbornej príprave, v súčasnosti implementáciou Národného programu reforiem na roky 2006-2008, zintenzívniť legislatívny proces návrhu zákona o výchove a vzdelávaní s cieľom jeho skorého prijatia a implementácie,

efektívne implementovať komunitárny Program celoživotného vzdelávania a komunitárny program Mládež v akcii,

spolupracovať s ostatnými členskými štátmi na vypracovaní systému Európskeho kvalifikačného rámca,

pokračovať v podporovaní zamestnanosti mladých ľudí s cieľom znížiť mieru ich nezamestnanosti prostredníctvom získavania nových zručností a tréningu, znížením počtu mladých ľudí s neukončenou školskou dochádzkou, uznávaním kvalifikácií neformálneho vzdelávania a zosúladením rodinného a pracovného života,

vytvoriť lepšie podmienky na podporu tvorby a realizácie projektov s využitím športu zameraných na udržanie rovnováhy medzi intelektuálnymi a fyzickými aktivitami počas školského obdobia detí a mládeže.

3.20 Zamestnanosť a sociálne veci

Na vnútroštátnej úrovni koordináciu problematiky z prevažnej miery zabezpečuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a ad hoc v spolupráci s príslušnými ministerstvami, najmä s Ministerstvom školstva SR, Ministerstvom zdravotníctva SR.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zastupuje rezort na rokovaníach pracovných zoskupení Európskej komisie a Rady EÚ. Spolupracuje s vecne príslušnými rezortmi pri koordinácii a rozdelení zodpovednosti za aproximáciu práva a pri príprave stanovísk o stave aproximácie.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zabezpečuje funkciu rezortného a medzirezortného koordinátora systémov sociálneho zabezpečenia migrujúcich pracovníkov stálym zastúpením prostredníctvom vytvorenej Rezortnej koordinačnej komisie.

Na úrovni EÚ problematika zamestnanosti a sociálnej politiky je prerokúvaná v Rade EPSCO (zamestnanosť, sociálna politika, zdravie a spotrebiteľské záležitosti) – v SR gestor MPSVR SR. Problematika koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia je prerokúvaná v pracovnej skupine Rady pre sociálne otázky. SR je na EÚ úrovni zastúpená najmä vo Výbore pre zamestnanosť (EMCO), Výbore pre sociálnu ochranu (SPC), ktoré sú zriadené na základe Zmluvy o ES a príslušným rozhodnutím.

SR je na EÚ úrovni zastúpená prostredníctvom MPSVR SR na rokovaníach v Správnej komisii ES pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov a v Poradnom výbore pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov, ktoré sú zriadené v zmysle nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71.

SR je tiež zastúpená v Poradnom výbore pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, Poradnom výbore pre rovnaké príležitosti pre mužov a ženy, v programových výboroch 4 programov Spoločenstva (zriadené na boj proti sociálnemu vylúčeniu, na boj proti diskriminácii, programu pre rodovú rovnosť, podporu zamestnanosti), Výbore Európskeho sociálneho fondu a ďalších výboroch a pracovných skupinách vytvorených EK ako i v správnych radách Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (v Dubline) a Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (v Bilbao).

3.20.1 Pracovné právo

Otvorenou ešte stále zostáva návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/88/ES o určitých aspektoch organizácie pracovného času, o ktorej rokovali ministri na zasadnutí Rady EPSCO dňa 1. 6. 2006 a mimoriadnom zasadnutí 7. 11. 2006.

Ani po viac ako troch rokoch rokovaní ministri opäť nedosiahli dohodu o pravidlách stanovujúcich maximálnu dĺžku týždenného pracovného času. Dlhotrvajúci spor medzi jednotlivými členskými štátmi, EK a EP spočíva vo využívaní výnimky umožňujúcej pracovať dlhšie ako 48 hodín týždenne.

Takmer všetky ČŠ (vrátane SR) majú vo svojom vnútroštátnom pracovnom práve v súčasnosti podrobne doriešenú otázku implementácie rozhodnutí ESD v prípadoch Simap a Jaeger. Súd v nich rozhodol, že aj pracovnú pohotovosť strávenú na pracovisku aj mimo neho je potrebné chápať ako pracovný čas. ČŠ sa dokázali zhodnúť na texte novely smernice s flexibilnejšou

úpravou. Keďže sa však nedosiahla dohoda v ostatných častiach návrhu (výnimky z týždenného pracovného času), celá novela smernice zostáva zablokovaná. Prijateľné nebolo tiež čiastkové riešenie, t.j. odsúhlasiť len tie časti, na ktorých sa ČŠ zhodnú. SR bola pripravená 7. 11. 2006 podporiť pripravený návrh smernice. Začiatkom roka 2007 si vyžiadala Európska komisia, ktorá má dohliadať na výkon Európskeho práva, písomné stanoviská členských štátov ako uplatňujú rozsudky ESD. V pracovnom práve SR sa novelou Zákonníka práce, ktorá by mala nadobudnúť účinnosť 1. septembra 2007, dáva inštitút pracovnej pohotovosti do súladu s rozsudkami ES vo veci Jaeger, Simap, teda čas, kedy je zamestnanec v pracovnej pohotovosti na pracovisku, sa bude považovať za pracovný čas a v prípade potreby za prácu nadčas.

V závere roku 2006 Komisia predstavila zámery Zelenej knihy - modernizácia pracovného práva s cieľom čeliť výzvam 21. storočia a vyzvala členské štáty a sociálnych partnerov o účasť na diskusii s tým, že konzultačné obdobie verejnej diskusie končí 31. marca 2007, pričom Komisia následne v júni 2007 pripraví oznámenie o flexiistote.

Cieľom zelenej knihy je začať verejnú diskusiu o modernizácii pracovného práva na základe cieľa lisabonskej stratégie, ktorým je dosiahnutie trvalo udržateľného rastu s väčším množstvom a vyššou kvalitou pracovných miest. Zelená kniha sa zameriava najmä na možnú úlohu pracovného práva pri podpore „flexiistoty“ (pružnosti spojennej s istotou zamestnania) v rámci podpory spravodlivejšieho, citlivejšieho a inkluzívnejšieho trhu práce. Verejná diskusia k Zelenej knihe bola ukončená 31. marca 2007. Príspevky k Zelenej knihe v súčasnosti vyhodnocuje EK. Slovenská republika predložila EK odpovede k otázkam daným v Zelenej knihe.

Flexiistota – na zasadnutí 1. 6. 2006 Rada EPSCO bez námietok schválila spoločný príspevok výborov v spise 9633/06. EK informovala, že témou sa bude zaoberať aj Európska Rada v októbri počas FI predsedníctva.

Európska komisia zverejnila v máji 2006 svoje oznámenie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Podpora dôstojnej práce pre všetkých, Prínos Únie k implementácii programu dôstojnej práce vo svete“. MPSVR SR návrh záverov Rady podporilo, keďže SR ratifikovala všetkých 8 kľúčových dohovorov MOP, ktorých uplatňovanie je základom pre dôstojnú prácu.

3.20.2 Zamestnanosť

Vo vzťahu k aktualizácii všeobecných usmernení hospodárskej politiky členských štátov a Spoločenstva pre rok 2007 a o vykonávaní politík zamestnanosti členských štátov prijala Rada 27. 3. 2007 odporúčania, aby členské štáty urobili príslušné kroky a podali správu o ich pokračovaní vo svojich ďalších výročných správach o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní svojich národných reformných programov v rámci obnovenej Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť.

Na základe analýzy predloženej Komisiou vo výročnej správe o pokroku pre rok 2007 – časti II a integrovaných usmernení pre rast a zamestnanosť je možné vyvodit' pre SR tieto závery:

- Slovensko dosahuje pokrok vo vykonávaní svojho národného reformného programu. Zostávajú však dôležité výzvy a potreba ďalších opatrení, najmä v mikroekonomickej oblasti a v oblasti zamestnanosti. Krajina nedosiahla jednoznačný pokrok pri plnení záväzkov, ktoré Európska rada prijala na svojom jarnom zasadnutí v roku 2006.
- Medzi silné stránky národného reformného programu a jeho vykonávania patria: politiky zamerané na zlepšenie podnikateľského prostredia a tvorbu informačnej spoločnosti teraz začínajú prinášať svoje výsledky; rast zamestnanosti zosilnel zásluhou nových daňových stimulov, opatrení v oblasti mobility a určitého zlepšenia v službách ponúkaných niektorým znevýhodneným skupinám; a pokrok v reforme vysokoškolského vzdelávania spolu s novými opatreniami na podporu využívania informačných a komunikačných technológií a integrácia znevýhodnených detí do vzdelávacieho systému.
- Oblasti politiky v slovenskom národnom reformnom programe, ktoré je potrebné prioritne riešiť, sú: v súvislosti s fiškálnou konsolidáciou presmerovanie väčšieho objemu prostriedkov do výskumu a vývoja, inovácií a vzdelávania a vypracovanie jasných stratégií a priorít v týchto oblastiach; posilnenie opatrení na zlepšenie zručností a celoživotného vzdelávania; a ďalšie úsilie vynakladané na zníženie dlhodobej nezamestnanosti, najmä medzi zraniteľnými skupinami vrátane rómskej menšiny.

Činnosť Výboru pre zamestnanosť (EMCO)

Výbor pre zamestnanosť (EMCO) monitoruje situáciu v oblasti zamestnanosti a politík zamestnanosti v Európskej únii a podporuje koordináciu politík zamestnanosti a trhu práce medzi členskými štátmi. Výbor pripravuje rokovania Rady formulovaním stanovísk, prípravou správ a monitorovaním európskej stratégie zamestnanosti a jej nástrojov – usmernení zamestnanosti, spoločných správ o zamestnanosti a odporúčaní o vykonávaní národných / vnútroštátnych politík zamestnanosti. Môže formulovať stanoviská na žiadosť Rady alebo Komisie alebo z vlastnej iniciatívy.

Pracovný program Výboru pre zamestnanosť (EMCO) sa v roku 2006 koncentroval najmä na nové procesy revidovanej lisabonskej stratégie, ktoré vychádzali z oznámenia Komisie „Spoločne pracujeme na hospodárskom raste a zamestnanosti – Nový štart pre lisabonskú stratégiu“.

V roku 2007 EMCO pokračuje v monitorovaní vykonávania európskej stratégie zamestnanosti v kontexte revidovanej lisabonskej stratégie, obzvlášť preskúmaním politík zamestnanosti v kontexte integrovaných usmernení a programov národných reforiem.

3.20.3 Nediskriminácia, rodová rovnosť

Nediskriminácia je základným princípom Európskej únie. Článkom 21 Charty základných práv Európskej únie sa zakazuje diskriminácia na základe rôznych dôvodov.

Dňa 17. mája 2006 bolo prijaté Rozhodnutie Európskeho parlamentu a rady č. 771/2006/ES zo o ustanovení Európskeho roku rovnakých príležitostí pre všetkých (2007) – na ceste k spravodlivej spoločnosti)

Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých 2007 je iniciatívou, ktorá razí cestu odvážnejšej stratégii, snažiacej sa o poskytnutie podnetov na boj proti diskriminácii v EÚ. Počas Roka rovnakých príležitostí sa treba zaoberať všetkými príčinami diskriminácie

vyváženým spôsobom a rovnako treba zväžiť aj odlišné spôsoby, akými sa stretávajú s diskrimináciou ženy a muži na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo vierovyznania, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

Slávnostné otvorenie Európskeho roka rovnakých príležitostí pre všetkých 2007 sa uskutočnilo v dňoch 30. a 31. januára 2007 v Berlíne, na vôbec prvej európskej Konferencii o rovnosti – spojenej iniciatívy Európskej komisie a nemeckého predsedníctva EÚ.

Na národnej úrovni aktivity určujú a implementujú národné implementačné orgány (NIB), vymenované účastníckymi krajinami. NIB stanovili národné stratégie, ktoré objasňujú, ako bude Rok rovnakých príležitostí riešiť diskrimináciu na základe pohlavia, rasového a etnického pôvodu, náboženstva alebo vierovyznania, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie v príslušných krajinách.

Na národnej, ako aj európskej úrovni sa budú aktivity Roka rovnakých príležitostí organizovať s ohľadom na štyri kľúčové ciele: práva, zastúpenie, uznanie a rešpektovanie.

Na aktivity na národnej úrovni bolo vyčlenených 7,65 milióna eur. Každá účastnícka krajina bude musieť vyrovnať podiel, ktorý dostane od EÚ, 50 % spolufinancovaním z verejných alebo súkromných zdrojov, alebo z oboch. Výsledkom toho bude minimálne 15 miliónov eur na projekty a aktivity ako súčasť Roka rovnakých príležitostí na národnej úrovni. Okrem toho bude do celoeurópskych aktivít na európskej úrovni investovaných vyše 7 miliónov eur.

Rada ministrov pre zamestnanosť a sociálne veci na svojom zasadnutí 30. 11. a 1. 12. 2006 podporila kandidatúru Litovskej republiky na umiestnenie Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť.

Po dosiahnutí dohody bola 5. júla 2006 prijatá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (prepracované znenie)

Cieľom smernice je prispieť k legislatívnej jasnosti a spoľahlivosti spojením textu siedmich existujúcich smerníc (o rovnakej odmene, o rovnosti zaobchádzania v oblasti prístupu k zamestnaniu, rovnosti zaobchádzania v zamestnaneckých systémoch sociálneho zabezpečenia a o dôkazovom bremene v prípadoch diskriminácie na základe pohlavia) do jedného integrovaného celku.

3.20.4 Sociálna ochrana a sociálna inklúzia

Program spoločenstva v oblasti zamestnanosti a sociálnej solidarity 2007 – 2013

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny spolupracuje so Sekciou ľudských práv a menších ÚV SR v rámci programu Progress, ktorý bol vytvorený rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1672/2006/EC. Aktivity Európskej únie v tejto sfére boli doposiaľ rozdelené do piatich programov, ktoré sa zaoberali zamestnanosťou, sociálnou ochranou a inklúziou, pracovnými podmienkami, nediskrimináciou, diverzitou a rovnosťou medzi pohlaviami. Progress spája tieto oblasti do jediného programu s piatimi rámcovými prioritami, ktoré zodpovedajú piatim hlavným oblastiam aktivít – zamestnanosť, sociálna ochrana a začlenenie, pracovné podmienky, antidiskriminácia a rozmanitosť, rodová rovnosť. SR má vo Výbore

programu Progress jedného člena a jeho náhradníka a za jednotlivé oblasti boli nominované kontaktné osoby.

Výbor pre sociálnu ochranu (SPC) je súčasťou plnenia si záväzkov SR voči Európskej komisii v oblasti sociálnej politiky. Výbor pre sociálnu ochranu podľa rozhodnutí rady slúži ako motor pre spoluprácu a výmenu medzi EK a členskými štátmi únie v oblasti modernizácie a zlepšovania systémov sociálnej ochrany. Výbor je od svojho založenia výrazne determinovaný Lisabonským cieľom. Pre zabezpečenia tohto cieľa Lisabonský summit súhlasil so začatím Otvorenej metódy koordinácie (OMK). Otvorená metóda koordinácia bola navrhnutá tak, aby usmerňovala politiky v oblasti sociálnej inklúzie a najmä stimulovala spoluprácu medzi členskými krajinami Únie. Jej zámerom je umožniť Únii a jednotlivým členským krajinám zvýšiť efektívnosť a účinnosť politik boja proti sociálnemu vylúčeniu.

Účasť MPSVR SR na zasadnutiach týchto je súčasťou plnenia podmienok členstva SR v EÚ.

V roku 2006 bolo hlavnou úlohou zabezpečiť pripomienkovanie a následné vypracovanie Národnej správy o stratégiách sociálnej ochrany a sociálneho vylúčenia pre roky 2006-2008, zabezpečiť výmenu informácií ohľadne aktivít v oblasti chudoby, sociálneho vylúčenia, dôchodkov a zdravotnej a dlhodobej starostlivosti realizovaných v rámci predsedníctva, resp. v jednotlivých ČŠ a prenášať skúsenosti z realizácie politik a programov, posilňovať spoluprácu medzi ČŠ a šírenie dobrých skúseností, zabezpečovať vertikálnu a horizontálnu spoluprácu aktérov v oblasti chudoby a sociálnej inklúzie, pripomienkovať materiály, analýzy a indikátory o vývoji v jednotlivých ČŠ a za EU pripravované DG v týchto oblastiach, posilnenie implementácie aktivít spustených v predchádzajúcich rokoch, vychádzanie z existujúcich poznatkov (dôraz na disemináciu a 7 politických priorít identifikovaných v Spoločnej správe o sociálnej ochrane a sociálnej inklúzii) a pripravenie cesty pre PROGRES a zjednodušenie procesov sociálnej ochrany a inklúzie.

Výbor akčného programu spoločenstva pre boj proti sociálnemu vylúčeniu (SEP)

Rolou Programového výboru Akčného programu spoločenstva pre boj proti sociálnemu vylúčeniu (2002 – 2006) je poskytovať komisii politické vedenie pri implementácii programu. Výbor ukončil svoju činnosť v decembri 2006.

Spoločná správa o sociálnej ochrane a sociálnej inklúzii 2007

Jednotnou otvorenou metódou koordinácie (OMK), zavedenou v roku 2006, sa posilňuje schopnosť EÚ podporovať členské štáty v ich snahe o väčšiu sociálnu súdržnosť v Európe. Začína mať v praxi väčší dosah, čím sa záväzok EÚ k sociálnym hodnotám stáva pre európskych občanov viditeľnejší. OMK pomáha prehlbovať vzájomnú výmenu skúseností a rozširovať zapojenie zainteresovaných strán na vnútroštátnej a európskej úrovni. Prostredníctvom OMK sa zvýšilo povedomie o viacrozmernosti vylúčenia a chudoby. Po prvýkrát sa poukazuje na to, že otázky týkajúce sa zdravotnej a dlhodobej starostlivosti sú vhodné na politickú diskusiu. Národné správy ukazujú, ako sa spoločným posudzovaním všetkých týchto cieľov zlepšuje účinnosť politiky a kvalita verejných výdavkov. Vo väčšej pozornosti sú prepojenia medzi politikami sociálnej ochrany a sociálnej inklúzie a ekonomickými politikami a politikami zamestnanosti. Nové pracovné metódy OMK začínajú prinášať ovocie, i keď je potrebné naďalej vynakladať snahu na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni, aby sa využil jej úplný potenciál.

Členské štáty po prvýkrát predložili jednotné národné správy o stratégiách týkajúcich sa sociálneho začlenenia, dôchodkov, zdravotnej a dlhodobej starostlivosti.

Vybrané kľúčové odkazy vyplývajúce z národných správ ukazujú, že členské štáty zareagovali na výzvu jarného zasadnutia Európskej rady v roku 2006 znížiť chudobu detí jasným záväzkom prelomiť cyklus hmotnej núdze, čo prispeje k silnejšej a udržateľnejšej sociálnej súdržnosti. Je nevyhnutné zabezpečiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave pre všetkých s osobitným dôrazom najmä na predškolské vzdelávanie a boj proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky. Špeciálnu pozornosť si vyžaduje situácia prisťahovalcov a etnických menšín. Aktívne začleňovanie je silným prostriedkom na podporu sociálnej integrácie a integrácie na trhu práce najviac znevýhodneného obyvateľstva. Vo svojich prvých európskych plánoch o zdravotnej a dlhodobej starostlivosti členské štáty priznali prioritu potrebe: zabezpečiť rovnaký prístup pre všetkých; znížiť nerovnosti v oblasti zdravia, pokiaľ ide o výsledky; zaručiť bezpečnú a vysoko kvalitnú starostlivosť; a riadiť zavádzanie nových technológií pre zdravý a samostatný život; dôraz na prevenciu. V oblasti dôchodkových systémov sa reformy zameriavajú na dosiahnutie primeraných a trvalo udržateľných dôchodkových systémov. Riadenie sociálnych politík na úrovni EÚ a jednotlivých štátov sa posilňuje.

Národná správa o stratégiách sociálnej ochrany a sociálnej inklúzie pre roky 2006-2008

Národná správa o stratégiách sociálnej ochrany a sociálnej inklúzie pre roky 2006 – 2008 je vypracovaná v súlade s Lisabonskou stratégiou, ktorej cieľ je do roku 2010 vytvoriť z Európskej únie najkonkurencieschopnejšiu a najdynamickejšiu znalostnú ekonomiku na svete, schopnú udržateľného hospodárskeho rastu, v ktorej budú lepšie a viac pracovných miest a väčšia sociálna súdržnosť. Národná správa o stratégiách sociálnej ochrany a sociálnej inklúzie pre roky 2006 - 2008 je tak dokumentom, ktorý prispieva k maximalizácii hodnoty a účinnosti procesu OMK, predovšetkým ako prostriedku výmeny a vzájomného získavania vedomostí, ako aj posilňovania súhry medzi OMK a Lisabonskou stratégiou v oblasti rastu a zamestnanosti. Predstavuje zámer pokračovať v implementácii modelu trvalo udržateľného rozvoja, sociálnej kohézie a v modernizácii systému sociálnej ochrany. Ďalej rozvíja princípy stanovené NPR 2006 - 2008 najmä v dimenziách inkluzívneho trhu práce a inkluzívnej spoločnosti. Jedným zo základných pilierov vedomostnej spoločnosti je trvalo udržateľný rozvoj, ktorý predpokladá vyváženosť a vzájomnú interakciu ekonomického rastu so sociálnymi aspektmi. Sociálna dimenzia ekonomického rastu spočíva v uplatňovaní sociálnej solidarity, ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka a v zabezpečení rovnosti príležitostí.

Národná správa o stratégiách sociálnej ochrany a sociálnej inklúzie pre roky 2006 - 2008 sa zaoberá osobitnými výzvami troch pilierov sociálnej inklúzie, dôchodkov a zdravotnej a dlhodobej starostlivosti a má snahu priniesť súhrnné informácie a posolstvá a zámery v danom sektore.

3.20.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

V rámci EÚ bola dňa 21. februára 2007 prijatá Európskou komisiou formou oznámenia nová Stratégia Spoločenstva v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2007 – 2012 s titulom Zlepšenie kvality a produktivity práce. Nová stratégia na roky 2007 – 2012 má ambiciózne ciele. Jedným z nich v nej je znížiť celkovú mieru výskytu pracovných úrazov na 100 000 zamestnancov o 25 % do roku 2012 v EÚ-27 prostredníctvom zlepšenia ochrany bezpečnosti a zdravia zamestnancov, čím sa výrazne prispeje k úspechu stratégie rastu a zamestnanosti.

V záujme dosiahnutia tohto ambiciózneho cieľa Komisia navrhuje nasledovné kroky, a to najmä zaručiť správne uplatňovanie právnych predpisov EÚ, podporovať malé a stredné podniky pri implementácii platných právnych predpisov, prispôbiť právny rámec vývoju sféry práce a zjednodušiť ho, najmä so zreteľom na malé a stredné podniky, podporiť rozvoj a uplatňovanie vnútroštátnych stratégií, podporiť zmeny v správaní u zamestnancov, ako aj zdraviu prospešné prístupy u zamestnávateľov, vypracovať metódy na identifikáciu a hodnotenie nových potenciálnych rizík, zlepšiť monitorovanie dosiahnutého pokroku a podporiť zdravie a bezpečnosť v celosvetovom meradle. Efektívna implementácia *acquis communautaire* je nevyhnutná na zabezpečenie ochrany života a zdravia zamestnancov, ako aj na zavedenie rovnosti všetkých podnikov činných na veľkom európskom trhu.

K prijatej stratégii pripravilo nemecké predsedníctvo návrh rezolúcie, ktorý sa v súčasnosti analyzuje a diskutuje členskými štátmi v pracovnej skupine Rady pre sociálne otázky. Zástupcovia z členských štátov prispeli svojimi stanoviskami k stratégii v rámci komitologického poradného výboru pre BOZP, ktorý pomáhal Komisii pri zostavovaní stratégie.

Európska komisia predložila do legislatívneho procesu návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 89/391/EHS, jej samostatné smernice, ako aj smernice Rady 83/477/EHS, 91/383/EHS, 92/29/EHS a 94/33/ES s cieľom zjednodušiť a zracionalizovať správy o implementácii v praxi, ktorý bol prediskutovaný na zasadnutí Coreper I (28.3.2007), kde bola bez pripomienok potvrdená dohoda o prijateľnosti pozmeňujúcich návrhov Európskeho parlamentu s cieľom dosiahnutia dohody s Európskym parlamentom už v prvom čítaní.

Cieľom návrhu smernice je zjednodušiť a zracionalizovať ustanovenia smerníc Spoločenstva týkajúcich sa ochrany zdravia a bezpečnosti zamestnancov pri práci, ktoré pre členské štáty a Komisiu ustanovujú povinnosť vypracovávať správy o ich implementácii v praxi.

Návrh je v súlade s cieľmi iných politík Európskej únie, najmä pokiaľ ide o zlepšenie regulačného rámca, ktorého cieľom je zvýšiť konkurencieschopnosť podnikov.

V návrhu sa zjednodušuje povinnosť členských štátov predkladať správu o implementácii smerníc v praxi (každých 5 rokov) a povinnosť Komisie vypracovať správu na základe národných správ, keďže sa v ňom harmonizuje periodicita vypracovávaní správ a ich predkladania Komisii, a ustanovuje jediná správa o implementácii v praxi, ktorá bude zahŕňať všeobecnú časť a osobitné kapitoly pre každú príslušnú smernicu (články 1 a 2).

Okrem toho sa pripravujú vnútroštátne hodnotiace správy pre Komisiu k implementácii Odporúčania Komisie 2003/670/ES o európskom zozname chorôb z povolania a Odporúčania Rady č. 134 z 18. februára 2003 o zlepšení ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci samostatne zárobkovo činných osôb do slovenského vnútroštátneho poriadku.. Na základe týchto vnútroštátnych hodnotiacich správ vypracuje Komisia vo forme oznámenia súhrnnú správu za všetky členské štáty EÚ.

V rámci poradného výboru pre BOZP sa vytvorili nové pracovné skupiny, a to pre ad hoc pracovná skupina pre optické žiarenia a ad hoc pracovná skupina pre staveniská. Cieľom týchto skupín je vyhodnotiť a spripomienkovať nezáväzné príručky dobrej praxe, ktoré sú určené tak pre zamestnávateľov aj pre zamestnancov.

Zároveň prebieha 2. časť konzultácií s európskymi sociálnymi partnermi (čl. 138 ods. 3 Zmluvy o ES) k problémom oporno-pohybovej sústavy.

Komisia zverejnila informáciu k implementácii smernice o vystavení pracovníkom elektromagnetickým poľiam na základe ohlasov, ktoré zaznamenala. Napĺňanie tejto smernice môže znamenať bariéry pre efektívne poskytovanie zdravotnej starostlivosti a realizáciu výskumu, napr. pri používaní zariadení na báze magnetickej rezonancie. Plánuje prípad ďalej skúmať, pričom bude čakať aj na výsledky štúdie vykonávanej zo strany zdravotných zariadení vo Veľkej Británii. Súčasne aj Komisia plánuje uskutočniť nezávislú štúdiu. Nie je vylúčené, že smernica by sa mohla novelizovať.

EK síce neuvádza, že ČŠ nemajú túto smernicu implementovať, ale vzniknutú situáciu bude pozorne skúmať a vážne sa ňou bude zaoberať, aby nedošlo k neželanému vplyvu na efektívne poskytovanie zdravotnej starostlivosti a realizáciu výskumu.

3.21 Životné prostredie

Finančne najnáročnejšiu oblasť pri implementácii európskych noriem tvorí ochrana životného prostredia, je však stavebným pilierom trvalo udržateľného rozvoja, ako aj poľnohospodárstva, a v dlhodobom horizonte aj sociálnych záležitostí.

Koordinácia politiky SR k EÚ v oblasti životného prostredia na vnútroštátnej úrovni je v gescii Ministerstva životného prostredia SR. Rezortná koordinácia skupina pre životné prostredie (ďalej „RKS-ŽP“) ďalej zabezpečovala svoju prvostupňovú koordináciu úlohu. Zasadnutia RKS ŽP sa konali pravidelne v pondelok, v zmysle programu zasadnutí pracovných skupín Rady EÚ. RKS ŽP schvaľovala pozície na rokovania pracovných skupín Rady EÚ pre životné prostredie, vyjadrovala sa k návrhom inštrukcií pripravovaných pre Komisiu pre záležitosti EÚ 1 ako aj návrhu mandátu pre zastupovania Slovenska na úrovni Environmentálnej rady. V rámci RKS boli diskutované a riešené otázky a problémy aj s nadrezortnou pôsobnosťou: prípravy podkladov a predbežných stanovísk na rokovanie Výboru pre európske záležitosti NR SR, koordinácia konaní o porušení Zmluvy o založení ES a pod, reportingové povinnosti voči Európskej komisii, problémy pri preklade dokumentov, korigendá platných legislatívnych predpisov, tlmočenie v pracovných skupinách rady. Príprava a schvaľovanie pozícií na rokovania COREPERu boli v oblasti životného prostredia zabezpečované prostredníctvom účasti zástupcu MŽP SR na zasadnutiach Komisie pre záležitosti EÚ 1. V sledovanom období sa uskutočnilo 16 stretnutí RKS ŽP. Zároveň sa uskutočnili aj neformálne stretnutia k riešeniu konkrétnych problémových okruhov resp. operatívnych problémov, v období medzi jednotlivými formálnymi rokovaniami RKS. Na expertnej úrovni boli konzultované: Združenie automobilového priemyslu, Slovnaft, Zväz chemického a petrochemického priemyslu, Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku, Slovenská technická univerzita, Slovenská zdravotnícka univerzita, Zväz priemyslu Slovenska, zástupcovia leteckej dopravy...

Najvyšším rozhodovacím orgánom na úrovni EÚ v oblasti životného prostredia pre prijímanie legislatívnych aktov a politických dokumentov Rada EÚ pre životné prostredie (RŽP), členom za SR je minister životného prostredia. Okrem pravidelných zasadnutí predsedníctvo zvyčajne organizuje aj tzv. neformálnu RŽP vo svojej krajine. V sledovanom období sa konalo celkovo 5 zasadnutí z toho 4 formálne (27. júna 2006 v Luxemburgu, 23. októbra 2006 v Luxemburgu, 18. decembra 2006 v Bruseli a 20.2.2007 v Bruseli).

V oblasti životného prostredia pracujú 2 pracovné skupiny Rady (Pracovná skupina pre životné prostredie – tematicky zameraná na vnútorné environmentálne politiky a Pracovná skupina pre

medzinárodné aspekty životného prostredia – zameraná na externé environmentálne politiky a koordináciu stanovísk členských krajín pred vyjednávaním o medzinárodných dohovoroch v oblasti životného prostredia). Zástupcovia rezortu životného prostredia, ako aj prizvaní odborníci z iných rezortov (MH SR, ÚGKK SR, MZ SR – CCHLP, ÚVZ SR, MP SR, MDPT SR) sa pravidelne zúčastňovali zasadnutí pracovných skupín Rady EÚ.

Využívajúc pozitívne skúsenosti „starých“ členských štátov EÚ, MŽP SR organizovalo pravidelné stretnutie zástupcov veľvyslanectiev ČR EÚ s ministrom životného prostredia SR pred formálnymi rokovaniami Environmentálnej Rady EÚ. Cieľom brífingov je informovať ČR o pozíciách SR k prerokovávaným témam, ako aj získať zásadné informácie o postojoch ostatných ČR pred každým rokaním Rady EÚ.

Zájmy SR boli presadzované vďaka aktívnej účasti zástupcov rezortu na zasadnutí jednotlivých formáciách Rady EÚ pre ŽP najmä Rady ministrov životného prostredia. Dňa 27.6.2006 v Luxemburgu Rada prijala kvalifikovanou väčšinou všeobecné smerovanie k návrhu smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší pre Európu; a jednomyseľne dosiahla politickú dohodu k návrhu smernice o hodnotení a manažmente povodňových rizík, kde k finálnemu zneniu návrhu smernice schváleného Radou EÚ pre ŽP prispela výraznou mierou aj SR. Uskutočnila sa intenzívna diskusia k téme nariadenia EURO 5 a 6; boli prijaté závery Rady k tematickej stratégii predchádzania vzniku odpadu a jeho recyklovania; a závery Rady k tematickej stratégii pre životné prostredie v mestách. Uskutočnila sa výmena názorov na tému GMO a biopalív/biomasy.

Na zasadnutí Rady ministrov životného prostredia dňa 23.10.2006 v Luxemburgu Rada dosiahla politickú dohodu kvalifikovanou väčšinou k návrhu smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší pre Európu; boli prijaté závery Rady na 12. konferenciu zmluvných strán (COP 12) Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) v spojení s 2. zasadnutím konferencie zmluvných strán, ktorá zohráva úlohu stretnutia zmluvných strán Kjótskeho protokolu (COP/MOP 2), ktorá sa uskutoční v Nairobi (6.-17.11.2006). Zároveň boli prijaté závery Rady k tematickej stratégii trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov; a závery Predsedníctva k príprave na ôsmu konferenciu zmluvných strán (COP 8) Bazilejského dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní, ktorá sa uskutoční v Nairobi (27.11.-1.12.2006).

Rada viedla politickú diskusiu o tematickej stratégii a návrhu smernice o ochrane a zachovaní morského prostredia s cieľom usmerniť ďalšie práce PRES pri prerokovávaní návrhu.

Na zasadnutí Rady ministrov životného prostredia dňa 18.12.2006 v Bruseli Rada kvalifikovanou väčšinou dosiahla politickú dohodu k návrhu smernice o morskej stratégii. Rada kvalifikovanou väčšinou schválila rozhodnutie Rady, ktorým sa zamietajú návrhy Komisie na rozhodnutie Rady o dočasnom zákaze používania a predaja geneticky modifikovanej kukurice (línie T25) v Rakúsku podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES; a rozhodnutie Rady, ktorým sa zamietajú návrhy Komisie na rozhodnutie Rady o dočasnom zákaze používania a predaja geneticky modifikovanej kukurice (línie MON 810) v Rakúsku podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES. Rada jednomyseľne prijala závery k oznámeniu Komisie o Zastavení straty biodiverzity do roku 2010.

Rada viedla politickú diskusiu o ďalšom postupe medzinárodných rokovaní o klíme a zároveň prijala závery k nadviazaniu na 12. konferenciu zmluvných strán (COP 12) Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) v spojení s 2. zasadnutím konferencie zmluvných strán, ktorá zohráva úlohu stretnutia zmluvných strán Kjótskeho protokolu (COP/MOP 2).

Na zasadnutí Rady ministrov životného prostredia dňa 20. 2. 2007 v Bruseli Rada schválila návrh záverov Rady k strednodobej a dlhodobej stratégii EÚ v úsilí o zmiernenie zmeny klímy. Delegácie podporili ambiciózne ciele EÚ a zhodli sa na tom, že je potrebné vyslať jasný signál tretím krajinám a upevniť tak vedúcu úlohu EÚ v politike boja proti zmene klímy. Zároveň sa zhodli na potrebe formulovať stredno- a dlhodobú víziu EÚ pre medzinárodné rokovania o globálnej dohode po roku 2012. V schválených záveroch Rady sa EÚ zaväzuje znížiť emisie skleníkových plynov o 30% do roku 2020, ak ostatné rozvinuté krajiny prijmú porovnateľné záväzky a primeraný príspevok preukázu hospodársky rozvinutejšie rozvojové krajiny. EÚ sa zároveň zaväzuje k jednostrannému (bezpodmienečnému) zníženiu emisií skleníkových plynov do roku 2020 aspoň o 20%.

Rada schválila závery s príspevkom Rady pre životné prostredie na jarné zasadnutie Európskej rady. V schválených záveroch si EÚ stanovila ako cieľ 20%-ný podiel energie z obnoviteľných zdrojov na spotrebe energie v EÚ do roku 2020 a záväzný minimálny cieľ 10%-ný podiel biopalív na celkovej spotrebe benzínu a nafty v doprave v EÚ do roku 2020 za predpokladu, že druhá generácia biopalív bude komerčne dostupná.

V oblasti záväznosti cieľov pre OZE sa DE PRES zasadzovalo za ambicióznejšie ciele. V dôsledku rozdielnych názorov členských štátov, o tejto politicky citlivej otázke bolo rozhodnuté až na úrovni predsedov vlád na jarnom zasadnutí Európskej rady. Otázka záväznosti cieľov pre OZE bola pre COM i PRES dôležitým bodom, nakoľko zavedenie týchto povinných cieľov predstavuje nástroje na dosiahnutie zníženia emisií skleníkových plynov, ku ktorým sa EÚ v záveroch Rady zaviazala. SK patrila k tým delegáciám, ktoré v tejto otázke nepodporovali PRES a žiadali ich nezáväznosť. Nakoniec závery jarnej Európskej rady boli zmenené v tom zmysle, že záväzný ukazovateľ 20%-ného podielu energie z OZE neplatí pre jednotlivé členské štáty, ale je záväzným cieľom pre EÚ ako celok a pri rozdeľovaní záťaže medzi jednotlivé členské krajiny sa budú zohľadňovať národné špecifiká, východiskové pozície jednotlivých členských štátov, súčasná úroveň podielu OZE na domácom trhu a v podstatnej miere aj existujúca štruktúra výroby energie v krajine tzv. energetický mix

Rada schválila závery Rady k tematickej stratégii trvalo udržateľného využívania pesticídov.

Rada kvalifikovanou väčšinou odmietla návrh rozhodnutia Rady o dočasnom zákazu používania a predaja geneticky modifikovanej kukurice (*Zea mays* L. línia MON 810) obsahujúcej gén Bt cryIA(b) v Maďarsku podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES.

Rada nedosiahla kvalifikovanú väčšinu pri hlasovaní o návrhu rozhodnutia Rady, ktorým sa v súlade so smernicou 2001/18/ES uvádza na trh klinček (*Dianthus caryophyllus* L., línia 123.2.38) s geneticky modifikovanou farbou kvetu. Konečné rozhodnutie sa tým prenáša v súlade s pravidlami komitológie na COM, ktorá môže prijať opatrenia v svojej právomoci.

Počas zasadnutia sa uskutočnili politické diskusie k návrhu smernice o začlenení leteckej dopravy do systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci Spoločenstva a k tematickej stratégii na ochranu pôdy. Výstupy diskusie ministrov budú použité pre ďalšiu orientáciu pri príprave návrhov na úrovni pracovnej skupiny.

Rada diskutovala aj o oznámení COM o výsledkoch preskúmania komunitárnej stratégie na zníženie emisií CO₂ z osobných áut a ľahkých úžitkových vozidiel. Výstupy diskusie ministrov budú slúžiť na usmernenie práce COM pri príprave legislatívnych návrhov, ktoré by mali byť predložené koncom roka 2007, prípadne začiatkom 2008.

Za sledované obdobie boli prijaté nasledovné právne akty EÚ :

- NARIADENIE RADY (ES) č. 1791/2006 z 20. novembra 2006, ktorým sa z dôvodu prístúpenia Bulharska a Rumunska upravujú určité nariadenia a rozhodnutia v oblasti voľného pohybu tovaru, slobody pohybu osôb, práva obchodných spoločností, politiky hospodárskej súťaže, poľnohospodárstva (vrátane veterinárnych a fytosanitárnych právnych predpisov), dopravnej politiky, daní, štatistiky, energetiky, životného prostredia, spolupráce v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, colnej únie, vonkajších vzťahov, spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a inštitúcií - nariadenie nadobúda účinnosť za podmienky a dňom nadobudnutia platnosti Zmluvy o prístúpení Bulharska a Rumunska.
- 2006/799/ES ROZHODNUTIE KOMISIE z 3. novembra 2006, ktorým sa stanovujú revidované ekologické kritériá a s nimi súvisiace hodnotiace a overovacie požiadavky na udelenie environmentálnej značky Spoločenstva pôdnym meliorátorom
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1792/2006 z 23. októbra 2006 , ktorým sa z dôvodu prístúpenia Bulharska a Rumunska upravujú určité nariadenia a rozhodnutia v oblasti voľného pohybu tovaru, voľného pohybu osôb, politiky hospodárskej súťaže, poľnohospodárstva (veterinárnych a fytosanitárnych právnych predpisov), rybného hospodárstva, dopravnej politiky, zdaňovania, štatistiky, sociálnej politiky a zamestnanosti, životného prostredia, colnej únie a vonkajších vzťahov - nariadenie nadobúda účinnosť za podmienky a od dátumu nadobudnutia platnosti Zmluvy o prístúpení Bulharska a Rumunska.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 865/2006 zo 4. mája 2006 , ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá týkajúce sa vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi - nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
- Smernica Rady 2006/105/ES z 20. novembra 2006 , ktorou sa z dôvodu prístúpenia Bulharska a Rumunska upravujú určité smernice v oblasti životného prostredia - smernica nadobúda účinnosť za podmienky a v deň nadobudnutia platnosti Zmluvy o prístúpení Bulharska a Rumunska.
- Nariadenie Rady (ES) č. 1368/2006 z 27. júna 2006 , ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1035/2001 ustanovujúce systém dokumentácie výlovu na druhy Dissostichus - nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
- 2006/613/ES: Rozhodnutie Komisie z 19. júla 2006 , ktorým sa v súlade so smernicou Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu pre stredomorskú biogeografickú oblasť [oznámené pod číslom K(2006) 3261]
- NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1366/2006 zo 6. septembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2037/2000, pokiaľ ide o základný rok na pridelovanie kvót na hydrochlórfluórované uhlíkovodíky s ohľadom na členské štáty, ktoré pristúpili 1. mája 2004 k Európskej únii, - nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku EU
- NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 1784/2006 zo 4. decembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2037/2000, pokiaľ ide o používanie činidiel pri spracovaní - nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
- Nariadenie Rady (ES) č. 1195/2006 z 18. júla 2006 , ktorým sa mení a dopĺňa príloha IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o perzistentných organických znečisťujúcich látkach Text s významom pre EHP Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku

Európskej únie. Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 842/2006 zo 17. mája 2006 o určitých fluórovaných skleníkových plynach (Text s významom pre EHP) - nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. Uplatňuje sa s účinnosťou od 4. júla 2007 s výnimkou článku 9 a prílohy II, ktoré sa uplatňujú od 4. júla 2006.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1737/2006 zo 7. novembra 2006, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2152/2003 týkajúce sa monitorovania lesov a environmentálnych interakcií v Spoločenstve - nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
- SMERNICA KOMISIE 2006/51/ES zo 6. júna 2006, ktorou sa na účely prispôsobenia technickému pokroku mení a dopĺňa príloha I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/55/ES a prílohy IV a V k smernici 2005/78/ES, pokiaľ ide o požiadavky na systém monitorovania regulácie emisií pre využitie vo vozidlách a výnimky pre plynové motory (Text s významom pre EHP) (Členské štáty uvedú do účinnosti a uverejnia najneskôr do 8. novembra 2006 zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne oznámia Komisii ich znenie a priložia tabuľku ich zhody s touto smernicou.)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/40/ES zo 17. mája 2006 o emisiách z klimatizačných systémov v motorových vozidlách, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 70/156/EHS (Text s významom pre EHP) (Členské štáty prijímú a uverejnia do 4. januára 2008 zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Tieto opatrenia uplatňujú od 5. januára 2008.)
- Smernica Rady 2006/105/ES z 20. novembra 2006, ktorou sa z dôvodu pristúpenia Bulharska a Rumunska upravujú určité smernice v oblasti životného prostredia Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do dátumu pristúpenia Bulharska a Rumunska k Európskej únii. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení a tabuľku zhody medzi týmito ustanoveniami a touto smernicou.
- 2006/534/ES: Rozhodnutie Komisie z 20. júla 2006 o dotazníku týkajúcom sa správ členských štátov o vykonávaní smernice 1999/13/ES v období rokov 2005 – 2007 - Členské štáty použijú dotazník uvedený v prílohe k tomuto rozhodnutiu na účely vypracovania správy vzťahujúcej sa na obdobie od 1. januára 2005 do 31. decembra 2007 (vykazované obdobie) a predložia ho Komisii v zmysle článku 11 ods. 1 smernice 1999/13/ES.
- 2006/780/ES: Rozhodnutie Komisie z 13. novembra 2006 o zabránení dvojitému započítaniu znižovania emisií skleníkových plynov v rámci systému obchodovania s emisiami v Spoločenstve pri projektových aktivitách Kjótskeho protokolu v zmysle smernice 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady [oznámené pod číslom K(2006) 5362] (Text s významom pre EHP)
- 2006/944/ES: Rozhodnutie Komisie zo 14. decembra 2006, ktorým sa stanovujú príslušné úrovne emisií pridelené Spoločenstvu a každému jeho členskému štátu v rámci Kjótskeho protokolu podľa rozhodnutia Rady 2002/358/ES [oznámené pod číslom K(2006) 6468]
- 2006/803/ES: Rozhodnutie Komisie z 23. novembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2005/381/ES, ktorým sa zavádza dotazník hlásenia o uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve a ktorým sa mení a dopĺňa

smernica Rady 96/61/ES [oznámené pod číslom K(2006) 5546] Text s významom pre EHP

- 2006/372/ES: Rozhodnutie Komisie z 3. mája 2006 týkajúce sa návrhu vnútroštátnych ustanovení, o ktorých informovalo Holandské kráľovstvo podľa článku 95 ods. 5 Zmluvy o ES, stanovujúcich limitné hodnoty emisií tuhých častíc z vozidiel so vznetrovými motormi [oznámené pod číslom K(2006) 1791] (určené pre Holandsko)
- 2006/534/ES: Rozhodnutie Komisie z 20. júla 2006 o dotazníku týkajúcom sa správ členských štátov o vykonávaní smernice 1999/13/ES v období rokov 2005 – 2007 [oznámené pod číslom K(2006) 3274] (Členské štáty použijú dotazník uvedený v prílohe k tomuto rozhodnutiu na účely vypracovania správy vzťahujúcej sa na obdobie od 1. januára 2005 do 31. decembra 2007 (vykazované obdobie) a predložia ho Komisii v zmysle článku 11 ods. 1 smernice 1999/13/ES.)
- SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2006/11/ES z 15. februára 2006 o znečistení spôsobenom určitými nebezpečnými látkami vypúšťanými do vodného prostredia Spoločenstva (kodifikované znenie)
- Smernica Rady 1978/659/EHS z 18. júla 1978 o kvalite sladkých povrchových vôd vyžadujúcich ochranu alebo zlepšenie kvality na účely podpory života rýb kodifikovaná verzia Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/44/ES zo 6. septembra 2006 o kvalite sladkých povrchových vôd vyžadujúcich ochranu alebo zlepšenie kvality na účely podpory života rýb (kodifikované znenie)
- Smernica Rady 1979/923/EHS z 30. októbra 1979 o kvalite vôd mäkkýšov – kodifikované znenie SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2006/113/ES z 12. decembra 2006 o kvalite vôd mäkkýšov
- SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2006/118/ES z 12. decembra 2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality (Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 16. januára 2009. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.)
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 z 20. decembra 2006 , ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia ekonomických činností NACE Revision 2 a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3037/90 a niektoré nariadenia ES o osobitných oblastiach štatistiky Text s významom pre EHP - nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. Uplatňuje sa od 1. januára 2008.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu (Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. Uplatňuje sa od 12. júla 2007.)
- Smernica Rady 1975/442/EHS z 15. júla 1975 o odpadoch – kodifikovaná verzia SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2006/12/ES z 5. apríla 2006 o odpadoch (Text s významom pre EHP)
- 2006/340/ES: Rozhodnutie Komisie z 8. mája 2006 , ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2001/171/ES s cieľom predĺžiť platnosť podmienok pre výnimku na sklenené obaly vo vzťahu k úrovniam koncentrácie ťažkých kovov ustanoveným v smernici 94/62/ES [oznámené pod číslom K(2006) 1823] (Text s významom pre EHP)
- 2006/690/ES ROZHODNUTIE KOMISIE z 12. októbra 2006, ktorým sa na účely prispôsobenia technickému pokroku mení a dopĺňa príloha k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2002/95/ES, pokiaľ ide o výnimky pre použitie olova v krištáľovom skle

- 2006/691/ES ROZHODNUTIE KOMISIE z 12. októbra 2006, ktorým sa na účely prispôsobenia technickému pokroku mení a dopĺňa príloha k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2002/95/ES, pokiaľ ide o výnimky pre použitie olova a kadmia
- 2006/692/ES ROZHODNUTIE KOMISIE z 12. októbra 2006, ktorým sa na účely prispôsobenia technickému pokroku mení a dopĺňa príloha k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2002/95/ES, pokiaľ ide o výnimky pre použitie šesťmocného chrómu)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/122/ES z 12. decembra 2006, ktorou sa po 30. raz mení a dopĺňa smernica Rady 76/769/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia uvádzania na trh a používania niektorých nebezpečných látok a prípravkov (perfluóroktánsulfonátov) (Text s významom pre EHP) (Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do 27. decembra 2007 zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne oznámia Komisii znenie uvedených ustanovení spolu s tabuľkou zhody medzi ustanoveniami tejto smernice a uvedenými ustanoveniami. Tieto opatrenia uplatňujú od 27. júna 2008.)
- Smernica Komisie 2006/139/ES z 20. decembra 2006, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 76/769/ES, pokiaľ ide o obmedzenia uvádzania na trh a používania zlúčenín arzenu, s cieľom prispôbiť jej prílohu I technickému pokroku Text s významom pre EHP (Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do 30. júna 2007 zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne oznámia Komisii ich znenie a korelačnú tabuľku medzi ustanoveniami, ktoré sú v nich obsiahnuté, a ustanoveniami tejto smernice. Členské štáty uplatňujú tieto predpisy najneskôr od 30. septembra 2007.
- Smernica Komisie 2006/89/ES z 3. novembra 2006, ktorou sa šiestykrát prispôsobuje technickému pokroku smernica Rady 94/55/ES o aproximácii právnych predpisov členských štátov vzhľadom na prepravu nebezpečného tovaru cestnou dopravou Text s významom pre EHP Členské štáty uvedú do platnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 1. júla 2007. Bezodkladne oznámia Komisii ich znenie a tabuľku zhody takýchto ustanovení a tejto smernice.
- 2006/730/ES: Rozhodnutie Rady z 25. septembra 2006 o schválení v mene Európskeho spoločenstva Rotterdamského dohovoru o udeľovaní predbežného súhlasu po predchádzajúcom schválení na niektoré nebezpečné chemické látky a pesticídy v medzinárodnom obchode
- SMERNICA RADY 2006/117/EURATOM z 20. novembra 2006 o dozore a kontrole pri preprave rádioaktívneho odpadu a vyhorelého jadrového paliva (Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 25. decembra 2008. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.)
- Odporúčanie Komisie z 24. októbra 2006 o správe finančných prostriedkov na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky a zaobchádzanie s vyhoreným palivom a rádioaktívnym odpadom
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/93/ES z 12. decembra 2006 o regulácii prevádzky lietadiel podľa časti II kapitoly 3 zväzku I prílohy 16 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve, druhé vydanie (1988) (kodifikované znenie) (Text s významom pre EHP)
- Nariadenie Komisie (ES) č. 777/2006 z 23. mája 2006, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 304/2003 o vývoze a dovoze nebezpečných chemikálií (Text s významom pre EHP) - Toto nariadenie

nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

- Nariadenie Komisie (ES) č. 907/2006 z 20. júna 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 648/2004 o detergentoch s cieľom upraviť jeho prílohy III a VII Text s významom pre EHP - Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. Článok 1 ods. 2 sa uplatňuje po šiestich mesiacoch odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007 ktorou sa zriaďuje infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE)

CV roku 2006 pokračoval v oblasti životného prostredia proces transpozície a zabezpečovania implementácie platných legislatívnych aktov EÚ v oblasti životného prostredia. V sledovanom období boli prijaté viaceré právne akty, novely zákonov a vykonávacie predpisy za účelom transpozície acquis.

Nižšie uvedené právne predpisy SR transponovali legislatívne akty v oblasti životného prostredia v priebehu roku 2006, v zmysle požiadaviek EÚ:

- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Poznámka: zrušuje zákon č. 127/1994 Z. z.
- Zákon č. 127/2006 Z. z. o perzistentných organických látkach a o zmene a doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie. Poznámka: zrušuje vyhlášku č. 52/1995 Z. z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 131/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú národné emisné stropy a celkové množstvo kvót znečisťujúcich látok
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 409/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú emisné limity, technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania zdrojov a ich zariadení, v ktorých sa používajú organické rozpúšťadlá v znení vyhlášky č. 132/2006 Z.z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 133/2006 Z.z. o požiadavkách na obmedzovanie emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v regulovaných výrobkoch
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 185/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 234/2006 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Sysľovské polia
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 234/2006 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Sysľovské polia
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 593/2006 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Dolné Považie

- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 488/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 53/2004 Z.z. , ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu palív a vedenie evidencie o palivách v znení vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 102/2005 Z.z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 684/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií

Vstupom do EÚ získala Slovenská republika možnosť čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v oblasti životného prostredia, pričom finančná podpora bola v sledovanom období prioritne zameraná na zabezpečenie plnenia záväzkov SR prijatých počas prístupových rokovaní, ktoré boli premietnuté aj do Zmluvy o pristúpení k Európskej únii. Konkrétne ide o záväzky vyplývajúce z prechodných období, ktoré boli prijaté pre SR v oblasti životného prostredia. Oblasť životného prostredia je podporovaná zo štrukturálnych fondov (konkrétne z Európskeho fondu regionálneho rozvoja -ERDF) v rámci Operačného programu Základná infraštruktúra, priority 2 Environmentálna infraštruktúra. Pre roky 2004 - 2006 bolo spolu alokovaných vyše 5,3 mld. Sk (z toho zo zdrojov EÚ vyše 3,8 mld. Sk).

V sledovanom období bolo schválených 178 žiadostí o nenávratný finančný príspevok, čo predstavuje 100 % alokovaných prostriedkov ERDF. Prijímanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok už bolo zastavené, nakoľko objem požadovaných prostriedkov významnou mierou prevyšuje zostávajúce možnosti financovania.

Po realizácii projektov financovaných zo štrukturálnych fondov dôjde k zlepšeniu a rozvoju infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd, k zlepšeniu a rozvoju infraštruktúry na ochranu ovzdušia, zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva a zlepšeniu ochrany a regenerácie prírodného prostredia.

Pre programovacie obdobie 2004 - 2006 bolo za oblasť životného prostredia podaných sedem projektov, ktoré boli EK schválené. Tieto nákladmi prekročili disponibilné zdroje z Kohézneho fondu. V priebehu rokov 2005-2006 prebiehali prípravné práce na začatí implementácie predmetných projektov. Medzi inými bol schválený aj projekt Protipovodňová ochrana Bratislavy, ktorý bol v rámci Kohézneho fondu prvým svojho druhu. Projekt bol zo strany Európskej únie podrobený dôkladnému preskúmaniu. Slovensku sa podarilo zdôvodniť dôležitosť ochrany aj častí ako sú Devín a Devínska Nová Ves, ktorých vylúčenie z projektu Európska únia pôvodne presadzovala, a zabezpečiť komplexnú ochranu hlavného mesta. Nakoľko disponibilné prostriedky Kohézneho fondu boli schválenými projektmi takmer vyčerpané, z posledného podaného vodárenského projektu (Orava) bola schválená len prvá etapa, čo umožňuje začať práce, na ktoré v ďalšom programovacom období môže nadviazať zvyšná časť projektu.

Po ich realizácii sa predpokladá zlepšenie situácie v zásobovaní pitnou vodou v odkanalizovaní, v čistení odpadových vôd a zlepšenie dunajského protipovodňového systému na území Slovenska.

V sledovanom období medzi najviac diskutované témy z oblasti ochrany životného prostredia patrila problematika klimatických zmien. Tejto oblasti boli venované aj závery Rady ministrov životného prostredia členských krajín EÚ dňa 20.2.2007 v Bruseli, ktoré spolu s relevantnými

časťami boli premietnuté aj do návrhu záverov pre jarné zasadnutie Európskej rady v dokumente „Integrovaná stratégia pre zmenu klímy a energetiku“.

V schválených záveroch Rady (ŽP) a záveroch rady jarnej Európskej Rady sa EÚ zaväzuje:

- znížiť emisie skleníkových plynov o 30% do roku 2020, ak ostatné rozvinuté krajiny prijímajú porovnateľné záväzky a primeraný príspevok preukážu hospodársky rozvinutejšie rozvojové krajiny a
- k jednostrannému (bezpodmienečnému) zníženiu emisií skleníkových plynov do roku 2020 aspoň o 20%.

Slovenská republika si plne uvedomuje potrebu – nevyhnutnosť aktivít smerujúcich k zníženiu emisií skleníkových plynov a preto SR podporuje ambiciózny strategický cieľ, ktorý má zabezpečiť zníženie emisií skleníkových plynov o 20% do roku 2020 ako jednostranný záväzok EÚ a o 30% ako jej príspevok ku globálnej a všeobecnej medzinárodnej dohode pre obdobie po roku 2012.

SR súhlasí s nevyhnutnosťou rozhodnúť o jasnom strategickom prístupe k riešeniu klimatickej zmeny a zdôrazňuje dôležitosť globálnej odpovede na túto globálnu výzvu a podporuje diskusiu o cieľoch po roku 2012, pričom je nutné zapojiť do nej nie len Radu EÚ pre životné prostredie a Radu pre dopravu, ale aj Radu pre konkurencieschopnosť, nakoľko uvedený záväzok by sa mal dosiahnuť prostredníctvom klimatických politík na národnej úrovni a na úrovni Spoločenstva a aktivít v kontexte energetickej politiky EÚ. Energetická politika pre Európu by mala byť orientovaná na všetky tri vzájomne podmienené ciele: bezpečnosť dodávok energie, udržateľnosť rozvoja a konkurencieschopnosť.

Slovensko verí, že Závery Rady otvoria diskusiu o dosiahovaní navrhovaných cieľov a stanovovaní podielu jednotlivých krajín na celkovom redukčnom záväzku EÚ. Táto vnútorná dohoda by sa mala zakladať na transparentných a spravodlivých princípoch, ktoré by zohľadňovali špecifické okolnosti jednotlivých krajín. Členské štáty musia mať možnosť aktívne sa podieľať na vypracovaní kritérií a taktiež rozhodnúť o prijatí konkrétneho záväzku. Pre Slovensko je veľmi dôležitá úzka spolupráca medzi komisiou a členskými štátmi a je presvedčené o nutnosti spoločného sledovania ďalšieho vývoja najmä pri určovaní kritérií pre stanovenie podielu jednotlivých krajín na celkovom redukčnom záväzku EÚ. Je dôležité, aby členské krajiny mali dostatočný časový priestor vyjadriť svoj názor resp. aktívne spolupracovať na príprave dokumentu, ktorý sa očakáva zo strany komisie koncom roka 2007.

Rezort ŽP úzko spolupracuje so zástupcami NR SR; pracovníci NR SR sú pravidelne prizývaní k účasti na rokovaní Rezortnej koordinačnej skupiny ŽP, ako aj k rokovaniam komisie EU 1 na MZV SR, kde sú pravidelne informovaní o všetkých stanoviskách SR pripravovaných na rokovania v inštitúciách EÚ. Rezort ŽP plní ustanovenia ústavného zákona 379/2004Z.z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie a dodržiava stanovené lehoty čím prispieva k efektívnemu presadzovaniu záujmov Slovenska v Európskej únii.

Návrh odporúčaní :

V zmysle zákona NR SR č.253/2005 Z.z. o rokovaní poriadku NR SR v znení neskorších predpisov vyplýva povinnosť predkladať VEZ NR SR:

predbežné stanovisko k legislatívnemu návrhu EK do 3 týždňov po jeho obdržaní, čo v reáli predstavuje veľmi krátke obdobie na jeho vypracovanie a prerokovanie v orgánoch vedenia rezortu, predovšetkým v prípadoch, keď je návrh legislatívneho aktu predložený len v jazyku

francúzskom, resp. na vypracovanie predbežného stanoviska je potrebné osloviť viaceré dotknuté orgány, prípadne rezorty, alebo dokonca rokovať o gestorstve k určitému legislatívnemu aktu;

návrhy stanovísk na rokovanie Rady EÚ v dostatočnom časovom predstihu. Ak k termínu rokovania VEZ pripočítame „dostatočný časový predstih“, rezort by mal predkladať predmetné stanoviská dva týždne pred samotným rokovaním príslušnej formácie Rady EÚ. Pravidlom býva, že dokumenty sú upravované v nadväznosti na rokovania COREPERu, ktorého zasadnutia sa konajú spravidla týždeň pred samotným rokovaním Rady EÚ. Z toho titulu, nie je možné „v dostatočnom časovom predstihu“ informovať VEZ NR SR o záverečných stanoviskách, ktoré sú upravované v zmysle aktuálnych dokumentov predkladaných sekretariátom Rady EÚ často krát aj deň pred samotným rokovaním Rady EÚ.

MŽP SR vidí potrebu v doriešení problematiky zverejňovania dokumentov EÚ. V súčasnosti chýba dokument, ktorý by uvedenú problematiku komplexne riešil. Predmetom rokovaní formácii Rady EÚ sú často dokumenty, ktoré obsahujú akronym „LIMITE“, nakoľko obsahujú pozície členských štátov. Uvedené dokumenty nie sú zverejniteľné, z čoho vyplýva problém s ich odstupovaním napr. tretím stranám so žiadosťou o stanovisko. (Na predmetné dokumenty je potrebné aplikovať aj článok 4 ods. 3, článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, ktoré je priamo uplatniteľným právnym predpisom aj v Slovenskej republike).

3.22 Štatistika

Koordinácia

Na európskej úrovni je ŠÚ SR zapojený do legislatívneho procesu EÚ prostredníctvom účasti jeho zástupcov najmä na zasadnutiach pracovnej skupiny Rady pre štatistiku (STATIS). ŠÚ SR nemá stáleho zástupcu v Komisii pre Európske záležitosti (KEU1), ale v prípade potreby je prizvaný na jej rokovania a podieľa sa na príprave inštrukcií pre COREPER 1.

Vnútrošnú koordináciu prípravy na rokovania v rámci EÚ v oblasti štatistiky zabezpečuje centrálna ŠÚ SR a postup je upravený internou smernicou a metodickým pokynom predsedu úradu. Funkciu rezortnej koordinačnej skupiny (RKS) plní porada vedenia ŠÚ SR, ktorá zasadá raz týždenne. Porada vedenia prerokúva a schvaľuje pozičné dokumenty k pripravovaným aktom EÚ legislatívneho i nelegislatívneho charakteru. Otázky, ku ktorým je potrebné získať stanovisko aj od iných rezortov, sa prerokúvajú na zasadnutí Štatistickej rady, ktorej členmi sú predstavitelia ústredných orgánov štátnej správy a iných orgánov štátnej správy, ktorí pôsobia ako odborníci v oblasti štatistickej teórie a praxe.

Experti ŠÚ SR sa aktívne podieľali na procese schvaľovania legislatívnych aktov EÚ v oblasti štatistiky. Pravidelne sa zúčastňovali na zasadnutiach pracovnej skupiny STATIS, kde presadzovali záujmy Slovenskej republiky, čo sa týka štatistických požiadaviek pre monitorovanie socio-ekonomického vývoja spoločnosti a pre potreby implementácie politík EÚ. Prezentované stanoviská boli vopred prerokované a schválené na porade vedenia ŠÚ SR. V sledovanom období sa uskutočnilo 17 zasadnutí tejto pracovnej skupiny.

ŠÚ SR sa však permanentne zapájal do procesu tvorby európskej legislatívy už v počiatočnej fáze prípravy, v rámci Komisie. Experti ŠÚ SR sa v sledovanom období aktívne zúčastnili na približne 150 zasadnutiach rôznych pracovných skupinách Eurostatu. Predseda ŠÚ SR je členom Výboru pre štatistické programy (SPC), ktorý je zodpovedný za tvorbu stratégie v oblasti štatistiky a schvaľuje legislatívne návrhy predkladané Komisiou.

V období od 1. mája 2006 do konca apríla 2007 boli v oblasti štatistiky schválené 3 legislatívne akty:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1365/2006 zo 6. septembra 2006 o štatistike prepravy tovaru po vnútrozemských vodných cestách, ktorým sa zrušuje smernica Rady 80/1119/EHS

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1921/2006 z 18. decembra 2006 o predkladaní štatistických údajov o vyloďovaní produktov rybolovu v členských štátoch a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 1382/91

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia ekonomických činností NACE Revision 2 a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3037/90 a niektoré nariadenia ES o osobitných oblastiach štatistiky

V procese schvaľovania sa nachádzajú ďalšie dokumenty ktoré vychádzajú z potrieb a priorít politík EÚ a prinášajú zmeny do Európskeho, a tým aj do slovenského štatistického systému, ako je návrh nariadenie EP a Rady o štatistike Spoločenstva týkajúcej zahraničných afiliácií, štatistických registrov, migrácie a medzinárodnej ochrany, zasielania údajov za národné účty, štatistiky vzdelávania a celoživotného vzdelávania, systému integrovanej štatistiky sociálnej ochrany (ESSPROS), štruktúrálnej podnikovej štatistiky (SBS), základných informácií o parite kúpnej sily (PPS), výberového zisťovania pracovných síl, novej štatistickej klasifikácii výrobkov podľa činností (CPA), štatistiky prípravkov na ochranu rastlín, štatistiky energetiky, štvrťročnej štatistiky voľných pracovných miest v Spoločenstve atď. K najvýznamnejším pripravovaným právnym aktom patrí návrh Rozhodnutia EP a Rady o štatistickom programe Spoločenstva na roky 2008 až 2012 a návrh nariadenia EP a Rady o sčítaní obyvateľov, domov a bytov.

Hlavné vplyvy a zmeny

V uplynulom roku bolo možné zaznamenať výraznú zmenu orientácie Európskeho štatistického systému, a to smerom k zvyšovaniu dôveryhodnosti a kvality oficiálnych štatistík. Za týmto účelom schválila Európska komisia tzv. Európsky kódex štatistických postupov, ktorého cieľom je poskytovanie vysoko kvalitných štatistických údajov podľa jednotných štandardov EÚ. Implementácia Kódexu v podmienkach národného štatistického systému bola preto v uplynulom roku jednou z prioritných úloh úradu. Vo februári 2006 usporiadal ŠÚ SR na túto tému úvodný seminár, na ktorom sa zúčastnila zástupkyňa generálneho riaditeľa Eurostatu M. Bohatá. Spolu s inými národnými štatistickými inštitúciami sa ŠÚ SR zapojil aj do ďalšej fázy implementácie Kódexu, ktorá spočívala v procese sebahodnotenia nezávislosti a integrity štatistiky formou vyplnenia európskeho harmonizovaného dotazníka.

ŠÚ SR vynaložil maximálne úsilie, aby bez navýšenia počtu pracovníkov a finančných zdrojov naplnil všetky požiadavky vyplývajúce z nového štatistického acquis. Na zavedenie novej európskej legislatívy sa využívali najmä grantové projekty, ktoré poskytuje EÚ členským štátom ako pomoc pri implementácii novoprijatého acquis communautaire. V roku 2006 získal ŠÚ SR takouto formou 26 grantových projektov. Táto forma asistencie významnou mierou prispieva k včasnej a dôslednej implementácii nových legislatívnych aktov a napomáha k zvyšovaniu kvality požadovaných štatistických informácií.

Budúci vývoj v SR

Hlavnou štatistickou prioritou zostáva tvorba a šírenie vysoko kvalitných a porovnateľných štatistických produktov na národnej a európskej úrovni, zachovanie nezávislosti, integrity

a hodnovernosti Európskeho štatistického systému, dodržiavanie jednotných štandardov, klasifikácií a metód, zvyšovanie efektívnosti a flexibility štatistik, a znižovanie záťaž spracovateľských jednotiek najmä širším využívaním administratívnych zdrojov údajov.

V nasledujúcom období je potrebné zabezpečiť plnenie ročného štatistického programu Spoločenstiev 2007, ktoré implementuje SR prostredníctvom príslušného Programu štátnych štatistických zisťovaní. ŠÚ SR sa bude aktívne zapájať do tvorby 5-ročného štatistického programu Spoločenstiev, ktorý definuje hlavné ciele, oblasti a prístupy na obdobie 2008 – 2012 a vychádza z takých politických priorít ako je prosperita, konkurencieschopnosť a rast, solidarita, ekonomická a sociálna súdržnosť, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. ŠÚ SR bude pokračovať v implementácii Kódexu štatistických postupov formou externého hodnotenia skupinou expertov Eurostatu a členských štátov EÚ.

Návrh odporúčaní

ŠÚ SR odporúča venovať zvýšenú pozornosť implementácii Európskeho kódexu štatistických postupov v rámci celého národného štatistického systému, tzn. aktívnej participácii všetkých rezortov, ktoré sa podieľajú na tvorbe štatistiky v Slovenskej republike.

4. Závery

Tretí rok členstva Slovenskej republiky v EÚ sa niesol v znamení ekonomického rastu. Predovšetkým makroekonomické ukazovatele zaznamenali rast hrubého domáceho produktu. Slovenská republika sa stala lídrom v regióne a spolu s Írskom a pobaltskými krajinami k najrýchlejšie rastúcim ekonomikám EÚ. Pribudli zahraničné investície, vyrástli nové podniky, vznikli nové pracovné miesta.

Slovenská republika sa taktiež pripravuje na vstup do eurozóny a v tejto súvislosti rozhodla vláda SR o potrebe vypracovať Národný plán zavedenia eura v SR. Tento dokument predstavuje plán jednotlivých krokov, ktoré je potrebné uskutočniť pre bezproblémové a úspešné zavedenie eura v celom hospodárstve v SR od 1.1.2009.

Národný plán zavedenia eura je rámcovým dokumentom, o ktorý sa môžu oprieť všetky subjekty slovenskej ekonomiky a spoločnosti.

V oblasti štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ došlo v priebehu 3. roku členstva Slovenskej republiky v Európskej únii k významnému pokroku v uzatváraní zmluvných záväzkov a čerpaní finančných prostriedkov týchto fondov. Na druhej strane sa vyskytli niektoré problémy, ktoré zapríčinili i to, že SR nebola ku koncu roku 2006 schopná vyčerpať v rámci troch programových dokumentov všetky pridelené finančné prostriedky. Do budúcnosti je potrebné sa podobným chybám vyvarovať, aby sme mohli úspešne a efektívne využiť všetky dostupné finančné prostriedky.

Avšak budúcnosť Slovenska nie je iba o budovaní a podpore ekonomického prostredia, ale tiež v nadstavbe rozvoja spoločnosti, v podpore vzdelávania, výskumu, vývoja a inovácií a informatizácie.

Jednou z priorít, ktorú presadzuje vláda Slovenskej republiky v týchto dňoch je formovanie vedomostnej spoločnosti, na základe ktorej je možný ďalší rozvoj našej krajiny a ktorá zabezpečí vysokú životnú úroveň jej obyvateľov. Predovšetkým rast zamestnanosti posilnený daňovými stimulmi, opatrenia pre mobilitu pracovných síl a pokrok v reforme vysokoškolského vzdelávania súbežne s novými opatreniami pre podporu využívania

informačno-komunikačných technológií budú zárukou tohto cieľa, ktorý si Slovenská republika vytýčila.

Avšak oblasti výskumu, vývoja, inovácií a vzdelávania sú práve tie, v ktorých stále absentuje jasná stratégia a priority a v ktorých máme stále čo dobiehať oproti ostatným členským štátom. Zvýšené aktivity si vyžaduje proces zlepšovania zručností uchádzačov o prácu a presadzovanie celoživotného vzdelávania. Ďalšie úsilie bude potrebné venovať redukcii dlhodobej nezamestnanosti.

Európska komisia vo svojej hodnotiacej správe odporúča Slovenskej republike: realokovať výdavky do oblasti výskumu, vývoja a vzdelávania, prijať národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií so silným previazaním výskumných inštitúcií s podnikateľskou sférou, prijať stratégiu celoživotného vzdelávania v súlade s potrebami trhu práce a so zameraním na zlepšenie kvalifikačnej úrovne a zručností, doplniť reformu vysokoškolského vzdelávania reformou základných a stredných škôl, a vypracovať komplexný prístup pre riešenie dlhodobej nezamestnanosti predovšetkým vytvorením cielených aktívnych politík trhu práce pre marginálne skupiny.

Slovenská republika rešpektuje hodnotiacu správu Európskej komisie a zároveň sa stotožňuje s jej odporúčaniami a bude ich v ďalšom presadzovať ako svoje priority v Národnom programe reforiem. Môžeme konštatovať, že základné atribúty budovania a rozvoja vedomostnej spoločnosti sú s nimi totožné.

Ďalším nedostatkom vytýkaným Slovenskej republike bol stav pripravenosti na vstup do Schengenského priestoru. V priebehu roka 2006 pracovná skupina Rady Európskej únie pre schengenské hodnotenie (SCHEVAL) hodnotila súlad ustanovení o ochrane osobných údajov, policajnej spolupráci, ochrane vzdušných hraníc, pozemných hraníc a vízovej agendy platných v Slovenskej republike s relevantnými ustanoveniami Schengenského acquis. Výsledkom návštev Schengenských hodnotiacich komisií boli hodnotiace správy obsahujúce odporúčania pre Slovenskú republiku. Z tohto dôvodu je prioritou Slovenskej republiky plnenie schengenských požiadaviek vo všetkých hodnotených oblastiach s cieľom zabezpečenia požadovanej úrovne pripravenosti na plnú implementáciu Schengenského acquis príslušnými štátnymi orgánmi v termínoch schválených Radou Európskej únie z 5. decembra 2006 a následne potvrdených Európskou radou 15. decembra 2006 v Bruseli.

Slovenská republika prijala na odstránenie vytýkaných nedostatkov do príchodu opätovných Schengenských hodnotiacich komisií viacero opatrení. Na zabezpečenie koordinovania a plnenia úloh zameraných na zabezpečenie vstupu Slovenskej republiky do Schengenského priestoru vrátane kontroly ich plnenia a iniciovania prác súvisiacich s prípravou materiálov a tvorbou legislatívy, ktorou bude do slovenského právneho poriadku zavedené Schengenské acquis vymenovala vláda Slovenskej republiky do funkcie splnomocnenca - štátneho tajomníka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky Jozefa Bučeka. Štatútom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre zabezpečenie vstupu Slovenskej republiky do Schengenského priestoru bola zriadená medzirezortná skupina a 7 pracovných skupín, bola zriadená expertná skupina pre policajné vzdelávanie. Na zabezpečenie informácií o aktuálnom stave plnenia navrhovaných opatrení a stanovisku Slovenskej republiky na účely jeho prezentácie najmä vo vzťahu k orgánom a inštitúciám Európskej únie a zastupiteľským úradom cudzích štátov akreditovaných na území Slovenskej republiky bol 14. marca 2007 uznesením vlády č. 264/2007 schválený Akčný plán pre zabezpečenie vstupu Slovenskej republiky do Schengenského priestoru.

Zo 189 návrhov opatrení definovaných v Akčnom pláne bolo k 9. máju 2007 splnených 30 % a ostatné sú v štádiu plnenia.